

RAPPORT

BEHOV FOR INFORMASJON OG STØTTE I ARBEIDET
MED KVALITETSUTVIKLING I SKOLEN

RAMBOLL

Bright ideas.
Sustainable change.

Rapport

BEHOV FOR INFORMASJON OG STØTTE I ARBEIDET MED KVALITETSUTVIKLING I SKOLEN

Oppdragsnavn **Kartlegging av behov for informasjon og støtte til kvalitetsutvikling i skolen**
Mottaker **Kvalitetsutviklingsutvalget**
Dokument type **Rapport**
Versjon **2**
Dato **29. juni 2023**
Utført av **Marie Bjella, Aina Helen Bredeesen, Kari Elisabeth Dybwad, Kristin Gitlestad, Clas Lenz, Sølvi Lillejord, Eline Moe Vestrheim og Audun Vindøy.**

Rambøll
Harbitzalléen 5
Postboks 427 Skøyen
0213 Oslo

T +47 22 51 80 00
<https://no.ramboll.com>

Innholdsfortegnelse

1.	Sammendrag	5
1.1	Dagens bruk av kvalitetsvurderingssystemet	5
1.2	Skoleeieres, skolelederes og læreres behov for informasjon og støtte i kvalitetsutviklingsarbeidet	6
1.3	Egenskaper hos lærere, skoleledere og skoleeiere har betydning for hvordan de opplever arbeidet med kvalitetsutvikling	7
1.3.1	Sentrale kommuner skårer høyere på kompetanse, støtte og nytte enn mindre sentrale kommuner	7
1.3.2	I grunnskolen har små skoler de mest positive resultatene på flere områder	7
2.	Innledning	9
2.1	Hva er kvalitetsvurderingssystemet?	9
2.2	Intensjonene bak kvalitetsvurderingssystemet	9
2.2.1	Kritikk av kvalitetsvurderingssystemet (NKVS)	13
2.2.2	Utfordringsbildet	13
2.2.3	Vår forståelse av kvalitetsvurderingssystemet og kvalitetsutvikling	14
2.3	Leserveiledning til rapporten	15
3.	Analytisk og metodisk tilnærming	16
3.1	Kartleggingens målgruppe	17
3.2	Gjennomføring av prosjektet	17
3.2.1	Workshops	17
3.2.2	Spørreundersøkelse	18
3.3	Kvalitative dybdeintervjuer	28
3.3.1	Målgruppe og rekruttering	28
3.3.2	Utvelgelse av skoler	28
3.3.3	Intervjuguide og gjennomføring av intervjuene	29
3.3.4	Analyse av de kvalitative intervjuene	29
	FUNN OG RESULTATER	31
4.	Opplevelsen av dagens kvalitetsvurderingssystem	32
4.1	Læreres opplevelse av dagens kvalitetsvurderingssystem	32
4.2	Skolelederes opplevelse av dagens kvalitetsvurderingssystem	34
4.3	Skoleeieres opplevelse av dagens kvalitetsvurderingssystem	35
5.	Dagens bruk av kvalitetsvurderingssystemet	36
5.1	Dagens bruk av kvalitetsvurderingssystem i grunnskolen	38
5.1.1	Lærere: Bruker i størst grad egenutviklede prøver	38
5.1.1	Skoleledere: Bruker i størst grad nasjonale og/eller obligatoriske prøver og undersøkelser	41
5.1.2	Skoleeiere: Benytter seg i størst grad av obligatoriske prøver og undersøkelser	43
5.2	Dagens bruk av kvalitetsvurderingssystem i videregående skole	45
5.2.1	Lærere: Bruker oftest standpunktkarakterer og undervisningsevalueringer	45
5.2.1	Skoleledere: Bruker i størst grad standpunktkarakterer og Elevundersøkelsen	47
5.2.2	Skoleeiere: Samtlige benytter seg av Elevundersøkelsen, standpunktkarakterer, gjennomføringsstatistikk, frafallsstatistikk og Analysebrettet	49
6.	Elevinvolvering	51
6.1	Elevinvolvering i grunnskolen: Preges i stor grad av involvering gjennom samtale	52

6.1.1	Hvordan involveres elevene i grunnskolen?	56
6.1.2	Eksempelbeskrivelse elevinvolvering grunnskole	58
6.2	Elevinvolvering i videregående skole: Som i grunnskolen, mye samtale, men også elevråd og deltakelse i Elevundersøkelsen	59
6.2.1	Hvordan involveres elevene i videregående skole?	62
6.2.2	Eksempelbeskrivelse elevinvolvering videregående skole	65
7.	Behov for informasjon i kvalitetsutviklingsarbeidet	66
7.1	Behov for informasjon i grunnskolen: Lærere opplever i minst grad å få tilstrekkelig informasjon	68
7.1.1	Informasjon om trivsel, skole- og læringsmiljø	68
7.1.2	Informasjon om læringsutbytte	70
7.1.3	Informasjon om prosesskvalitet	72
7.1.4	Informasjon i overgangen mellom nivåene	73
7.1.5	Hva har skoleeiere, skoleledere og lærere behov for, som de ikke får i dag?	74
7.2	Behov for informasjon i videregående skole: Betydelig større behov for informasjon om elevenes skole- og læringsmiljø enn i grunnskolen	77
7.2.1	Informasjon om trivsel, skole- og læringsmiljø	77
7.2.2	Informasjon om læringsutbytte	79
7.2.3	Informasjon om prosesskvalitet	81
7.2.4	Informasjon i overgangen mellom nivåene	82
7.2.5	Hva har skoleeiere, skoleledere og lærere behov for, som de ikke får i dag?	83
7.3	Kvalitative intervjuer med skoleeiere, skoleledere og lærere: Behov for å få informasjonen på riktig nivå, å kunne måle progresjon og å få informasjon om andre forhold enn det som måles i dag	85
7.3.1	Skoleeiere, skoleledere og lærere har behov for data på riktig nivå	85
7.3.2	Skoleeiere, skoleledere og lærere har behov for å følge med på progresjon	88
7.3.3	Skoleeiere, skoleledere og lærere har behov for overføring av informasjon mellom nivåer	88
7.3.4	Skoleeiere, skoleledere og lærere har behov for data på flere områder enn det som måles i dag	91
7.3.5	Politisk nivå har behov for informasjon om helheten i skolen for å treffe riktige beslutninger og prioriteringer lokalt	92
8.	Behov for kompetanse og støtte i kvalitetsutviklingsarbeidet	93
8.1	Behov for kompetanse og støtte i grunnskolen: Stort behov for bedre støtte og veiledning i kvalitetsutviklingsarbeidet	95
8.1.1	Kompetanse	95
8.1.2	Støtte og veiledning	99
8.2	Behov for kompetanse og støtte i videregående skole: Stort behov for bedre støtte og veiledning	109
8.2.1	Kompetanse	109
8.2.2	Støtte og veiledning	111
8.3	Kvalitative intervjuer med skoleeiere, skoleledere og lærere: Behov for kompetanse og støtte til å analysere, følge opp og evaluere resultater og tiltak	119
8.3.1	Eksempelbeskrivelse I «Kompetanse, støtte og veiledning»	121
8.3.2	Eksempelbeskrivelse II «Kompetanse, støtte og veiledning»	121
8.3.3	Eksempelbeskrivelse III «Kompetanse, støtte og veiledning»	122

8.3.4	Eksempelbeskrivelse IV «Kompetanse, støtte og veiledning»	123
9.	Opplevd nytteverdi av dagens kvalitetsvurderingssystem	124
9.1	Opplevd nytteverdi blant skoleeiere, skoleledere og lærere i grunnskolen: Skoleeiere og skoleledere opplever betraktelig større nytte av de obligatoriske prøvene og undersøkelsene enn lærerne	126
9.1.1	Vurderingen av obligatorisk prøver og undersøkelser	126
9.1.2	Vurderingen av frivillige prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy	133
9.1.3	Klarer skoleeiere, skoleledere og lærere i grunnskolen å bruke informasjonen?	137
9.2	Opplevd nytteverdi blant respondenter i videregående skole: Også i videregående skole vurderer lærerne den obligatoriske undersøkelsen betydelig lavere enn skoleledere og skoleeiere	142
9.2.1	Vurderingen av obligatoriske undersøkelser	142
9.2.2	Vurderingen av frivillige prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy	144
9.2.3	Klarer skoleeiere, skoleledere og lærere i videregående skole å benytte seg av systemet?	150
9.3	Hvorfor oppleves prøver, undersøkelser, datakilder eller verktøy mer eller mindre nyttige – funn fra de kvalitative intervjuene og spørreundersøkelsen	154
9.3.1	Nasjonale prøver	155
9.3.2	Kartleggingsprøver i grunnskolen	157
9.3.3	Elevundersøkelsen	160
9.3.4	Foreldreundersøkelsen	165
9.3.5	Lærerundersøkelsen	165
9.3.6	Standpunkt- og eksamenskarakterer	165
9.3.7	Analysebrettet	165
9.3.8	Ståstedsanalysen	166
10.	Fremtidens kvalitetsutviklingssystem	167
10.1.1	Opplevelse av relevans for egen praksis	168
10.1.2	Kompetanse og støtte i implementerings- og prosessledelse	168
10.1.3	Vertikal og horisontal involvering	168
10.2	Driveranalyser: At informasjonen kan brukes er det viktigste for alle målgrupper	170
10.2.1	Hvorvidt lærere opplever at informasjonen kan brukes i arbeidet med kvalitetsutvikling, påvirker deres opplevelse av kvalitetsvurderingssystemet	170
10.2.2	For skoleledere, er det særlig opplevelsen av at informasjonen kan brukes som har betydning for opplevelsen av dagens kvalitetsvurderingssystem	173
10.2.3	Også for skoleeiere er det særlig opplevelsen av at informasjonen kan brukes som påvirker deres opplevelse av dagens kvalitetsvurderingssystem	175
11.	Anbefalinger	177
12.	Referanseliste	180
13.	Vedlegg	183
13.1	Vedlegg 1: Frafallsanalyse	183
13.1.1	Frafallsanalyse skoleeier	183
13.1.2	Frafallsanalyse skoleleder	184
13.1.3	Frafallsanalyse lærere	185

13.2	Vedlegg 2: Spørreskjemaer	186
13.2.1	Spørreskjema skoleeier	186
13.2.2	Spørreskjema skoleleder	207
13.2.3	Spørreskjema lærer	229
13.3	Vedlegg 3: Intervjuguider	251
13.3.1	Intervjuguide politisk skoleeier	251
13.3.2	Intervjuguide administrativ skoleeier	253
13.3.3	Intervjuguide skoleleder	256
13.3.4	Intervjuguide lærere	260
13.4	Vedlegg 4: Regresjonsanalyser	264
13.4.1	Teststatistikk regresjonsanalyse lærere	264
13.4.2	Teststatistikk regresjonsanalyse skoleledere	272
13.4.3	Teststatistikk regresjonsanalyse skoleeiere	283

1. Sammendrag

Rambøll har, på oppdrag fra Kvalitetsutviklingsutvalget, kartlagt hvilke behov for informasjon og støtte skoleeiere, skoleledere og lærere har når de arbeider med kvalitetsutvikling i skolen. Med en kombinasjon av kvantitative og kvalitative metoder har vi avdekket, undersøkt omfang av, og gått i dybden på aktørenes behov, praksiser, holdninger til, barrierer de opplever og hvilke muligheter de ser i forbindelse med kvalitetsutvikling. Mange av rapportens funn støtter funn og konklusjoner i Kvalitetsutvalgets delrapport fra januar 2023 (NOU 2023: 1).

Hovedtemaene for Rambølls undersøkelse har vært hvordan dagens kvalitetsvurderingssystem brukes, hvilke behov for informasjon og støtte som rapporteres fra ulike aktørgrupper, opplevd nytteverdi av dagens undersøkelser og verktøy, elevinvolvering i arbeidet med kvalitetsutvikling, samt hva man bør ta hensyn til ved utformingen av fremtidens kvalitetsvurderingssystem. Datamaterialet for undersøkelsen er innhentet gjennom workshop med skoleledere, en spørreundersøkelse blant skoleeiere, skoleledere og lærere, samt flere kvalitative intervjuer blant skoleeiere, skoleledere, lærere og politisk nivå.

Resultatene våre tyder på at dagens system kun delvis fungerer etter intensjonene og at det har et klart forbedringspotensial. Hvis målet med et fremtidig system for kvalitetsutvikling i skolen er å støtte elevenes læring gjennom utvikling av sterkere faglige profesjonsfelleskap og tillitsbasert styring og ledelse, må utformingen av det ta hensyn til følgende punkter:

- 1) Sikre vertikal involvering mellom alle nivåer og interessenter: Skoleeiere (inkludert politisk ledelse), skoleledere, lærere, elever og foresatte, samt horisontal involvering innenfor hvert nivå og hver interessentgruppe.
- 2) Sikre at alle målgrupper har eller får utviklet god kompetanse og god støtte i implementerings- og prosessledelse.
- 3) Tilby informasjon som er relevant for og tilpasset hver enkelt målgruppes praksis.

1.1 Dagens bruk av kvalitetsvurderingssystemet

Overordnet tyder resultatene fra undersøkelsen på at mange lærere er usikre på verdien av dagens kvalitetsvurderingssystem og hva det egentlig bidrar til, mens skoleledere og skoleeiere er mer positive. Lærere bruker i mindre grad, eller de har i mindre grad brukt, de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene som inngår i dagens system for kvalitetsvurdering sammenlignet med skoleledere og skoleeiere – også de obligatoriske prøvene og undersøkelsene. Lærere vurderer også nytten av de ulike prøvene, datakildene og verktøyene vesentlig lavere enn skoleledere og skoleeiere. Skoleeierne er den målgruppen som i størst grad opplever at dagens kvalitetsvurderingssystem gjør dem bedre i egen rolle, og de vurderer også de fleste prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy høyere enn både skoleledere og lærere.

Et viktig funn i rapporten er knyttet til betydningen av å forstå *hvorfor* de samler inn den informasjonen de gjør. Både lærere og skoleledere har behov for å kunne se sammenhengen mellom den informasjonen de samler inn og nasjonale myndigheters og/eller skoleeiers målsettinger. Det vil være viktig å huske på dette i utviklingen av et nytt «kvalitetsutviklingssystem».

Når det gjelder elevinvolvering, tyder resultatene på en noe usystematisk fremgangsmåte for å inkludere elevene i beslutninger som omhandler opplæringen, faglig og sosialt. Resultatene viser at elevene først og fremst involveres gjennom samtaler, fortrinnsvis på klassenivå, og på skolenivå gjennom elevrådet. De involveres i større grad i vurderinger av sosiale forhold enn i vurderingen av faglig og pedagogisk praksis ved skolen.

1.2 Skoleeieres, skolelederes og læreres behov for informasjon og støtte i kvalitetsutviklingsarbeidet

Mange skoleeiere, skoleledere opplever at tematikkene som måles i dagens kvalitetsvurderingssystem er relevante for å vurdere og utvikle kvaliteten i skolen. En lavere andel *lærere* opplever tematikkene som relevante. Spesielt lærere peker på at de trenger informasjon som de *ikke* opplever at dagens kvalitetsvurderingssystem dekker. Det handler både om tema som ikke måles i tilstrekkelig grad og om at informasjonen som samles inn ikke dekker målgruppens behov når det gjelder innhold, gjennomføringsmetode, publiseringsnivå, publiseringshyppighet og publiseringsverktøy.

For at dagens prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy, skal dekke behovene til lærere, skoleledere og skoleeiere, må flere av dem justeres. Nytteverdien av en prøve eller undersøkelse avhenger av om resultatene kan brukes på en meningsfull måte på det aktuelle nivået. Lærere trenger for eksempel i større grad enn skoleeiere tilgang til å se enkeltelevers besvarelse for å kunne jobbe godt målrettet med å utvikle undervisningen. Skoleeiere og skoleledere har, på sin side, mindre behov for innsikt i enkeltelevers besvarelser, men større behov for å kunne sette sammen data på systemnivå.

Felles for skoleeiere, skoleledere og lærere er at de ønsker å kunne følge elevene over tid. Også her har publiseringsnivå betydning – lærere vil følge individer, mens skoleledere og skoleeiere i mindre grad har behov for å knytte utviklingsdata til enkeltindivider.

Publiseringshyppighet og -tidspunkt er også viktig. For at elever og lærere skal oppleve resultatene som relevante må resultater publiseres kort tid etter at prøven eller undersøkelsen er gjennomført. Skal resultatene kunne brukes i arbeidet med kvalitetsutvikling, bør de ikke komme på slutten av en periode. For å få dekket sine behov for hyppigere målinger, bruker flere lærere og skoleledere Klassetrivsel og Spekter som et supplement til Elevundersøkelsen.

Andre viktige forhold er innhold og gjennomføringsmetode. Lærere har behov for at prøve- og undersøkelsessituasjonen i større grad gjenspeiler en vanlig undervisningssituasjon enn tilfellet er i dag. Prøvene og undersøkelsene må ikke bli for lange, og spørsmålene må ikke være for vanskelige for elevene. Flere lærere og skoleledere opplever at digitale kartlegginger er uegnet på 1. trinn.

Resultatene fra prøven eller kartleggingen må helst være så konkrete som mulig med tanke på oppfølging og tiltak. Flere skoleledere og skoleeiere opplever sammenligning mot «normalen» /nasjonalt gjennomsnitt som nyttig. Skal et verktøy oppleves som nyttig, må det være enkelt å bruke og forstå, og man må kunne se resultater fra flere ulike datakilder i samme visning.

Skoleeiere henter fortrinnsvis støtte og veiledning fra skoleledere i kommunen/fylkeskommunen og avdelingsledere i skolen (for grunnskolen) og universitets- og høgskolesektoren (for fylkeskommunen). De opplever lite støtte fra annet hold. Skoleledere på sin side, henter støtte og veiledning fortrinnsvis fra lærere på skolen. Lærere henter støtte og veiledning fra

profesjonsfellesskapet på skolen. For å dra nytte av kvalitetsvurderingssystemet er de avhengige av at prosesskvaliteten på skolen er god. Resultatene viser at alle målgrupper har behov for mer støtte og veiledning i arbeidet med kvalitetsutvikling. Lærere har særlig behov for støtte og veiledning når det gjelder hvordan de skal involvere elevene i tolkningen av resultater fra prøver og undersøkelser.

1.3 Egenskaper hos lærere, skoleledere og skoleeiere har betydning for hvordan de opplever arbeidet med kvalitetsutvikling

1.3.1 Sentrale kommuner skårer høyere på kompetanse, støtte og nytte enn mindre sentrale kommuner

Skoleledere og skoleeiere i grunnskolen som er i sentrale kommuner vurderer egen kompetanse høyere, og opplever i større grad at de har tilgangen på den kompetansen de trenger, sammenlignet med skoleledere og skoleeiere i kommuner som verken er sentrale eller mindre sentrale, samt mindre sentrale kommuner. Skoleledere i grunnskolen fra skoler i sentrale kommuner skårer høyere enn skoleledere i kommuner som verken er sentrale eller mindre sentrale, samt fra skoler i mindre sentrale kommuner, på spørsmål om de får tilstrekkelig støtte og veiledning. Lærere i grunnskolen fra skoler i sentrale kommuner er mer involvert i skolens kvalitetsutviklingsarbeid, og opplever også i større grad at skolen har en god struktur for å jobbe systematisk med å bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte, sammenlignet med lærere fra skoler i mindre sentrale kommuner.

Skoleledere og skoleeiere i grunnskolen i sentrale kommuner finner de obligatoriske prøvene og undersøkelsene i kvalitetsvurderingssystemet nyttige i større grad, sammenlignet med skoleledere og skoleeiere i kommuner som verken er sentrale eller usentrale, og spesielt sammenlignet med skoleledere i mindre sentrale kommuner. Dette er tydeligst når det gjelder vurderingen av nytten til de nasjonale prøvene i lesing, i regning og i engelsk.

Skoleledere og skoleeiere i grunnskolen i mindre sentrale kommuner opplever i større grad at de får tilstrekkelig informasjon gjennom dagens system, sammenlignet med skoleeiere og skoleledere i kommuner som er sentrale, eller verken er sentrale eller mindre sentrale.

1.3.2 I grunnskolen har små skoler de mest positive resultatene på flere områder

Små grunnskoler skårer høyest på elevinvolvering og tilfredshet med informasjonen de får, blant både skoleledere og skoleeiere. Skoleledere ved små grunnskoler opplever i større grad enn ved store at det finnes gode møteplasser for erfaringsdeling, å ha tid til å tolke resultatene fra prøver og undersøkelser, og ha tilstrekkelig med ressurser til å følge dem opp. Lærere ved små grunnskoler opplever i størst grad å bli involvert i valg av hvilke prøver, datakilder og verktøy som brukes, at informasjonen de får gir et helhetlig inntrykk av elevenes utbytte fra skolehverdagen, og at det er enkelt å lage konkrete tiltak ut fra informasjonen. Ved store skoler i grunnskolen skårer skoleledere høyere på vurdering av egen kompetanse, og støtten de får fra skoleeier og andre skoleledere, enn hva skoleledere på små skoler gjør.

I videregående skole identifiserer vi færre forskjeller mellom skoler avhengig av størrelse, men finner at lærere ved små skoler i større grad enn ved store skoler opplever at de er involvert i skolens kvalitetsutviklingsarbeid, at skoleledelsen legger opp til gode prosesser og at man har gode struktur for å jobbe systematisk med å bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte.

Når vi ser på skoleledere i grunnskolen og videregående under ett, er det en positiv sammenheng mellom større skoler og at skoleledere har høyere vurdering av dagens kvalitetsvurderingssystem.

2. Innledning

2.1 Hva er kvalitetsvurderingssystemet?

Kvalitetsvurderingssystemet kan defineres som de prøver, verktøy og datakilder som nasjonale myndigheter har bestemt er obligatoriske, som er hjemlet i lovverket og som skoler og skoleeiere har plikt til å bruke og følge opp (NOU 2023: 1). I 2003 vedtok Stortinget at det skulle innføres et nasjonalt kvalitetsvurderingssystem (NKVS) for norsk skole. I Meld. St. 20 (2012–2013) ble det presisert at regjeringen ville bruke benevnelsen «kvalitetsvurderingssystemet» om det kunnskapsgrunnlaget som nasjonale myndigheter produserer. Regjeringen forutsatte at det blir supplert med annet kvalitativt og kvantitativt materiale for vurderings- og utviklingsformål, på både nasjonalt og lokalt nivå (s. 147). I Kvalitetsutviklingsutvalgets delinnstilling (2023): *Kvalitetsvurdering og kvalitetsutvikling. Et kunnskapsgrunnlag* (NOU 2023: 1) presenteres en oversikt over de data- og informasjonskilder som utgjør dagens kvalitetsvurderingssystem (s. 76).

2.2 Intensjonene bak kvalitetsvurderingssystemet

Kvalitetsvurderingssystemet ble vedtatt og utformet i en helt annen policy-kontekst enn den vi har i dag. Et tilbakeblikk kan derfor gi en forståelse av hvorfor dagens kvalitetsvurderingssystem har den utformingen det har. Det kan også gi økt innsikt i hvorfor et *kvalitetsutviklingssystem* trenger en annen utforming. Vi gir her en kort framstilling av nyere tids politikk og praksis for kvalitetsvurdering og -utvikling i norsk skole. Framstillingen gjør også rede for begrepene kvalitet, kvalitetsvurdering og kvalitetsutvikling i skolen, som er sentrale for prosjektet. Vi referer deretter kritikk av systemet og beskriver dagens utfordringsbilde.

I 1989 leverte en ekspertgruppe fra OECD en evaluering av norsk utdanningspolitikk, gjennomført på oppdrag fra norske myndigheter (OECD, 1989). Evalueringen påpekte blant annet at fraværet av kontroll- og evalueringsfunksjoner i det norske utdanningssystemet gjorde at norske myndigheter hadde lite kunnskap om forholdet mellom ressursinnsats og læringsresultater i skolen. De fant flere svakheter i det norske utdanningssystemet og anbefalte en styrking av systemet på alle plan (s. 175). Komiteen hadde registrert at norske myndigheter var svært opptatt av å ta hensyn til lokale ønsker, og antydte at spredningen mellom mange myndigheter, altså uklar ansvars plassering, kan svekke nasjonal og lokal skolepolitikk (s. 176). På 1990-tallet, da Gudmund Hernes var Kirke-, utdannings- og forskningsminister, ble målstyring, virksomhetsplanlegging og resultatvurdering (MVR) innført i utdanningssektoren (Meld. St. 37 1990-91). Man problematiserte tradisjonen med å måle innsatsfaktorer og aktiviteter i skolen og argumenterte for å dreie oppmerksomheten mer mot hvilke resultater elevene oppnådde.

I 2001 fikk Norge og flere andre land - blant dem Tyskland, Sverige og Japan (Grey, 2020; Lingard, 2016) et såkalt PISA-sjokk. I Norge handlet sjokket om at våre politikere trodde at norsk skole var svært god, mens resultatene fra PISA 2000 viste at vi lå under OECD-gjennomsnittet. Tiltakene som ble iverksatt for å bedre situasjonen i Norge var i stor grad influert av internasjonal policy og inspirert av transnasjonale aktører som OECD (Lillejord, 2022). Perioden var preget av nyliberalisme, en samlebetegnelse på økonomiske og politiske ideologier og teorier som har det felles at de mener samfunnet i stor grad bør være organisert i henhold til markedsøkonomiske prinsipper (Thorsen, 2021). I store deler av verden handlet derfor den skolepolitiske debatten rundt årtusenskiftet om å øke elevenes læringsutbytte, slik det kunne måles på tester og prøver. Rapporten *A Nation at Risk*, fra The National Commission for Excellence in Education (1983), kritiserte lærernes arbeid og rettet hard kritikk mot det amerikanske utdanningssystemet. Rapporten kom til å påvirke skolepolitikken i store deler av verden. Skoler ble sammenlignet med

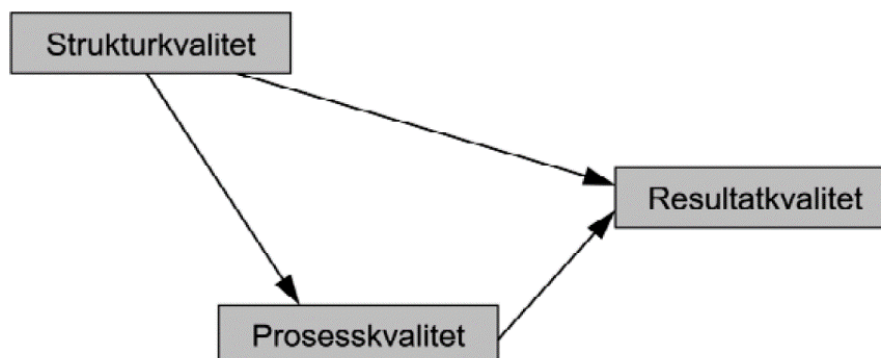
bedrifter, og elevenes læringsutbytte ble sidestilt med bedrifters avkastning. Økonomer hadde lenge stilt spørsmål ved om vi fikk tilstrekkelig utbytte av det vi investerte i utdanningssystemene (Hanushek, 1971; Hanushek, 1979). Slike spørsmål fikk nå ny relevans, blant annet inspirerte de til undersøkelser av hvor mye «kvaliteten» på den enkelte lærer betyr for elevenes læringsutbytte (Hanushek, 2002). Denne forskningen så bort fra konteksten for læreres arbeid.

I oktober 2001 oppnevnte Stoltenberg I-regjeringen Kvalitetsutvalget¹, med mandat om å vurdere innhold, kvalitet og organisering av grunnpoplæringen. Samme høst ble det regjeringsskifte, og Kristin Clemet fra Høyre ble minister for utdanning og forskning med ansvar for å følge opp utvalgets arbeid. Utvalget leverte to innstillinger, delinnstillingen *Førsteklasses fra første klasse* (NOU 2002:10) og hovedinnstillingen *I første rekke* (NOU 2003:16). Blant utfordringene som ble identifisert, var at Norge manglet resultatdata i en slik form at de var nyttige for skoler og skoleeiere. Videre brukte verken skoler eller skoleeiere systematisk kartleggingsprøver og læringsstøttende prøver, og mange skoleeiere fulgte ikke systematisk opp den skolebaserte vurderingen. Utvalget fremhevet nytten av eksamen, utvalgsundersøkelser og deltakelse i internasjonale prosjekter i tillegg til nasjonale prøver som måler kunnskaper i basisfag eller basisferdigheter, altså målinger i hovedsak rettet mot resultat kvalitet (Lillejord mfl., 2020, s.24). Det viste til at Norge var at av få land i Vest-Europa som ikke hadde et nasjonalt system for kvalitetsvurdering av grunnpoplæringen, og anbefalte etablering av et slikt system for å ansvarliggjøre skoleeierne. Det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet (NKVS) ble innført i 2004 etter disse linjene, med både en informasjonsfunksjon, en kontrollfunksjon og en utviklingsintensjon (Lillejord mfl., 2021, s.23).

Clemet la frem Stortingsmelding 30 (2003-04) som identifiserte «føyelige» skoleledere som et problem (Valle, 2006) og etterlyste sterkere, mer *tydelig* ledelse i skolene, som ifølge meldingen skulle bli lærende organisasjoner.

Kvalitetsutvalget lanserte tre kvalitetsmål: resultat-, prosess- og strukturkvalitet. Resultatkvalitet er elevenes faktiske utbytte av skolegangen. Prosesskvalitet handler om valg av arbeidsmåter, læremidler og organiseringsmåter, og relasjonene i og rundt skolen, da særlig mellom lærere og elever. Strukturkvalitet er ytre forutsetninger, som lærertimer, undervisningsmaterieell, lokaler, lærernes kompetanse, lover, forskrifter, læreplaner og avtaleverk. Elevenes utbytte av skolegangen, resultat kvaliteten, blir da det overordnede målet, som påvirkes av strukturkvaliteten og prosesskvaliteten (NOU 2002:10; NOU 2003:16). Utvalget argumenterte slik: Ettersom læring er skolens viktigste mål, må resultat kvaliteten være overordnet de to andre. Slik er dette visualisert i Fevolden og Lillejord, 2005, s. 37:

¹ Utvalget for kvalitet i grunnpoplæringen, også kalt Kvalitetsutvalget.

Figur 2-1: Kvalitet i skolen: resultat-kvalitet, prosesskvalitet og strukturkvalitet

I en analyse av denne tankegangen, påpekte Fevolden og Lillejord (2005) at utvalget dermed så bort fra at kvaliteten på strukturen, altså hvordan arbeidet organiseres, vil påvirke prosesskvaliteten, arbeidsmåtene, som igjen vil påvirke de resultatene man oppnår. En konsekvens av utvalgets rangering av kvalitetsmål ble at man antok at skolens kvalitet kan «måles» ved hjelp av resultatindikatorer. Fevolden og Lillejord skisserte (s. 39) fire mulige utfall av dette grepet og sa at det store skillet vil gå mellom skoler som forstår hvordan deres arbeidsmåter påvirker elevenes læring og de som ikke forstår det. Skoler med ledere og lærere som kan analysere og forstå sammenhenger mellom praksis og resultater vil kunne justere praksis. Skoler uten slik analysekompetanse, vil imidlertid streve:

Figur 2-2: Mulige utfall av resultatindikatorer

Case 1	Flaks	Skolen får et godt resultat, vet ikke hvorfor. Gjentakelse lite sannsynlig.
Case 2	Uten potensial	Skolen får et dårlig resultat, vet ikke hvorfor. Gjentakelse sannsynlig.
Case 3	Lærende	Skolen får et godt resultat, vet hvorfor. Gjentakelse sannsynlig.
Case 4	I utvikling	Skolen får et dårlig resultat, vet hvorfor. Gjentakelse lite sannsynlig.

Utvalgets forståelse av kvalitet i skolen med elevenes læringsutbytte som overordnet mål har blitt kritisert for å være en instrumentalistisk innsnevring av skolens mandat, og for å underkommunisere betydningen av prosessforhold som undervisningsform, læringsmåte og motivasjon for kvalitet i skolen (Roald, 2010). Vi drøfter ikke denne kritikken nå, men merker oss at inndelingen i resultat-kvalitet, prosesskvalitet og strukturkvalitet fortsatt er i vid bruk i dag. Det indikerer at inndelingen kan gi en nyttig inngang for å tenke rundt og forstå kvalitet i skolen.

Titlene på de to innstillingene fra Kvalitetsutvalget viser at utvalget hadde en ambisjon om en utdanningspolitikk som skulle gjøre norske skoler førsteklasses. Gjennom utdanningen skulle elevene utvikle gode lese- og skriveferdigheter og evne til livslang læring for å bli kompetente bidragsyttere i kunnskapssamfunnets globale økonomi. Til grunn for ambisjonen lå en svært individorientert forståelse av praksis – både i utdanning og arbeidsliv (Lillejord, 2022). I nyliberal politikk sto tanken om å investere i den enkelte, i *humankapitalen* sentralt, og man så bort fra andre kapitalformer som sosial kapital og kulturell kapital. Slik ensidighet er svært problematisk for utdanningssystemer i vår del av verden, som har dype røtter i den kontinentale danningstradisjonen (Gustavsson, 2013). Norske skoler skal *både* utdanne og danne, og skolenes doble oppdrag står sterkt i norske læreres forståelse av hva utdanning er og hva jobben deres går ut på (Mausestagen, Prøitz & Skedsmo, 2021).

Siden kvalitetsvurderingssystemet ble innført har det blitt utvidet med nye elementer, og man har fremhevet at dets viktigste funksjon er å fungere som verktøy i det lokale arbeidet med å fremme

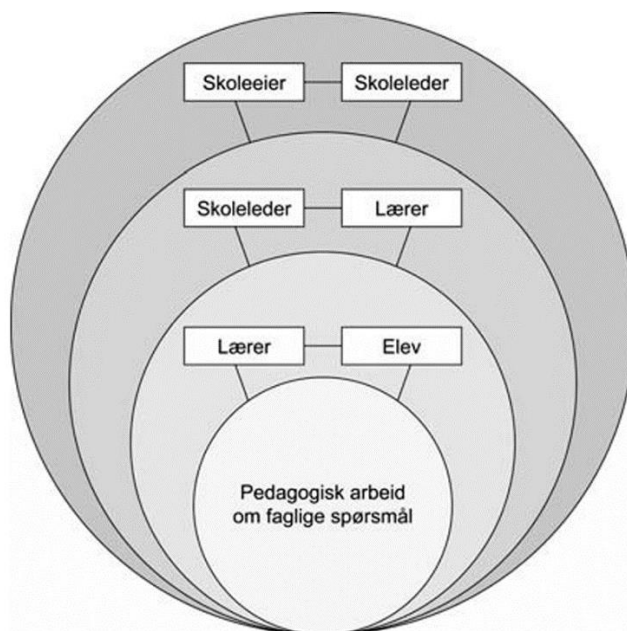
kvalitetsutvikling i skolen. Det forutsetter imidlertid at skoleeiere, skoleledere og lærere har kompetanse og kapasitet til å bruke resultatene fra kvalitetsvurderingssystemet i sitt arbeid med kvalitetsutvikling (Lillejord mfl., 2020, s. 24-26). Kvalitetsutviklingsutvalgets mandat sier blant annet følgende om kvalitetsutvikling og forholdet til kvalitetsvurdering:

«Arbeidet med kvalitetsutvikling i skolen skal støtte elevenes læring og utvikling, bidra til elevmedvirkning og inkludering, sterke profesjonsfelleskap, tillitsbasert styring, god skoleledelse og godt skoleeierskap. [...] kvalitetsutvikling er en systematisk og kontinuerlig læringsprosess som handler om å vurdere tilstand, sette mål og velge tiltak som igjen vurderes. Kvalitetsvurdering er en sentral del av kvalitetsutviklingsprosessen, men ikke et mål i seg selv» (Kvalitetsutviklingsutvalget.no, 2022).

At kvalitetsvurdering er starten på en kvalitetsutviklingsprosess som forutsetter stadig nye vurderinger, kan forklare hvorfor de to begrepene ofte brukes om hverandre.

Etter opplæringsloven § 13-3e har kommuner og fylkeskommuner ansvaret for at de selv og skolene arbeider systematisk med kvalitetsutvikling i skolen. Det skjer best gjennom systematisk arbeid med både elevenes læringsmiljø og læringsutbytte, med utgangspunkt i den enkelte skoles utfordringer og muligheter og når skolens ledelse sørger for et godt skolemiljø, følger opp elevenes resultater og tar ansvar for lærernes profesjonsutvikling (Lillejord mfl., 2020, s. 65-67).

Man kan se skolesamfunnet som sirkulære lag rundt kjernevirksomheten, det daglige pedagogiske arbeidet. Kvalitetsutvikling bør, etter denne forståelsen, både skje mellom personer på samme nivå (horisontalt) og på tvers av nivåene i skolesamfunnet (vertikalt), som vist i figur 2-3 under (Fevolden og Lillejord, 2005, s. 115; Roald, 2010, s. 129-132).

Figur 2-3: Helhetlig kvalitetsutvikling i skolen

2.2.1 Kritikk av kvalitetsvurderingssystemet (NKVS)

De som kritiserer kvalitetsvurderingssystemet (Skyvulstad, 2022), ser det ofte som et produkt av innføringen av New Public Management, hvor man endret organiseringen og styringen av offentlig sektor inspirert av markedsorienterte modeller fra privat sektor. I skolen er det innslaget av mål- og resultatstyring som har møtt sterkest motstand. Desentralisering inngår i målstyringslogikken, men flytting av resultatansvar trenger ikke bety at medvirkning eller reell beslutningsmyndighet over hvordan oppgaver skal løses følger med. Ved å utforme mål på statlig nivå kan NKVS fungere som redskap for styring. Mål og hvordan resultatene skal vurderes formuleres sentralt. Ansvar for hva man skal gjøre for å nå målene ligger på den enkelte lærer, rektor og kommune (Roald, 2010, s. 78-85).

Måling, og spesielt offentliggjøring, av elevenes resultater var og er gjenstand for uenighet, både faglig, pedagogisk og politisk. De nasjonale prøvene og deltakelsen i internasjonale tester som PISA, TIMSS og PIRLS har vært mest kontroversielt. Kritikere påpeker at prøvene og offentliggjøring av resultatene bidrar til å rangere skoler og kommuner, har en negativ effekt på elevenes trivsel og læringslyst, stjeler tid fra lærenes og skoleledernes kjerneoppgaver, fører til at skolene prioriterer det som måles og endrer undervisningen for å få best mulige testresultater heller enn å fremme dyp og varig læring, samt at prøvene både mangler pedagogisk nytteverdi og i liten grad brukes i skolens arbeid med kvalitetsutvikling (Sjøberg, 2022; Skyvulstad, 2022).

2.2.2 Utfordringsbildet

I *En skole for vår tid*, side 24-25, peker ekspertgruppen for skolebidrag på tre hovedutfordringer ved kvalitetsvurderingssystemet:

1. NKVS er fragmentert og mangler indre sammenheng. Systemet består av enkeltkomponenter som ble innført på ulike tidspunkt, med ulike begrunnelser og formål.
2. Motstridende forståelse av systemets formål mellom nivåene i utdanningssektoren. Er hensikten først og fremst å støtte opp om lokalt arbeid med kvalitetsutvikling slik nasjonale myndigheter uttrykker, eller å føre kontroll med skoler, lærere og elevers resultater? Evalueringen av NKVS i 2009 fant at:

«De instrumentene som i dag skal ivareta lærernes og skolens mulighet for læring, fremtrer som å ha fått en form som skaper motstand. [...] Vi har registrert relativt omfattende skepsis og tilbakeholdenhet overfor de delene av NKVS som har som formål å hjelpe skoler og skoleeiere å skape en lærende skole. Vi tror at dette kan skyldes formen på tilbakemeldinger til lærerne som bruken av en del instrumenter er gitt» Allerup mfl., 2009, s. 289).

3. Manglende kompetanse og kapasitet hos skoleeiere, skoleledere og lærere til å tolke og bruke resultatene fra NKVS til kvalitetsutvikling lokalt.

I Kvalitetsutviklingsutvalgets delinnstilling (2023): *Kvalitetsvurdering og kvalitetsutvikling. Et kunnskapsgrunnlag*, beskriver kapittel 8 Dagens kvalitetsvurderingssystem – obligatoriske prøver, verktøy og datakilder og kapittel 9, frivillige prøver, verktøy og datakilder. Utvalget konkluderer med at det er vanskelig for lærere, skoleledere og skoleeiere å skille mellom formålene til prøver, verktøy og datakilder og at systemets datakilder vektlegges ulikt. Det trengs mer kunnskap om bruken og nytteverdien av datakildene for arbeid med kvalitetsutvikling. Det trengs mer kunnskap om nytten av prøvene og om kvaliteten på standpunkt- og eksamenskarakterer

Det er et stort omfang av tilgjengelige prøver og støtteverktøy utviklet av både private aktører og aktører fra UH-sektoren, men lite kunnskap om hvilke kartleggingsprøver og verktøy lærerne

bruker, hvilken nytte de har i utviklingsarbeidet og lite dokumentasjon av kvaliteten. Kirkerud (2021) fant imidlertid forskjeller i hvordan skoleledere forholder seg til et regionalt utviklet, datadrevet program for skoleutvikling. Skolelederne oversatte og tilpasset kunnskapsressursene på tre ulike måter: a) en horisontal, der de valgte bort de eksterne kunnskapsressursene til fordel for skolens egen kunnskap, b) en vertikal, der de eksterne kunnskapsressursene betraktes som «sannheter» og brukes etter oppskriften, og c) en horisontal og vertikal, der skoleledere og lærere sammen velger, omdanner og tilpasser kunnskapsressursene slik at de gir mening i deres lokale kontekst. Skolelederne som aktivt valgte ut og tilpasset kunnskapsressursene sammen med lærerne, bidro til produktive koblinger mellom skolens horisontale kunnskapsdiskurs og eksterne kunnskapskilder.

Etter regjeringsskiftet som fulgte stortingsvalget i 2021 varslet regjeringen i Hurdalsplattformen (Regjeringen.no, 2021) at den ville sette ned et partssammensatt utvalg for å gjennomgå NKVS, med sikte på å redusere omfanget av tester og prøver i skolen, endre nasjonale prøver i dialog med partene og sette det pågående arbeidet med nye progresjonsprøver på pause.

Mandatet til kvalitetsutviklingsutvalget innledes slik:

«Dagens kvalitetsvurderingssystem består av ulike prøver, verktøy og datakilder som er innført på ulike tidspunkt og med ulike begrunnelser og formål. Systemet har blitt beskrevet som lite sammenhengende og uten tydelig avgrensing».

Mandatet sier videre:

«Ulike aktører og forvaltningsnivå har behov for ulike verktøy og ulik informasjon i kvalitetsarbeidet. Det er varierende kompetanse i å tolke og bruke data til skoleutvikling. Kvalitetsvurderingssystemet gir viktig informasjon, men ivaretar ikke bredden i skolens mandat» (Kvalitetsutviklingsutvalget.no, 2022).

2.2.3 Vår forståelse av kvalitetsvurderingssystemet og kvalitetsutvikling

Når vi i rapporten bruker betegnelsen *dagens kvalitetsvurderingssystem* mener vi prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy som er utviklet av Utdanningsdirektoratet (f. eks. Kartleggingsprøver, nasjonale prøver, karakterindikatorer, ståstedsanalysen, Elevundersøkelsen, Foreldreundersøkelsen i skolen, Lærerundersøkelsen, eksamener, karakterer, analysebrettet med tilhørende karakterindikatorer), men også lokalt utviklede prøver og undersøkelser og andre datakilder og verktøy levert av kommersielle aktører eller UH-institusjoner. Skal systemet tjene sin hensikt, må kvalitetsvurderingssystemets ulike informasjonskilder suppleres med erfaringskunnskapen i institusjonene slik at lærere, ledere og elever sammen kan utvikle kvaliteten på skolens faglig-pedagogiske arbeid.

Med *kvalitetsutvikling* mener vi den systematiske og kontinuerlige prosessen med å bedre elevenes skole- og læringsmiljø og deres læringsutbytte (Kunnskapsdepartementet, 2021). *Kvalitetsutvikling* handler om å gjennomføre hele kvalitetssirkelen – fra analyse av resultatene, vurdering av nåsituasjon, til utforming og gjennomføring av tiltak, og kontinuerlig evaluering og justering av de tiltakene og målsettingene man har satt opp. På samme måte som Kvalitetsutviklingsutvalget, forstår vi kvalitetsutvikling som en kontinuerlig prosess som involverer alle nivåer i skolen: Mellom elev og lærer, i profesjonsfellesskapet på skolen og mellom skoleledelsen og skoleeier (NOU 2023: 1, s. 21).

Når vi snakker om *kvalitetsvurdering*, handler det om at skoler og skoleeiere vurderer nåsituasjonen opp mot de målsettinger de har satt seg. I motsetning til kvalitetsutvikling, handler kvalitetsvurdering i stor grad kun om å se på tilgjengelig informasjon om nåsituasjonen og

analysere og tolke denne. Det er en forutsetning for å kunne arbeide systematisk med kvalitetsutvikling, men inkluderer ikke implementering av tiltak og justering av praksis (Kunnskapsdepartementet, 2021, NOU 2023: 1, s. 22).

2.3 Leserveiledning til rapporten

Rapporten presenterer resultatene for målgruppene hver for seg. Signifikante forskjeller i resultatene fra spørreundersøkelsen mellom små og store skoler og forskjeller når det kommer til kommunesentralitet er kommentert på underveis i rapporten. Det samme er signifikante forskjeller mellom nivåene og mellom de ulike rollene. Det er benevnt ved «signifikante forskjeller» eller lignende.

Kapittel 3 presenterer det metodiske og analytiske rammeverket for undersøkelsen.

Kapittel 4 presenterer resultatene fra spørreundersøkelsens avhengige variabel, opplevelse av dagens kvalitetsvurderingssystem.

Kapittel 5 presenterer resultatene fra undersøkelsen med hensyn til dagens bruk av kvalitetsvurderingssystemet.

Kapittel 6 ser nærmere på hvordan skolene jobber med elevinvolvering.

Kapittel 7 tar for seg skoleeieres, skoleleders og læreres behov for informasjon i kvalitetsutviklingsarbeidet.

Kapittel åtte ser nærmere på skoleeieres, skoleleders og læreres behov for støtte og veiledning i kvalitetsutviklingsarbeidet.

Kapittel 9 undersøker nytteverdien av de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene.

Kapittel 10 presenterer analyser og drøftinger om fremtidens kvalitetsutviklingssystem.

Kapittel 11 gir anbefalinger til videre utvikling av et kvalitetsutviklingssystem for skolene.

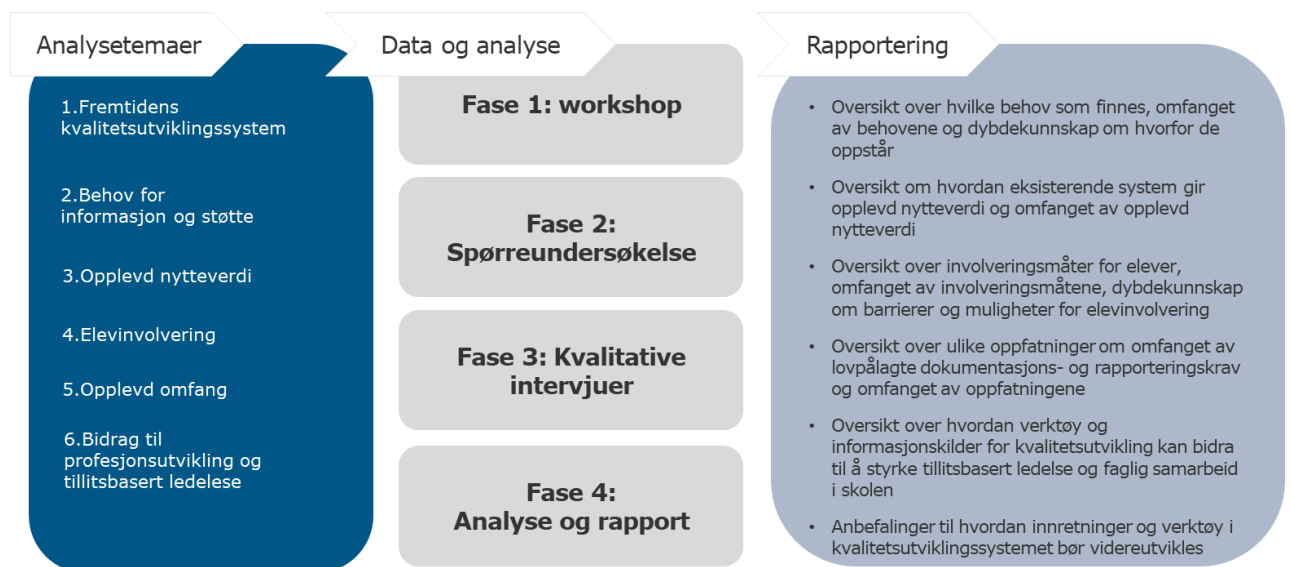
Hvert kapittel er lagt opp slik at hovedfunn og analyse er presentert i innledningen til kapitlet. Resultatene fra spørreundersøkelsen og funn fra intervjuene blir presentert løpende i kapitlet, sammen med deskriptive forklaringer av resultatene.

3. Analytisk og metodisk tilnærming

I undersøkelsen har vi kartlagt hvordan skoleeiere, skoleledere og lærere bruker dagens kvalitetsvurderingssystem, og hvilke behov de har for støtte og informasjon i arbeidet med kvalitetsutvikling.

Kartleggingen er gjennomført i tre faser. Fase én bestod av en eksplorativ kartlegging gjennom workshops, fase to var en breddekartlegging gjennom en spørreundersøkelse til skoleeiere, skoleledere og lærere hvor vi innhentet kunnskap om kvalitetsutvikling i skolen. I fase tre ble det gjennomført kvalitative intervjuer med skoleledere, lærere i åtte skoler, samt skoleeier og leder for utdanningskomiteen eller tilsvarende i kommunen eller fylkeskommunen.

Følgende analyseramme har dannet grunnlag for undersøkelsens fremgangsmåte/analyse:

Figur 3-1: Analyseramme

I tabellen under presenteres undersøkelsens hovedtema og problemstillinger som har vært rammeverket for datainnsamlingen. Det har blitt brukt som støtte for informasjonsinnhenting og for informasjon samlet inn gjennom dokumentstudier, kvalitative intervjuer og spørreundersøkelsen.

Figur 3-2: Hovedtema og problemstillinger

Hovedtema	Problemstillinger
Framtidens kvalitetsvurderingssystem	Hvordan bør framtidens prøver, undersøkelser, verktøy og datakilder for kvalitetsutvikling utformes for å styrke elevenes læringsutbytte og støtte opp om fagfornyelsen og skolens brede samfunnsmandat?
Behov for informasjon og støtte	Hvilke behov for informasjon og støtte har lærere, skoleledere og skoleeiere for å kunne vurdere tilstanden og utvikle kvaliteten i skolen?
Opplevd nytteverdi	Hvordan støtter eksisterende prøver, eksamen- og standpunkt karakterer, brukerundersøkelser, verktøy og datakilder disse behovene?

Elevorientering	På hvilken måte og hvor ofte blir elever involvert i kvalitetsutviklingsarbeidet?
Opplevd omfang	Hvordan oppfatter lærere, skoleledere og skoleeiere omfanget av lovpålagte dokumentasjons- og rapporteringskrav relatert til kvalitetsvurderingssystemet?
Bidrag til profesjonsutvikling og tillitsbasert ledelse	Hvordan kan et system for kvalitetsutvikling bidra til å utvikle sterkere faglige profesjonsfelleskap og en tillitsbasert styring og ledelse?

3.1 Kartleggingens målgruppe

Målgruppen for kartleggingen, både workshops, spørreundersøkelser og kvalitative intervjuer, var skoleeiere, skoleledere og lærere i alle norske grunnskoler og videregående skoler med studieforberedende studieprogram. I tillegg var lokal politisk ledelse (skoleeier) i målgruppen for de kvalitative intervjuene.

3.2 Gjennomføring av prosjektet

I dette delkapittelet presenteres gjennomføringen av prosjektets tre faser:

3.2.1 Workshops

Det var viktig at respondentene opplevde temaene for spørreundersøkelsen som relevante og aktuelle. For å være sikre på at vi hadde god oversikt over målgruppenes bruk av prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy, samt deres opplevde behov, gjennomførte vi fem workshops. Workshop egner seg godt som metode når formålet er å dele kunnskap om, og få innsikt i, ulike tema. Hovedfokus var å opparbeide ytterligere kunnskap om arbeidsmåte, behov, holdninger til og erfaringer med kvalitetsvurderingssystemet.

3.2.1.1 Fire workshops for å avdekke tematikker

Fire av workshopene hadde som formål å avdekke tematikker. Deltakerne var skoleeiere, skoleledere og lærere.

Workshop 1: Barneskoler

Deltakere: To skoleledere

Workshop 2 & 3: Ungdomsskoler med høyt skolebidrag

Deltakere: Tre representanter fra skoleeiere og fire skoleledere

Workshop 4: Videregående skoler

Deltakere: To lærere, fire skoleledere

Problemstillinger som ble belyst i workshopene er som følger:

1. Hva består dagens kvalitetsvurderingssystem av – for den typiske lærer på barneskolen, på ungdomsskolen, og på videregående skole?
2. Hvordan benyttes de ulike prøvene, brukerundersøkelsene, verktøyene og datakildene – blant lærere, blant skoleledelsen og blant skoleeiere?
3. Hvordan blir elever involvert i kvalitetsutviklingsarbeidet?
4. Hvilke behov for informasjon og støtte har lærere, skoleledere og skoleeiere? Hvordan dekker dagens system behovene?
5. Hva er styrkene ved dagens system? Hva er utfordringene?
6. Hvordan bidrar dagens system til høyere kvalitet?

7. Skal undersøkelsen spørre om opplevd nytteverdi av hver enkelt løsning/verktøy/prøve/undersøkelse/datakilde? Eller skal undersøkelsen gå mer generelt til verks?
8. Skal alle spørsmål stilles til alle målgrupper? Eller skal lærere, skoleledere og skoleeiere bli stilt ulike spørsmål? Skal det differensieres mellom de ulike nivåene (barneskole, ungdomsskole og videregående skole)?
9. Hvilke bakgrunnsopplysninger om respondenten er interessante? For eksempel hvilke fag en lærer underviser i, om skolen er offentlig eller privat, om en lærer er kontaktlærer eller ikke.

3.2.1.2 En siste workshop for å finslipe spørreskjema

I etterkant av workshopene, utviklet vi et utkast til spørreskjema basert på det som ble tatt opp i møtene. Utkastet ble sendt til deltakere i den siste workshopen, hvor flere av deltakerne var fra utvalgets sekretariat. I denne workshopen gikk vi gjennom alle spørsmålene i utkastet og inviterte deltakerne til å diskutere formuleringer og foreslå alternative formuleringer.

Etter denne workshopen utformet vi et spørreskjema som utvalget fikk til gjennomsyn. Endelig versjon ble godkjent av utvalget etter noen runder med tilbakemeldinger fra utvalgets side, og revideringer fra Rambøll.

3.2.1.3 Pilotering av spørreskjema

Spørreskjema ble pilotert blant utvalgte personer (ca. fire-fem) i målgruppene. Vi avtalte et Teams-møte, der en konsulent fra Rambøll og pilotrespondenten gikk gjennom den elektroniske versjonen av spørreskjema. Rambøll noterte underveis i møtet, mens respondentene fritt kunne komme med sine tanker og innspill om spørsmålsstillinger, begreper og flyten i spørreskjema. På bakgrunn av tilbakemeldingene fra pilotrespondentene, ble spørreskjema ytterligere spisset.

Endelig versjon av spørreskjema til lærere, skoleledere og skoleeiere ligger som vedlegg 2 til rapporten.

3.2.2 Spørreundersøkelse

I fase to ble spørreundersøkelsen distribuert til målgruppene. Den ble gjennomført som en elektronisk spørreundersøkelse.

3.2.2.1 Respondenter

Spørreundersøkelsen ble gjennomført blant et representativt utvalg lærere, skoleledere og skoleeiere. Blant skoleeiere og skoleledere er spørreundersøkelsen gjennomført som en populasjonsundersøkelse, det vil si at alle skoleeiere og skoleledere i målgruppen ble invitert til å delta i undersøkelsen. For lærere ble undersøkelsen gjennomført som en utvalgsundersøkelse, det vil si at den kun ble sendt til et representativt utvalg lærere, og ikke til hele populasjonen.

Etableringen av respondentlister skjedde i en tidlig fase av prosjektet – parallelt med workshopene og utviklingen av spørreskjema.

Rekrutteringsstrategi

For **lærere** besto rekrutteringsbasen av kontaktinformasjon innhentet fra alle offentlige og private grunnskoler (barneskoler, ungdomsskoler og kombinerte barne- og ungdomsskoler) og videregående skoler med studieforbedende utdanningsprogrammer i Norge. Til sammen utgjør dette ca. 3500 skoler. Vi hentet kontaktinformasjon (e-postadressene) til skolene fra Norsk skoleregister (NSR) og Grunnskolens informasjonssystem (GIS). Gjennom e-postadressene til skolene henvendte vi oss til administrasjonen ved skolene og ba om at de registrerte

kontaktinformasjon for 10 % av lærerne ved skolen (uavhengig av stilling, rolle eller fag de underviser i), etter et kriterium som ville gi et tilfeldig utvalg – nemlig forbokstav i fornavnet.

Ved å velge ut en *andel* heller enn et *antall* av lærerne ved skolen, ville vi få resultater som er representative for lærerpopulasjonen (på barne- og ungdomsskolen og på videregående skoler med studieforberedende utdanningsprogrammer) på nasjonalt nivå.

Vi gjorde noen avveininger med hensyn til datagrunnlaget fra GSI:

- Skoler med færre enn 10 lærere – da ble 1 lærer invitert
- Skoler med 0 lærere ble ikke invitert
- Antall lærere som skal registreres rundes opp fra 0. For eksempel: Skole med 73 lærere, registrerte åtte lærere.

Vi gjorde også noen avveininger med hensyn til datagrunnlaget fra NSR:

- Bibelskoler ble tatt ut
- Antall lærere ble tatt fra kolonnen "Ansatte til"
- Skoler uten e-postadresse ble slettet
- Ikke-videregående skoler ble tatt ut

21 % av skolene registrerte kontaktinformasjon til 10 % av lærere. Til sammen fikk vi inn kontaktopplysningene til 2 724 lærere. I oppfordringene som ble sendt ut til skoleadministrasjonen om å registrere lærere, ble det etter hvert vist til støtte fra Kommunesektorens organisasjon (KS) og Skolelederforbundet i oppfordringene.

For rektorer (heretter benevnt som **skoleledere** i rapporten) brukte vi informasjonen fra GSI og NSR, og sendte invitasjon direkte til rektors e-postadresse. Alle rektorer i grunnskolen (med unntak av de som er nevnt i avveiningene over), samt alle rektorer på videregående skoler med studieforberedende studieprogram (med unntak av de som er nevnt i avveiningene over), ble invitert til å delta i undersøkelsen.

For **skoleeiere** var rekrutteringsstrategien delt opp etter type eier:

Offentlige grunnskoler: For offentlige grunnskoler sendte vi invitasjon til undersøkelsen via kommunens elektroniske postmottak-adresse. I e-posten var det en forklarende tekst om at mottaker var en i kommunen med ansvar for grunnskolen, men at respondenten kunne videresende henvendelsen til en annen person dersom denne var bedre egnet til å svare på undersøkelsen.

Offentlige videregående skoler med studieforberedende utdanningsprogrammer: For offentlige videregående skoler sendte vi invitasjon direkte til utdanningsdirektør (e.l.) i fylkeskommunen.

Private skoler (både barne-, ungdoms-, og videregående skoler): For private skoler sendte vi invitasjon til registrert eier for skolen (i henhold til informasjon fra GSI og NSR). Invitasjonen var tydelig stilet til skoleeier. I e-posten var det en forklarende tekst om at mottaker kan videresende henvendelsen til en annen person dersom denne var bedre egnet til å svare på undersøkelsen.

3.2.2.2 Datainnsamling

Spørreundersøkelsen ble distribuert gjennom Rambølls eget spørreskjemaverktøy, SurveyXact.

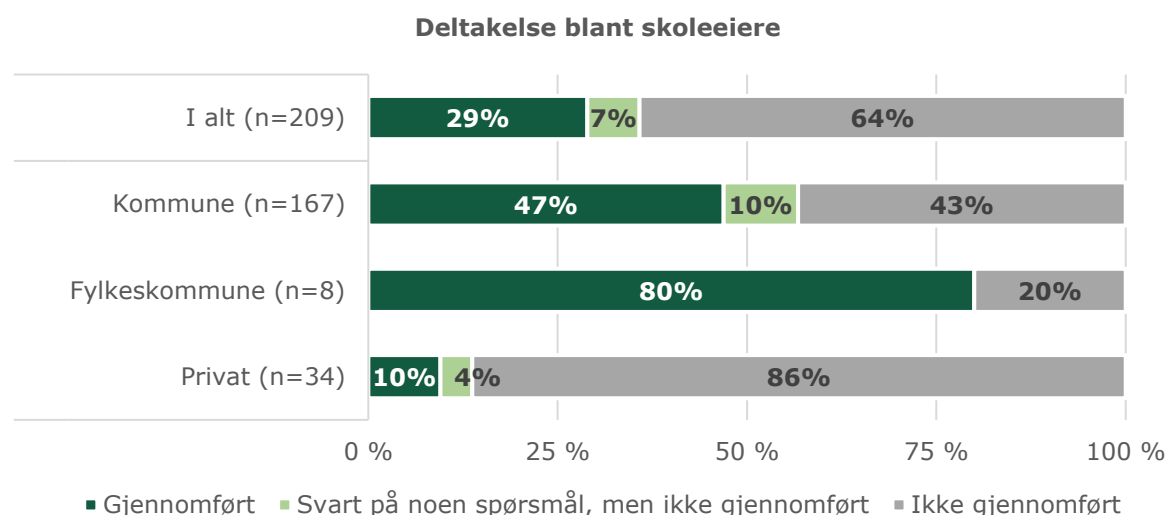
Undersøkelsen var i felt i overkant av fem uker, fra 16. mars til 21. april for skoleeiere og lærere. Skoleledere fikk én ekstra uke på grunn av noe laber deltakelse fra skoleledere i grunnskolen.

KS gikk, gjennom egne kanaler, ut med informasjon om undersøkelsen til kommunale skoleeiere, med en oppfordring til både å svare selv og å oppfordre skoleledere og lærere til å besvare undersøkelsen.

3.2.2.3 Deltakelse blant målgruppene

Som vi ser av Figur 3-3 gjennomførte 29 % av skoleeiere hele undersøkelsen. 47 % av kommunale skoleeiere, og hele 80 % av fylkeskommunale skoleeiere.

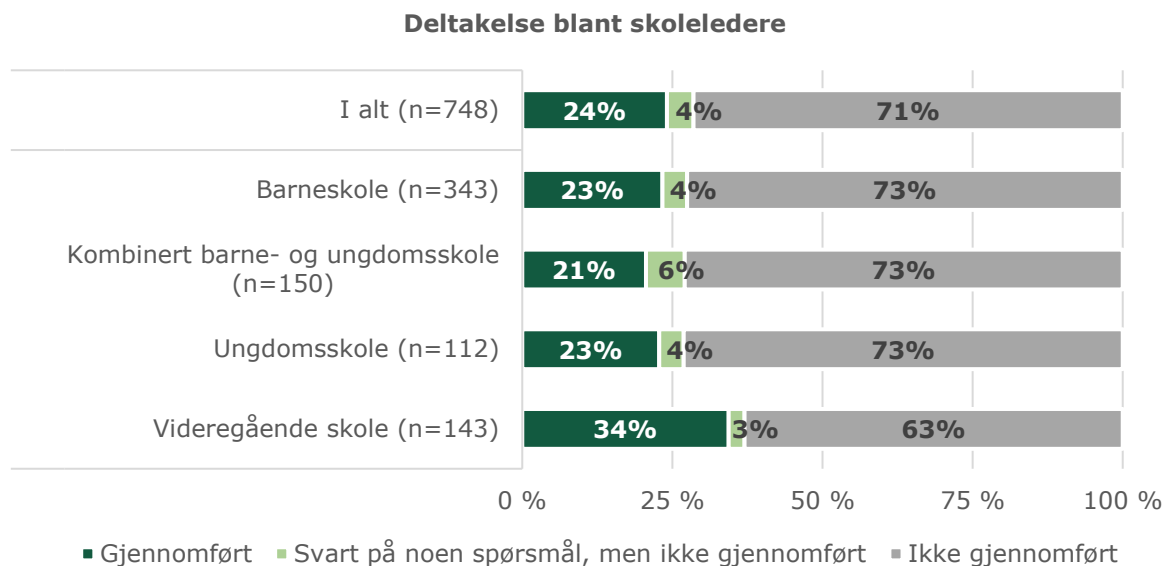
Når det gjelder de private skoleeierne, er deltakelsen svært lav – kun 10 % av dem valgte å gjennomføre hele undersøkelsen. Vi har kun fått svar fra 34 private skoler² Lav svarprosent gjør at vi må være varsomme i vår tolkning av svarene fra denne skolegruppen. Gjennomsnittene i svarene fra de private skolene skiller seg ikke nevneverdig fra svarene fra den offentlige skolen. Vi vurderer derfor at skillet mellom privat og offentlig skole har liten betydning for vurderingen av nytte av, og behov for, kvalitetsvurderingssystemet. Vi har likevel valgt å ta ut de private eieres besvarelse fra resultatene som presenteres for skoleeiere i denne rapporten, ettersom vi ikke kan etablere representativitet i resultatene fra denne gruppen.

Figur 3-3: Deltakelse blant skoleeiere

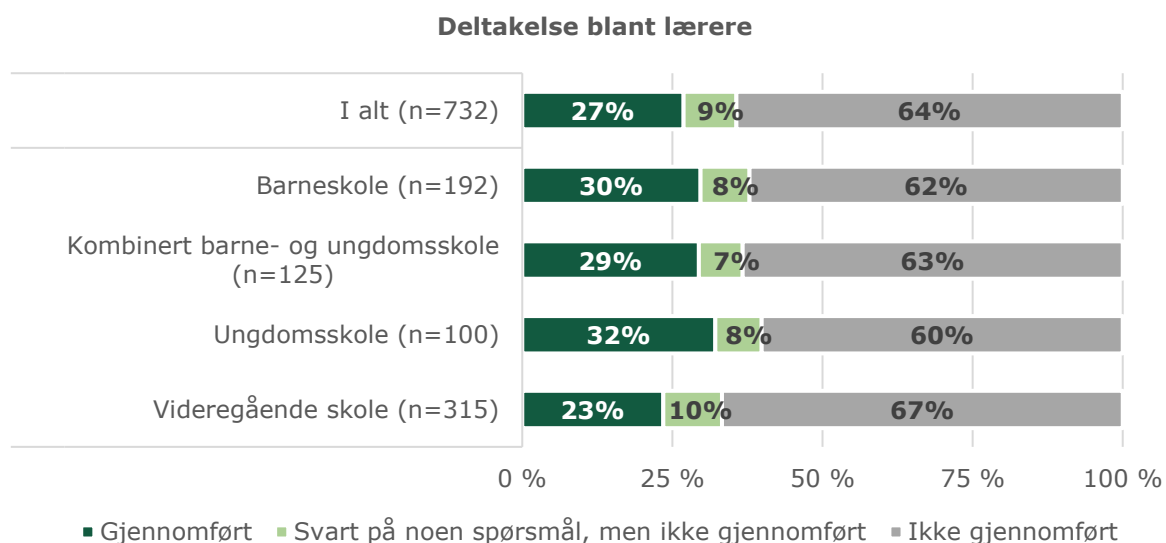
Med hensyn til deltakelsen blant skoleledere, er denne noe lavere enn blant skoleeiere. 24 % av skolelederne gjennomførte hele undersøkelsen. På tvers av nivå, ser vi av Figur 3-4 at færre skoleledere i grunnskolen har svart enn skoleledere i videregående skole.

² For enkelhetsskyld bruker vi begrepet «private skoler» uansett om skolen får tilskudd av stat eller ikke.

Figur 3-4: Deltakelse blant skoleledere

Blant lærerne valgte 27 % av de inviterte å gjennomføre hele undersøkelsen. Som Figur 3-5 viser er svarprosenten noe høyere blant lærere i grunnskolen enn blant lærere i videregående skole.

Figur 3-5: Deltakelse blant lærere

Vi har valgt å beholde svarene fra respondenter som har svart på noen spørsmål, men ikke gjennomført hele undersøkelsen. Det innebærer at det er ulikt antall som har svart på de ulike spørsmålene. Figur 3-5 viser antallet som har svart på hvert spørsmål.

3.2.2.4 Vurdering av feilmarginer

Metodisk sett trenger man helst 384 svar fra hver av de ulike målgruppene (for eksempel lærere på småtrinnet (1.-4.-klasse)) for å kunne få en feilmargin lavere enn 5 % ved 95 % sikkerhetsnivå (The Research Advisors 2006). Det er imidlertid noe avhengig av størrelsen på

populasjonen. Ved 384 svar regnes feilmarginen som mindre enn 5 %, og resultatene som representative for populasjonen uavhengig av populasjonsstørrelse (så fremt det ikke er noen signifikante skjevheter i deltakelsen blant ulike undergrupper). En lav feilmargin er viktig for å kunne konkludere at forskjeller i resultatene mellom gruppene er signifikante.

Blant **kommunale skoleeiere** har nesten halvparten av kommunene deltatt. Det tilsvarer en feilmargin på 5,5 %, altså marginalt høyere enn målet om 5 % feilmargin. Selv om deltakelsen innebærer at vi ikke kan slå fast at resultatene er representative for populasjonen, kan vi fastslå at dette er opplevelsen til nesten halvparten av de kommunale skoleeiere.

Det samme gjelder for **fylkeskommunale skoleeiere**. Når det er så få fylkeskommuner i Norge, kan vi ikke slå fast at resultatene er representative før alle har deltatt. Det er likevel åtte av 10 fylkeskommuner som har deltatt, og resultatene gjenspeiler disse åttes opplevelse av dagens kvalitetsvurderingssystem.

Når det gjelder skoleledere, er feilmarginen for **skoleledere i grunnskolen** på 3,5 % - en feilmargin trygt innenfor aksepterte feilmarginer i samfunnsvitenskapen. Feilmarginen for **skoleledere i videregående skole** er imidlertid noe høyere, 6,6 %.

For lærere innebærer deltakelsen blant **lærere i grunnskolen** en feilmargin på 2,6 %, mens det for deltakelsen blant **lærere i videregående skole** tilsvarer en feilmargin på 4,8 % - altså innenfor aksepterte feilmarginer for begge målgrupper.

Samlet sett indikerer dette at feilmarginene på resultatene fra spørreundersøkelsen er innenfor akseptable marginer for lærerpopulasjonen og for skoleledere i grunnskolen, men at vi må være mer varsomme i vår tolkning av resultatene fra skoleeiere og skoleledere i videregående skole.

3.2.2.5 Systematisk frafall og vekting

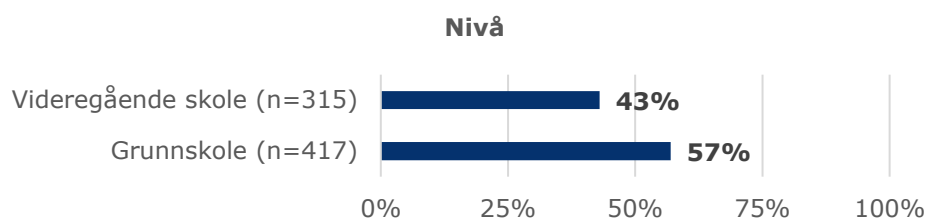
Mens feilmarginene for flere av målgruppene er innenfor akseptabelt nivå, vil eventuelle systematiske skjevheter i utvalget også kunne påvirke resultatenes representativitet.

Frafallanalysen viste visse forskjeller i deltakelsen blant ulike grupper, for eksempel mellom nivåene (grunnskole/videregående skole) for skoleledere, og eierform for skoleeier. For det meste er skjevhetene ivarettatt ved at vi i rapporten presenterer gruppene hver for seg. Unntaket var i deltakelsen blant lærere på store skoler. Andelen lærere fra store skoler var noe lavere i nettoutvalget (respondenter som har svart på undersøkelsen), sammenlignet med andelen de utgjør i populasjonen. Resultatene i denne rapporten er derfor vektet etter størrelsen på skolen læreren jobber på. Det er ulik vekt mellom lærere i grunnskolen og lærere i videregående skole. Besvarelser fra lærere på store skoler (særlig fra grunnskolen), er vektet noe opp, mens besvarelser fra lærere på mellomstore og små skoler (særlig fra grunnskolen) er vektet noe ned. Også blant skoleledere i videregående skole ser vi et frafall med utgangspunkt i skolestørrelse. Skoleledere for store videregående skoler er noe overrepresentert, mens skoleledere for små videregående skoler er noe underrepresentert. Vi har likevel valgt å ikke vekte besvarelsene fra skoleledere, da det totale antallet som har deltatt innenfor denne målgruppen, ikke faller innenfor aksepterte feilmarginer. Signifikante forskjeller mellom besvarelser fra små, mellomstore og store skoler er kommentert løpende i teksten. Se vedlegg 1 for den fullstendige frafallanalysen.

3.2.2.6 Om respondentene i spørreundersøkelsen

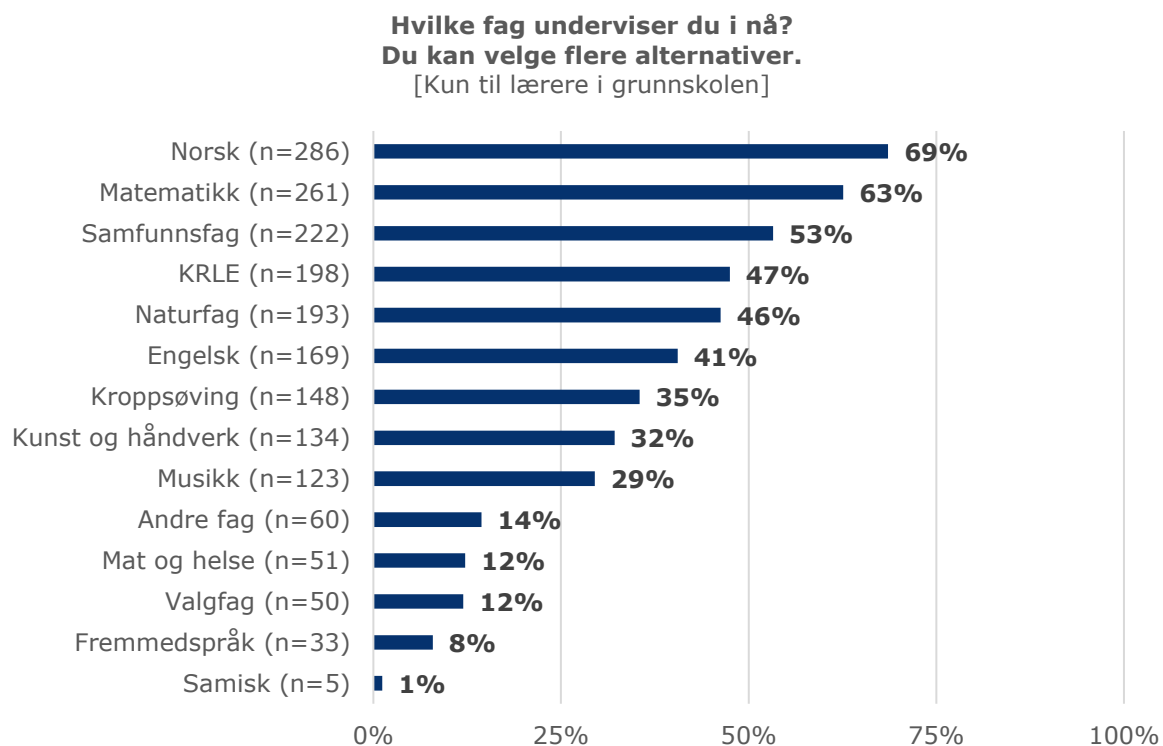
Om lærerrespondentene

43 % av lærerne som gjennomførte hele undersøkelsen jobber i videregående skole. 57 % av lærerne jobber i grunnskolen.

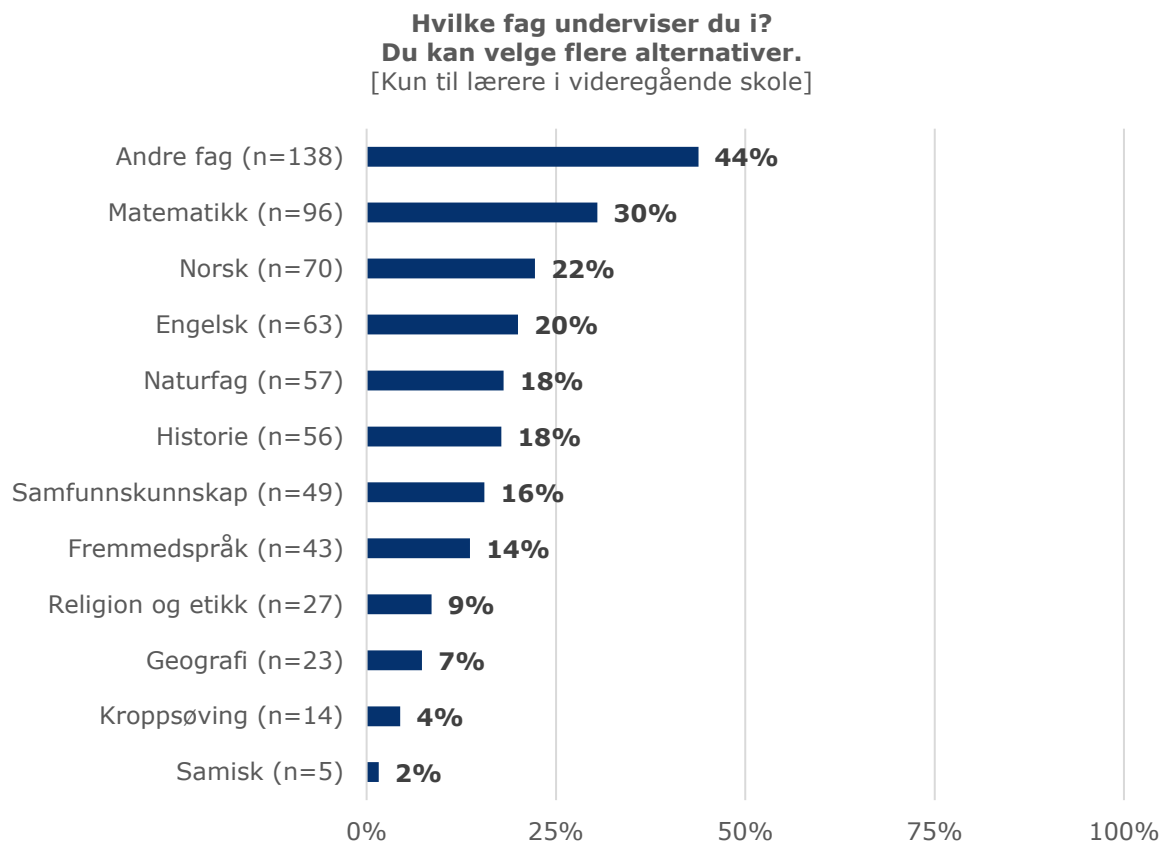
Figur 3-6: Lærerkarakteristikk: Nivå

69 % av lærerne i grunnskolen (som gjennomførte undersøkelsen) underviser i norsk, 63 % i matematikk og 53 % i samfunnsfag. 47 % av lærerne i grunnskolen som gjennomførte undersøkelsen underviser i KRLE, 46 % i naturfag og 41 % i engelsk. Det er også en god del lærere i grunnskolen som gjennomførte undersøkelsen som underviser i kroppsøving, kunst og håndverk og/eller musikk.

Figur 3-7: Lærerkarakteristikk: Fag i grunnskolen

Blant lærere i videregående skole som gjennomførte undersøkelsen oppgir 44 % at de underviser i andre fag enn de som står på listen i Figur 3-8. 30 % oppgir at de underviser i matematikk, 22 % i norsk og 20 % i engelsk. 18 % av lærere i videregående skole som gjennomførte undersøkelsen oppgir at de underviser i naturfag og 18 % i historie. 16 % oppgir at de underviser i samfunnskunnskap og 14 % i fremmedspråk.

Figur 3-8: Lærerkarakteristikk: Fag i videregående skole

Når det gjelder skolestørrelse, underviser 40 % av lærerrespondentene i grunnskolen på store skoler, 44 % underviser på mellomstore skoler, og 16 % underviser på små skoler. 79 % av lærerrespondentene i grunnskolen er kontaktlærere.

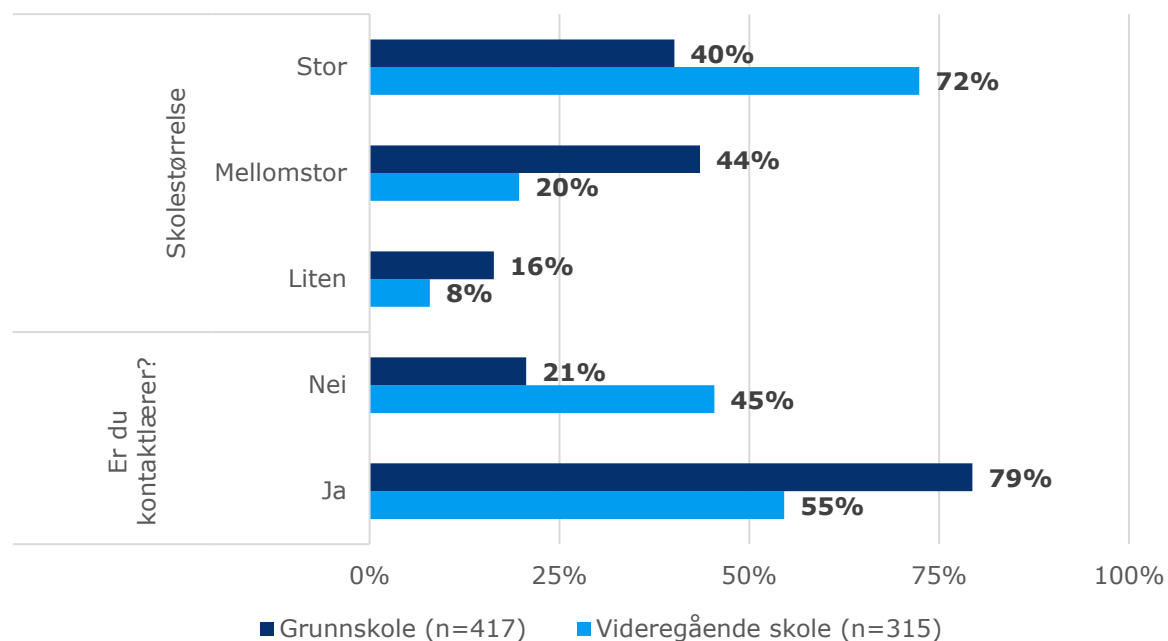
Med hensyn til skolestørrelse fra videregående skoler, underviser 72 % av lærerrespondentene fra videregående skoler på store skoler. 20 % underviser på mellomstore skoler og 8 % underviser på små skoler. 55 % av lærerrespondentene i videregående skole er kontaktlærere.

Skolestørrelse for grunnskolen er kategorisert etter følgende antall elever:

- Liten skole har mindre enn 100 elever
- Mellomstor skole har mellom 100 og 299 elever
- Stor skole har flere enn 300 elever

Skolestørrelse for videregående skole er kategorisert etter følgende antall ansatte:

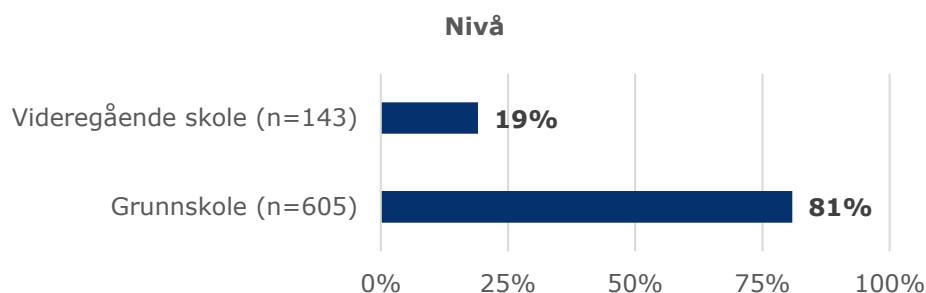
- Liten skole har opptil 50 ansatte
- Mellomstor skole har fra 50 til 99 ansatte
- Stor skole har 100 ansatte eller flere

Figur 3-9: Lærerkarakteristikk: Skolestørrelse og kontaktlærer

Om skolelederrespondentene

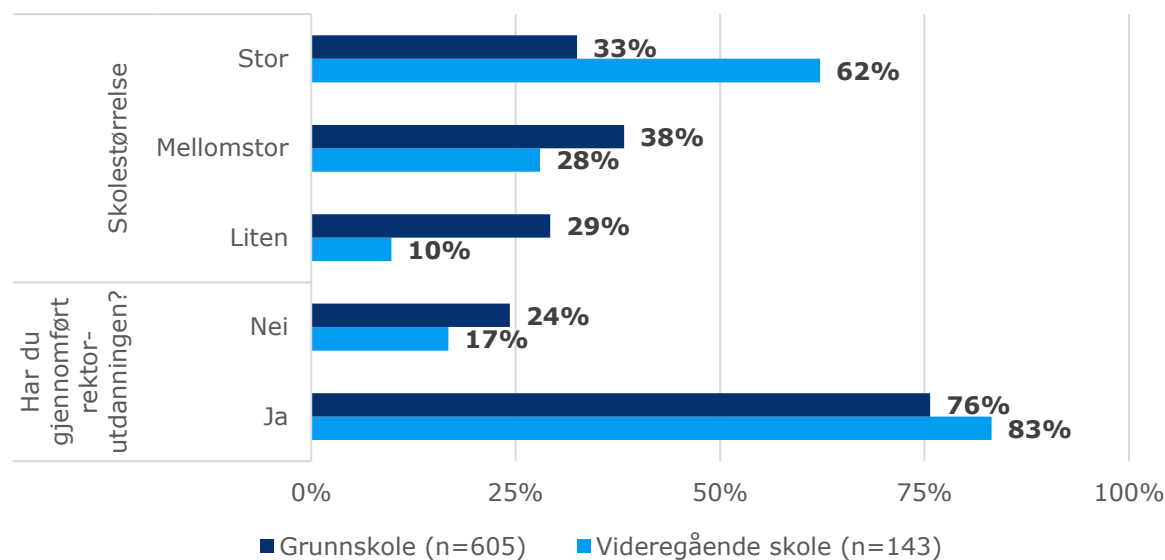
81 % av skolelederne som gjennomførte undersøkelsen, er rektor i en grunnskole. 19 % er rektor i en videregående skole.

Figur 3-10: Skoleleder karakteristikk: Nivå

Når det gjelder skoleledere i grunnskolen, er 33 % av skolelederrespondentene rektor for en stor grunnskole, 38 % er rektor for en mellomstor grunnskole og 29 % er rektor for en liten grunnskole. 76 % av lederne som deltok i undersøkelsen har rektorutdanning.

For videregående skole, er 62 % av skolelederne rektor for en stor videregående skole. 28 % er rektor for en mellomstor videregående skole, mens 10 % er rektor for en liten videregående skole. 83 % av rektorene som deltok i undersøkelsen har gjennomført rektorutdanning.

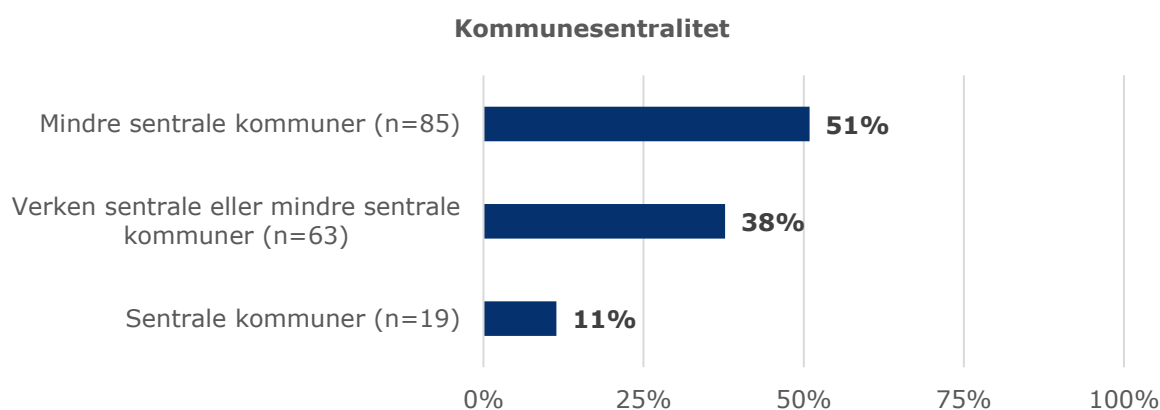
Figur 3-11: Skolelederkarakteristikk: Skolestørrelse og gjennomført rektorutdanning

Om de kommunale skoleeierrespondentene

51 % av kommunale skoleeierrespondenter som gjennomførte undersøkelsen, representerer mindre sentrale kommuner. 38 % av de kommunale skoleeierrespondentene representerer verken sentrale eller mindre sentrale kommuner, mens 11 % av de kommunale skoleeierrespondentene representerer sentrale kommuner.

Kommunesentralitet er delt opp etter SSBs kategorisering av kommunene (Høydahl, 2020, s. 20):

- 1-2: Sentrale kommuner
- 3-4: Verken sentrale eller mindre kommuner
- 5-6: Mindre sentrale kommuner

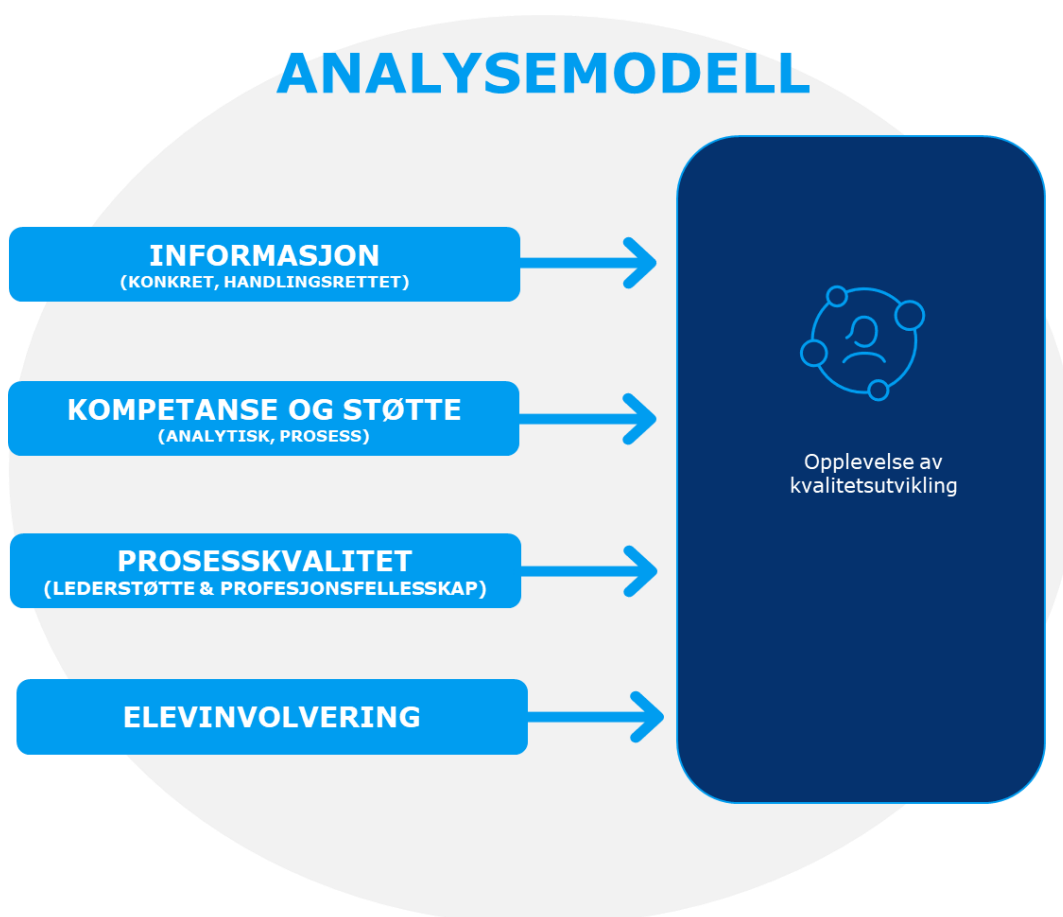

Figur 3-12: Skoleeierkarakteristikk for kommunale skoleeiere: Sentralitet

3.2.2.7 Analytisk rammeverk

I spørreundersøkelsen har vi målt ulike tematiske områder som vi antar, på bakgrunn av informasjonen fra workshopene og tidligere forskning, påvirker på opplevelsen av kvalitetsvurderingssystemet. Figur 3-13 viser de overordnede tematiske områdene i spørreundersøkelsen, samt deres påvirkning på

undersøkelsens avhengige variabel; opplevelse av dagens kvalitetsvurderingssystem. Tematikkene som dekkes i spørreundersøkelsen er: Opplevelse av informasjon, opplevelsen av egen kompetanse og støtte, opplevelsen av prosesskvaliteten på skolen (for lærere) og opplevelse av elevinvolvering (for skoleledere og lærere). Hver tematikk måles av flere enkeltspørsmål.

Figur 3-13: Analysemodell

Undersøkelsens resultater er fremstilt som svarfordeling på de ulike spørsmålene i grafer og tabeller. I tillegg til å vise svarfordelinger for skoleeiere, skoleledere og lærere i grunnskolen og i videregående skole, kommenterer vi på signifikante forskjeller i resultatene mellom målgruppene. Slik kommentering gjøres løpende i teksten.

Kommunestørrelse er kategorisert basert på følgende inndeling:

- Liten kommune: 0-4 999 innbyggere
- Mellomstor kommune: 5 000-19 999 innbyggere
- Stor kommune: minst 20 000 innbyggere

Om spørsmålsformuleringene i rapporten

I spørreundersøkelsen har hovedsakelig lærere, skoleledere og skoleeiere fått spørsmål om de samme temaene. For å ta hensyn til ulikheter i arbeidssituasjon og oppgaver, er formuleringene noe forskjellige. Vi presenterer resultatene fra skoleeiere, skoleledere og lærere samlet i størst

mulig grad, først for grunnskole og deretter for videregående, for lettere å kunne sammenligne resultatene fra de tre respondentgrupper. Vi har gjengitt spørsmålene til både skoleeiere, skoleledere og lærere samlet, med utgangspunkt i spørsmålene til skolelederne. For de nøyaktige spørsmålsformuleringene til hver gruppe, se spørreskjema som er vedlagt rapporten (Vedlegg 2).

3.3 Kvalitative dybdeintervjuer

I fase tre gjennomførte vi kvalitative dybdeintervjuer på åtte ulike skoler. For hver skole ble det gjennomført kvalitative intervjuer med lærere, skoleleder, skoleeier og en politiker i kommunen/fylkeskommunen. I det følgende beskrives den metodiske fremgangsmåten for de kvalitative intervjuene.

3.3.1 Målgruppe og rekruttering

Vi rekrutterte informanter gjennom spørreundersøkelsen, hvor vi ba skoleledere og skoleeiere som ønsket å delta i intervjuene om å legge igjen kontaktinformasjon. Vi kontaktet skoleeiere og skoleledere som hadde meldt sin interesse, inviterte dem til intervju, og ba dem sette oss i kontakt med de andre målgruppene i kommunen/fylkeskommunen. Vi rekrutterte en privat videregående skole utenom spørreundersøkelsen. For å sikre overholdelse av gjeldende GDPR-regler, fikk informantene både skriftlig og muntlig informasjon om sine rettigheter og hvordan informasjonen fra intervjuene skulle brukes.

Intervjuene har i hovedsak hatt fire målgrupper. Vi ville snakke med en skoleeier i kommunen/fylkeskommunen, samt en skoleleder og 3 lærere på samme skole. I tillegg ønsket vi å få perspektivet fra det politiske nivået i kommunen/fylkeskommunen (leder for utdanningskomiteen eller tilsvarende). Til sammen har vi intervjuet 45 informanter, herunder syv politikere, åtte skoleeiere, åtte skoleledere og 22 lærere.

Vi opplevde noen utfordringer i rekruttering av informanter, da skoleleder og lærere i noen tilfeller ikke hadde tid, selv om skoleeier hadde meldt interesse. Siden vi ønsket at alle informantene skulle være fra samme kommune/fylkeskommune og skole, tok vi kontakt med flere kommuner/fylkeskommuner og skoler. På grunn av kapasitetsutfordringer var det også i enkelte tilfeller kun 2 lærere som stilte til intervju.

3.3.2 Utvelgelse av skoler

Utvalgskriteriene for skolene var at det skulle være skoler med høy og lav skolebidragsindikator, forskjell i skolestørrelse, skolenivå og geografisk plassering, samt rural vs. urban beliggenhet. Skolene som er valgt ut er både offentlige og private, og omfatter barneskole, ungdomsskole, kombinert skole og videregående skole.

Bakgrunnsvariablene ble valgt for å få en spredning blant skolene, med informasjon om hvordan de jobber med kvalitetsutvikling, hvilke behov de har for informasjon og støtte, hvordan de opplever nytteverdien av dagens system og barrierer/muligheter i arbeidet på tvers av skoler med ulike karakteristikk.

Vi mangler skolebidragsindikator (SBI) for tre av skolene, fordi vi ikke hadde tilgang til SBI for videregående og fordi SBI ikke var tilgjengelig for skoler med få elever.

I oversikten under er fordelingen over kriteriene pr. skole:

Figur 3-14: Oversikt over antall informanter og utvalgte kompetansetilbud

Skole	Skolebidrags-indikator	Nivå	Skolestørrelse	Geografisk plassering
1	Høy	Barneskole	Stor	Østlandet
2	Lav	Barneskole	Stor	Østlandet
3	Høy	Ungdomsskole	Mellomstor	Østlandet
4	-	Videregående skole privat	Stor	Østlandet
5	Høy på barnetrinnet, lav på ungdomstrinnet	Kombinert skole	Mellomstor/Liten	Midt-Norge
6	Lav	Ungdomsskole	Mellomstor	Vestlandet
7	-	Videregående skole	Stor	Nord-Norge
8	-	Kombinert skole	Liten	Vestlandet

3.3.3 Intervjuguide og gjennomføring av intervjuene

Intervjuene var semistrukturerte og fulgte en intervjuguide med forhåndsdefinerte tema og hovedspørsmål som skulle besvares, men som åpnet for fleksibilitet og mulighet for å følge opp verdifulle innspill. De fleste intervjuene ble gjennomført via Microsoft Teams, og noen fysisk på skolene. Mens intervjuene med lærerne ble gjennomført som gruppeintervjuer, var intervjuene med skoleeier, skoleleder og politikere individuelle. Før intervjuet fikk informantene informasjon om bakgrunn og formål med intervjuet, samt hvordan data behandles og personopplysninger ivaretas. Den samme informasjonen ble gjennomgått muntlig i starten av intervjuet.

I tabellen under er en oversikt over hovedtema som ble gjennomgått i intervjuene:

Figur 3-15: Hovedtema intervjuguide

Hovedtema
Kvalitetsutviklingsarbeid i skolen/kommunen/fylkeskommunen
Elevinvolvering
Kompetanse, støtte og veiledning
Vurdering av eksisterende kilder
Bruk av andre kilder
Behov for informasjon og støtte
Barrierer og muligheter

Se vedlegg 3 for fullstendig intervjuguide.

3.3.4 Analyse av de kvalitative intervjuene

Etter gjennomføring av intervjuene ble intervjunotatene kodet tematisk i en analysematrise som fulgte temaene i intervjuguiden, hvor også hovedspørsmålene til hver informantgruppe var inkludert. Analysematrisen var sortert på skolenivå, skoler og informantgruppe, for å kunne se likheter og forskjeller på tvers av roller, nivå og skoler. Samtidig ga det mulighet for å analysere den enkelte skole og opplevelsen av kvalitetsutvikling på tvers av informantgrupper. I matrisen

hadde vi en «annet»-kategori med funn fra intervjuer som ikke fulgte intervjuguiden. Funnene i denne kategorien var hovedsakelig betraktninger som var særlig viktig for den enkelte informant, og som informanten ønsket å utdype. De har blitt inkludert der det var relevant å utdype, forklare eller gi et alternativt perspektiv på hovedfunnene.

Intervjuene med lærerne ble gjennomført som gruppeintervjuer og funnene er analysert samlet. Overordnet var lærerne samstemte i sine betraktninger rundt kvalitetsutviklingen på skolen.

Analysen av de kvalitative intervjuene har tatt utgangspunkt i analysematrisen, samtidig som vi har validert og utdypet funn gjennom interne møter og intervjunotater. Funnene fra intervjuene presenteres i rapporten både på tvers av skoler og informantgrupper. I tillegg har vi laget eksempelbeskrivelser av de ulike skolene. De setter funnene i sammenheng med perspektiver fra skolenes ulike informantgrupper. Disse eksemplene kan leses som mer utdypende beskrivelser av de kvalitative funnene.

FUNN OG RESULTATER

4. Opplevelsen av dagens kvalitetsvurderingssystem

Dagens kvalitetsvurderingssystem oppleves mest nyttig for skoleeiere, og minst nyttig for lærere

Dette kapittelet ser nærmere på undersøkelsens avhengige variabler, og hvordan lærere, skoleledere og skoleeiere vurderer disse.

Hovedfunn i dette kapittelet:

- «Kvalitetsvurderingssystem» virker å være et ukjent begrep for lærerne, mens skoleledere og skoleeiere har en relativ lik forståelse for hva systemet innebærer.
- Majoriteten av lærere stiller seg positive eller nøytrale til «systemet».
- Majoriteten av skoleledere og skoleeiere er positive til «systemet».
- Skoleeiere er den informantgruppen som i størst grad opplever at dagens Kvalitetsvurderingssystem, bidrar til at de blir en bedre skoleeier.
-

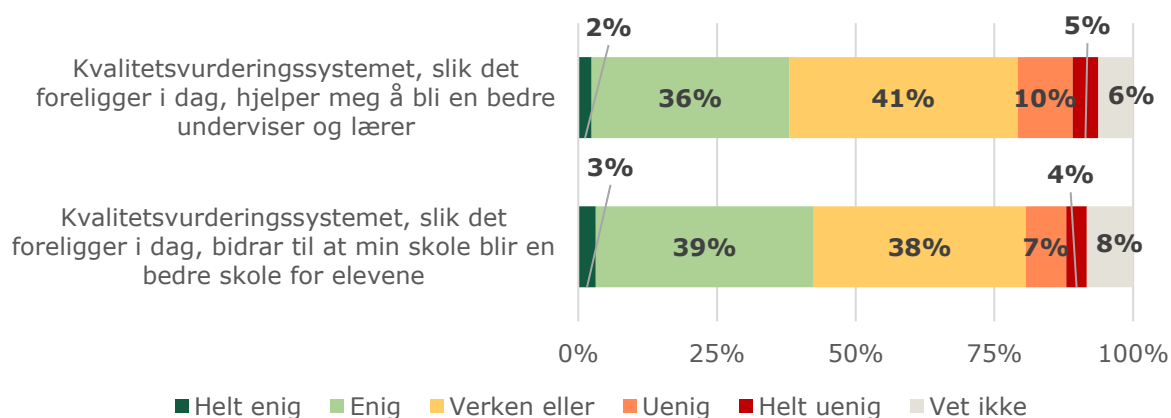
Overordnet viser funn fra spørreundersøkelsen og de kvalitative intervjuene at lærere ikke ser ut til å kjenne begrepet «kvalitetsvurderingssystem», mens skoleledere og skoleeiere har en relativt lik forståelse for hva det innebærer. De kvalitative intervjuene viser at lærerne, skolelederne og skoleeierne har god oversikt over de enkelte obligatoriske prøvene og undersøkelsene, men det er hovedsakelig skoleeiere og skoleledere som vet at de til sammen utgjør et *system* for kvalitetsvurdering.

Resultatene fra spørreundersøkelsen viser at svært mange lærere har en viss distanse til dagens kvalitetsvurderingssystem. De gir uttrykk for at det ikke angår dem fordi det verken hjelper dem til å bli en bedre lærer, eller at skolen kan bli bedre for elevene. Majoriteten av skoleledere er noe mer positive enn lærerne og sier at de opplever at dagens kvalitetssystem bidrar til at skolen blir en bedre skole for elevene. Skoleeiere er enda noe mer positive til systemet enn skoleledere. Det tyder på at jo lengre fra praksis aktørene er, jo mer positive er de til Kvalitetsvurderingssystemet.

4.1 Læreres opplevelse av dagens kvalitetsvurderingssystem

Kvalitetsvurderingssystemet, slik det er i dag, får en positiv til nøytral vurdering av lærerne. Figur 4-1 viser svarfordeling for undersøkelsens to overordnede spørsmål om systemet. En stor andel lærere opplever at dagens kvalitetsvurderingssystem både hjelper dem til å bli en bedre underviser og lærer og bidrar til at deres skole blir en bedre skole for elevene (andelen som har svart «Helt enig» eller «Enig» er henholdsvis 38 % og 41 %). Samtidig svarer mange lærere «Verken eller» på spørsmålene «Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag hjelper meg å bli en bedre underviser og lærer» og «Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag bidrar til at min skole blir en bedre skole for elevene» (henholdsvis 41 % og 38 %). Kun en liten andel av lærerne svarer «Helt uenig» eller «Uenig» (henholdsvis 14 % og 11 %).

Vi ser at denne svarstilen – der mange respondenter velger skalaens nøytrale midtpunkt og det positive midtpunktet - går igjen i mange av svarene på undersøkelsens spørsmål.

Figur 4-1: Svarfordeling på læreres samlede opplevelse av dagens kvalitetsvurderingssystem

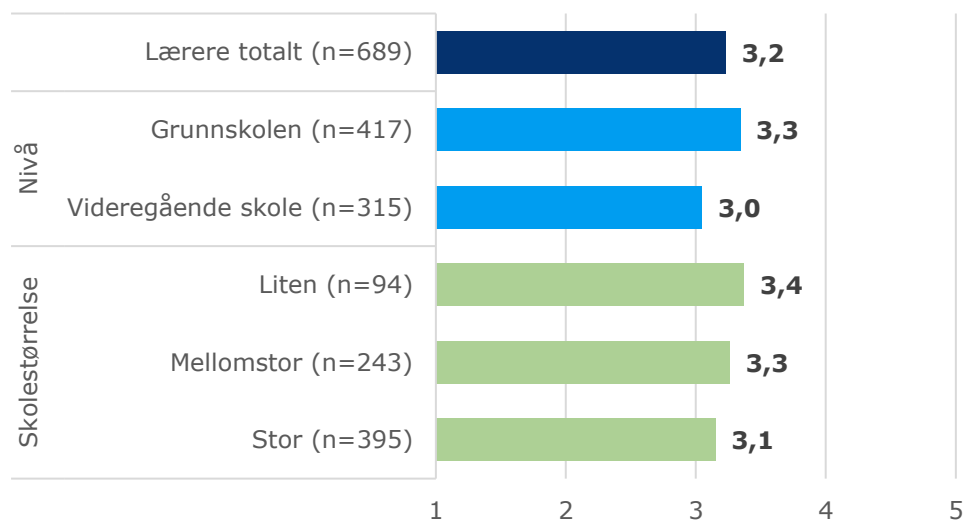
En kommentar fra spørreundersøkelsen setter ord på opplevelsen det virker som om mange lærere deler:

«Svaret på foregående spørsmål gjenspeiler at "kvalitetsvurderingssystemet" i denne sammenheng er en altfor stor paraply til å kunne svare ordentlig. Dersom man kun mener kvantitative undersøkelser og det "overordnede" arbeidet som gjøres ved skolen er det som sagt lite nyttig. Dersom man også inkluderer samtaler med elevene individuelt og i grupper er nytten langt større, men jeg oppfatter i utgangspunktet ikke det som del av "systemet".»

Resultatene indikerer at dagens kvalitetsvurderingssystem, med kvantitative undersøkelser, prøver, datakilder og verktøy, treffer lærerne «sånn passe». Mange er avventende, positive eller nøytrale til dagens system, få er svært positive eller svært negative.

På tvers av bakgrunnsvariabler om skolene lærerne underviser ved (skolenivå og skolestørrelse), viser Figur 4-2 noen interessante (og signifikante) forskjeller, både på tvers av skolenivå, og på tvers av skolestørrelse. Det er kun forskjellen på tvers av skolenivå som er signifikant. Resultatene tyder på at lærere i grunnskolen vurderer kvalitetsvurderingssystemet noe mer positivt enn lærere i videregående skole. Det ser også ut til at lærere på små skoler er mer fornøyde med dagens kvalitetsvurderingssystem enn lærere på store skoler, men denne forskjellen er ikke signifikant på totalnivå. For videregående skoler er det derimot en signifikant forskjell når det kommer til skolestørrelse. Lærere ved små videregående skoler vurderer dagens kvalitetsvurderingssystem noe mer positivt enn lærere ved store og mellomstore videregående skoler. For grunnskoler er det ingen signifikant forskjell med hensyn til skolestørrelse.

Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag, hjelper meg å bli en bedre underviser og lærer

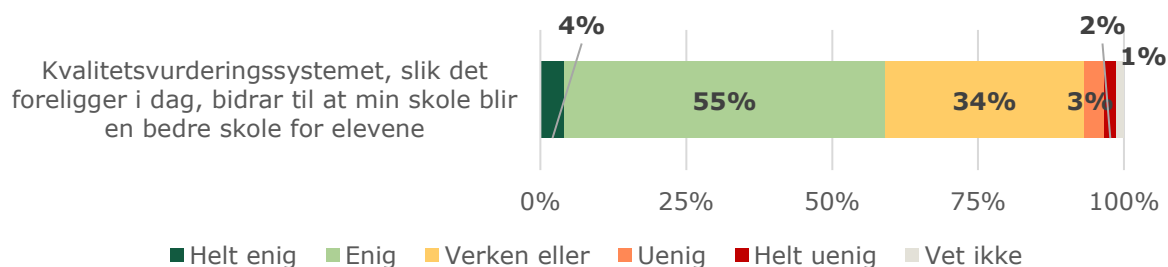

Figur 4-2: Læreres samlede opplevelse av dagens kvalitetsvurderingssystem på tvers av bakgrunnsvariabler

Note: Skala fra 1 til 5 hvor 1 tilsvarer «Helt enig», 2 tilsvarer «Enig», 3 tilsvarer «Verken eller», 4 tilsvarer «Uenig» og 5 tilsvarer «Helt uenig».

4.2 Skolelederens opplevelse av dagens kvalitetsvurderingssystem

Skolelederne har en noe mer positiv vurdering av dagens kvalitetsvurderingssystem enn lærerne. Figur 4-3 viser at majoriteten av skoleledere opplever at dagens kvalitetsvurderingssystem bidrar til at deres skole blir en bedre skole for elevene. Det er svært få (kun 5 %) som er uenig i denne påstanden. 34 % av skoleledere stiller seg nøytrale til dagens kvalitetsvurderingssystem.

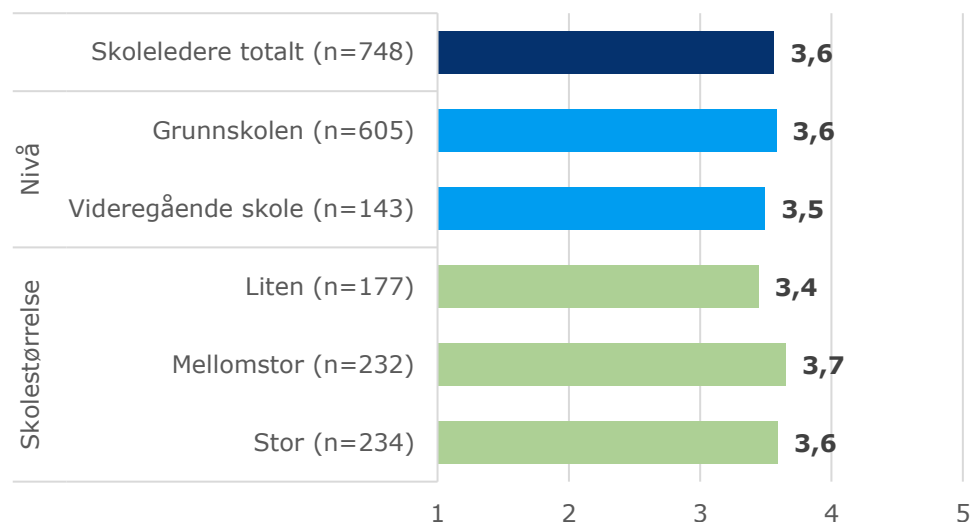

Figur 4-3: Svarfordeling på skolelederens samlede opplevelse av dagens kvalitetsvurderingssystem

Analyse av skolelederens bakgrunnsopplysninger viser signifikante forskjeller mellom skoler av ulik størrelse. Figur 4-4 viser at skoleledere i små skoler vurderer dagens kvalitetsvurderingssystem noe lavere enn skoleledere for mellomstore og store skoler. Analysene viser små og ikke-signifikante forskjeller på tvers av skolenivå. For små og mellomstore skoler er det imidlertid også en signifikant forskjell mellom skoleledere i grunnskolen og skoleledere i videregående skole. Ledere i små og mellomstore grunnskoler vurderer dagens kvalitetsvurderingssystem noe høyere

enn skoleledere for små og mellomstore videregående skoler. Blant skoleledere i store skoler ser vi ikke denne signifikante forskjellen mellom nivåene.

Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag, bidrar til at min skole blir en bedre skole for elevene

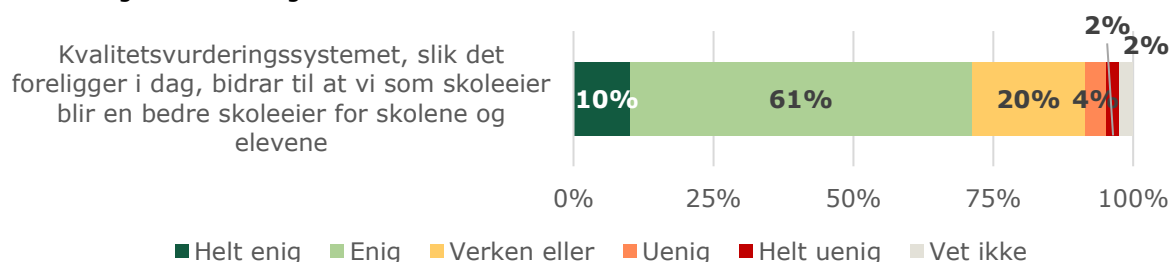

Figur 4-4: Skolelederes samlede opplevelse av dagens kvalitetsvurderingssystem på tvers av bakgrunnsvariabler

Note: Skala fra 1 til 5 hvor 1 tilsvarer «Helt enig», 2 tilsvarer «Enig», 3 tilsvarer «Verken eller», 4 tilsvarer «Uenig» og 5 tilsvarer «Helt uenig».

4.3 Skoleeieres opplevelse av dagens kvalitetsvurderingssystem

Skoleeierne gir en bedre vurdering av dagens kvalitetsvurderingssystem enn skolelederne (og dermed også lærerne). Figur 4-5 viser at 10 % av skoleeierne oppgir at de er «Helt enig» i påstanden «Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag, bidrar til at vi som skoleeier blir en bedre skoleeier for skolene og elevene». Denne andelen er signifikant høyere enn for både skoleledere og lærere. 61 % svarer «Enig». 20 % svarer «Verken eller», mens kun 6 % svarer «Helt uenig» eller «Uenig».

Figur 4-5: Svarfordeling på skoleeieres samlede opplevelse av dagens kvalitetsvurderingssystem

Vi finner ingen signifikante forskjeller mellom skoleeier med ulike karakteristikk, dvs. eieform (kommunal, fylkeskommunal eller privat) eller kommunesentralitet (for kommunale grunnskoler).

5. Dagens bruk av kvalitetsvurderingssystemet

Dagens system brukes mer av skoleeiere og skoleledere enn av lærere

I dette kapitlet ser vi nærmere på dagens bruk av kvalitetsvurderingssystemet. Kapitlet beskriver hvilke prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy som brukes av skoleeiere, skoleledere og lærere i både grunnskolen og videregående.

Hovedfunn fra dette kapitlet:

- Lærere bruker i mindre grad, og har i mindre grad innsikt i, de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene som inngår i dagens kvalitetsvurderingssystem, sammenlignet med skoleledere og skoleeiere.
- I grunnskolen bruker lærere i størst grad egenutviklede prøver og undersøkelser, mens skoleledere og skoleeiere i størst grad benytter seg av de obligatoriske prøvene og undersøkelsene, slik som *Nasjonale prøver* og *Elevundersøkelsen*. Videregående skole preges i større grad av statistikk mål (som for eksempel *standpunktkarakterer*, *gjennomførings-* og *frafallsstatistikk* enn grunnskolen.

Den overordnede tendensen i resultatene fra spørreundersøkelsen er at skoleeiere og skoleledere i mye større grad enn lærere har brukt de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene i løpet av de siste 12 månedene. Resultatene er ikke ulogiske med tanke på at spørreundersøkelsen har gått ut til alle typer lærere. Noen i lærergruppen kan oppleve enkelte prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy som irrelevante. Samtidig kan det indikere at ikke alle lærere involveres i skolens kvalitetsutviklingsarbeid. Resultatene viser også at lærere som ikke underviser i fag der man bruker en av de oppgitte prøvene, i liten grad involveres i oppfølgingsarbeidet.

Flere kommentarer fra lærere i spørreundersøkelsen nevner denne problematikken:

«For å kunne arbeide systematisk med undersøkelser og nasjonale prøver, så må HELE trinnet være med. Det nytter ikke å arbeide alene med dette. Det er viktig med et kollegie og en administrasjon som prioriterer dette arbeidet. Resultater blir ikke arbeidet med systematisk.»

«Det er viktig at ledelsen er involvert i nasjonale prøver, og at de sørger for at det følges opp på hele skolen flere ganger. Det er viktig at alle trinn er orientert om prøvene hvert år, og oppdatert på skolens resultater. Jeg ønsker at det analyseres i en større bolk på hele skolen i etterkant. Per nå, er det ikke gjennomført god nok analyse med alle kollegaene til stede. Det er viktig informasjon fra nasjonale prøver, som ikke nås ned til 1-4.trinns lærere, som faktisk er ansvarlige for hva elevene har lært på 5. trinn. Det er viktig at hele skolen, helheten, blir orientert for å gjøre eventuelle endringer. Ikke bare 5. trinn.»

«Jeg har god oversikt over det jeg selv er delaktig i, de store undersøkelsene som f.eks. elevundersøkelse er det skolens ledelse som tar og det oppleves ikke som relevant for min lille gruppe i den store sammenhengen.»

«Jeg ønsker at det analyseres i en større bolk på hele skolen i etterkant av nasjonale prøver. Per nå, er det ikke gjennomført god nok analyse med alle kollegaene til stede. Det er viktig informasjon fra nasjonale prøver, som ikke nås ned til 1-4.trinns lærere, som faktisk er ansvarlige for hva elevene har lært på 5. trinn. Det er viktig at hele skolen, helheten, blir orientert for å gjøre eventuelle endringer. Ikke bare 5. trinn.»

Bruken av kvalitetsvurderingssystemet blant lærere er økende etter nivå – jo høyere nivå i grunnskolen læreren underviser på, desto flere lærere benytter seg av systemet. Det er også flere lærere i videregående skole enn i grunnskolen som oppgir at de bruker prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy som inngår i dagens kvalitetsvurderingssystem. For skoleledere ser imidlertid bildet annerledes ut; der benyttes systemet av flest skoleledere i barneskolen.

På alle skolene vi har vært i kontakt med i forbindelse med de kvalitative intervjuene, gjennomføres det i ulik grad andre prøver og undersøkelser i tillegg til de obligatoriske. Årsaken er i hovedsak at lærerne, skolelederne og skoleeierne får utilstrekkelig informasjon fra det som i dag finnes av prøver, verktøy og undersøkelser.

I de neste delkapitlene ser vi nærmere på bruken av de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene for hver enkelt målgruppe.

5.1 Dagens bruk av kvalitetsvurderingssystem i grunnskolen

Preges i stor grad av obligatoriske prøver og undersøkelser

Vi begynner med å se nærmere på bruken av de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene blant lærere, skoleledere og skoleeiere i grunnskolen.

5.1.1 Lærere: Bruker i størst grad egenutviklede prøver

Figur 5-1 viser svar fra spørreundersøkelsen på spørsmål om hvilke prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy **lærere i grunnskolen** har brukt i arbeidet med å vurdere og bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte de siste 12 månedene. Resultatene viser at flest lærere i grunnskolen bruker *prøver eller undersøkelser utviklet på skolen* – 41 % av lærerne svarer at de har gjort dette de siste 12 månedene. Ellers har relativt mange brukt *Elevundersøkelsen* – både på frivillige og obligatoriske trinn (henholdsvis 35 % og 31 %). Det siste året har også relativt mange brukt *nasjonale prøver* – 34 % har brukt *nasjonale prøver i lesing*, 30 % har brukt *nasjonale prøver i regning* og 23 % har brukt *nasjonale prøver i engelsk*.

26 % av lærerne i grunnskolen oppgir at de bruker *andre kilder* enn de figuren viser. I et åpent kommentarfelt i spørreundersøkelsen, kunne respondentene skrive inn hvilke andre kilder det var. I kommentarfeltet nevner flere *Carlsten leseprøve, Ordkjedetest, Klassesetring, kartleggeren (og andre kartleggingsverktøy), Spekter, Alle teller og samtaler med elevene*. 21 % oppgir at de har brukt *standpunktkarakterer* i arbeidet med å vurdere og bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte de siste 12 månedene.

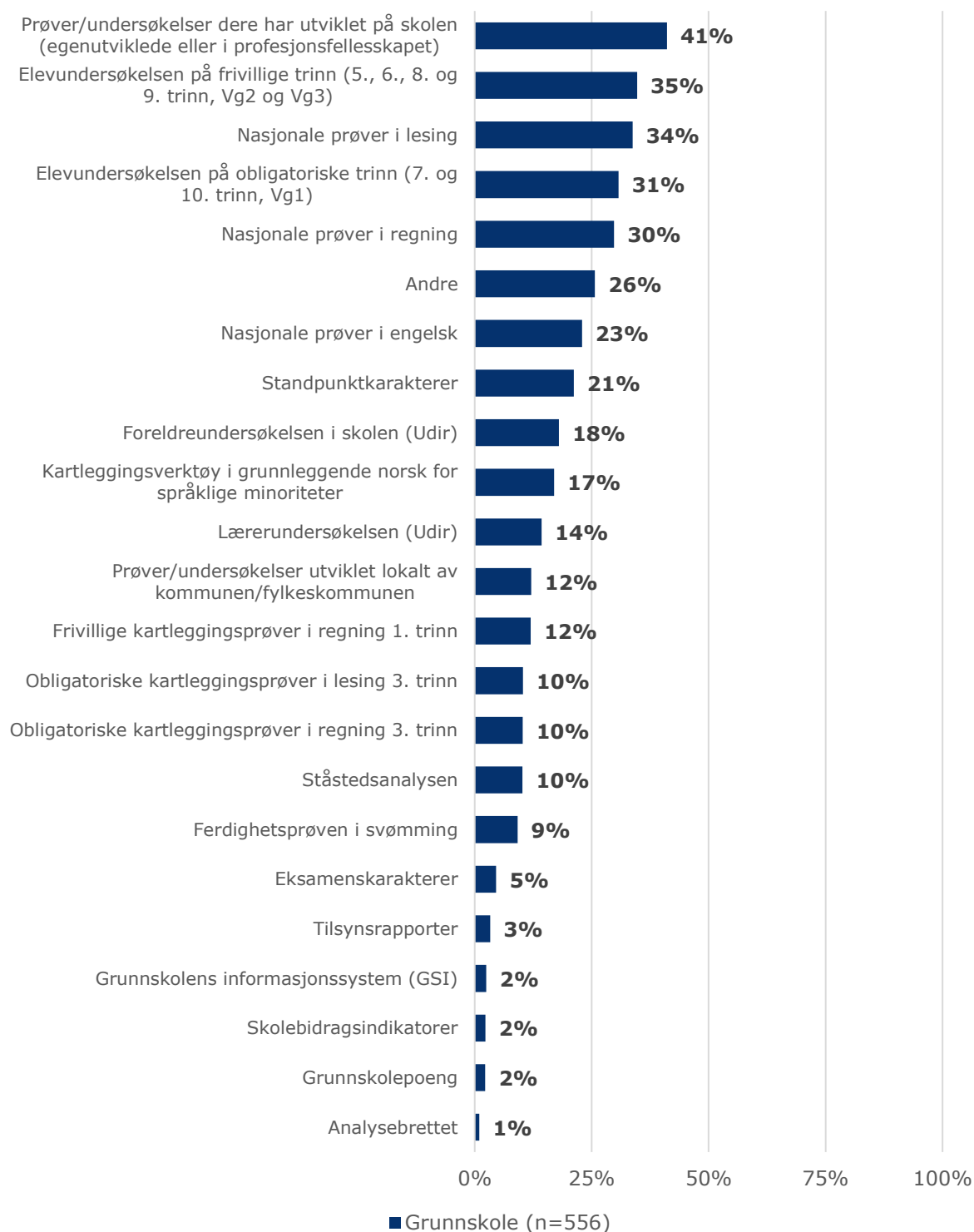
Til sammenligning oppgir kun 5 % av lærerne i grunnskolen at de har brukt *eksamenskarakterer* i arbeidet med å vurdere og bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte de siste 12 månedene. Det er, i tolkningen av resultatene for eksamenskarakterer, viktig å huske på at alle ordinære eksamener i grunnskole og videregående skole ble avlyst våren 2022 (for tredje år på rad) på grunn av koronapandemien (Utdanningsdirektoratet, 2023).

Tilsynsrapporter, GSI, Skolebidragsindikatorer, Grunnskolepoeng og Analysebrettet er kun benyttet av et fåtall.

Funn fra de kvalitative intervjuene viser at begrepet «kvalitetsvurderingssystemet» er ukjent for lærere i grunnskolen. Likevel knytter lærerne *Elevundersøkelsen, kartleggingsprøver* og *nasjonale prøver* til begrepet kvalitetsutvikling, men de ser ikke ut til å ha innsikt i hvordan disse inngår som deler av «kvalitetsvurderingssystemet» fordi betegnelsen er ukjent for dem.

Alle lærerne i de kvalitative intervjuene sier at skolen bruker egne kilder og verktøy i arbeidet med kvalitetsutvikling. Et flertall av skolene har utarbeidet en egen trivselsundersøkelse for å fange opp trivsel blant elevene på småtrinnet (1-4. klasse).

Hvilke av følgende prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy har du benyttet i arbeidet med å vurdere og bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte de siste 12 månedene?
Kryss av for alle du har benyttet de siste 12 månedene.

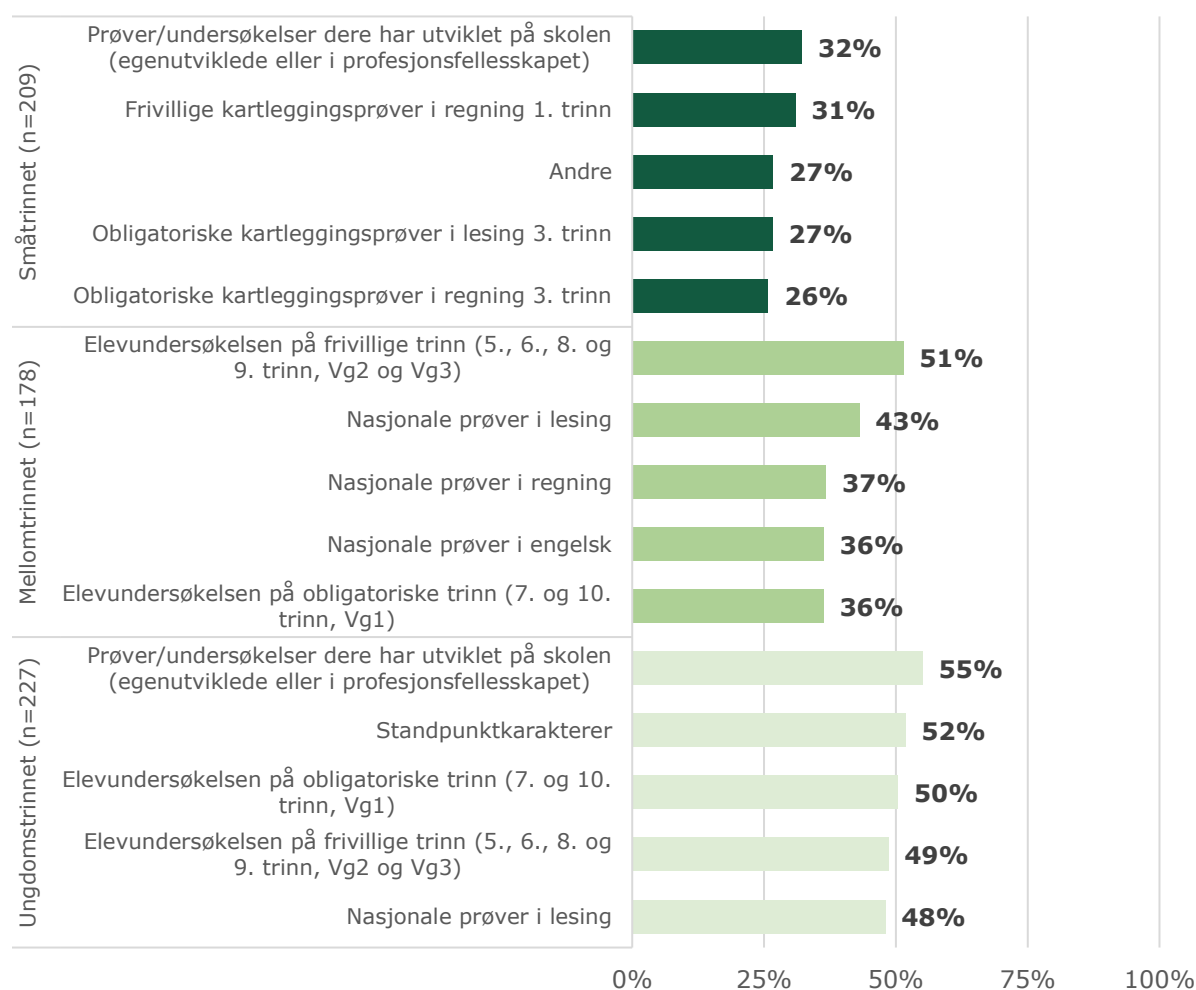
Figur 5-1: Bruk av prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy blant lærere i grunnskolen

5.1.1.1 Forskjeller mellom de ulike trinnene i grunnskolen

Figur 5-2 viser resultatene fra spørreundersøkelsen på spørsmål om hvilke prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy lærere har benyttet i arbeidet med å vurdere og bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte de siste 12 månedene på tvers av trinn i grunnskolen. Det er tydelig at jo høyere trinn i grunnskolen, desto flere lærere bruker prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene som inngår i kvalitetsvurderingssystemet. Lærere på ungdomstrinnet bruker i større grad prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy enn lærere på små- og mellomtrinnet.

Hvilke av følgende prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy har du benyttet i arbeidet med å vurdere og bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte de siste 12 månedene?

Kryss av for alle du har benyttet de siste 12 månedene.

Figur 5-2: Bruk av prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy blant lærere på tvers av trinn i grunnskolen

Figuren over viser at lærere på småtrinnet først og fremst bruker *egenutviklede prøver*, samt *frivillige og obligatoriske kartleggingsprøver*. Dette skiller seg vesentlig fra hvilke prøver og undersøkelser lærere på høyere trinn oppgir at de bruker. Mange lærere på mellom- og ungdomstrinnet, sier at de bruker *nasjonale prøver* og *Elevundersøkelsen*. Mange lærere på ungdomstrinnet bruker også *egenutviklede prøver* og *undersøkelser* og *standpunktkarakterer*.

5.1.1 Skoleledere: Bruker i størst grad nasjonale og/eller obligatoriske prøver og undersøkelser

Figur 5-3 viser svar fra spørreundersøkelsen på spørsmålet om hvilke prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy **skoleledere i grunnskolen** har benyttet for å vurdere og utvikle kvaliteten på opplæringen på sin skole i løpet av de siste 12 månedene. Resultatene viser at svært mange (over 90 %) skoleledere i grunnskolen i løpet av de siste 12 månedene har benyttet *nasjonale prøver* og *Elevundersøkelsen på obligatoriske trinn*. GSI (81 %), *obligatoriske kartleggingsprøver* (77 % for lesing 3. trinn og 76 % for regning 3. trinn) og *Elevundersøkelsen på frivillige trinn* (76 %), benyttes også av svært mange. Det er også en del som tar i bruk *frivillige kartleggingsprøver i regning 1. trinn* (65 %).

Det er svært få som har benyttet seg av *Prosessverktøyet Ekstern skolevurdering* (1 %), *RefLex* (9 %) og *Lærerundersøkelsen (Udir)* (12 %).

20 % av skoleledere i grunnskolen oppgir at de benytter seg av *andre informasjonskilder* enn de som er oppgitt i spørsmålet. Av andre kilder nevner mange skoleledere i grunnskolen *Spekter*, *Klassetrivsel*, *Kartleggeren*, *Carlsten leseprøve* og *Olweusundersøkelsen*.

Fra de kvalitative intervjuene ser vi at skolelederne kjenner begrepet «kvalitetsvurderingssystemet» bedre enn lærerne og omtaler det som samlingen av ulike verktøy som brukes til å måle måloppnåelse, vurderinger og progresjon hos elevene. I intervjuene sa noen av skolelederne: «det er ikke et begrep jeg selv ville ha brukt», selv om de vet hva begrepet innebærer. Skolelederne følger med på de nasjonale kartleggingene og de obligatoriske prøvene. Flere benytter også de frivillige.

Flere skoleledere oppgir at de har utviklet egne kilder og verktøy for kvalitetsutviklingsarbeidet, som trivselsundersøkelse og ledelsesundersøkelse.

Hvilke av følgende prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy har du benyttet for å vurdere og utvikle kvaliteten på opplæringen på din skole i løpet av de siste 12 månedene?

Kryss av for alle du har benyttet de siste 12 månedene.

Figur 5-3: Bruk av prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy blant skoleledere i grunnskolen

5.1.2 Skoleeiere: Benytter seg i størst grad av obligatoriske prøver og undersøkelser

Figur 5-4 viser resultatene fra spørreundersøkelsen på spørsmålet om hvilke prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy **kommunale skoleeiere** har brukt til å vurdere og utvikle kvaliteten på opplæringen i løpet av de siste 12 månedene. Vi ser generelt et høyt bruksnivå av de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene blant kommunale skoleeiere. Resultatene viser at samtlige har brukt *Elevundersøkelsen på obligatoriske trinn*. 99 % har også brukt *nasjonale prøver* og svært mange kommunale skoleeiere har benyttet seg av *GSI* (95 %), *standpunktkarakterer* (91 %), *obligatoriske kartleggingsprøver i lesing 3. trinn* (87 %), *grunnskolepoeng* (87 %) og *obligatoriske kartleggingsprøver i regning 3. trinn* (86 %).

Nederst på lista finner vi *Prosessverktøyet Ekstern skolevurdering* (5 % oppgir å ha brukt dette de siste 12 månedene), *lokalt utviklede prøver/undersøkelser* (18 %) og *Lærerundersøkelsen (Udir)* (19 %).

22 % av kommunale skoleeiere oppgir å ha brukt *andre prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy enn de som lå inne i spørsmålet*. Flere nevner *Spekter* og samtaler med skolene og elevene.

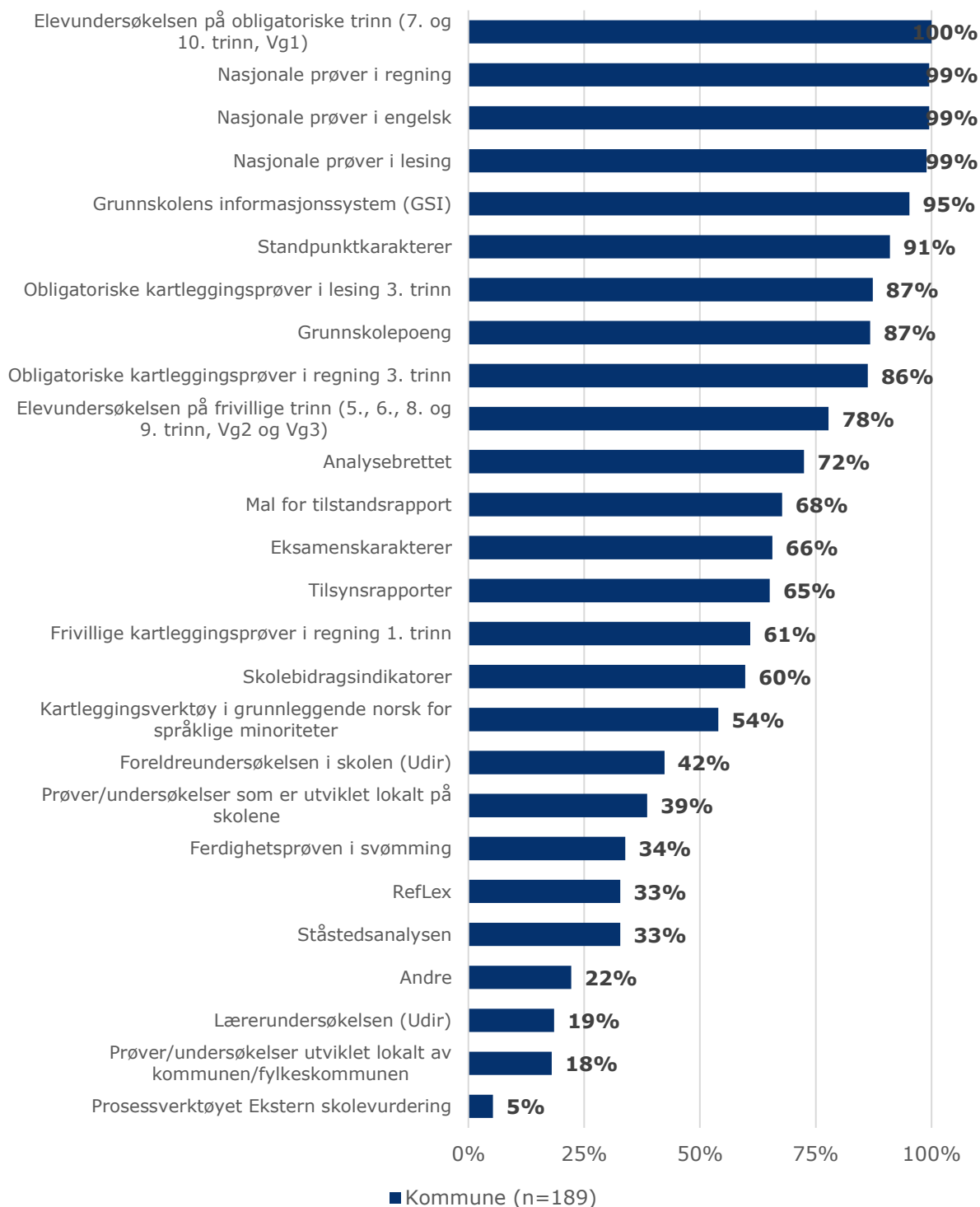
Funn fra de kvalitative intervjuene viser at skoleeiere har bedre kjennskap til hva kvalitetsvurderingssystemet er, enn både lærere og skoleledere. De omtaler det som nasjonale kartlegginger og undersøkelser, prøver og eksamen, verktøy, kilder, rammer og prosesser i kvalitetsutvikling i alle ledd. Skoleeierne har, med andre ord, god forståelse av hva begrepet innebærer.

De undersøkelsene skoleeierne oftest sier at de bruker i sin kommune i arbeidet med kvalitetsutvikling er *nasjonale prøver, obligatoriske kartleggingsprøver* og *Elevundersøkelsen*. I tillegg nevner flere skoleeiere bruk av *rektornettverk*, og *dialogprosesser med skoleledere*.

Flere skoleeiere sier at de bruker *egne undersøkelser i kvalitetsutviklingsarbeidet*, slik som *tilpassing av lærerundersøkelser* med egne spørsmål i tillegg og *klassetrivselsundersøkelse*. Årsaken de oppgir er at dagens undersøkelser ikke fanger opp behov som de egenutviklede undersøkelsene gjør. Eksempelvis gjelder *Elevundersøkelsen* fra og med femte trinn, mens skoleeier gjerne vil ha kunnskap om trivselen også på de lavere trinnene (1.4. trinn). For å innhente denne kunnskapen har de utviklet egne trivselsundersøkelser.

Hvilke av følgende prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy har dere som skoleeier benyttet for å vurdere og utvikle kvaliteten på opplæringen i løpet av de siste 12 månedene?

Kryss av for alle dere har benyttet de siste 12 månedene.

Figur 5-4: Bruk av prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy blant kommunale skoleeiere

5.2 Dagens bruk av kvalitetsvurderingssystem i videregående skole

Preges i større grad av statistikk mål enn grunnskolen

I dette delkapittelet ser vi nærmere på bruken av prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyet blant lærere, skoleledere og skoleeiere i videregående skole.

5.2.1 Lærere: Bruker oftest standpunktkarakterer og undervisningsevalueringer

Figur 5-5 viser svar fra spørreundersøkelsen på spørsmålet om hvilke prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy **lærere i videregående skole** har brukt i arbeidet med å vurdere og bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte de siste 12 månedene. 76 % av lærerne i videregående skole oppgir å ha brukt *standpunktkarakterer* i arbeidet med å vurdere og bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte de siste 12 månedene. 68 % har brukt *undervisningsevaluering* og 57 % har brukt *Egenutviklede prøver/undersøkelser*. Nesten halvparten av lærerne i videregående har brukt *Elevundersøkelsen* på frivillige trinn, mens 38 % har brukt den på obligatoriske trinn. 26 % har benyttet seg av eksamenskarakterer.

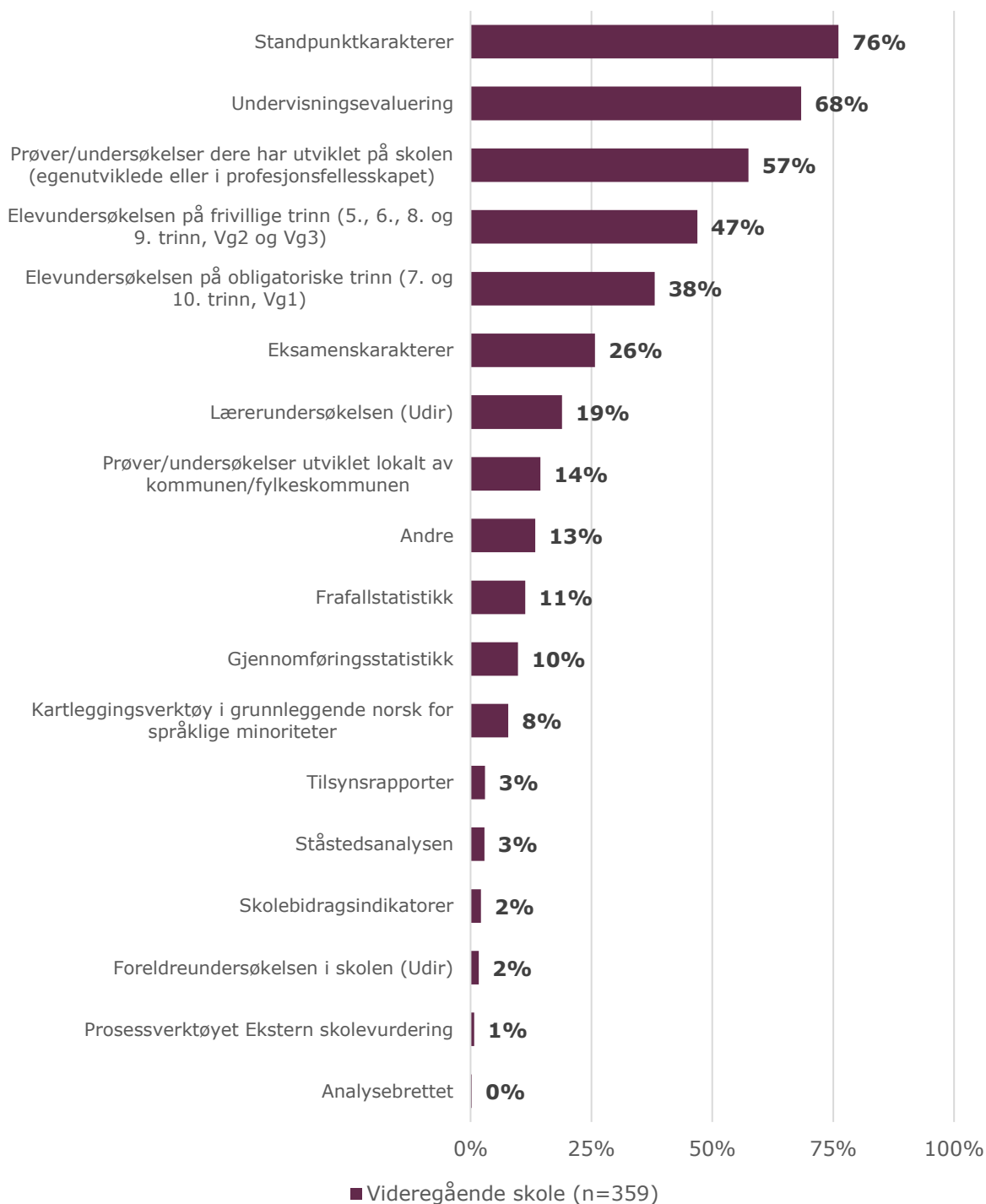
13 % av lærerne i videregående skole, svarte at de har brukt *andre kilder* enn de som er listet opp i spørsmålet. Fra det kommentarfeltet, der lærerne skulle fylle ut hva «Andre» er, ser vi at mange skriver at de ofte bruker *elevsamtaler* i arbeidet med kvalitetsutvikling.

Informasjonskilder som lærere har brukt minst de siste 12 månedene er *Tilstandsrapporter* (3 %), *Ståstedsanalysen* (3 %), *Skolebidragsindikatorer* (2 %), *Foreldreundersøkelsen i skolen (Udir)* (2 %), *Prosessverktøyet Ekstern skolevurdering* (1 %) og *Analysebrettet* (0 %).

I de kvalitative intervjuene kommer det frem at lærerne på videregående skoler heller ikke kjenner til begrepet «kvalitetsvurderingssystemet», men at de har en idé om hva systemet innebærer i form av undersøkelser, datakilder og verktøy som kan inngå i systemet.

De forteller også at skolene har utviklet en *egen undervisningsundersøkelse*. Mens en skole opplevde dette som en ovenfra og ned prosess, uten videre oppfølging, var lærerne på en annen skole med på å utforme undersøkelsen, og resultatene førte til omlegging av skolens undervisningspraksis. Mer om dette i kapittel 10.

Hvilke av følgende prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy har du benyttet i arbeidet med å vurdere og bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte de siste 12 månedene?
Kryss av for alle du har benyttet de siste 12 månedene.

Figur 5-5: Bruk av prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy blant lærere i videregående skole

5.2.1 Skoleledere: Bruker i størst grad standpunktkarakterer og Elevundersøkelsen

Figur 5-6 viser svar fra spørreundersøkelsen på spørsmålet om hvilke prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy **skoleledere i videregående skole** har brukt til å vurdere og utvikle kvaliteten på opplæringen på sin skole i løpet av de siste 12 månedene. Resultatene viser at de aller fleste skoleledere i videregående skole (97 %) har brukt *standpunktkarakterer* de siste 12 månedene. Mange har også brukt *Elevundersøkelsen* (88 % for obligatoriske trinn, 85 % for frivillig trinn). 77 % av skoleledere ved videregående skoler har brukt *frafallsstatistikk*, mens 71 % har brukt *gjennomføringsstatistikk*.

12 % av skolelederne i videregående skole oppga å ha brukt *andre kilder* enn det som er listet opp i spørsmålet, og viste blant annet til *Qlik Sense* og *medarbeiderundersøkelser*.

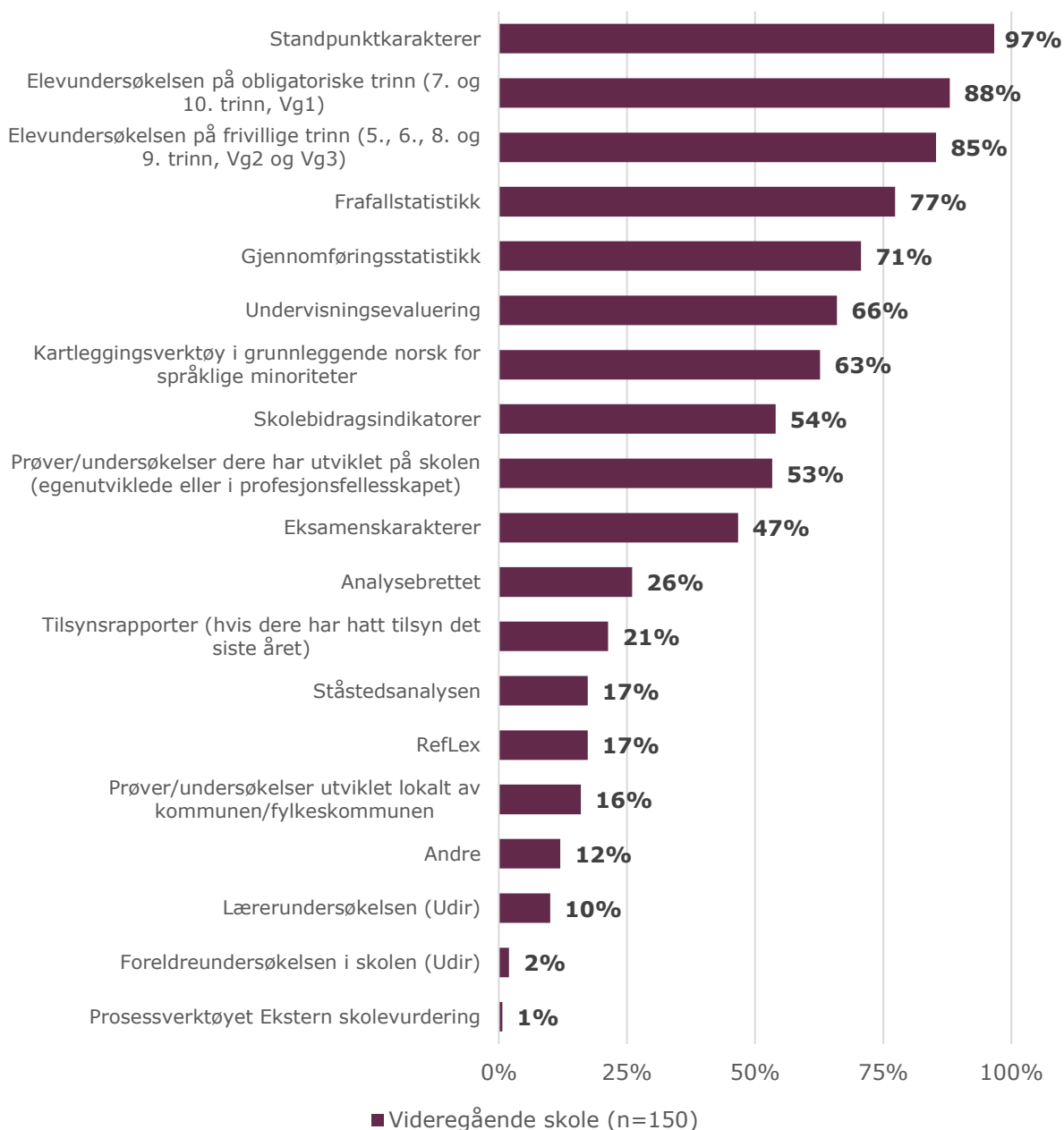
Nederst på lista ligger *Foreldreundersøkelsen i skolen (Udir)*, samt *Prosessverktøyet Ekstern skolevurdering*. Henholdsvis 2 % og 1 % av skolelederne i videregående skoler oppgir å ha brukt disse.

Fra de kvalitative intervjuene kommer det frem at skolelederne i de videregående skolene både kjenner begrepet «kvalitetsvurderingssystem» og kan beskrive hva det inneholder – samlingen av kartlegginger, nasjonale prøver og brukerundersøkelser. Noen trekker også frem *skolebidragsindikatoren*.

Også de videregående skolene utvikler *egne undersøkelser*, for eksempel *undervisningsevaluering* og *kartlegging av minoritetsspråklige* fordi eksisterende verktøy ikke var tilfredsstillende.

Hvilke av følgende prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy har du benyttet for å vurdere og utvikle kvaliteten på opplæringen på din skole i løpet av de siste 12 månedene?

Kryss av for alle du har benyttet de siste 12 månedene.

Figur 5-6: Bruk av prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy blant skoleledere i videregående skole

5.2.2 Skoleeiere: Samtlige benytter seg av Elevundersøkelsen, standpunktkarakterer, gjennomføringsstatistikk, frafallsstatistikk og Analysebrettet

Figur 5-7 viser resultatene fra spørreundersøkelsen på spørsmålet om hvilke prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy **fylkeskommunale skoleeiere** har benyttet for å vurdere og utvikle kvaliteten på opplæringen i løpet av de siste 12 månedene.

Samtlige fylkeskommuner som besvarte undersøkelsen har, i løpet av de siste 12 månedene, brukt *Elevundersøkelsen på obligatoriske trinn, standpunktkarakterer, analysebrettet, gjennomføringsstatistikk og frafallsstatistikk*. 7 av åtte har også benyttet seg av *Elevundersøkelsen på frivillige trinn og tilsynsrapporter*.

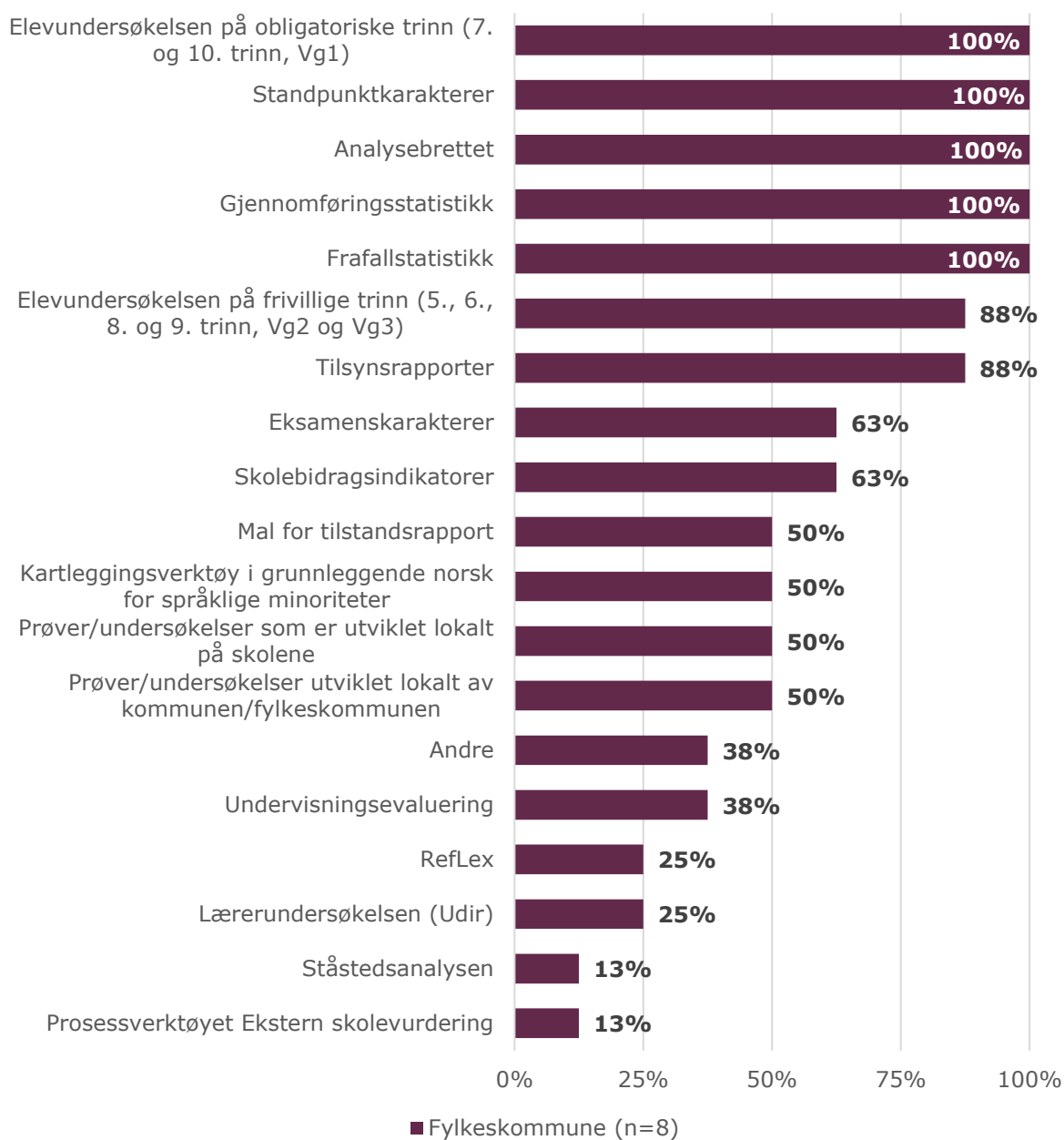
Tre av åtte fylkeskommuner svarte at de har benyttet seg av *andre kilder* enn de som er listet opp i spørsmålet. Av andre kilder nevnes *Qlik Sense* av mer enn én.

Kun én av åtte har benyttet seg av *Ståstedsanalysen og Prosessverktøyet Ekstern skolevurdering*.

Fra de kvalitative intervjuene kommer det frem at fylkeskommunale skoleeiere beskriver *kvalitetsvurderingssystemet* som summen av undersøkelser, prøver, kartlegginger og verktøy fra Utdanningsdirektoratet. Av andre verktøy trekker de frem bruk av undervisningsevalueringer.

Hvilke av følgende prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy har dere som skoleeier benyttet for å vurdere og utvikle kvaliteten på opplæringen i løpet av de siste 12 månedene?

Kryss av for alle dere har benyttet de siste 12 månedene.

Figur 5-7: Bruk av prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy blant fylkeskommunale skoleeiere

6. Elevinvolvering

Elever involveres først og fremst i spørsmål om sosiale forhold – mindre i undervisnings- og vurderingsaktiviteter

I dette kapitlet ser vi nærmere på hvordan skolene jobber med elevinvolvering. Vi har undersøkt hvordan og hvor ofte elever blir involvert i kvalitetsutviklingsarbeidet, og følgende problemstillinger blir besvart:

- Hvilke temaer og mål er elevene med på å vurdere?
- Hva slags type verktøy eller hvilken tilnærming bruker skolene når de involverer elever i kvalitetsutviklingen?
- Blir elevene involvert i kvalitetsutviklingen på skolenivå, eiernivå og/eller klasse/gruppenivå?
- Gir elevene innspill til utvikling for enkeltlærere eller om utvikling av lærerfellesskap?

Hovedfunn fra dette kapitlet:

- Resultatene tyder på at i mange skoler skjer elevinvolvering på en noe usystematisk måte.
- Elevene involveres i større grad i vurderinger av sosiale forhold enn i vurderingen av skolens faglige og pedagogiske praksisn.
- Elevene involveres først og fremst gjennom samtaler.
- Elevene involveres fortrinnsvis på klassenivå. Elevene involveres også på skolenivå, men da først og fremst gjennom elevrådet.

Resultatene fra kartleggingen tyder på at elevenes involvering i kvalitetsutviklingsarbeidet skjer på en noe usystematisk måte. Elevene involveres hovedsakelig når sosiale forhold som trivsel, klassemiljø, motivasjon og sosial utvikling skal vurderes, og i mindre grad når det handler om faglige og pedagogiske forhold, altså spørsmål som angår undervisnings- og vurderingsaktiviteter.

Elevene involveres oftest gjennom samtaler med læreren – både individuelt og gruppevis. Mange lærere viser også til elevrådet som en instans for elevinvolvering. Elevene involveres i mindre grad i prosesser som å utforme og følge opp tiltak, tolke egne resultater på Elevundersøkelsen og i møter med skoleledelsen. Ofte brukes Elevrådet til denne type involvering.

Elever i videregående skole involveres oftere i kvantitative spørreundersøkelser, som Elevundersøkelsen og undervisningsevaluering, enn elever i grunnskolen. Elever i videregående får mulighet til å gi innspill til enkeltlæreres utvikling, gjennom undervisningsevaluering, men vi har ingen indikasjoner på at de får spille inn på utvikling av lærerfellesskapet.

Resultatene indikerer at elevene fortrinnsvis involveres på klassenivå. På skolenivå involveres de først og fremst gjennom elevrådet. Fra de kvalitative intervjuene, og fra spredningen i resultater fra spørreundersøkelsen, er det tydelig at elevinvolvering skjer på svært ulike måter på ulike skoler. Selv om det ser ut som om mange skoler har et stort forbedringspotensial på elevinvolvering, nevnes viktigheten av elevinvolvering i flere av kommentarene i spørreundersøkelsen:

*«Elevenes innspill er vårt beste verktøy, i møte med lærers erfaring og kompetanse.» -
Kommentar fra skoleleder i videregående skole i spørreundersøkelsen*

«Prøver/undersøkelser utviklet av lærer, i samarbeid med elever og/eller kollegaer: Fordelen ligger i at man kan stille de spørsmål som er aktuelle for spesifikke grupper og læringssituasjoner. Prosessen med å finne og formulere spørsmålene er nyttig og bevisstgjørende i seg selv. Elevinvolving gir enda mer presisjon med å finne frem til forbedringsområder. Svarene blir gitt mer målrettet og hjelper konkret med å forbedre undervisning og miljø.» - Kommentar fra lærer i videregående skole i spørreundersøkelsen

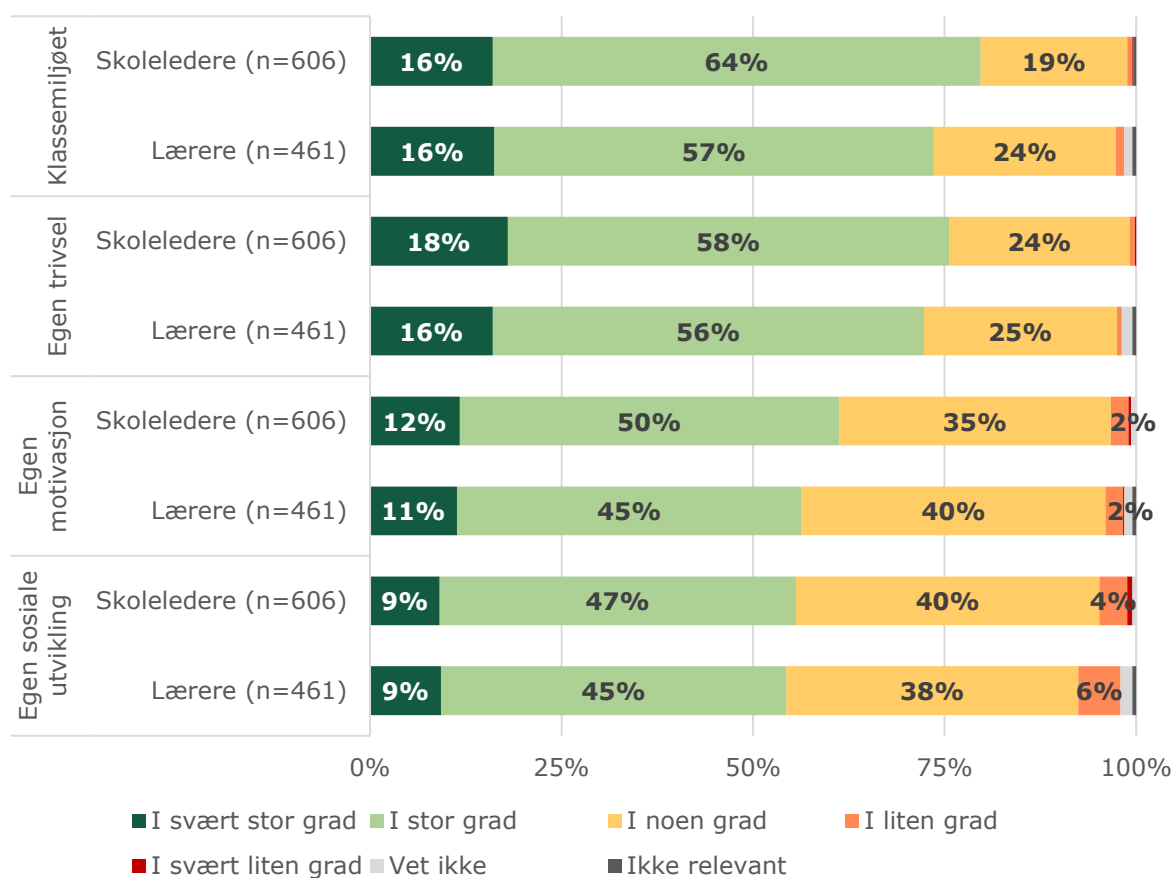
I de neste delkapitlene ser vi nærmere på hvordan lærere og skoleledere vurderer arbeidet med elevinvolving. Skoleeiere fikk ikke stilt spørsmål om elevinvolving i spørreundersøkelsen. Det er verdt å huske på at dette kun er læreres og skolelederens opplevelse av elevinvolving på skolen, og at elevene selv ikke har blitt spurt om hvordan de opplever elevinvolving på skolen.

6.1 Elevinvolving i grunnskolen: Preges i stor grad av involvering gjennom samtale

Figur 6-1 og Figur 6-2 viser svar på spørsmål om i hvilken grad elevene selv er med på å vurdere ulike forhold knyttet til trivsel og skolemiljø (Figur 6-1) og faglig og pedagogisk praksis (Figur 6-2). Resultatene indikerer at skoleledere og lærere i grunnskolen vurderer graden av elevinvolving svært likt, selv om skoleledere tenderer mot å være noe mer positive. Overordnet sett tyder resultatene på at elevene i større grad er involvert i å vurdere forhold knyttet til trivsel og læringsmiljø, mens de i mindre grad inviteres til å vurdere skolens undervisningspraksis.

Analyser av betydningen av skolestørrelse viser at skoleledere i små skoler i signifikant større grad opplever at elevene er med på å vurdere sin egen sosiale utvikling, sammenlignet med skoleledere i store skoler. Kontaktlærere forteller i signifikant større grad at elevene er med på å vurdere alle de fire sidene av trivsel og skolemiljø vi viser svaret på i Figur 6-1, sammenlignet med lærere som ikke er kontaktlærere.

På din skole, i hvilken grad er elevene selv med på å vurdere:

Figur 6-1: Elevinvolvering i forhold som handler om trivsel og skolemiljø i grunnskolen

Både skoleledere og lærere oppgir at elevene i relativt stor grad er med på å vurdere egen trivsel og klassemiljøet, mens de vurderer at elevene i noe mindre grad er med på å vurdere egen motivasjon og egen sosiale utvikling. Forskjellene mellom skoleledere og lærere er ikke signifikante.

Når det kommer til elevinvolvering i skolens faglig-pedagogiske arbeid, ser vi av Figur 6-2 at majoriteten av skoleledere og lærere i grunnskolen rapporterer at elevene i bare noen grad er med på å vurdere skolens vurderingspraksis, egen opplevelse av tilpasset opplæring og lærernes undervisningspraksis. Over halvparten av skolelederne og lærerne oppgir at elevene selv er med på å vurdere sin egen faglige utvikling.

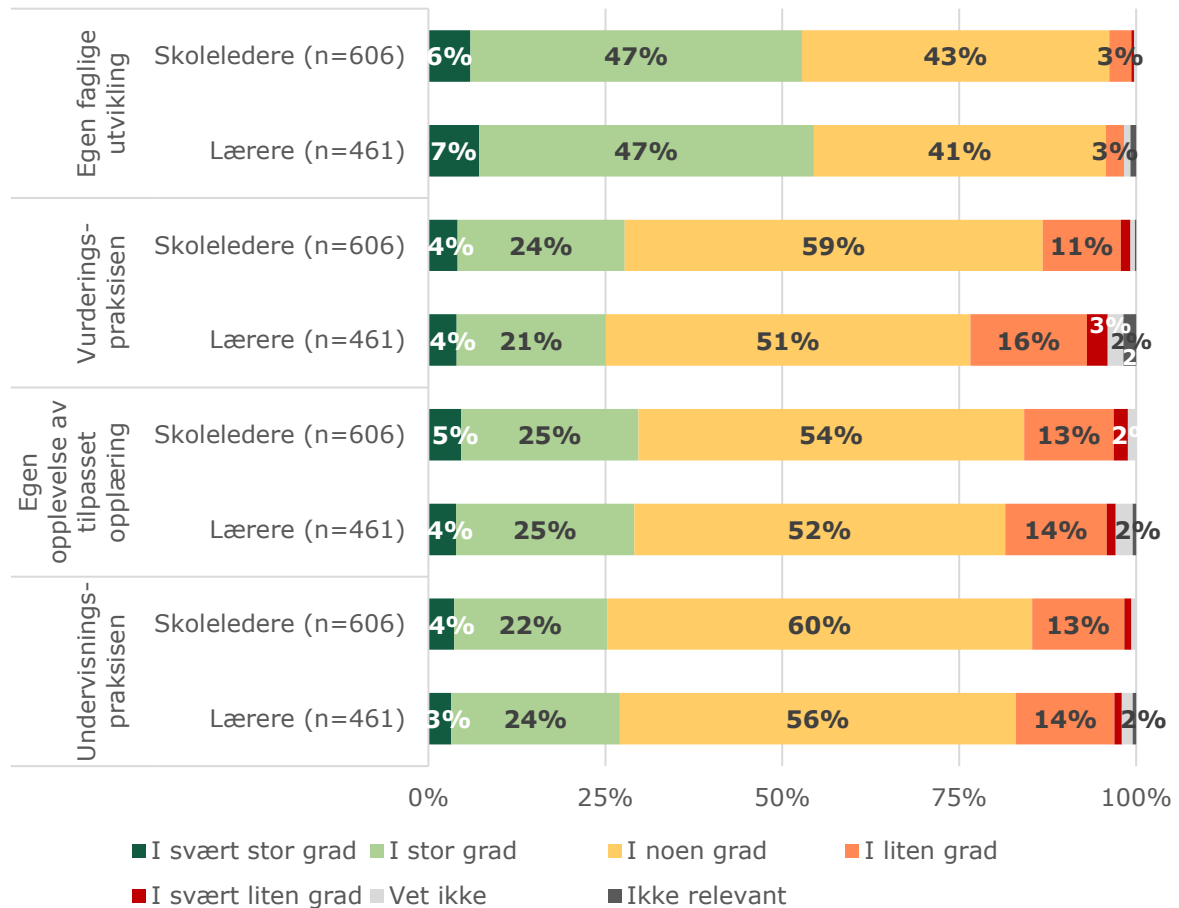
Sammenligninger av skoleledere og lærere finner kun en signifikant forskjell for elevenes vurdering av vurderingspraksisen, hvor skoleledere skårer litt høyere enn lærere.

Videre analyser finner også signifikante forskjeller med hensyn til skolestørrelse, både i gruppen skoleledere og blant lærerne. Resultatene indikerer at elever ved små skoler i større grad er involvert i å vurdere egen faglige utvikling og opplevelse av tilpasset opplæring³. Kontaktlærere

³ Blant lærerne skårer lærere fra små skoler signifikant høyere enn lærere fra store skoler i vurderingen av hvorvidt elevene er med på å vurdere egen opplevelse av tilpasset opplæring. Videre oppgir skoleledere fra små skoler i signifikant større grad at elevene er med på å vurdere egen faglige utvikling og egen opplevelse av tilpasset læring, sammenlignet med skoleledere fra store skoler. Skoleledere fra små skoler skårer i tillegg

oppgir i signifikant høyere grad at elevene er med på å vurdere egen faglig utvikling, sammenlignet med lærere som ikke er kontaktlærere.

På din skole, i hvilken grad er elevene selv med på å vurdere:

Figur 6-2: Elevinvolvering i forhold som handler om faglig og pedagogisk praksis i grunnskolen

Skolelederne fikk et åpent spørsmål i undersøkelsen: «Hvordan involverer dere elevene i arbeidet med å vurdere og utvikle kvalitet i opplæringen? Gi en kort beskrivelse i feltet nedenfor.». I kommentarfeltet har de beskrevet hvordan de involverer elevene i kvalitetsutviklingsarbeidet. Svært mange nevner elevrådet som kanal for elevinvolvering. Ofte er elevrådet med i prosessene med å analysere resultatene fra Elevundersøkelsen, nasjonale prøver og eventuelt andre undersøkelser:

«Elevene inviteres inn i medskapingsprosesser på individ-, gruppe- og skolenivå (gjennom elevrådet) til å uttale seg om deres tanker om "veien videre". VFL som prinsipp legger også føringer på at elevene skal få uttale seg om deres ønsker for innholdet og arbeidsmetodene i klasseromsundervisningen (og undervisning generelt).»

«Elevrådet involveres i resultater fra NP og elevundersøkelsen. De får komme med forslag til tiltak osv. Vi har utarbeidet egne trivselsundersøkelser som tas hver mnd.»

signifikant høyere enn skoleledere ved mellomstore skoler mht. til elevenes vurdering av egen faglige utvikling og egen opplevelse av tilpasset opplæring.

«Elevene i elevrådet deltar i analysearbeid av elevundersøkelsen, Olweus-undersøkelsen og til en viss grad andre undersøkelser. Elevrådet henter også inn informasjon fra alle elevene på trinnet ut fra punkter i ståstedsanalysen. Informasjonen fra dette, har de med seg i et møte med foreldre og ansatte i skolen. Den informasjonen dette møtet gir, er styrende for videre satsingsområder/målsettinger på skolen neste skoleår. I tillegg har vi elevstyrte utviklingssamtaler på alle trinn, der elevene gjennom elevsamtale og egenrefleksjon får være med å vurdere egen faglig- og sosial utvikling ut fra modenhet.»

Flere skoleledere oppgir også at de har jevnlig trivselsmålinger og klassemøter (som igjen tar informasjon videre til elevrådet):

«Alle klassene har jevnlig klassemøter der skolemiljø er et viktig tema. Elevene får også utale seg om hvordan de lærer best, hva slags undervisningsform de foretrekker osv. Dette gjøres i klassene og i ukentlige små individuelle elevsamtaler.»

«Klassene har også klassens time hvor de tar opp ting de ønsker at klasseleder skal ta videre til elevrådet. I elevrådet tar klasseleder opp ting som kommer fra klassene som igjen går videre til rektor eller inspektør. Ofte er det ting som elevene ønsker å påvirke slik at de får gjennom ting de ønsker å lære, aktiviteter eller andre ting.»

Også lærerne fikk et åpent kommentarfelt knyttet til elevinvolvering, med spørsmålet: «Er det andre ting du vil legge til om hvordan du involverer elevene i arbeidet med å utvikle elevenes skole- og læringsmiljø, kan du skrive det inn i feltet under:». Flere av lærerne som kommenterte dette spørsmålet, utdypet hvordan de jobber med elevinvolvering og trakk frem at klassen snakker sammen om hvordan de har det og hvordan de *burde* ha det:

«Klassen har samlinger før spising/friminutt og ved slutten av skoledagen. Hvis det er utfordringer i løpet av dagen eller uken, snakker klassen om problemet, finner løsninger sammen, og har ulike aktiviteter der elevene kan øve på de nye løsningene de har funnet for å bedre skolehverdagen.»

Noen lærere forklarer hvordan de involverer elevene i vurderingen av det pedagogiske opplegget:

«Prøver å ha jevnlig samtaler med elevene om dette og legger inn endel valg i undervisningen. Har hatt klassemøter med elevene for å vurdere lekser, om lekser er bra og hvorfor og hva type lekser de eventuelt vil ha.»

Det er også noen lærere som forteller at de opplever elevene som svært engasjerte og idérike, men at strukturene på skolen bremser implementeringen av nye arbeidsmetoder:

«Det er noe man snakker ofte om, men man bør nok bli flinkere til å la elevene komme med forslag som vi prøver ut i praksis. Skolen er nok fortsatt litt for "rigid" og gammeldags og henger igjen i gamle mønster på hvordan en skoledag skal organiseres.»

«Opplever at elever er engasjerte og har mange gode tanker om læringsmiljø. Det er skolen som ikke greier å følge opp og ta inn over seg det elevene spiller inn. Som kontaktlærer er det viktig å ha et godt elevperspektiv, og likevel arbeide for at elevene skal bli hørt, og tatt på alvor. Dette slik at de ikke slutter å ta opp saker de mener er viktige.»

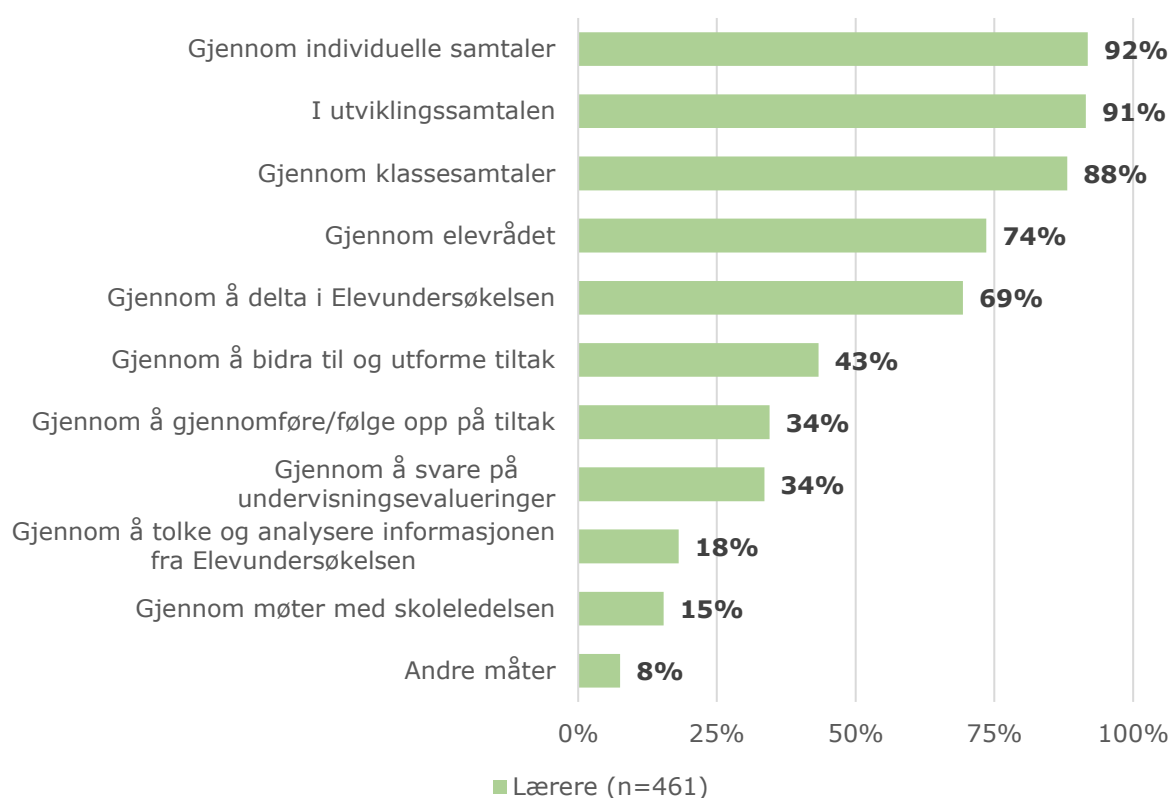
6.1.1 Hvordan involveres elevene i grunnskolen?

Figur 6-3 viser svar på spørsmålet om hvordan elevene har blitt involvert i å utvikle sitt skole- og læringsmiljø. Spørsmålet var flervalg, noe som innebærer at hver respondent kan ha svart flere alternativer. Spørsmålet ble kun stilt til lærere.

Grunnskolelærere oppgir hovedsakelig at de involverer elevene gjennom individuelle- og gruppesamtaler. 92 % av lærerne sier de involverer elevene i individuelle samtaler, 91 % i utviklingssamtalen, og 88 % i klassesamtaler. 74 % av lærerne oppgir å involvere elever gjennom elevrådet, og 69 % ved at de deltar i Elevundersøkelsen. En lavere andel oppgir at elevene involveres i det praktiske arbeidet med å gjennomføre endringer – utforme og følge opp tiltak, tolke egne resultater på Elevundersøkelsen og møter med skoleledelsen. Av andre kilder nevnes brev til ledelsen, Klassesetrvsel, klasses time og ulike sosiale kartlegginger.

En signifikant høyere andel kontaktlærere enn lærere som ikke er kontaktlærere svarer at de i løpet av de siste 12 månedene har involvert elevene i utviklingssamtalen, i klassesamtaler og ved å bidra til å utforme tiltak.

I løpet av de siste 12 månedene, på hvilken måte har elevene i klassen/gruppen din blitt involvert i å utvikle elevenes skole- og læringsmiljø? Velg de svarene du synes passer.

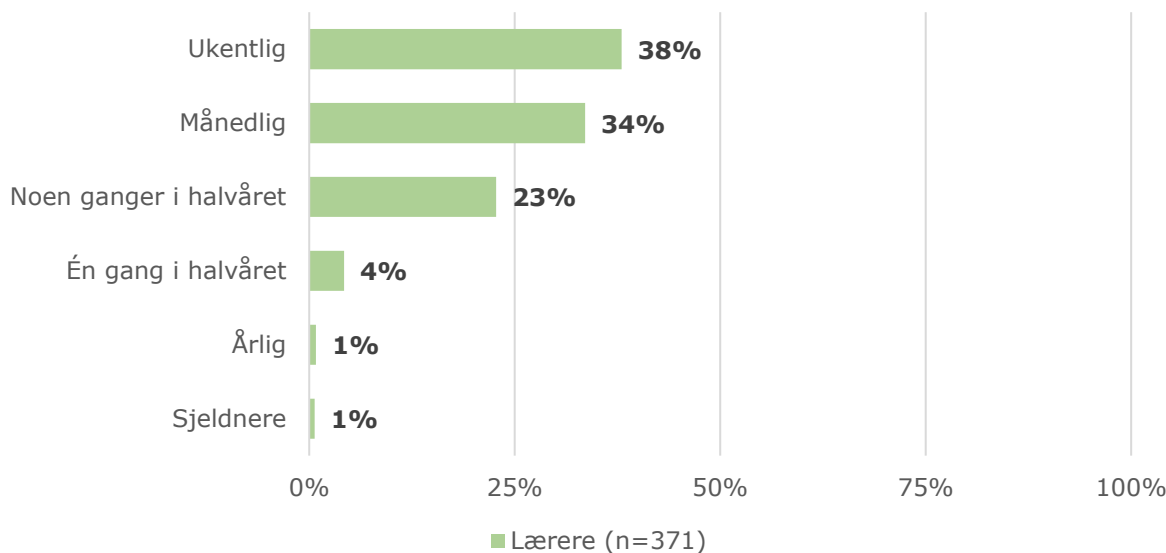
Figur 6-3 På hvilke måter involveres elevene i grunnskolen?

Figur 6-4 viser svarene på spørsmålet om hvor ofte kontaktlærer og elever har hatt en samtale om utviklingen av elevenes skole- og læringsmiljø. Spørsmålet ble kun stilt til kontaktlærere. 38 % av dem oppgir at de har ukentlige samtaler med elevene i sin klasse/gruppe. 34 % har

månedlige elevsamtaler, mens 23 % oppgir å ha en samtale med elevene noen ganger i halvåret. Svært få (6 %) oppgir at de kun har samtale med elevene én gang i halvåret eller sjeldnere.

I løpet av de siste 12 månedene, hvor ofte har du og elevene i klassen/gruppen din hatt en samtale om utviklingen av elevenes skole- og læringsmiljø?

[Spørsmålet ble kun stilt til kontaktlærere]

Figur 6-4: Hyppighet av elevinvolvering i grunnskolen

Funn fra de kvalitative intervjuene bygger opp under funnene fra spørreundersøkelsen. Felles for grunnskolene i de kvalitative intervjuene er at ifølge lærerne og skolelederne, er ikke elevene involvert i oppfølgingen av resultater fra eksempelvis Elevundersøkelsen, men at de kan høres gjennom elevrådet. Skoleeiere uttaler seg ikke spesielt om dette. Lærerne opplever at det er stor variasjon blant elevene når det gjelder kunnskap om hva elevmedvirkning er. Flere lærere forteller at de må forklare elevene hva elevmedvirkning er, for eksempel at det å besvare Elevundersøkelsen er med å påvirke hvordan skolen skal drives videre, og at elevene på den måten er med å bestemme. Mangel på forståelse av hva elevmedvirkning er trekkes frem av enkelte av lærerne som en mulig grunn til lav skår på dette i eksempelvis Elevundersøkelsen.

Skoleleder ved en grunnskole forteller at de går igjennom Elevundersøkelsen med elevene og elevrådet, og har også egen trivselundersøkelse på skolen for å se om resultatene stemmer med de ansattes egen oppfatning av skolen. Lærerne ved en grunnskole oppgir at de har elevrepresentanter i skolearbeidsutvalget. Klassens time blir også pekt på av flere lærere på ulike grunnskoler som en arena for involvering, men det varierer i hvilken grad denne timen oppfattes å være nyttig nok, og ikke minst hvordan det som kommer frem i klassens time kan følges opp videre.

Noen av skolelederne og lærerne opplever at det er utfordrende å få til god elevmedvirkning på skolen. De synes det er vanskelig å involvere elevene på en måte som er hensiktsmessig. En utfordring i arbeidet er mangel på struktur for hvordan få til elevmedvirkning på skolen. På grunn av dette er det noen av skolelederne og lærerne som forteller at skolen er i en prosess hvor de jobber med å bli bedre på når og hvordan involvere elever i kvalitetsutviklingsarbeidet.

6.1.2 Eksempelbeskrivelse elevinvolvering grunnskole

Mellomstor ungdomsskole i stor kommune på Vestlandet – lav skolebidragsindikator.

Skoleleder forteller at elevene involveres i kvalitetsutviklingsarbeidet på skolen gjennom elevrådet, hvor de er med på å se på resultater fra Elevundersøkelsen og nasjonale prøver. Elevene har gjennom elevrådet vært involvert rundt arbeidet med trivsel på skolen. De har blant annet medvirket i arbeidet med aktiviteter i friminuttet, samt at de har vært inkludert i gjennomføring av tiltakene.

Lærerne forteller at de forsøker å snakke med og involvere elevene før Elevundersøkelsen gjennomføres. De opplever at elevene kan tolke begrepene i Elevundersøkelsen forskjellig. Skolen skåret lavt på medbestemmelse selv om lærernes oppfatning var at dette var noe de arbeidet med. På bakgrunn av dette har lærerne blitt bevisst på å snakke med klassene om hva elevmedvirkning er, for å sikre en felles forståelse for hva undersøkelsen spør etter og dermed få mer valide resultater.

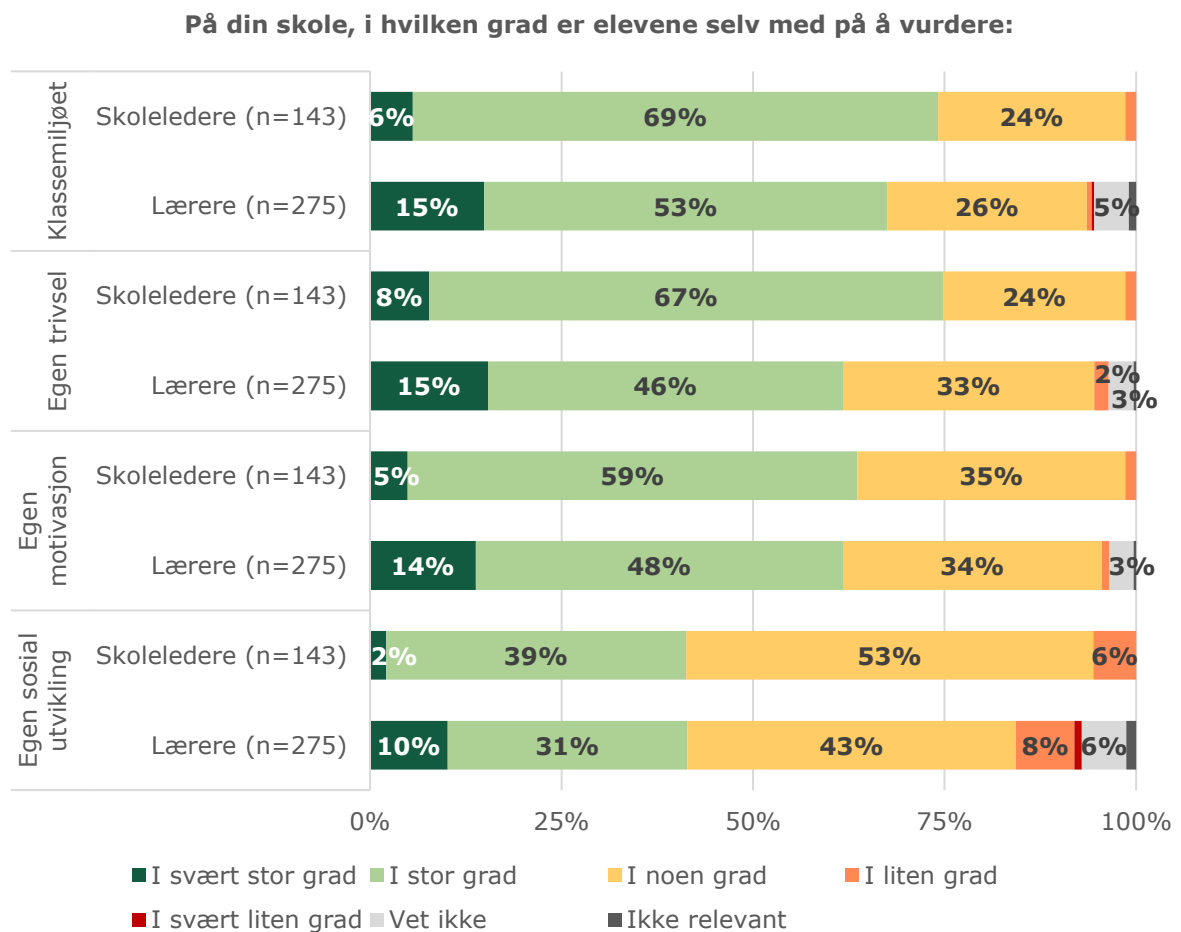
Lærerne har ulike erfaringer med bruk av undervisningsevalueringer. Enkelte av lærerne forteller at de hovedsakelig innhenter perspektivet til klassen gjennom dialog med elevene, men ønsker å gjennomføre mer strukturerte evalueringer. Andre har på eget initiativ gjennomført undervisningsevalueringer for å få tips til ting som kan gjøres annerledes. Skoleleder trekker frem at hen savner verktøy som går på hva slags undervisningsmetoder elevene foretrekker. Slik det er i dag må lærerne lage egne spørreundersøkelser ved bruk av forms eller lignende for å undersøke dette. Skoleleder ser behov for å lage felles verktøy på skolen for å sikre elevmedvirkning.

6.2 Elevinvolvering i videregående skole: Som i grunnskolen, mye samtale, men også elevråd og deltakelse i Elevundersøkelsen

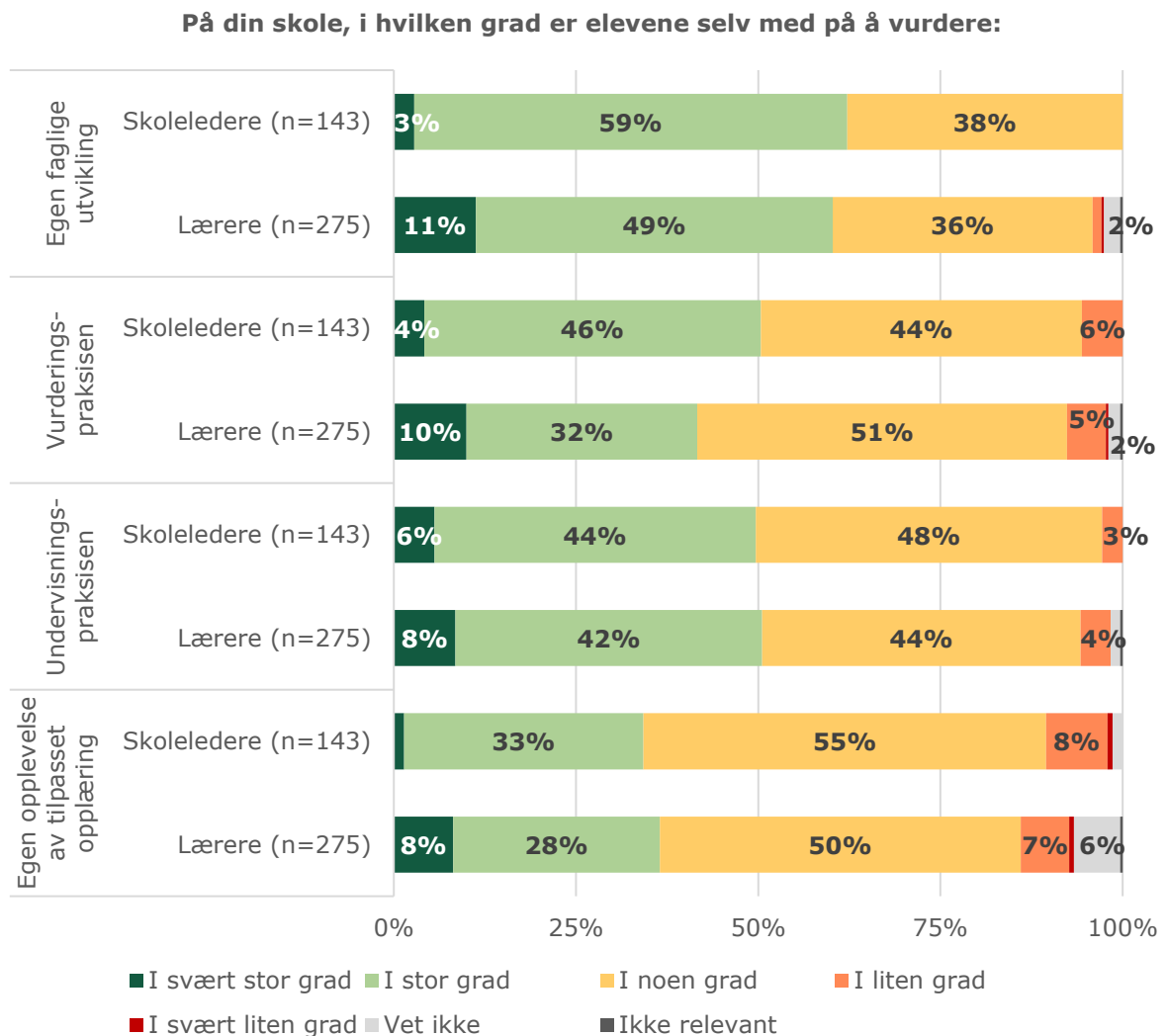
De samme spørsmålene som ble stilt skoleledere og lærere i grunnskolen om elevinvolvering, ble også stilt skoleledere og lærere i videregående skole. Som Figur 6-5 og Figur 6-6 viser, er det også der godt samsvar mellom hvordan skoleledere og lærere vurderer graden av elevinvolvering. Forskjellene mellom de to gruppene er marginale, og heller ikke statistisk signifikante.

Også på spørsmål om hvilke områder elevene er med på å vurdere, ser vi den samme trenden i videregående skole som i grunnskolen – elevene er i størst grad med på å vurdere de sosiale sidene ved skolehverdagen, og i mindre grad det faglige og pedagogiske arbeidet. Trenden er imidlertid noe svakere i videregående skole enn i grunnskolen.

Skoleledere og lærere oppgir at elevene i stor grad er med på å vurdere klassemiljøet, egen trivsel, egen motivasjon og egen faglige utvikling. Majoriteten av skoleledere og lærere sier at elevene i stor eller i svært stor grad er med på å vurdere slike forhold. Elevene er i mindre grad med på å vurdere egen sosial utvikling, skolens undervisnings- og vurderingspraksis og egen opplevelse av tilpasset opplæring. Her vurderer skoleledere og lærere at elevene er involvert i noen (eller noe større) grad.

Figur 6-5: Elevinvolvering i forhold som handler om trivsel og skolemiljø i videregående skole

Figur 6-6: Elevinvolvering i forhold som handler om faglig og pedagogisk praksis i videregående skole

Sammenlignet med grunnskolen, er flere av forskjellene signifikante. Lærere i videregående skole vurderer flere av forholdene knyttet til elevinvolvering i faglig og pedagogisk praksis høyere enn lærere i grunnskolen. Lærere i grunnskolen vurderer imidlertid flere forhold knyttet til elevenes vurdering av egen trivsel og skolemiljø høyere enn lærere i videregående skole⁴. Kontaktlærere i videregående skole oppgir i større grad enn andre lærere i videregående skole at elevene selv er

⁴ Lærere i videregående vurderer flere sider ved elevinvolvering høyere enn lærere i grunnskolen: Elevens vurdering av egen motivasjon, egen faglige utvikling, vurderingspraksis, og egen opplevelse av tilpasset opplæring. På noen punkter skårer lærerne i VGS likevel lavere enn lærerne i grunnskolen, både på elevenes vurdering av egen trivsel og sosial utvikling. Forskjellene mellom lærere i videregående skole og lærere i grunnskolen er likevel relativt små. Den største forskjellen finner vi i elevenes vurdering av vurderingspraksis. På samme måte som for lærerne skårer skolelederne i videregående skole signifikant høyere enn skolelederne i grunnskolen på elevenes vurdering av vurderingspraksis. I tillegg vurderer skolelederne i videregående skole også elevenes mulighet til å vurdere undervisningspraksis høyere enn skolelederne i grunnskolen. Skolelederne i videregående skole skårer derimot lavere enn skolelederne i grunnskolen på elevenes vurdering av klassemiljøet, egen sosiale utvikling og egen trivsel.

med på å vurdere egen trivsel og klassemiljøet. Skoleledere som ikke har gjennomført rektorutdanning oppgir i signifikant større grad at elevene er med på å vurdere klassemiljøet og egen faglige utvikling, enn hva skoleledere som har gjennomført rektorutdanningen gjør.

På spørsmålet om hvordan de involverer elevene i arbeidet med å vurdere og utvikle kvalitet i opplæringen har skolelederne brukt kommentarfeltet. Også i videregående skole viser mange skoleledere til elevrådet som kanal for elevinvolvering:

«Vi jobber med Elevråd på ulike trinn. Det har vært jobba systematisk med elevdemokratiet, men det har i for liten grad vært fokus på det å vurdere og utvikle kvalitet i opplæringen, det blir et fokusområde for oss framover.»

«Vi prøver å bruke elevrådet aktivt, samt ha fokus på elevmedvirkning i lærings- og vurderingsarbeid.»

«Vi samarbeider med Elevrådet. Elevrådsstyret har ansvar for å følge opp samarbeidsmøter mellom tillitsvalgte på avdeling, avdelingsleder og i noen tilfeller Lærerspesialister. Vi utvikler årshjul for klassens tid med elevrådet. Jevnlige møter med elevrådsstyret og ledergruppen. Elevsamtaler med kontaktlærer er sentralt.»

«Elevrådet er med i arbeidet med å følge opp elevundersøkelsen og lage utviklingsplan for skolen. Sitter i skolens utviklingsteam. Klassene involveres via klasserådet.»

Det er også flere skoleledere som forteller om elevinvolvering i vurderingssituasjoner:

«Egenvurdering. Innspel til type vurderingsform. Innspel på undervisningsmetode/organisering opplæringa. Elevråd blir involvert i gjennomgang av undersøkingar.»

«Det pedagogiske personalet legger opp til egenvurdering i alle fag. Her brukes forskjellige verktøy.»

«Elever har egenvurdering i fagene på faste angitte tidspunkt i året. Egenvurderingen er del av elevsamtalene i fagene.»

«Vi har utviklet et system for egenvurdering i alle fag og generelt mtp på trivsel, motivasjon, skolemiljø etc. Vi har endret våre elev/foreldre/lærer/utviklingssamtaler, der eleven er langt mer delaktig i denne prosessen.»

Også Elevundersøkelsen nevnes av flere skoleledere i videregående skole som et verktøy for elevinvolvering (gjørne gjennom elevrådet i flere tilfeller):

«Prosesser rundt Elevundersøkelsen. Krav om systematisk tilbakemelding på undervisningen i alle fag»

«Klassevis gjennomgang av Elevundersøkelsen (ikke mulig i 2023). Diskusjoner/drøftinger i elevrådet og elevrådsstyret. Undervisningsvurdering.»

Flere skoleledere utdyper tiltak de mener fungerer godt med tanke på elevinvolvering:

«Vi har læringsmiljøfora som består av tillitsvalgt fra hver klasse. Foraene er fordelt slik at det er maks 6 klasser per læringsmiljøfora. De får spørsmål på forhånd om for eksempel

vurderingspraksis, undervisningspraksis, trivsel og bruk av IT. Etter at klassene har tatt stilling til spørsmålene, blir det et møte med trinnleder der de kan snakke om svarene og på den måten også snakke direkte med skolens ledelse om deres opplevelse av situasjonen og kan gjerne komme med innspill og forslag til forbedring.»

«Vi har et aktivt elevråd som består av samtlige av skolens elever (X antall elever), og de oppmuntres til å uttale seg om "alt". Elevene trekkes aktivt med inn i evalueringen av Elevundersøkelsen, både ved at elevrådsleder deltar i styremøtene hvor vi drøfter funnene og mulige forklaringer, og vet at resultatene presenteres for elevene samlet. Elevene gjennomfører egnevaluering i alle fag, hvor de også blir bedt om å si noe om arbeidsmåter og vurderinger i faget. Vi har spørreundersøkelser hver tredje uke hvor elevene alltid blir spurt om trivsel (trygt og godt skolemiljø), og hvor vi innimellom også spør dem om hvordan de opplever undervisningen i de ulike fagene. Hver elev har hver uke en 15 minutters samtale med sin kontaktlærer, hvor både trivsel og faglig oppfølging er tema, og eleven kan der gi uttrykk for hvordan han/hun opplever egen skolehverdag og opplæring.»

6.2.1 Hvordan involveres elevene i videregående skole?

I Figur 6-7 ser vi resultatene på spørsmålet om hvilke måter elevene har blitt involvert i å utvikle elevenes skole- og læringsmiljø. Spørsmålet var flervalg, og hver respondent kunne svare på flere alternativer. Spørsmålet gikk kun til lærere.

Resultatene viser at også blant lærere i videregående skole, er det flest som involverer elevene gjennom samtaler – 89 % sier at de bruker individuelle samtaler, 77 % oppgir classesamtaler, mens 72 % involverer elevene gjennom utviklingssamtalen.

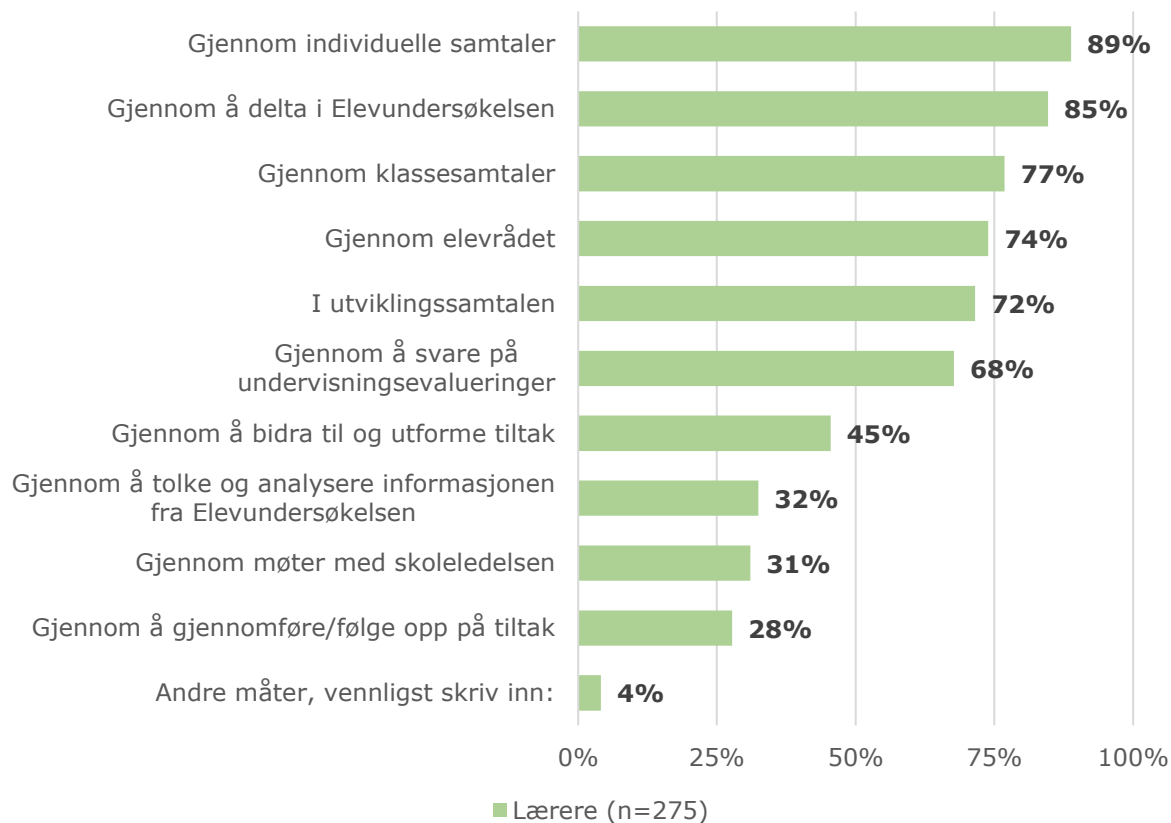
Mange av lærerne i videregående skole viser også til mer formelle, kvantitative målinger. 85 % av lærerne sier at elevene involveres gjennom deltakelse i Elevundersøkelsen, mens 68 % oppgir at elevene involveres gjennom å svare på undervisningsevalueringer. 74 % oppgir at elevene involveres gjennom elevrådet. Også blant lærere i videregående skole er det færre som oppgir å involvere elevene i å iverksette endringer, utforme og gjennomføre tiltak, tolke og analysere informasjonen fra Elevundersøkelsen og gjennom møter med skoleledelsen.

Signifikant større andeler kontaktlærere enn lærere som ikke er kontaktlærere oppgir at de har involvert elevene de siste 12 månedene⁵. Det er også visse signifikante forskjeller mellom elevinvolvering i grunnskolen og i videregående skole. Det er flere lærere i grunnskolen som oppgir å involvere elevene gjennom samtaler sammenlignet med lærere i videregående skole. Blant lærere i videregående skole, er det flere enn i grunnskolen som involverer elevene gjennom formelle målinger⁶.

⁵ Kontaktlærerne har signifikant høyere andeler som svarer at de involverer elevene i utviklingssamtalen, gjennom classesamtaler, gjennom å delta i Elevundersøkelsen, gjennom å tolke og analysere informasjonen fra Elevundersøkelsen, gjennom å bidra til å utforme tiltak, og gjennom elevrådet, sammenlignet med lærere som ikke er kontaktlærere.

⁶ Lærere i grunnskolen har signifikant høyere andel lærere som svarer at de siste 12 månedene har involvert elevene gjennom utviklingssamtalen, classesamtaler og gjennomføre/følge opp på tiltak, sammenlignet med lærere i videregående skole. Lærere i videregående skole har signifikant høyere andel lærere som svarer at de i løpet av de siste 12 månedene har involvert elevene gjennom å svare på undervisningsevalueringer, delta i Elevundersøkelsen, tolke og analysere informasjonen fra Elevundersøkelsen, og møter med skoleledelsen, sammenlignet med lærere i grunnskolen.

I løpet av de siste 12 månedene, på hvilken måte har elevene i klassen/gruppen din blitt involvert i å utvikle elevenes skole- og læringsmiljø? Velg de svarene du synes passer.

Figur 6-7: På hvilke måter involveres elevene i videregående skole?

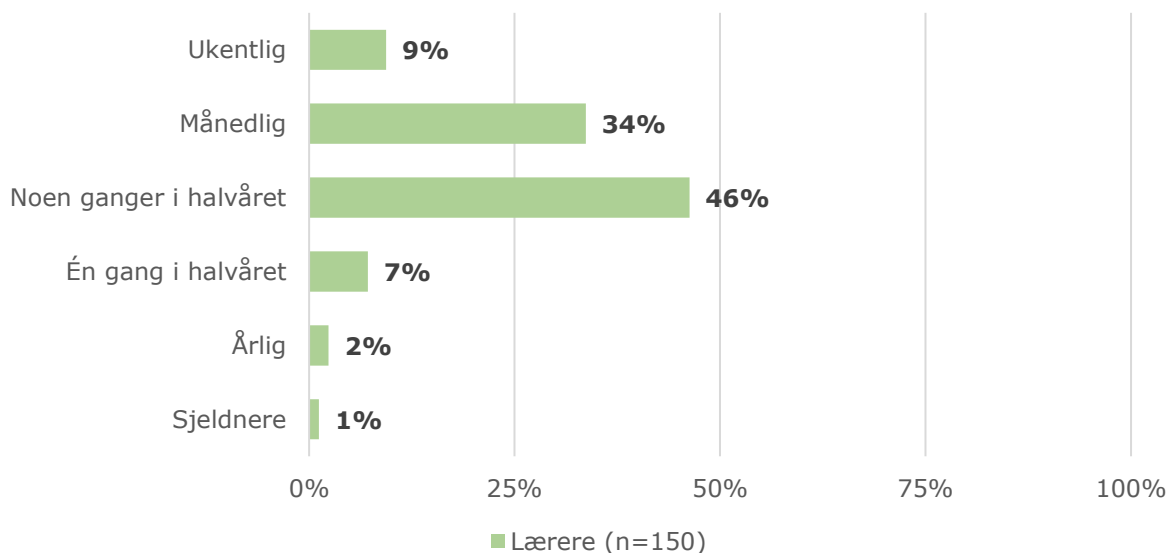
Når lærere i videregående skole blir spurt om det er noe mer de vil legge til om hvordan de jobber med å involvere elevene i kvalitetsutviklingsarbeidet, gir flere uttrykk for at elevsamtalen er det viktigste verktøyet for elevinvolvering:

«Det viktigste kontaktpunktet for meg som kontaktlærer er samtalen jeg har med elevene underveis i skoleåret. Jeg snakker med dem 3-4 ganger enkeltvis i tillegg til de uformelle samtalen i klasserommet. Det er her jeg henter mest informasjon og har mest dialog. Vi bruker også klassens time som er timeplanfestet 1 gang per uke til å snakke om klassemiljøet.»

Figur 6-8 viser svarene på spørsmålet om hvor ofte kontaktlærer og elever har hatt en samtale om utviklingen av elevenes skole- og læringsmiljø. Spørsmålet ble kun stilt til kontaktlærere. Til tross for tidligere tilbakemeldinger fra lærere om at samtalen med elevene er deres viktigste verktøy for elevinvolvering, viser resultatene at kontaktlærere på videregående skole sjeldnere involverer elevene gjennom en klassesamtale om utviklingen av elevenes skole- og læringsmiljø enn kontaktlærere i grunnskolen. Nesten halvparten (46 %) oppgir å ha samtaler med elevene noen ganger i halvåret. 34 % oppgir å ha månedlige samtaler med elevene, mens 9 % oppgir å ha ukentlige samtaler. 11 % av kontaktlærere i videregående skole oppgir å ha samtale med elevene én gang i halvåret eller sjeldnere.

I løpet av de siste 12 månedene, hvor ofte har du og elevene i klassen/gruppen din hatt en samtale om utviklingen av elevenes skole- og læringsmiljø?

[Spørsmålet ble kun stilt til kontaktlærere]

Figur 6-8: Hyppighet av elevinvolvering i videregående skole

De kvalitative intervjuene gir en nyansering av hvordan elevinvolveringen foregår. I den ene videregående skolen omtales elevråd av lærerne, skoleleder og skoleeier som en viktig arena. Der er det også et ønske fra skoleeier om at elevene skal bidra med skoleutvikling, og de har elevrepresentant i styret. Basert på resultater fra et utviklingsprosjekt der skolens elever ble brukt som informanter, har de for eksempel endret undervisningspraksis. Fremfor å kun bruke Elevundersøkelsen, gjennomfører denne skolen en egenutviklet undervisningsundersøkelse der de ansatte i forkant samarbeider med elevene om hvordan elevene kan gi gode tilbakemeldinger som styrker undervisningsundersøkelsens validitet.

I den andre videregående skolen involveres elevene lite gjennom elevrådet, klassens time gjennomføres ad hoc og lærerne opplever at Elevundersøkelsen bare er nyttig og valid hvis elevene selv opplever at den er nyttig og vil bidra til endring ved skolen. I mangel på systematisk elevinvolvering, forteller lærerne at den viktigste kilden til informasjon er samtale med elevene.

6.2.2 Eksempelbeskrivelse elevinvolvering videregående skole

En stor privat videregående skole i en stor kommune på Østlandet.

Skoleeier beskriver et kvalitetsvurderingssystem for hele virksomheten der alle undersøkelser og kvalitetsutviklingsarbeid inngår. Virksomheten har en egen undervisningsevaluering som alle skolene bruker. Skoleeier legger årlig frem en rapport for styret, om utviklingsarbeid og kvalitetssikring på skolene. Når styret får informasjon, går de i dialog med skoleleder og ledergruppen på skolen for å diskutere resultatene.

I kvalitetsutviklingsarbeidet på skolen følger ledergruppa opp resultatene fra undervisningsevalueringen ved å ha medarbeidersamtale med lærerne. Sammen lager de en plan for det videre arbeidet basert på resultatene. Elevene blir inkludert i utviklingsprosjekter på skolen, hvor deres perspektiver blir innhentet.

Lærerne forteller at de får resultater fra undervisningsevalueringer en gang hvert halvår. Sammen med ledelsen legger de en plan for hvordan utvikling læreren ønsker i klassen. Det er videre opp til lærerne hvordan de følger dette opp. Undervisningsevalueringen på høsten brukes for å gjøre justeringer, mens evalueringen på våren brukes for å se om tiltakene man gjorde under justeringen fungerte. Lærerne forteller at resultatene fra undervisningsevalueringen ofte diskuteres med elevene. En av lærerne ga et eksempel på at hen gjennom undervisningsevalueringen fikk tilbakemelding om at det ble notert for fort på tavla. Læreren tok en samtale om dette med klassen, hørte hva elevene opplevde var vanskelig, og hvordan de kunne løse det. I en slik situasjon opplevde læreren at det var viktig at elevene ble hørt, og at de har en arena for å melde ifra gjennom undervisningsevalueringen. Det oppleves som en ryddig måte for elevene å si ifra om at de trenger undervisning på en annen måte.

7. Behov for informasjon i kvalitetsutviklingsarbeidet

Informasjonen som samles inn i dag oppleves relevant for å vurdere og utvikle kvaliteten i skolen – samtidig har lærere, skoleledere og skoleeiere behov som ikke er dekket

I dette kapitlet presenterer vi hva spørreundersøkelsen og de kvalitative intervjuene viser om hvilke behov for informasjon lærere, skoleledere og skoleeiere har for å kunne vurdere tilstanden og utvikle kvaliteten i skolen. Vi har sett nærmere på hvilke indikatorer, datakilder, publiseringsnivåer, publiseringshyppighet, datavisualiseringer, analyse- og refleksjonsverktøy målgruppene trenger, for å kunne drive systemisk kvalitetsutvikling. Problemstillingene vi har svart ut er:

- Hvilke behov for informasjon har lærere, skoleledere og skoleeiere for å kunne vurdere tilstanden og utvikle kvaliteten i skolen?
- Hvilke indikatorer, datakilder, publiseringsnivåer, publiseringshyppigheter, datavisualiseringer, analyse- og refleksjonsverktøy har målgruppene bruk for, for å kunne drive systemisk kvalitetsutvikling?

Hovedfunn fra dette kapitlet:

- Tema som måles i dagens kvalitetsvurderingssystem oppleves som relevant for å kunne vurdere og utvikle kvaliteten i skolen.
- Både skoleeiere, skoleledere og lærere har informasjonsbehov de opplever de ikke får dekket gjennom dagens kvalitetsvurderingssystem.
- Informasjonsbehov som ikke er dekket, handler både om tema som ikke måles i tilstrekkelig grad og om at tilgjengelig informasjon ikke dekker målgruppens behov når det gjelder publiseringsnivå, publiseringshyppighet og publiseringsverktøy.

Overordnet viser funn fra både spørreundersøkelsen og de kvalitative intervjuene at skoleeiere, skoleledere og lærere til en viss grad opplever at de får tilstrekkelig informasjon gjennom dagens system, samtidig som alle gruppene har informasjonsbehov de opplever at dagens system ikke dekker.

På generelt grunnlag kan opplevd behov for mer informasjon enten handle om at det ikke foreligger *nok* informasjon på bestemte områder, at tilgjengelig informasjon inn ikke dekker aktørenes *kunnskapsbehov*, eller en kombinasjon. Kartleggingen viser at når det gjelder informasjon som skal brukes til kvalitetsutvikling i skolen, handler det om begge deler. Det kan også hende at tilgjengelig informasjon ikke er *forståelig*, altså at aktørene synes det er vanskelig å se hvordan den kan hjelpe dem til å utvikle bedre praksis.

Informasjon som ikke samles inn

Mange skoleeiere, skoleledere og lærere opplever at det som dagens kvalitetsvurderingssystem måler er relevant for å kunne vurdere og utvikle kvaliteten i skolen. Samtidig gir de uttrykk for at det er flere forhold enn det som måles i dag, som har betydning for elevenes læringsmiljø og læringsutbytte. Spørreundersøkelsen viser at alle målgruppene opplever tilgjengelig informasjon om foresattes opplevelse av elevens skole- og læringsmiljø, enkeltelevers bakgrunn, samt elevenes opplevelse av vurderingspraksisen og mulighet til å påvirke egen skolehverdag som utilstrekkelig. I intervjuene nevner både skoleeiere, skoleledere og lærere praktiske ferdigheter,

refleksjon og samarbeidsevne. Intervju med politikere viste at de ønsker informasjon om helheten i skolen for å kunne treffe riktige beslutninger og gjøre lokale prioriteringer.

Informasjon som ikke dekker behovene

Funn fra spørreundersøkelsen og intervjuene viser at både skoleeiere, skoleledere og lærere trenger informasjon som er bedre tilpasset nivået de skal følge opp, og ønsker data på individnivå hvis de har behov for det. For å kunne gjøre justeringer underveis og sette langsiktige mål, trenger de også å kunne følge med på elevenes progresjon og utvikling. Noen av lærerne foreslo hyppigere og kortere undersøkelser, for lettere å kunne se utvikling over tid. Tett samarbeid mellom skolenivåene er viktig, og noen skoleeiere, skoleledere og lærere sier i intervjuene at bedre overføring av informasjon mellom nivåer kan gi økt innsikt i hvordan man kan styrke kvalitetsutviklingsarbeidet. Dette støttes av data fra spørreundersøkelsen.

Slik formulerer flere skoleledere sine behov i spørreundersøkelsen:

«Vi mangler kartlegginger for 2. 4. og 6-7. trinn. Det er heller mer at det ikke er kontinuitet i målingene. For lenge mellom hver kartlegging faglig.»

«Vi burde hatt standard lese- og regneprøve hvert år, etter nogenlunde samme mal. Da kan vi tracke læring, følge utvikling og sette riktige tiltak. De årene vi ikke har standardiserte prøver, velger vi blant egenproduserte og andre tilfeldige kartlegginger. Særlig i lesing. Det blir da vanskelig å følge elevens læring.»

«Ja, til kvalitetssikrede kartlegginger som følger kompetansemålene i læreplan på alle trinn. Ønsker at disse tas i september til november slik at vi kan bruke resultatene til kvalitetssamtalene våre og etterspørre resultat.»

[Når oppleves prøver, undersøkelsen, datakilder og verktøy nyttige]: *«Der hvor vi kan bruke prøver til å måle progresjon. Der vi kan vise rapporter som lett kan visualisere for elever og foreldre. Der hvor samlet kartlegginger sier noe om trinnets behov for videre fokus. Der hvor kartleggingene gir lærerne direkte tilbakemelding på hva eleven bør jobbe mer med og evt. forslag på oppgaver.»*

7.1 Behov for informasjon i grunnskolen: Lærere opplever i minst grad å få tilstrekkelig informasjon

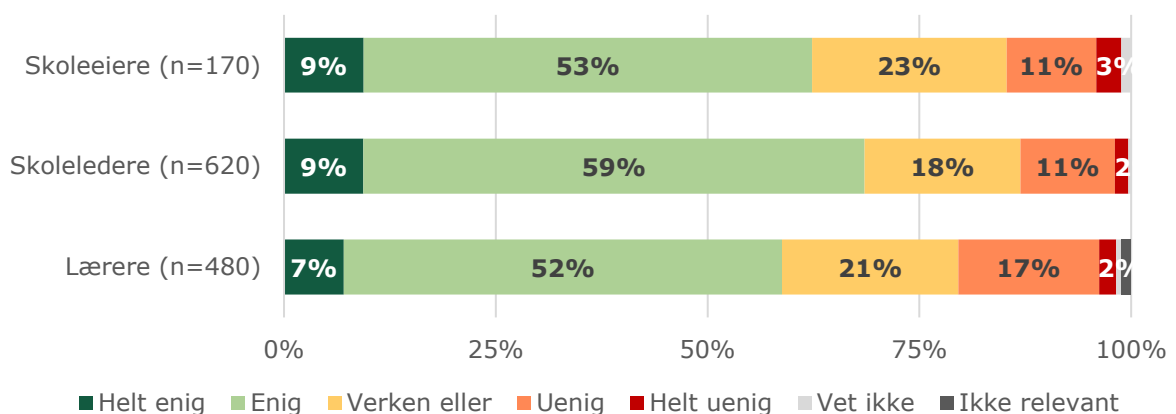
Dette delkapittelet ser nærmere på læreres, skolelederes og skoleeieres behov for informasjon i grunnskolen. Oppsummert viser spørreundersøkelsen at i grunnskolen opplever de fleste skoleeiere, skoleledere og lærere at de får tilstrekkelig informasjon om elevenes skole- og læringsmiljø, og deres faglige utvikling/læringsutbytte. Samtidig opplever en stor andel at de i mindre grad får tilstrekkelig informasjon om enkeltelevers bakgrunn, foresattes opplevelse av elevenes skole- og læringsmiljø, elevenes opplevelse av muligheten til å påvirke skolehverdagen og elevenes vurdering av vurderingspraksisen. Lærerne i grunnskolen er gjennomgående noe mindre tilfreds med informasjonen enn det skoleeierne og skolelederne er.

7.1.1 Informasjon om trivsel, skole- og læringsmiljø

Resultatene fra spørreundersøkelsen tyder, alt i alt, på at skoleeiere, skoleledere og lærere har relativt lik opplevelse av tilgang på tilstrekkelig informasjon om elevenes skole- og læringsmiljø. Figur 7-1 viser at målgruppene vurderer å ha, i noen til i stor grad, tilgang på nok informasjon om elevenes skole- og læringsmiljø. 9 % av skoleeierne og skolelederne er helt enige i at de har tilstrekkelig informasjon, mens denne andelen er 7 % blant lærerne. Mellom 50-60 % er enige i at de har tilgang på nok informasjon, mens rundt 20 % legger seg på skalaens midtpunkt «Verken eller». 11 % av skoleeierne og skolelederne er uenige i at de har tilgang til nok informasjon. Denne andelen er 17 % blant lærere. Kun en liten andel i hver målgruppe er helt uenig i påstanden.

Sammenligning på tvers av grupper viser at skoleledere skårer signifikant høyere på spørsmålet, sammenlignet med lærere. Forskjellene mellom de øvrige gruppene er ikke signifikante. Videre tyder analysene på at sentralitet har betydning for skoleeiere. Skoleeiere i mindre sentrale kommuner oppgir i signifikant større grad å ha tilgang på nødvendig informasjon, sammenlignet med skoleeiere i sentrale kommuner.

Jeg har, alt i alt, tilgang til den informasjonen jeg trenger (gjennom de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene) for å jobbe godt med å utvikle elevenes skole- og læringsmiljø

Figur 7-1: Vurdering av tilgang til den informasjonen som trengs for å jobbe godt med å utvikle elevenes skole- og læringsmiljø i grunnskolen

På tema som trivsel og skole- og læringsmiljø, viser Figur 7-2, at skoleeiere, skoleledere og lærere i stor grad har lik opplevelse av hvorvidt de får tilstrekkelig informasjon om de ulike forholdene som ble kartlagt i spørreundersøkelsen. Skoleledere opplever i noe større grad enn skoleeiere og lærere å ha tilgang til tilstrekkelig informasjon innenfor de ulike forholdene, og flere av forskjellene er signifikante⁷.

Majoriteten av respondenter oppgir å ha tilstrekkelig informasjon om elevenes skole- og læringsmiljø og i noen grad å ha tilstrekkelig informasjon om foresattes opplevelse av elevenes skole- og læringsmiljø og enkeltelevers bakgrunn.

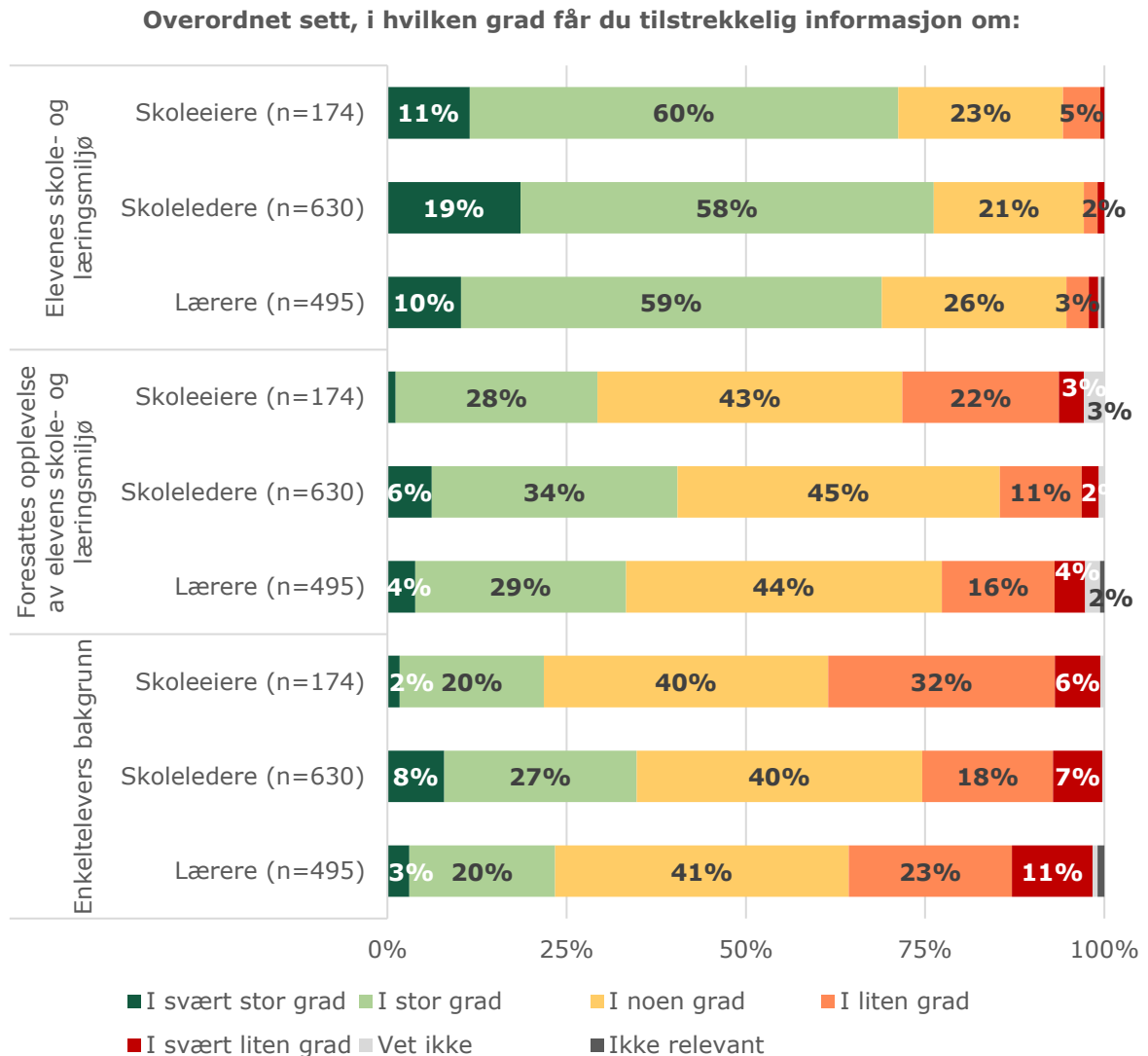
Undersøkelser av betydningen av sentralitet og skolestørrelse avdekker flere signifikante forskjeller. Tendensen går i retning av at skoleeiere og skoleledere i mindre sentrale kommuner i større grad opplever å få tilstrekkelig informasjon, sammenlignet med skoleeiere og skoleledere i mer sentrale kommuner⁸. For lærere ser vi derimot at lærere i sentrale kommuner i signifikant større grad opplever å få tilstrekkelig informasjon om foresattes opplevelse av elevens skole- og læringsmiljø, sammenlignet med lærere i mindre sentrale kommuner.

Med hensyn til skolestørrelse tyder analysene på at skoleledere i små skoler tenderer mot å i større grad oppleve å ha tilstrekkelig informasjon om punktene i Figur 7-2, sammenlignet med skoleledere fra større skoler⁹.

⁷ Skoleledere skårer signifikant høyere enn lærere på alle punkter. Sammenligninger av skoleledere og skoleeiere viser at skoleledere skårer signifikant høyere på «foresattes opplevelse av elevens skole- og læringsmiljø», samt «enkeltelevers bakgrunn». I tillegg skårer lærere signifikant høyere enn skoleeiere på «foresattes opplevelse av elevenes skole- og læringsmiljø».

⁸ Skoleeiere fra mindre sentrale kommuner opplever i signifikant større grad å få tilstrekkelig informasjon om foresattes opplevelse av elevens skole- og læringsmiljø samt om enkeltelevers bakgrunn, sammenlignet med skoleeiere fra sentrale kommuner og kommuner som verken er sentrale eller mindre sentrale. Skoleledere fra mindre sentrale kommuner skårer i tillegg signifikant høyere enn skoleledere fra kommuner som verken er sentrale eller mindre sentrale på hvorvidt de får tilstrekkelig informasjon om enkeltelevers bakgrunn.

⁹ Skoleledere fra små skoler skårer signifikant høyere i vurderingen av informasjon om foresattes opplevelse av elevens skole- og læringsmiljø og enkeltelevers bakgrunn, sammenlignet med skoleledere fra mellomstore og store skoler. I tillegg skårer skoleledere fra små skoler signifikant høyere enn skoleledere fra store skoler på hvorvidt de får tilstrekkelig informasjon om elevenes skole- og læringsmiljø.

Figur 7-2: I hvilken grad man får tilstrekkelig informasjon om elevenes skole- og læringsmiljø i grunnskolen

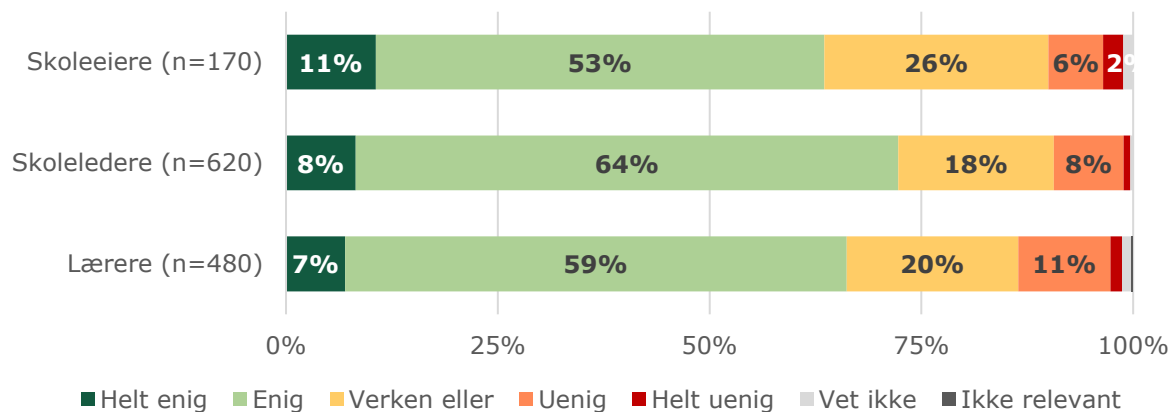
7.1.2 Informasjon om læringsutbytte

Både skoleeiere, skoleledere og lærere rapporterer at tilgjengelig informasjon om elevenes læringsutbytte er noe mer tilstrekkelig enn informasjonen om elevenes skole- og læringsmiljø. De aller fleste skoleeiere, skoleledere og lærere, opplever at de har den informasjonen de trenger for å kunne jobbe godt med å bedre elevenes læringsutbytte. Samlet sett vurderer skoleledere denne informasjonen som noe mer tilstrekkelig enn skoleeiere og lærere.

Figur 7-3 viser at 11 % av skoleeiere, 8 % av skoleledere og 7 % av lærere er helt enig i at de har tilgang til den informasjonen de trenger for å jobbe godt med å bedre elevenes læringsutbytte. 53 % av skoleeierne, 64 % av skolelederne og 59 % av lærerne er enige i påstanden. Det er altså noen flere skoleledere enn skoleeiere og lærere som er i den positive enden av skalaen. 26 % av skoleeierne, 18 % av skolelederne og 20 % av lærerne legger seg på skalaens midtpunkt, «Verken eller». Det er imidlertid flere lærere i skalaens negative ende (12 % svarer «Uenig» eller «Helt uenig», enn skoleledere og skoleeiere (9 % svarer «Uenig» eller «Helt

uenig»). Forskjellene mellom aktørgruppene er kun signifikant for lærere og skoleledere, hvor skoleledere skårer høyere enn lærere.

Jeg har, alt i alt, tilgang til den informasjonen jeg trenger (gjennom de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene) for å jobbe godt med å bedre elevenes læringsutbytte

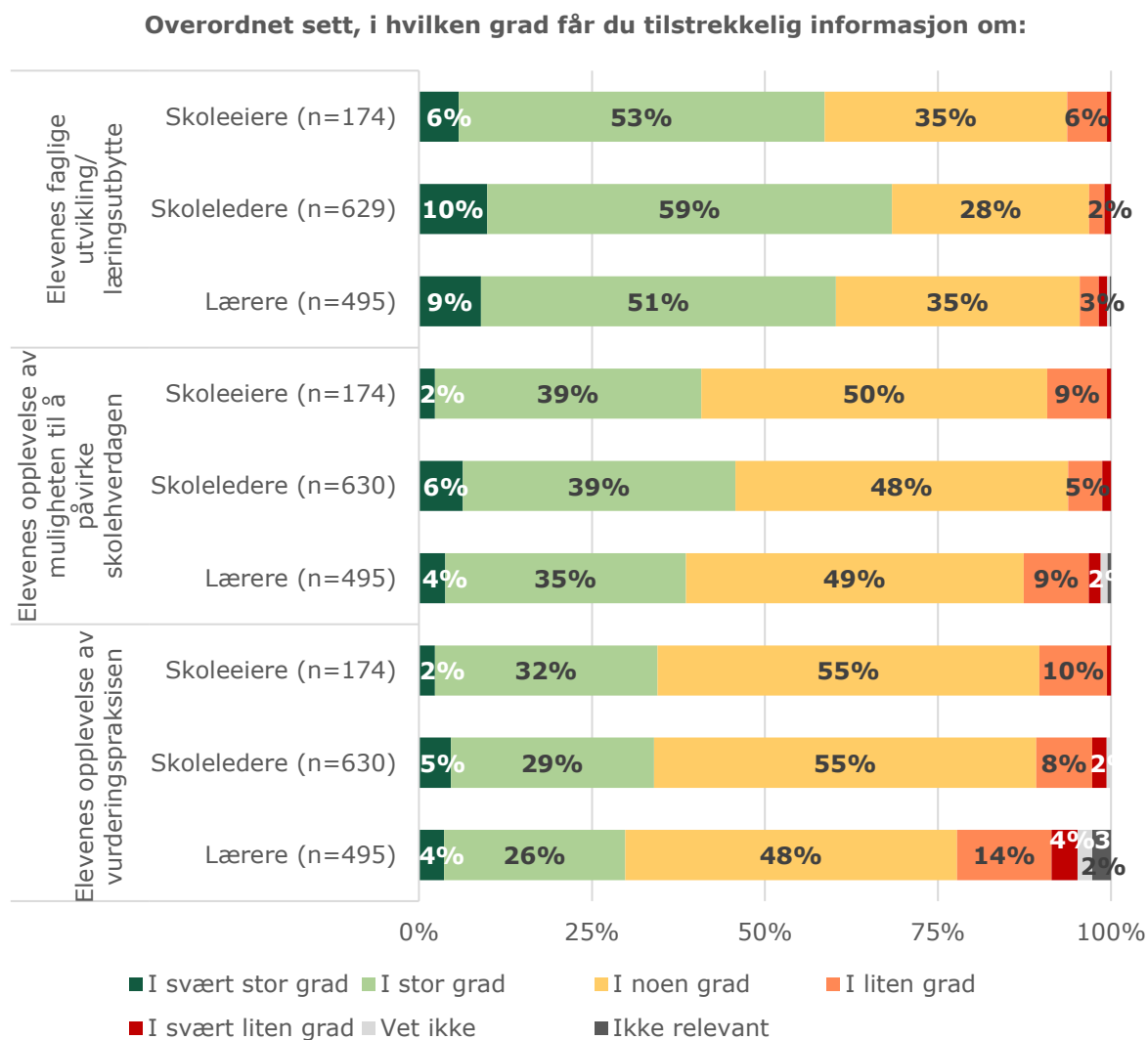

Figur 7-3: Vurdering av tilgang til den informasjonen som trengs for å jobbe godt med å bedre elevenes læringsutbytte i grunnskolen

Når det gjelder informasjon om ulike forhold med betydning for elevenes læringsutbytte, viser Figur 7-4 at mange skoleeiere, skoleledere og lærere, opplever å få tilstrekkelig informasjon om elevenes faglige utvikling/læringsutbytte. Skoleledere vurderer denne noe høyere enn skoleeiere og lærere. Forskjellene er signifikante. Når det gjelder informasjon om elevenes opplevelse av muligheten til å påvirke skolehverdagen og elevenes opplevelse av vurderingspraksisen, er det flest som i noen grad opplever å få tilstrekkelig informasjon om dette. Særlig blant lærere er det en relativt stor andel (17 %) som oppgir at de i liten eller i svært liten grad, har tilgang til tilstrekkelig informasjon om elevenes opplevelse av vurderingspraksisen. Både skoleeiere og skoleledere skårer signifikant høyere enn lærere på dette punktet.

Videre analyser indikerer at sentralitet har betydning for om man får tilstrekkelig informasjon om elevens opplevelse av muligheten til å påvirke skolehverdagen, men at det slår litt ulikt ut for skoleeiere og lærere. Mens skoleeiere i mindre sentrale kommuner i større grad opplever å få tilstrekkelig informasjon, opplever lærere i mindre sentrale kommuner i mindre grad å få tilstrekkelig informasjon¹⁰.

¹⁰ Skoleledere fra mindre sentrale kommuner skårer signifikant høyere på om de får tilstrekkelig informasjon om elevenes opplevelse av muligheten til å påvirke skolehverdagen, sammenlignet med skoleeiere fra mindre sentrale kommuner samt kommuner som verken er sentrale eller mindre sentrale. Lærere fra mindre sentrale kommuner skårer derimot signifikant lavere enn lærere fra kommuner som er sentrale eller verken sentrale eller mindre sentrale. I tillegg opplever skoleeiere fra mindre sentrale kommuner i signifikant større grad å få tilstrekkelig informasjon om elevenes opplevelse av vurderingspraksisen, sammenlignet med kommuner som er sentrale eller verken sentrale eller mindre sentrale.

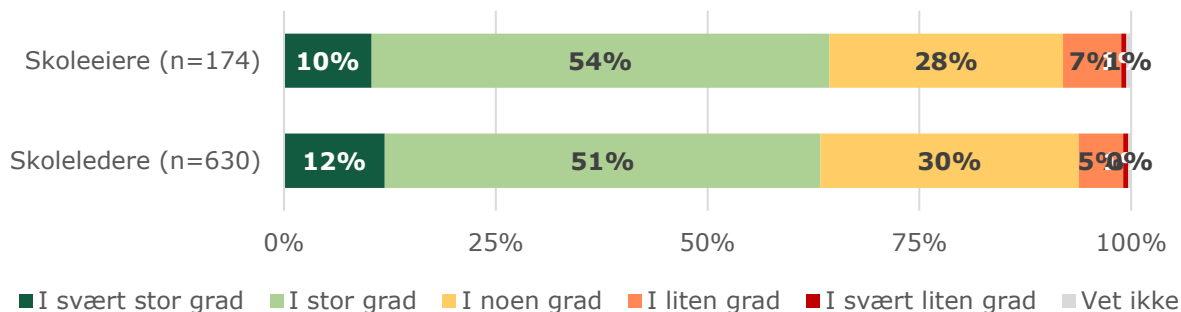

Figur 7-4: I hvilken grad man får tilstrekkelig informasjon om elevenes læringsutbytte i grunnskolen

7.1.3 Informasjon om prosesskvalitet

Skoleeiere og skoleledere ble spurt om i hvilken grad de får nok informasjon om prosesskvaliteten ved skolene og blant lærerne. Resultatene vises i Figur 7-5. Majoriteten av skoleledere og skoleeiere opplever at de får nok informasjon om hvordan skolene/lærerne jobber med å følge opp resultater i arbeidet med å utvikle kvaliteten i skolen. Rundt 30 % svarer «Verken eller», mens kun en liten andel opplever at de ikke får tilstrekkelig informasjon om dette (7 % og 6 % blant henholdsvis skoleeiere og skoleledere har svart «I liten grad» eller «I svært liten grad»).

**Overordnet sett, i hvilken grad får du tilstrekkelig informasjon om:
Hvordan skolene/lærerne på skolen din jobber med å følge opp
resultater i arbeidet med å utvikle kvaliteten i skolen**

Figur 7-5: I hvilken grad man får tilstrekkelig informasjon om prosesskvaliteten i grunnskolen

7.1.4 Informasjon i overgangen mellom nivåene

Videre spurte vi skoleledere og lærere om i hvilken grad de opplever å få nok informasjon om elevene når de begynner på skolen. Som Figur 7-6 viser oppgir flere lærere og skoleledere at skolene får tilstrekkelig informasjonen om elevene når de begynner på ungdomsskolen enn på barneskolen. Det er ikke de store forskjellene når det kommer til informasjon om sosial utvikling og trivsel og informasjon om faglige utvikling når de begynner på ungdomsskolen.

En betydelig større andel skoleledere enn lærere oppgir at skolene får tilstrekkelig informasjon om elevene når de begynner på skolen. Alle forskjellene mellom lærere og skoleledere er signifikante.

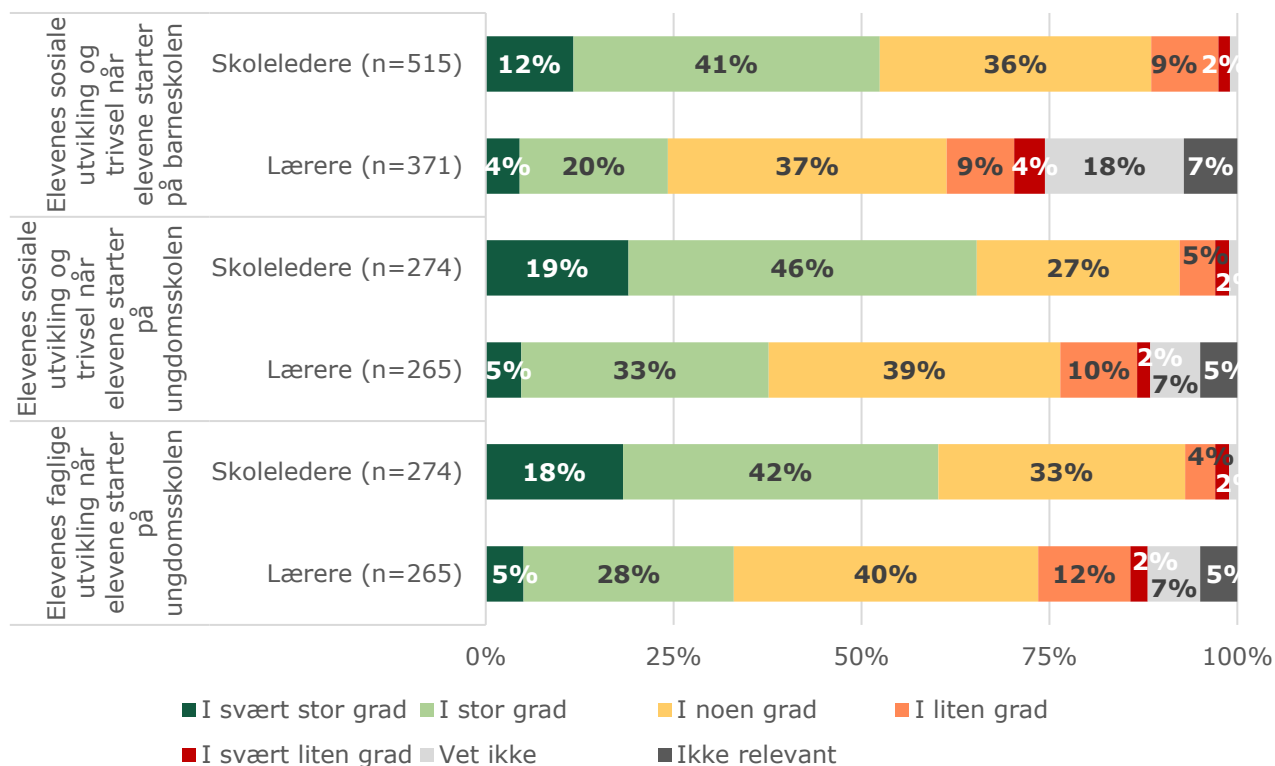
18 % av lærerne har svart «Vet ikke» på spørsmålet om tilstrekkelig informasjon om elevenes sosiale utvikling og trivsel når elevene starter på barneskolen.

Videre analyser av betydningen av sentralitet og skolestørrelse avdekker en tendens til at mindre og mellomstore skoler i større grad er fornøyd med informasjonen de får, sammenlignet med store skoler¹¹. Den samme tendensen kan ses for sentralitet, hvor skoler i mindre sentrale kommuner og skoler som ligger i en kommune som verken er sentral eller usentral i større grad opplever at informasjonen er tilstrekkelig, sammenlignet med skoler i sentrale kommuner¹².

¹¹ Lærere fra små og mellomstore skoler opplever i signifikant større grad at skolen får tilstrekkelig med informasjon om elevenes faglige utvikling når de starter på ungdomsskolen, sammenlignet med lærere fra store skoler. I tillegg opplever lærere fra mellomstore skoler i signifikant større grad å få tilstrekkelig informasjon om elevenes sosiale utvikling og trivsel når de starter på ungdomsskolen, sammenlignet med lærere fra store skoler. Fra skolelederens perspektiv kan en se noe av den samme tendensen. Skoleledere fra små skoler opplever i signifikant større grad å få tilstrekkelig info om alle punktene i Figur 7-6, sammenlignet med skoleledere fra store skoler. I tillegg skårer skoleledere fra små skoler signifikant høyere på vurdering av informasjon om elevenes sosiale utvikling før barneskolen og elevenes faglige utvikling før ungdomsskolen.

¹² Skoleledere fra mindre sentrale kommuner skårer signifikant høyere på alle punktene i Figur 7-6, sammenlignet med skoleledere fra sentrale kommuner. Noe av den samme tendensen kan ses for lærere. Lærere fra skoler som verken er sentrale eller mindre sentrale opplever i signifikant større grad å få tilstrekkelig informasjon om elevenes sosiale utvikling og trivsel før ungdomsskolen, sammenlignet med lærere fra skoler i sentrale kommuner.

I hvilken grad får skolen tilstrekkelig informasjon om:

Figur 7-6: Vurdering av informasjon når elevene starter på skolen

7.1.5 Hva har skoleeiere, skoleledere og lærere behov for, som de ikke får i dag?

I spørreundersøkelsen ble det stilt flere åpne spørsmål til skoleeiere, skoleledere og lærere der de hadde mulighet til å utdype sine behov.

Lærernes behov handler først og fremst om tekniske forhold ved dagens prøver og undersøkelser. De vil gjerne ha tilgang til elevenes besvarelser, at prøvene burde være adaptive og at de ikke burde være digitale:

«Jeg skulle gjerne hatt innsyn i hva elevene har blitt spurt om og hva de har svart slik at jeg kan bruke resultatene til å utvikle undervisningen til elevenes beste.»

«Har behov for å kunne se hva egne elever svarer på undersøkelsen.»

«Innsyn i alle elevers svar. En annen løsning for dem som er svake, de burde ikke måtte ta flest oppgaver.»

«Det som er veldig dumt med de nye digitale kartleggingsprøvene for 3.trinn er at vi kun får sett svarene til de elevene som havner under kritisk grense, mens vi ikke har tilgang til de andre. Jeg tenker det er veldig dumt at vi ikke kan se hvilke elever som er veldig i nærheten av å havne lavt også - de trenger jo også støtte slik at vi unngår at de havner under senere.»

«Digital kartlegging - det er bedre å ha det på papir for denne aldersgruppen. Det er for ustabil server for at det er forsvarlig å utsette elevene for denne. Dette er et stort problem under gjennomføringen - uansett hvor godt vi har forberedt elevene.»

Flere lærere trekker frem behovet for en undersøkelse som måler trivsel for barna på småtrinnet:

«Det er vanskelig å finne gode verktøy for å finne ut hvordan de minste elevene opplever skolemiljøet.»

«Jeg savner flere kartlegginger som er rettet mot elevers psykososiale miljø. Vi har trivselsundersøkelser, men savner kartlegginger som er mer rettet mot det sosiale som læreren kan få innblikk i. Tidligere brukte vi et program som het "Klassetrivsel", men det utgikk pga retningslinjer knyttet til GDPR. Nå lager vi sosiogrammer selv, men det blir mer tungvint og opp til hver enkelt lærer.»

«Jeg kunne ønsket meg elevundersøkelse på 3.-4. trinn også, samt foreldreundersøkelse.»

«Jeg synes det er for mye fokus på barns læring og det meste av kartleggingen er knyttet til dette. Det er vanskeligere å kartlegge barns trivsel - og det blir sjelden jobbet systematisk med dette før man eventuelt gjør undersøkelser i 9a saker. Det blir satt inn tiltak, men det er ikke alltid gjort gode nok undersøkelser i forkant.»

En lærer sier det trengs et nytt verktøy for å avdekke hvorvidt fremmedspråklige elever har lese- eller skrivevansker:

«Det jeg savner er et verktøy for å finne ut av om fremmedspråklige elever har lese-/skrivevansker eller dysleksi. PPT sier de ikke har et slikt verktøy. Fremmedspråklige kan oppleve ekstra store utfordringer med å lære seg et nytt språk hvis de har slike vansker - det kunne kanskje vært avdekket på eget morsmål?»

Noen skoleledere ønsker også informasjon om andre forhold enn de som er dekket inn av dagens system:

«Vi har behov for verktøy som gir data om for eksempel utvikling innen sosial utvikling eller skolemestring. Elevenes opplevelser av skolemotivasjon, livsmestring hadde også vært nyttig.»

«Skulle hatt bedre undersøkelser om kvaliteten som er i klasserommet, sett fra et elevperspektiv.»

Det er også mange skoleledere som uttrykker misnøye med årets Elevundersøkelse, og mener den ikke lenger er det gode verktøyet det en gang var. Dette kommer vi nærmere inn på i kapittel 9. Flere uttrykker også behov for flere målinger om elevenes trivsel og skole- og læringsmiljø:

«Mangler gode verktøy for å kunne kartlegge elevenes sosiale relasjoner og trivsel hyppigere. Savner tilgang til et verktøy som f.eks. klassetrivsel. Det holder ikke med elevundersøkelsen en gang i året.»

En kommune uttrykker ønske om en oppdatering av tema i kvalitetsvurderingssystemet:

«Det er mykje innafor læreplanen som ikkje vert dekkja av eksisterande kvalitetsutviklingssystem, t.d. dannelsingsaspektet, demokratiforståing, praktisk-estetiske ferdigheiter/kreativitet, utforskande arbeid. Meir systematisk arbeid med undervegsvurdering ville også vore gagnleg.»

Flere skoleeiere nevner også muligheter for sammenligning på tvers:

«Bedre tilgang på egne data og bedre mulighet til å sammenligne med andre skoler og skoleeiere. Det er svært nyttig å kunne sammenligne seg med andre for å kunne lære av andre.»

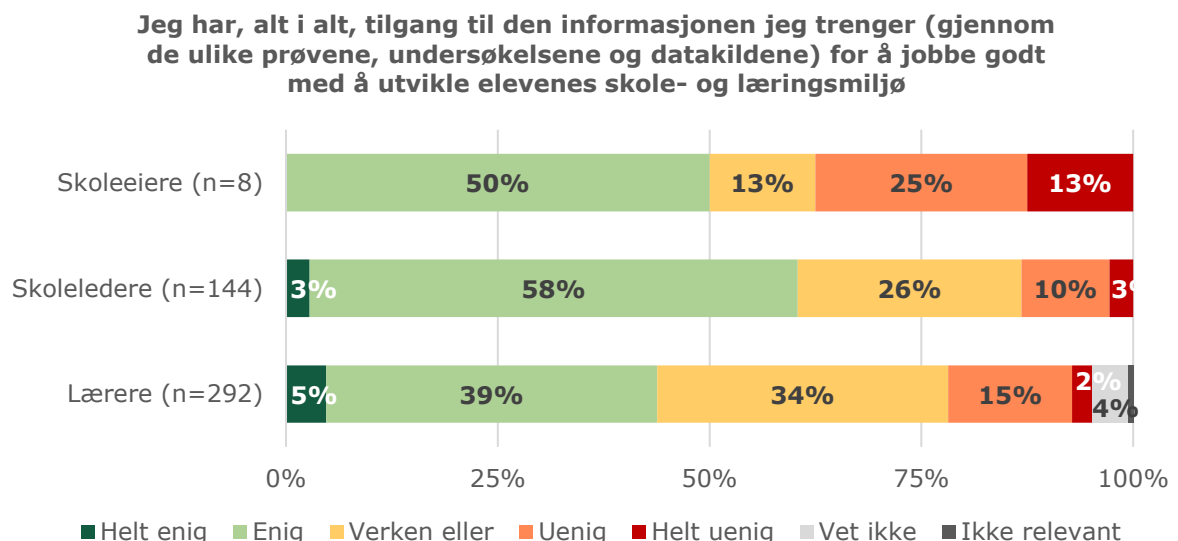
7.2 Behov for informasjon i videregående skole: Betydelig større behov for informasjon om elevenes skole- og læringsmiljø enn i grunnskolen

De samme spørsmålene som ble stilt skoleeiere, skoleledere og lærere i grunnskolen, ble også stilt til skoleeiere, skoleledere og lærere i videregående skole. Dette delkapittelet ser nærmere på deres informasjonsbehov.

I videregående skole tyder resultatene fra spørreundersøkelsen på at skoleeierne, alt i alt, i stor grad er enige i at de har tilgang til informasjonen de trenger for å jobbe godt med elevenes læringsutbytte, men i mindre grad når det gjelder elevenes skole- og læringsmiljø. Majoriteten av skolelederne opplever å ha nok informasjon om elevenes skole- og læringsmiljø og deres læringsutbytte. Blant lærere er det flere som opplever å få tilstrekkelig informasjon om elevenes læringsutbytte enn om deres skole- og læringsmiljø. I videregående skole opplever verken skoleledere eller lærere at de får tilstrekkelig informasjon om elevene i overgangen fra ungdomsskolen til videregående.

7.2.1 Informasjon om trivsel, skole- og læringsmiljø

I Figur 7-7 vises overordnet vurdering av tilgang til nødvendig informasjon om elevenes skole- og læringsmiljø. Som resultatene viser, vurderer skoleledere i større grad at de har tilgang på tilstrekkelig informasjon for å jobbe godt med å utvikle elevenes skole- og læringsmiljø (60 % av skoleledere svarer enten «Helt enig» eller «Enig» på påstanden), enn skoleeiere (50 % er enige) og lærere (44 % er enten «Helt enig» eller «Enig»). 13 % av skoleeierne, 26 % av skolelederne og 34 % av lærerne svarer «Verken eller». En relativt stor andel av skoleeiere og lærere (hhv 38 % og 17 %) opplever at de ikke har tilgang til den informasjon de trenger for å jobbe godt med å utvikle elevenes skole- og læringsmiljø. Sammenligninger mellom grunnskole og videregående skole viser at lærere og skoleledere i grunnskolen i signifikant større grad enn lærere og skoleledere i videregående skole opplever å ha tilgang til informasjonen de trenger for å jobbe godt med å utvikle elevenes skole- og læringsmiljø.

Figur 7-7: Vurdering av tilgang til den informasjonen som trengs for å jobbe godt med å utvikle elevenes skole- og læringsmiljø i videregående skole

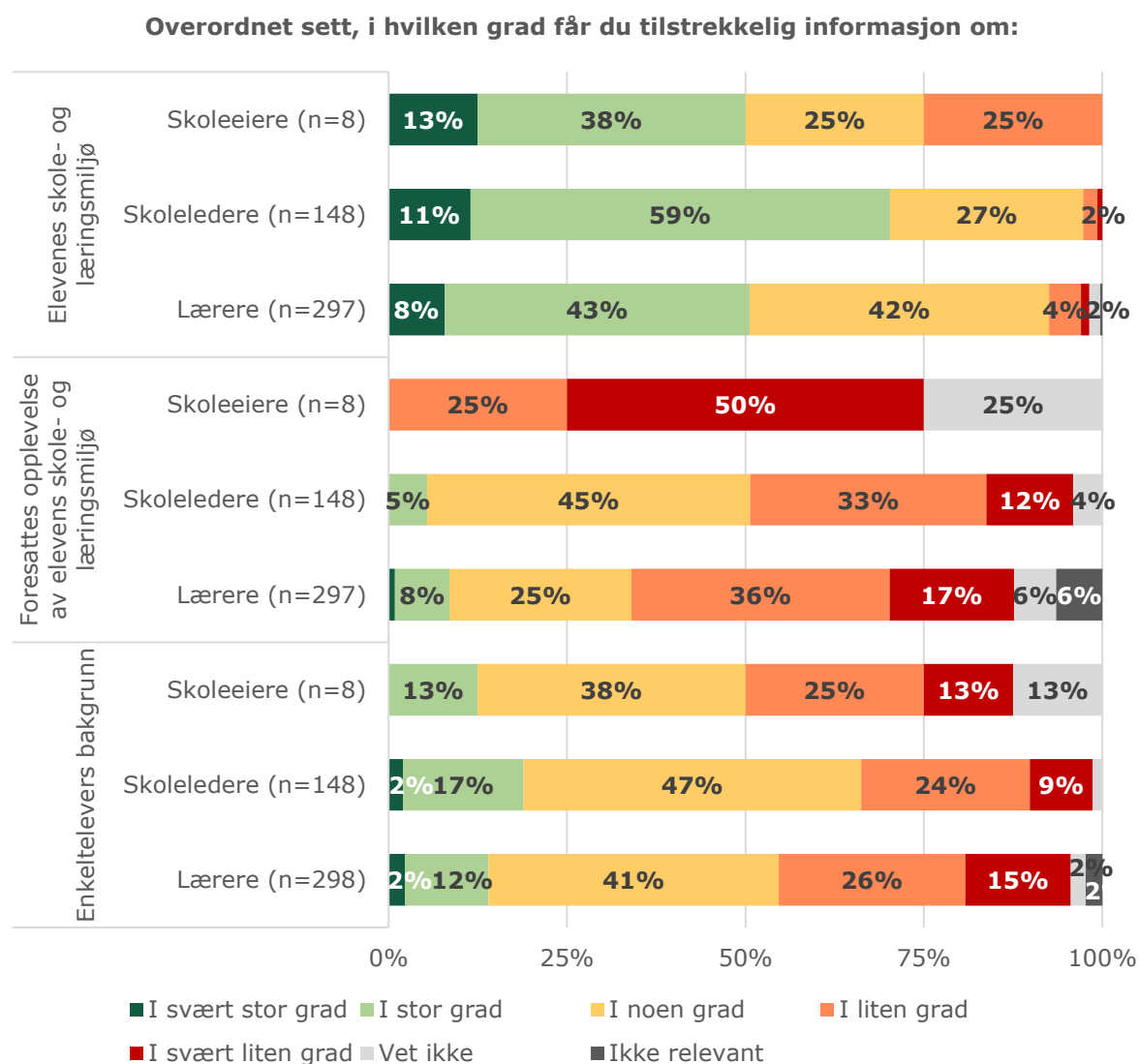
Figur 7-8 viser hvordan skoleeiere, skoleledere og lærere vurderer hvorvidt de får tilstrekkelig informasjon om ulike forhold knyttet til elevenes skole- og læringsmiljø. Som resultatene viser, oppgir samtlige målgrupper, særlig skoleeierne, at de i noen til liten grad får nok informasjon om foresattes opplevelse av elevens skole- og læringsmiljø og enkeltelevers bakgrunn. I flere kommentarer har skoleeiere, skoleledere og lærere i videregående skole utdypet hva de ønsker mer informasjon om, men bare få nevner foresattes opplevelse av elevens skole- og læringsmiljø og informasjon om elevenes familieforhold. Svært mange kommentarer handler om at målgruppene ønsker mer detaljerte resultater fra Elevundersøkelsen. En tolkning av dette kan være at når respondentene blir spurt om de får tilstrekkelig informasjon om noe de får lite informasjon om, er det en tendens til at de svarer at de i liten grad får tilstrekkelig informasjon om forholdet, selv om de ikke egentlig opplever behov for mer informasjon.

Når det kommer til opplevelsen av tilstrekkelig informasjon om elevenes skole- og læringsmiljø, opplever omtrent 50 % av skoleeierne og lærerne at de i *svært stor grad* og *i stor grad* får tilstrekkelig informasjon om dette. Skoleledere opplever i størst grad å få tilstrekkelig informasjon om elevenes skole- og læringsmiljø – 70 % av skoleledere opplever dette (andelen «I svært stor grad» og «I stor grad»). 25 % av skoleeiere opplever imidlertid i liten grad å få tilstrekkelig informasjon om elevenes skole- og læringsmiljø. Forskjellene mellom lærere og skoleledere er signifikante. I tillegg opplever skolelederne i signifikant høyere grad å få tilstrekkelig informasjon om enkeltelevers bakgrunn, sammenlignet med lærere.

Sammenligninger på tvers av nivåer viser en tendens til at lærere og skoleledere i grunnskolen i større grad opplever å få tilstrekkelig informasjon om punktene i Figur 7-8, sammenlignet med lærere og skoleledere i videregående skole^{13,14}.

¹³ Forskjellene mellom lærere i grunnskole og videregående skole er signifikant for alle tre punktene i figuren. For skoleledere er forskjellen mellom grunnskole og videregående skole signifikant for informasjonen som omhandler foresattes opplevelse av elevenes skole- og læringsmiljø, samt enkeltelevers bakgrunn.

¹⁴ Skoleledere fra mellomstore skoler skårer i tillegg signifikant høyere på spørsmålet om hvorvidt de får tilstrekkelig informasjon om foresattes opplevelse av elevens skole- og læringsmiljø, sammenlignet med skoleledere fra store skoler.

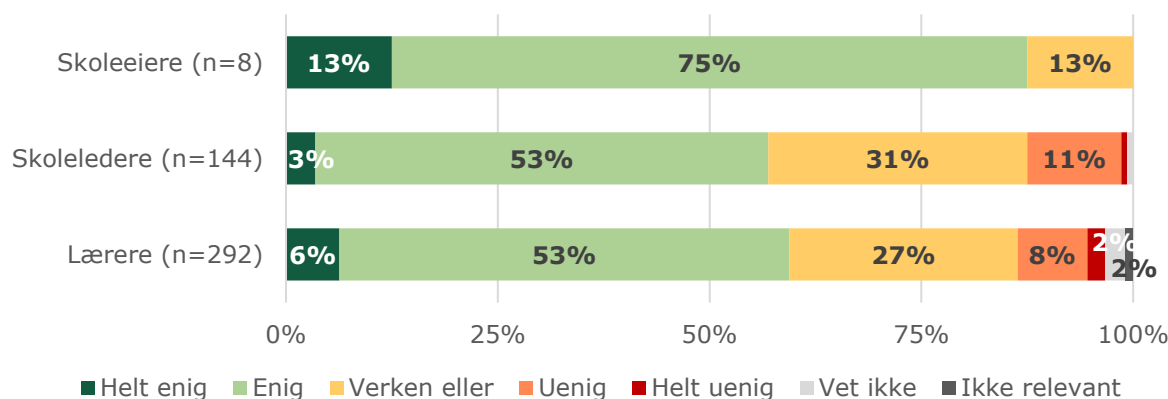
Figur 7-8: I hvilken grad man får tilstrekkelig informasjon om elevenes skole- og læringsmiljø i videregående skole

7.2.2 Informasjon om læringsutbytte

Som Figur 7-9 viser, er skoleeierne i betydelig større grad enige i påstanden om at de gjennom kvalitetsvurderingssystemet har den informasjonen de trenger for å jobbe godt med å bedre elevenes læringsutbytte, enn i påstanden om at de har den nødvendige informasjonen for å jobbe godt med å utvikle elevenes skole- og læringsmiljø (som ble dekket i forrige avsnitt). Alle bortsett fra én skoleeier har oppgitt å ha tilgang til den informasjonen de trenger for å jobbe godt med å bedre elevenes læringsutbytte (andelen «Helt enig» og «Enig»). Også blant lærerne er det flere som vurderer at de har den informasjonen de trenger for å jobbe godt med å bedre elevenes læringsutbytte sammenlignet med informasjonen de trenger for å jobbe godt med å utvikle elevenes skole- og læringsmiljø. Samtidig er det færre skoleledere som opplever dette.

Sammenligninger på tvers av grunnskole og videregående skole viser at skoleledere i grunnskolen i signifikant større grad opplever å ha tilgang på den informasjonen de trenger for å jobbe godt med å bedre elevenes læringsutbytte.

Jeg har, alt i alt, tilgang til den informasjonen jeg trenger (gjennom de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene) for å jobbe godt med å bedre elevenes læringsutbytte

Figur 7-9: Vurdering av tilgang til den informasjonen som trengs for å jobbe god med å bedre elevenes læringsutbytte i videregående skole

En lærer utdypet i kommentarfelt i spørreundersøkelsen om forskjellen mellom informasjon om elevenes skole- og læringsmiljø og elevenes læringsutbytte:

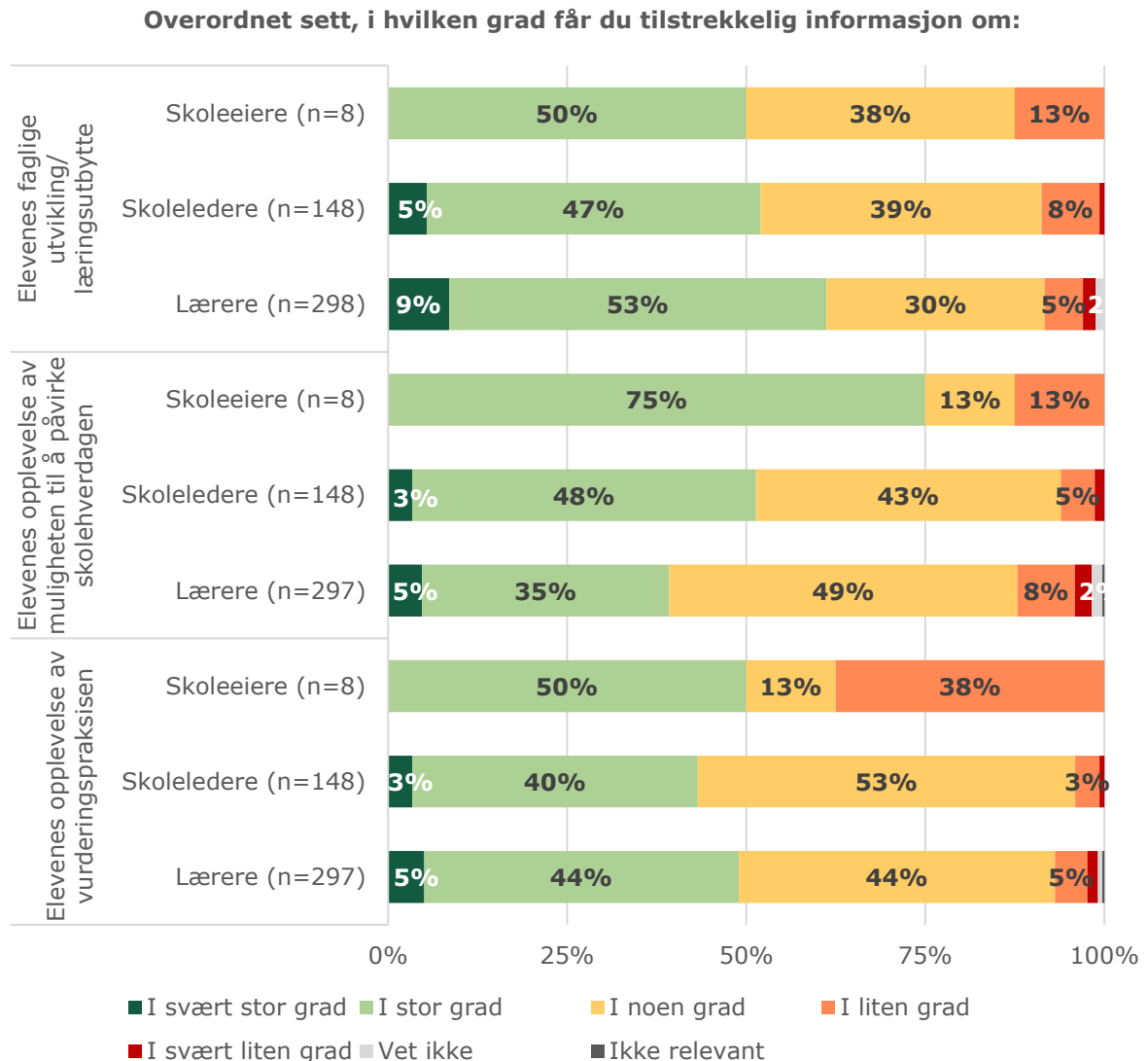
«Som lærer er det lettest å forholde seg til læringsutbytte, vanskeligere med skolemiljø fordi dette omhandler også elementer utenfor klasserommet/faget. Ofte kommer tiltak på slutten av skoleåret, og det er seint.»

Når det kommer til informasjon om ulike forhold som berører elevenes læringsutbytte, viser resultatene fra spørreundersøkelsen (Figur 7-10) relativt store forskjeller mellom målgruppene. Mens lærere i størst grad opplever å få tilstrekkelig informasjon om elevenes faglige utvikling/ læringsutbytte (62 % av lærere oppgir at de får tilstrekkelig informasjon om dette i stor eller i svært stor grad), opplever skoleeiere og skoleledere dette i mindre grad (hhv 50 % og 52 %). Samtidig ser vi at det er skoleeiere som i størst grad opplever å få tilstrekkelig informasjon om elevenes opplevelse av muligheten til å påvirke skolehverdagen. 75 % av skoleeierne opplever at de i stor grad får tilstrekkelig informasjon om dette. Skoleledere og lærere opplever i mindre grad å få tilstrekkelig informasjon om dette, og vi ser at nesten halvparten av lærerne svarer «I noen grad» på spørsmålet. Skolelederne opplever likevel i signifikant høyere grad at de får tilstrekkelig informasjon om elevenes opplevelse av muligheten til å påvirke skolehverdagen.

Når vi ser på elevenes opplevelse av vurderingspraksis, oppgir 49 % av lærerne å få tilstrekkelig informasjon om dette i svært stor eller i stor grad. 44 % oppgir at de i noen grad får tilstrekkelig informasjon om elevenes opplevelse av vurderingspraksisen. Blant skoleeiere, oppgir halvparten at de i stor grad har tilstrekkelig informasjon om dette. Samtidig er det 38 % som oppgir at de i liten grad har tilstrekkelig informasjon om dette. Det er altså stor variasjon i hvilken opplevelse fylkeskommunene har av tilgjengelig informasjon om elevenes opplevelse av vurderingspraksisen. For dette forholdet oppgir over halvparten av skolelederne at de i noen grad får tilstrekkelig informasjon. 43 % av skolelederne oppgir at de i stor eller i svært stor grad får tilstrekkelig informasjon om dette forholdet.

Lærere og skoleledere i videregående skole opplever i signifikant større grad at de får tilstrekkelig informasjon om elevenes opplevelse av vurderingspraksisen enn lærere og skoleledere i

grunnskolen. Samtidig er skoleledere fra videregående skole signifikant mindre fornøyd med informasjonen de får om elevenes faglige utvikling, sammenlignet med skoleledere i grunnskolen.

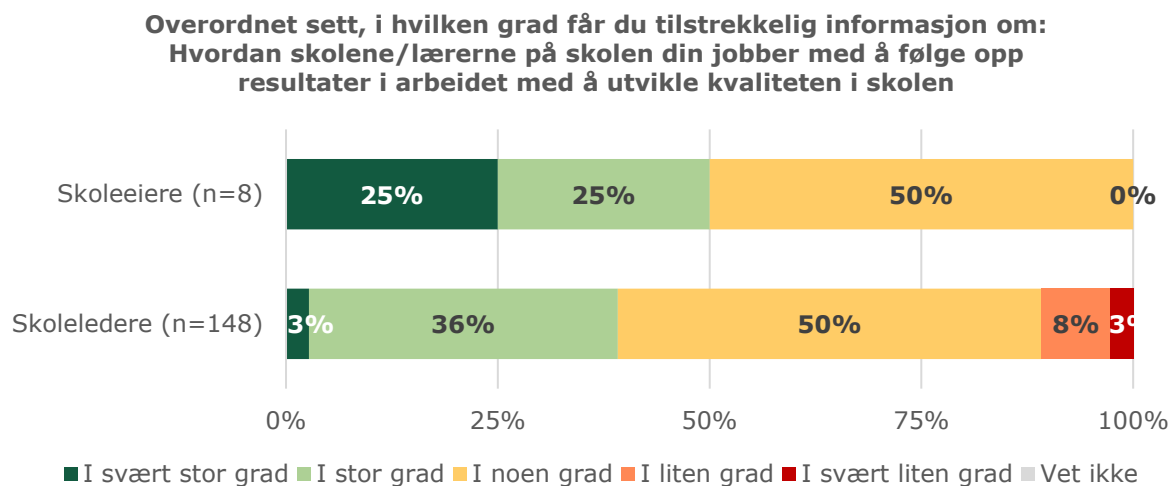

Figur 7-10: I hvilken grad man får tilstrekkelig informasjon om elevenes læringsutbytte i videregående skole

7.2.3 Informasjon om prosesskvalitet

Som Figur 7-11 viser, vurderer halvparten av skoleeierne i videregående skoler at de får tilstrekkelig informasjon om hvordan skolene jobber med å følge opp resultater i arbeidet med å utvikle kvaliteten i skolen (andel «I svært stor grad» og «I stor grad»). Den andre halvparten opplever dette i noen grad. Opplevelsen blant skoleledere om hvorvidt de får tilstrekkelig informasjon om hvordan lærerne på skolen jobber med å følge opp resultater i arbeidet med å utvikle kvaliteten i skolen, er noe mindre positiv. Halvparten av skoleledere opplever at de får tilstrekkelig informasjon om dette i noen grad. 39 % opplever at de får tilstrekkelig informasjon om dette (andel «I svært stor grad» og «I stor grad»).

Videre avdekker analysene forskjeller mellom skoleledere i grunnskole og i videregående skole. Skolelederne i grunnskolen er signifikant mer fornøyd med informasjonen de får om hvordan lærerne jobber med å følge opp resultater¹⁵.

Figur 7-11: I hvilken grad man får tilstrekkelig informasjon om prosesskvaliteten i videregående skole

7.2.4 Informasjon i overgangen mellom nivåene

De fleste skolelederne og lærerne opplever i noen til i liten grad at skolen får tilstrekkelig informasjon om elevene når de starter på videregående (Figur 7-12). Relativt mange lærere (16 %) svarer «Vet ikke» på spørsmålene.

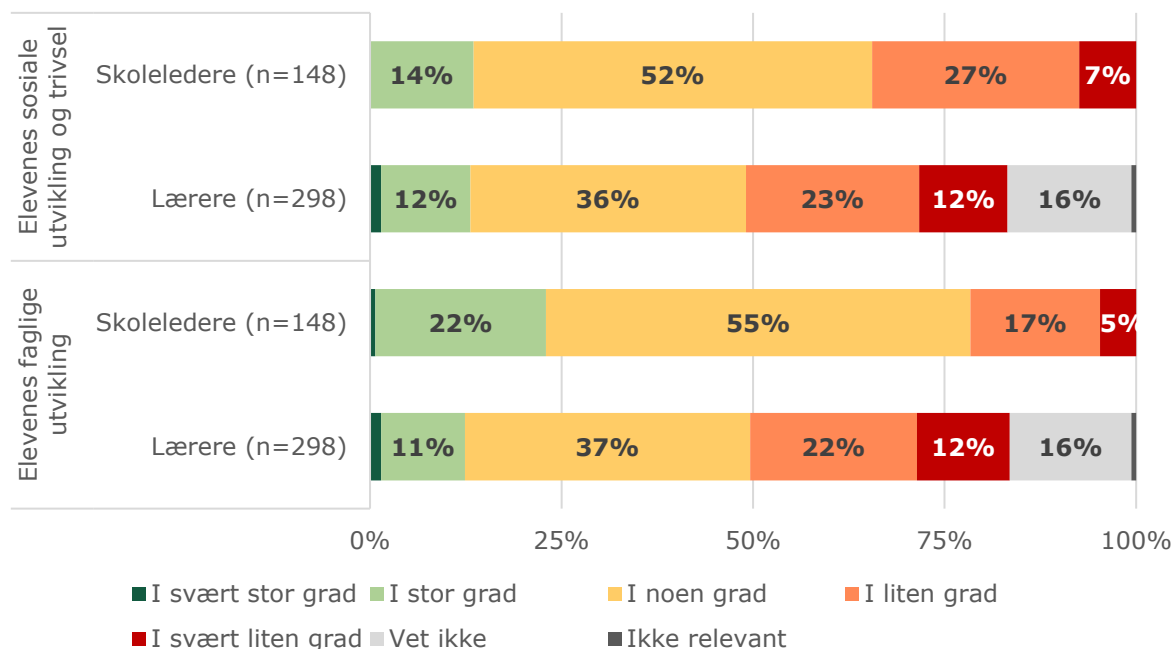
Som i grunnskolen, opplever flere lærere enn skoleledere at de ikke får tilstrekkelig informasjon om elever som begynner på videregående. Denne forskjellen er signifikant og kan bety at enten har lærere et større informasjonsbehov enn skoleledere når det kommer til enkeltelever, eller at informasjonen ikke når lærerne. Kommentarer i spørreskjema kan tyde på at det siste er tilfellet i noen videregående skoler. En lærer skriver i et kommentarfelt i spørreundersøkelsen at informasjon om arbeidet med overgangsmeldinger på 10. trinn ikke kommer til elevens kontaktlærer:

«Den helhetlige oversikten over elevenes utgangspunkt i overgangen mellom grunnskole og videregående skole mangler. Det gjøres mye jobb med overgangsmeldinger på 10. trinn som ikke når kontaktlærere som får eleven på VG1. Dette gjør at det er mye informasjon som ikke er kjent for kontaktlærer og som gjør det vanskelig å raskt sette i gang passende tiltak for de elevene som trenger det.»

Videre indikerer analysene av skolestørrelse kan være av betydning for lærernes oppfatning av informasjonen de får om elevenes utvikling når elevene starter på videregående skole. Lærere fra mellomstore skoler vurderer informasjonen om både faglig og sosial utvikling signifikant mer positivt enn lærere fra store skoler.

¹⁵ I tillegg skårer skoleledere ved mellomstore skoler signifikant høyere enn skoleledere ved store skoler på spørsmålet i Figur 7-11.

Når elevene starter på videregående skole, i hvilken grad får skolen tilstrekkelig informasjon om:

Figur 7-12: I hvilken grad videregående skoler får tilstrekkelig informasjon om elevene når de starter på videregående skole

7.2.5 Hva har skoleeiere, skoleledere og lærere behov for, som de ikke får i dag?

I kommentarfeltene i spørreundersøkelsen, beskrives ulike behov. Flere lærere nevner at det trengs mer detaljerte data som publiseres tett opp til tidspunktet for da prøven/undersøkelsen ble gjennomført:

«Tenk det at du har 28 elever i en klasse og du får en samlerapport over hele klassens resultater. Hva den enkelte elev strever med er ikke likt! Det blir vanskelig å lage et opplegg som treffer alle 28 sine behov. De 28 elevene vil streve med helt ulike ting og dette vil ikke komme klart frem. Ingen er gjennomsnittet for å si det sånn.»

«Jeg får ikke informasjon om hvordan svarene er fordelt. Videre så får vi informasjonen for sent. En klasse som har mobbing i oktober, kan ha fikset det i januar. Eller eleven har utviklet skolevegring og det er for sent.»

Det er også noen lærere som trekker frem behovet for mer kvalitativ data:

«Jeg har behov for å vite mer om hvordan hver enkelt lærer best, om læringsstrategier og metoder som blir brukt i undervisningen på skolen. Jeg ser bare på karakterene og gjennom dialog med eleven hvordan hvert enkelt fag fungerer. Skolemiljø er et stort område hvor jeg bare har innsikt i en liten del. Mye skjer uten at jeg er der, har best oversikt over det jeg selv gjør i egne fag.»

«Den informasjonen jeg trenger får jeg ikke fra undersøkelser, men fra observasjon i undervisning og samtale med elever.»

Flere skoleledere trekker frem at de gjerne kunne tenkes seg flere møteplasser for erfaringsdeling med andre skoleledere:

«Mer støtte fra rektorkolleger i konkrete saker ville være nyttig.»

«Fagfellesskap fra tidligere medstudenter innenfor både rektorutdanninga og masterstudiet i skoleledelse.»

«Jeg ønsker meg mer støtte og veiledning fra andre rektorer og skoleeier, evt. fra andre, om dette arbeidet. Mye ligger til oss som jobber på skolen. Det går greit, men det kunne ha vært bedre med et sterkere profesjonsfellesskap å høre til.»

Andre skoleledere trekker frem kompetanse og opplæring de gjerne skulle hatt:

«UDIR kan gjerne lage tre kurspakker:

- 1. Læreprofesjonen og skuleleiarrolla - korleis kan skuleleiarar leggje til rette for profesjonelt arbeidet i lærarane sitt profesjonsfellesskap.*
- 2. Prosjektplanlegging og -styring av pedagogisk utviklingsarbeid*
- 3. Lesson study som metode for arbeid i profesjonsfellesskapet»*

«Kompetanse til å se funnene i sammenheng.»

«Gjerne en lett tilgjengelig ressursbank der man kan sette seg inn i hvordan andre skoler arbeider med disse tingene. Og gjerne en oversikt over metoder og suksessfaktorer. "Hvorfor har vår skole lyktes i akkurat dette arbeidet?"»

En siste kategori som trekkes frem av flere skoleledere er knyttet til utfordringer med informasjonen de mottar:

«Vi renger en tolkning av GDPR som beskytter elevene og som ikke er direkte til skade og hinder for elevenes utvikling.»

«Behov for flere detaljer fra ulike undersøkelser, og raskere tilgang til resultatene fra f.eks. elevundersøkelsen. Viktig at det er sammenheng mellom tidspunkt for kartlegginger, undersøkelser mm, tidspunkt for når resultater er tilgjengelig, og at det er rom for å iverksette tiltak.»

7.3 Kvalitative intervjuer med skoleeiere, skoleledere og lærere: Behov for å få informasjonen på riktig nivå, å kunne måle progresjon og å få informasjon om andre forhold enn det som måles i dag

Funn fra intervjuene viser at både skoleeiere, skoleledere og lærere har informasjonsbehov som de opplever ikke dekkes av de kildene de har tilgang på i dag. De påpeker at informasjonen må være bedre tilpasset nivået de skal følge opp, og at de bør få data på individnivå hvis de trenger det. Videre sier både skoleeiere, skoleledere og lærere at de har behov for å kunne følge med på elevenes progresjon for å kunne gjøre justeringer underveis og sette langsiktige mål og tiltak. Tett samarbeid mellom skolenivåene blir omtalt som viktig, og noen av lærerne, skolelederne og skoleeierne opplever behov for bedre overføring av informasjon mellom nivåer for å få innsikt i hvordan man kan styrke kvalitetsutviklingsarbeidet. Overordnet opplever alle målgrupper at tema som måles i dagens kvalitetsvurderingssystem er relevant for å vurdere og utvikle kvaliteten i skolen, men flere av lærerne, skolelederne og skoleeierne fra både grunnskole og videregående skole opplever at det er flere faktorer enn de som måles i dag, som har betydning for elevenes læringsmiljø og læringsutbytte. Informantene nevner både praktiske ferdigheter, refleksjon og samarbeidsevne.

7.3.1 Skoleeiere, skoleledere og lærere har behov for data på riktig nivå

De kvalitative intervjuene viser at informantene, både skoleeiere, skoleledere og lærere, har behov for informasjon som er tilpasset nivået de skal følge opp. Etter innføring av GDPR-regelverket er presentasjonen av resultater lagt om, og det er nå vanskelig å få data på individnivå. Dette er problematisk for lærere, som trenger informasjon om egne elever, både for å kunne endre undervisningen og jobbe med klassemiljøet.

Grunnskole

Særlig når det gjelder elevenes læringsmiljø og trivsel oppleves behov for informasjon på individnivå som nyttig og nødvendig. Noen av grunnskolelærerne sier at de gjerne skulle hatt informasjon om hvem som utsettes for mobbing og trakassering, slik at de kunne ha fulgt opp varslere. Samtidig antar de at ikke-anonyme undersøkelser kan få elevene til å underrapportere. Skolelederne peker på behov for nærhet til dataene, at spørsmålene oppleves som relevante og at resultatene publiseres på et nivå som er nyttig for de som skal bruke informasjonen. Flere informanter fremhever barrierer som endringer i personvernregelverket og strengere regler til prikking av data i forbindelse med eksempelvis Elevundersøkelsen. En skoleleder på barneskole forklarer det slik:

«Nye prikkeregler. Fått vite mindre og mindre, utrolig viktig informasjon for oss, bruker masse tid på å samle inn, men går til nasjonal database. Jeg er livredd for å miste kilder, at alt blir uttrekk og vi sitter igjen med null.» - Skoleleder barneskole

Enkelte av skoleeierne nevner også at skolene bruker mye tid på å produsere data om elevene, som skolene ikke får innsikt i selv.

Intervjuene med skoleledere og skoleeiere viser at enkelte skoler lager egne undersøkelser for å gå i dybden på funn, fra eksempelvis Elevundersøkelsen, for å se om det er samsvar mellom nasjonale og egne resultater. Noen bruker andre verktøy som Klassesetrvivsel, for å få mer utdypende informasjon om skolens klassemiljø, enn det Elevundersøkelsen gir. En skoleeier sier at en utfordring med endringer i regelverk for prikking og anonymisering, er at skolene tar i bruk egne undersøkelser for å møte behovene for informasjon på individnivå:

«Har en stor verktøykasse med ulike undersøkelser, men det jeg ser er i ferd med å skje er at skolene lager sine egne type elevundersøkelser og hermer litt etter den. Hvis Udir er redde for datasikkerhet bør de heller være det nå. Vi anbefaler ikke å lage egne undersøkelser, men heller bruke Spekter. Håper og tror at Udir legger om tilbake og tar til fornuft. Jeg vet at flere skoler har laget slike undersøkelser selv.» - Skoleeier grunnskolen

Skoleeierne ser ulikt på hvilket nivå de ønsker informasjon på. Enkelte ønsker informasjon på individnivå, mens andre sier de forholder seg til undersøkelser på et aggregert nivå, og innhenter dybdekunnskap i samarbeid med skolene.

Videregående

Lærere i videregående viser også til at nye personvernregler rundt Elevundersøkelsen gjør det vanskelig å oppdage mobbesaker og få nødvendig informasjon. En lærer sier at de betrakter elevsamtaler som viktigste kilde til informasjon om elevenes læringsutbytte og skolemiljø. Hvordan elevene opplever undervisningen, hvordan de foretrekker å lære og det sosiale er sentral informasjon for lærere:

«Elevenes perspektiv og opplevelse trenger jeg vite noe om, de må føle seg ivaretatt sosialt og faglig.» - Lærer videregående skole

Lærerne sier at de først og fremst trenger informasjon om egne elever, både for å kunne endre undervisningen og jobbe med klassemiljøet. Dette behovet påvirker også hvilke undersøkelser og verktøy de opplever som mest relevante for sitt arbeid.

«Som lærer [er den mest nyttige informasjonen noe] som sier noe om hvordan undervisningen fungerer. Elevundersøkelsen sier ikke noe for meg, sier ingenting om hvordan jeg gjør jobben min, det må være mine elevers tilbakemelding som betyr noe.» - Lærer videregående skole

«Undersøkelsene som jeg gjør underveis er nyttig, de jeg gjør mens og under jeg har undervisning for da får jeg håndfaste svar fra elevene, klarer lage undervisningsopplegg ut av dette, det blir nært på det jeg selv gjør. Disse undersøkelsene har jeg mest eierskap til.» - Lærer videregående skole

Både skoleledere og skoleeiere påpeker utfordringer rundt prikking av resultater, noe som gjør at de får mindre informasjon om hvordan elevene har det. Skoleeierne opplever at dette gjør det vanskelig å følge opp skolene på en god måte:

«Elevundersøkelsen er nyttig og veldig viktig for å vise om det er mobbing osv. på skolen. (...). Spørsmålet er i hvor stor grad man kan bruke den – når prikkereglene blir så strenge som de nå blir, forsvinner nytten og man får ikke god nok statistikk til å følge opp skolene.» - Skoleeier videregående skole

7.3.1.1 Eksempelbeskrivelse «Data på riktig nivå»

Liten kombinertskole i liten kommune på Vestlandet.

Politisk ledelse forteller at de ofte stiller spørsmål ved relevansen til ulike undersøkelser og spørringer fordi forholdene i kommunen er så små at de ikke får tilgang til data om trivsel, faglige og sosiale forhold på skolen. Det er gjennom årlige dialogmøter der hovedutvalget besøker skolene i kommunen at politisk ledelse avdekker forhold om elevene. Små forhold og personlige relasjoner preger informasjonsinnhenting, i tillegg til de mer generelle dataene som administrasjonen presenterer i kvalitetsmeldingen. Politisk ledelse vil gjerne vite hvordan de skal fange opp sosiale forhold på skoler i kommuner med lavt innbyggertall.

Administrasjonen hos skoleeier viser også til dialogmøter og kvalitetsmeldingen i forbindelse med kommunens kvalitetsutviklingsarbeid. Skoleeier bekrefter utsagn fra politisk nivå om vansker med å lese resultater fra for eksempel Elevundersøkelsen på grunn av personvernregler. Siden de er en liten kommune, har det skjedd at de bare får prikking av resultater på mobbetall. Også skoleleder og lærere nevner utfordringer med å få informasjon på riktig nivå. Skoleleder skulle gjerne hatt mer data og informasjon fra Elevundersøkelsen, men grunnet personvern får de ikke tilgang.

Skoleeier stiller spørsmål ved at elevene skal gjennomføre prøver som skolene ikke får se resultatene av og har vært i kontakt med statsforvalteren og spurt om de må gjøre egne undersøkelser.

7.3.2 Skoleeiere, skoleledere og lærere har behov for å følge med på progresjon

For å kunne bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte, trekker flere av informantene frem betydningen av å få god nok informasjon om progresjon. Dette gjelder på tvers av nivå og informantgrupper. Lærere må kunne følge med på utviklingen for å kunne gjøre justeringer underveis og evaluere arbeidet, mens skoleledere og skoleeiere opplever behov for informasjon om progresjon for å kunne sette langsiktige mål og utforme tiltak.

Grunnskole

Noen av lærerne i grunnskolen mener at jevnlig undersøkelser som måler det samme, vil kunne bidra til å se utvikling over tid og gjøre det mulig å foreta justeringer. Noen lærere sier også at hyppige, men kortere undersøkelser, kan forhindre at elevenes dagsform påvirker resultatene. For å kunne følge med på elevenes utvikling, opplever lærerne at de trenger informasjon om hvordan elevene har tenkt og hvor de gjør feil. Det kan også være vanskelig å få informasjon om dette på digitale prøver for de yngste barna, som gjennomfører prøvene ved å trykke på riktig svar i stedet for å formulere seg skriftlig.

Også flere grunnskoleledere ønsker hyppigere undersøkelser og økt publiseringshyppighet for å kunne måle progresjon. En skole har valgt å ha flere målepunkt for å kunne følge med på utviklingen. Noen skoleledere opplever at det kan være vanskelig å følge med på progresjonen hvis det stadig er endringer i spørsmålsformuleringene og hva man undersøker. Skoleeierne opplever også et behov for å få informasjon om progresjon. Når de bare får øyeblikksbilder av resultater, opplever de at det ikke sier noe om langsiktige strategiske behov eller utvikling over tid.

Videregående

Skoleledere og skoleeiere på videregående opplever at informasjon om progresjon og utvikling over tid er sentralt i arbeidet med kvalitetsutvikling. Dette gjelder både informasjon om elevenes standpunkt karakterer og resultater i elevundersøkelsen.

«Vi ser på aggregerte data, gjennomgår elevundersøkelsen med rektorene, gjennomgår erfaringer, elevundersøkelsen er langsiktig, ikke noen resultater du endrer over natten. Hvis vi ser det går noe nedover, da må vi drive langsiktig arbeid.» – Skoleeier videregående skole

7.3.3 Skoleeiere, skoleledere og lærere har behov for overføring av informasjon mellom nivåer

Intervjuene bekrefter de kvantitative funnene, og viser at både grunnskole og videregående ser behov for bedre overføring av informasjon om elevene mellom nivåer.

Grunnskole

Lærerne i grunnskolen betrakter tett samarbeid mellom de ulike nivåene på grunnskolen og systematisk deling av informasjon som en styrke. Slik kan de se utvikling over tid. Noen ønsker mer informasjonsdeling mellom barneskole, ungdomsskole og videregående opplæring for å få innsikt i hvordan man kan jobbe bedre:

«Barneskolene etterlyser tilbakemeldinger på nasjonale prøver fra 8. klasse for å se hva de har gjort bedre. Også at vi får innsikt i årene før ungdomsskole. Kunne også hatt godt av å vite hvordan det går første år på videregående.» - Lærer ungdomsskole

Dette perspektivet støttes også av noen skoleledere. De bruker verktøy for å se på elevenes utvikling over tid, men sier at det per i dag ikke finnes noen lovhjemmel for overføring av data fra

barneskole til ungdomskolen. En av skolelederne sier at en utfordring er at foresatte i økende grad ikke samtykker til å dele informasjon.

Videregående

Fylkeskommunale skoleeiere peker også på fordeler av å i større grad kunne se sammenhenger og utvikling i løpet av hele skoleløpet, og at det burde legges til rette for dette i statistikken.

7.3.3.1 Eksempelbeskrivelse «Overføring mellom nivåer»

En liten til mellomstor kombinert skole i liten kommune i Midt-Norge. På skolebidragsindikatoren skårer skolen høyt på barnetrinnet, men har lav skår på ungdomstrinnet.

Det er tett samarbeid og dialog mellom skoleeier, politisk nivå og skoleleder i kommunen. Politikerne opplever tett dialog med administrasjonen. I kommunen har de mange møtepunkter - både formelle og uformelle. Skoleeier deltar i møtene med politisk utvalg, og går gjennom resultater fra prøver, funn, hva de vil ta tak i, samt hva som fungerer bra. Skoleleder står fritt til å fortelle og legge fram saker i dette forumet, men informerer skoleeier kort i forkant.

Lærerne opplever å ha et godt personalmiljø hvor alle er trygge på hverandre, og hvor det er åpent for diskusjon. Siden skolen har elevene fra 1-10. trinn får de mulighet til å følge elevene tett over lengre tid. Lærerne på både barne- og ungdomstrinnet har en etablert tilbakemeldingskultur. Ledelsen har satt opp faste møtepunkter for fellesmøter, for lærere som underviser 1-7.trinn, 8-10.trinn, samt for trinnet man underviser på. Skolen har også ukentlige møter for lærere på 1-10 trinn samlet, hvor lærerne sammen jobber med utvikling. Lærerne ønsker likevel en tydeligere plan for overgangen mellom barne- og ungdomstrinnet, samt for overlevering av klasser. De opplever at det er nyttig å få tilbakemelding på hvordan deres arbeidsmetoder har påvirket elevene videre, eksempelvis i overgangen fra barneskole til ungdomsskole. Ved å få slike tilbakemeldinger, kan lærerne justere arbeidsmetoden etter behov.

7.3.4 Skoleeiere, skoleledere og lærere har behov for data på flere områder enn det som måles i dag

Selv om informantene opplever at tema som dagens kvalitetsvurderingssystem måler er relevante for å vurdere og utvikle kvaliteten i skolen, er det flere lærere, skoleledere og skoleeiere fra både grunnskole og videregående skole som opplever at flere forhold enn de som måles i dag har betydning for elevenes læringsmiljø og læringsutbytte. Informantene trekker frem både praktiske ferdigheter, refleksjon og evnen til å samarbeide.

Grunnskole

Grunnskolelærerne peker på at dagens kvalitetsvurderingssystem mangler informasjon om elevenes evne til å samarbeide, inkludere og jobbe praktisk. Noen lærere mener også at undersøkelsene ikke godt nok reflekterer det nye læreplanverkets kompetansemål, hvor sentrale mål er elevenes evne til refleksjon og de tverrfaglige temaene demokrati, livsmestring og medborgerskap.

«Nasjonale prøver er irrelevante. Det er ikke kompetansemålene som blir vurdert. Får bare en snever vurdering av kompetanse opp mot læreplanene.» – Lærer ungdomsskole

Noen skoleledere og skoleeiere støtter dette perspektivet og påpeker at dagens eksamen ikke er i overensstemmelse med ny læreplan og heller ikke gjenspeiler lærernes undervisning. De opplever derfor at eksamen ikke gir den informasjonen de trenger for å innfri den nye læreplanens mål.

«Ikke enig i eksamensformen slik den er i dag. Samsvarer ikke med ny lærerplan etter fagfornyelsen. Det man jobber etter i hverdagen krasjer helt i det øyeblikket man får en eksamen som er lik den gamle. (...). Viktighet av refleksjon, samskaping, hente ting fra kilder. Handler om å skaffe info, drøfte, bearbeide og sette inn i sammenhenger. Føler ikke det passer med eksamen.» – Skoleleder kombinert skole

I intervju med skoleeiere kommer det også frem at det er andre sider ved elevenes utvikling de opplever at dagens kvalitetsvurderingssystem ikke dekker. En skoleeier sier:

«Det å se hele mennesket måles ikke så godt, for i kvalitetsvurderingssystemet dreier det seg om lesing, regning og engelsk fordi det er kun det som måles. Andre verdier måles ikke, slik som personlig utvikling over tid, personlig mestring over tid, og utvikling i praktiske ferdigheter måles ikke. Da fremstår dette som mindre viktig.» - Skoleeier grunnskolen

Noen grunnskolelærere forteller at de trenger flere tester og prøver for å kunne jobbe med progresjon og skjevutvikling for *alle* de grunnleggende ferdighetene. De opplever behov for kartlegginger av skriftlige og muntlige ferdigheter i norsk og engelsk, som dekker hele grunnskoleløpet.

Videregående

Også skoleledere i videregående rapporterer om behov for informasjon om kvalitet som ikke kan tallfestes. En skoleleder sier at det som skjer fortløpende på skolen og i klasserommet gir viktig informasjon i kvalitetsutviklingsarbeidet, og må kobles med de mer formelle undersøkelsene. Dette støttes også av noen skoleeiere, en sier at det kan være flere kvalitetsparametere, for eksempel at lærer og rektor kan navn på alle elevene.

På lik linje med i grunnskolen, opplever enkelte av skolelederne i videregående at tester og undersøkelser i større grad burde gi informasjon om og gjenspeile mål som skolene jobber etter,

slik som elevenes evne til dybdelæring. En skoleleder mener at dagens eksamen ikke tar hensyn til lærernes frihet til å velge innhold og metode i undervisningen og motvirker målet om dybdelæring.

7.3.5 Politisk nivå har behov for informasjon om helheten i skolen for å treffe riktige beslutninger og prioriteringer lokalt

Overordnet viser funnene at det politiske nivået først og fremst ønsker informasjon som kan hjelpe dem til å treffe beslutninger om ressursbruk i kommunen. Politikerne har litt ulike vurderinger av hvor mye informasjon de trenger, og hvor ofte de vil bli informert. Funnene indikerer at det politiske nivået har stor oppmerksomhet på informasjon om elevenes trivsel.

Politikerne viser til at de er opptatt av helheten i skolen. Det vil si at de ikke bare ønsker informasjon om elevenes prestasjoner og ferdigheter på prøver, men at de, for å kunne sette ting i perspektiv, også vil ha informasjon om elevenes trivsel, psykiske helse og atferd. En informant sier at slik informasjon er nødvendig for å kunne bestemme når det skal settes inn tiltak og gi skolene ekstra ressurser for å møte disse utfordringene.

«Ikke bare se resultater, men annet innhold i skolen. Ikke bare prestasjoner og grunnskolepoeng, men også hvorvidt elevene trives og er motiverte. Elevundersøkelsen er nyttig. Kunne fått mer ut av den.» – Politisk nivå

«Elevundersøkelsen er nyttig fordi vi som politikere er opptatt av mobbing, elevenes rusbruk, det sosiale, psykisk helse, hvordan de har det. Dette er interessant fordi de kan si noe om hvor vi skal prioritere.» – Politisk nivå

Noen av informantene nevner også behov for å få informasjon om hva som ligger bak tallene, som for eksempel fravær. For å kunne prioritere og iverksette tiltak opplever det politiske nivået at det er viktig å ha kunnskap om hva som er årsaken til frafallet på skolene. Enkelte informanter peker på at de får mye informasjon fra elevenes perspektiv, men savner informasjon fra lærerne.

Noen av politikerne opplever å ha et stort informasjonsbehov, og skulle gjerne hatt informasjonen raskere enn de får i dag. En informant forteller at politisk nivå får informasjonen i januar, mens skolene har denne informasjonen allerede om høsten. Hvis de får data tidligere og oftere, mener informanten at de raskere kan komme i gang med tiltak. Enkelte trekker også frem at de på politisk nivå opplever å få mindre informasjon og tallmateriale enn før.

«Jeg tenker at vi har et stort behov for å skjønne hva vi skal satse på. Hvis vi ikke får noe, tror vi at alt er bra eller alt er forferdelig.» – Politisk nivå

Selv om de fleste informantene på politisk nivå har et stort behov for informasjon som kan hjelpe dem til å ta riktige beslutninger knyttet til ressursbruk i kommunen, opplever noen at det kan være krevende å sette seg inn i all tilgjengelig informasjon. Dette gjelder særlig i kommuner hvor det å sitte i utvalg for oppvekst o.l. gjøres ved siden av en fulltidsjobb. Derfor ønsker flere informanter kort og konsis info slik at de kan prioritere riktig i budsjett og ressursbruk.

8. Behov for kompetanse og støtte i kvalitetsutviklingsarbeidet

Skoleeiere, skoleledere og lærere har behov for mer støtte og veiledning i kvalitetsutviklingsarbeidet

I dette kapitlet presenterer vi hva de kvalitative intervjuene og spørreundersøkelsen vi har gjennomført viser om hvilke behov for støtte lærere, skoleledere og skoleeiere har for å kunne vurdere tilstanden og utvikle kvaliteten i skolen. Vi har sett nærmere på hvilke roller, organiseringer, kompetanser og kompetansehevinger målgruppene har bruk for, for å kunne drive systemisk kvalitetsutvikling. Problemstillingene vi har svart ut er:

- Hvilke behov for støtte har lærere, skoleledere og skoleeiere for å kunne vurdere tilstanden og utvikle kvaliteten i skolen?
- Hvilke roller, organiseringer, kompetanser og kompetansehevinger har målgruppene bruk for, for å kunne drive systemisk kvalitetsutvikling?

Hovedfunn i dette kapitlet:

- Skoleeiere, skoleledere og lærere opplever i mindre grad å få tilstrekkelig støtte og veiledning i kvalitetsutviklingsarbeidet.
- Lærere har særlig behov for støtte og veiledning i hvordan de skal involvere elevene i tolkningen av resultater fra prøver og undersøkelser.
- Skoleeiere henter støtte og veiledning fortrinnsvis fra skoleledere i kommunen/fylkeskommunen og avdelingsledere i skolen (for grunnskolen) og universitets- og høgskolesektoren (for fylkeskommunen). De opplever generelt å få lite støtte gjennom andre kanaler.
- Universitet- og høgskolesektoren utgjør først og fremst en viktig støttespiller for fylkeskommunale skoleeiere. Svært få skoleledere oppgir å få støtte derfra.
- Skoleledere henter støtte og veiledning fortrinnsvis fra skolens lærere.
- Lærere henter støtte og veiledning i skolens profesjonsfelleskap, og er avhengige av god prosesskvalitet på skolen for å kunne ha nytte av kvalitetsvurderingssystemet.

Kompetanse

Overordnet viser spørreundersøkelsen at mange skoleeiere og skoleledere i er fornøyd med egen kompetanse i kvalitetsutviklingsarbeidet. Samtidig opplever mange å ikke ha god kompetanse i å omsette abstrakte resultater (tall og prosenter) til konkrete tiltak for bedre praksis. I intervjuene snakker flere om at de trenger kompetanse i å tolke og følge opp resultater. Særlig skoleledere fremhever behovet for mer kompetanse og støtte til både å analysere resultater, sette i gang tiltak og evaluere arbeidet som blir gjort for å jobbe mer systematisk med kvalitetsutvikling.

Støtte og veiledning

Når det kommer til støtten og veiledningen aktørene får i kvalitetsutviklingsarbeidet, viser resultatene et stort forbedringspotensial. Resultatene fra spørreundersøkelsen viser at svært mange – blant både skoleeiere, skoleledere og lærere – i mindre grad opplever å ha tilgang på tilstrekkelig støtte. Lærere etterlyser særlig mer støtte og veiledning i arbeidet med å involvere elevene i tolkninger av resultatene i sin gruppe/klasse og informantene i de kvalitative intervjuene sier at de ønsker mer støtte og veiledning i kvalitetsutviklingsarbeidet.

Både skoleeiere og skoleledere henter støtte og veiledning først og fremst fra nivåene under seg – skoleeiere finner støtte i skoleledere, mens skoleledere finner støtte i lærerne på skolen. Mange skoleledere oppfatter skoleeier som en relativt nøytral støttespiller. Funn fra de kvalitative intervjuene indikerer at flere skoleledere betrakter støtte fra skoleeier på som helt sentralt i kvalitetsutviklingsarbeidet. At et flertall av skoleledere rapporterer at de i noen eller mindre grad finner støtte hos skoleeier, er derfor et funn som bør følges opp.

Skoleeiere på sin side, opplever først og fremst å få støtte og veiledning fra skoleledere. Mange kommunale skoleeiere opplever også å få støtte fra avdelingsledere i skolen, mens flere fylkeskommunale skoleeiere opplever å få støtte fra universitets- og høgskolesektoren. Utover disse, opplever mange skoleeiere at det er lite støtte og veiledning å få. En skoleeier uttrykker det slik i spørreundersøkelsen:

«Ønsker meg noen utenfor kommunen som kan se på resultater / informasjon sammen med meg - reflektere rundt mine vurderinger/bistå med å plukke ut det mest sentrale og knytte tiltak til dette.»

Spørreundersøkelsen viser at svært mange lærere opplever å bli involvert i skolens kvalitetsutviklingsarbeid. Funn fra de kvalitative intervjuene tyder imidlertid på at mens lærerne får støtte til å følge opp resultater, har de i liten grad ansvaret for å analysere resultatene på de nasjonale undersøkelsene. Dette funnet styrkes av våre drøftinger i kapittel fem – der det kom tydelig frem at lærere i mindre grad enn skoleledere og skoleeiere, bruker de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene i arbeidet med kvalitetsutvikling.

De aller fleste lærere henter støtte og veiledning fra kolleger, og opplever å ha kollegial støtte i arbeidet. Dette bidrar til at mange læreres arbeid med kvalitetsutvikling blir betinget av kvaliteten på profesjonsfellesskapet og prosesskvaliteten i skolen. De fleste lærerne som har deltatt i undersøkelsen sier at de opplever skolens prosesskvalitet som god, mens mange opplever at de ikke har den tiden de trenger for å jobbe med resultatene på en god måte.

8.1 Behov for kompetanse og støtte i grunnskolen: Stort behov for bedre støtte og veiledning i kvalitetsutviklingsarbeidet

I dette delkapittelet ser vi nærmere på læreres, skolelederes og skoleeieres behov for kompetanse, støtte og veiledning i grunnskolen. Overordnet viser resultatene at mange vurderer sin egen kompetanse som god, samtidig som det er en stor andel som rapporterer om behov for økt kompetanse – særlig i å omsette resultater til konkrete tiltak. Det trengs dessuten bedre støtte og veiledning i kvalitetsutviklingsarbeidet – i alle ledd.

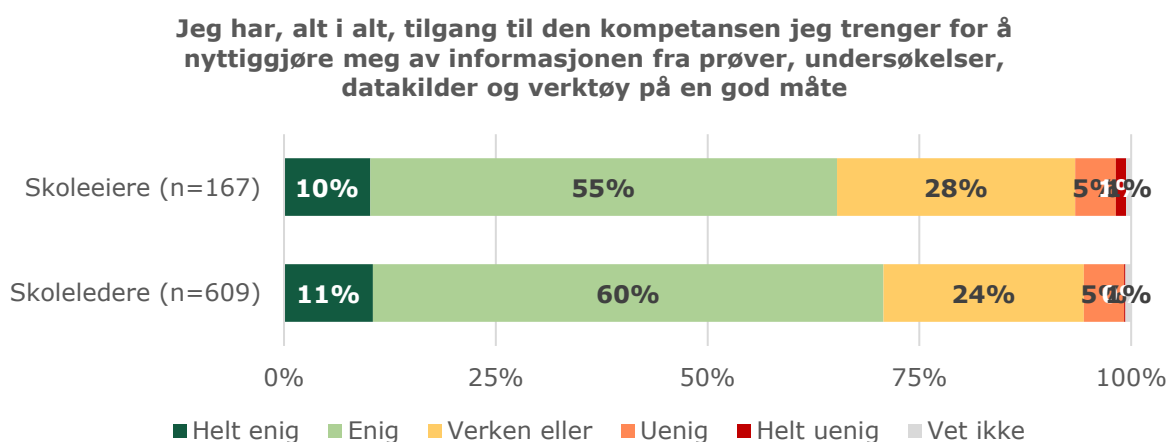
8.1.1 Kompetanse

8.1.1.1 Kompetanse blant skoleeiere og skoleledere

Figur 8-1 viser skoleeieres og skolelederes vurdering av påstanden om at de har tilgang til kompetansen de trenger for å nyttiggjøre seg informasjonen fra prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy på en god måte. Majoriteten i begge målgruppene opplever at de har tilgang til den kompetansen de trenger (andelen «Helt enig» og «Enig»), men skoleeiere opplever at de i noe mindre grad enn skoleledere har slik tilgang.

Skoleledere og skoleeiere fra sentrale kommuner opplever i signifikant større grad at de har tilgangen på den kompetansen de trenger, sammenlignet med skoleledere og skoleeiere fra kommuner som verken er sentrale eller mindre sentrale, samt mindre sentrale kommuner. I tillegg ser vi at skoleledere fra store skoler skårer signifikant høyere enn skoleledere fra små skoler.

Skoleledere som har gjennomført rektorutdanningen oppgir i signifikant høyere grad at de er enige i at de har tilgang på kompetansen de trenger, sammenlignet med skoleledere som ikke har gjennomført rektorutdanningen. Skoleledere i sentrale kommuner og ved større skoler har i høyere grad gjennomført rektorutdanningen sammenlignet med skoleledere i mindre sentrale kommuner og ved mindre skoler.

Figur 8-1: Vurdering av tilgang til kompetanse for skoleledere og skoleeiere i grunnskolen

Som vi kan se av Figur 8-1 og Figur 8-2 oppgir skoleeiere og skoleledere i grunnskolen noenlunde samme grad av kompetanse i kvalitetsutviklingsarbeidet, og det er små forskjeller på resultatene for de ulike typene kompetanse vi har dekket i spørreundersøkelsen: kompetanse i å tolke

resultatene, kompetanse i å *skape/tilrettelegge* for gode prosesser og kompetanse i å *omsette* resultater til konkrete tiltak. Sett under ett vurderer majoriteten av skoleeiere og skoleledere at de har god kompetanse på de fleste av disse områdene. Det er likevel en betydelig andel – både skoleeiere og skoleledere – som opplever at de kun i noen grad har god kompetanse i dette arbeidet.

Når det er sagt, tyder resultatene også på at skoleledere og skoleeiere vurderer egen kompetanse i å *omsette resultater til konkrete tiltak* for videreutvikling av kvaliteten på opplæringen noe lavere enn egen kompetanse i å tolke resultatene og skape gode prosesser rundt arbeidet med resultatene.

Analysene tyder på at både skolestørrelse og sentralitet er faktorer som bidrar til å forklare hvordan skoleledere og skoleeiere vurderer sin kompetanse. På alle påstandene i Figur 8-2 skårer skoleledere i skoler i sentrale kommuner signifikant høyere enn skoleledere i skoler i mindre sentrale kommuner. I tillegg ser vi også at skoleeiere i sentrale kommuner i signifikant større grad opplever at de har god kompetanse i å tolke resultater, sammenlignet med skoleeiere og skoleledere fra mindre sentrale kommuner¹⁶.

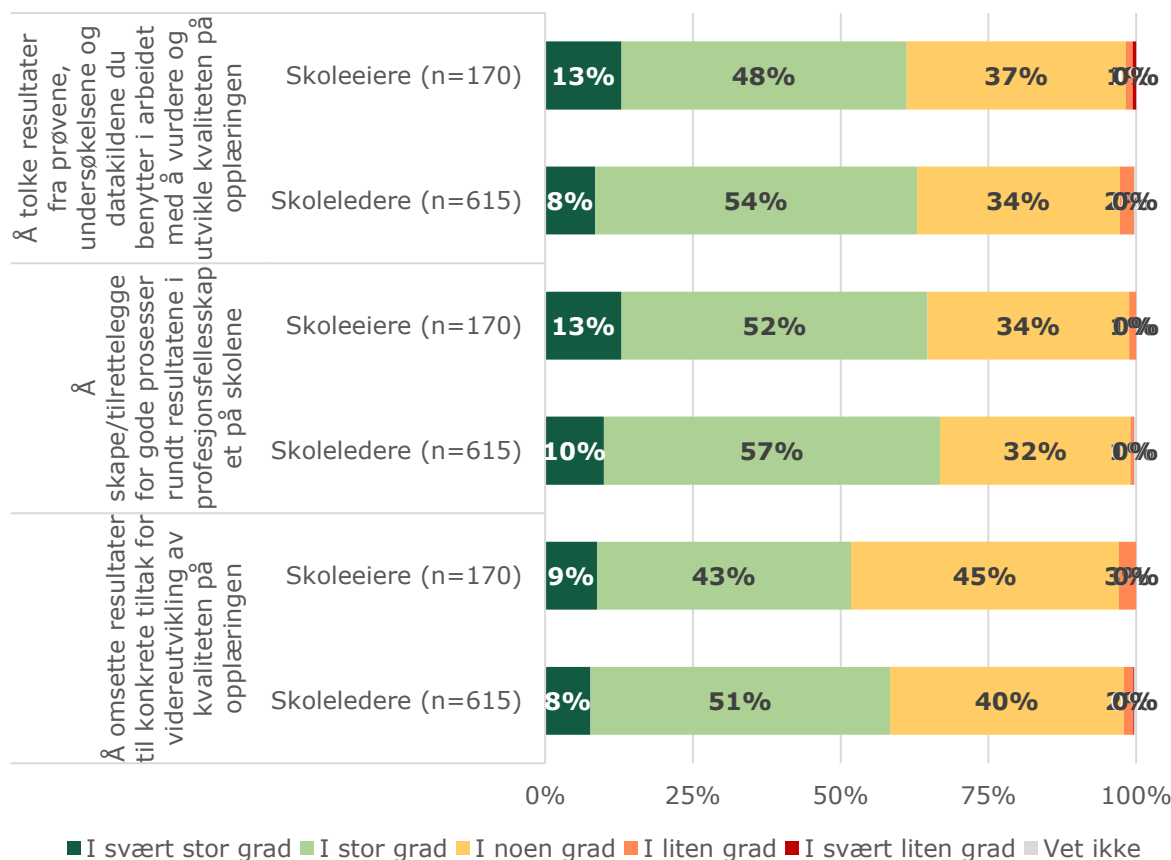
Med hensyn til skolestørrelse opplever skoleledere i store skoler i signifikant større grad å ha god kompetanse på å tolke resultater, sammenlignet med skoleledere i mellomstore og store skoler¹⁷.

Skoleledere som har gjennomført rektorutdanningen oppnår signifikant høyere skåre på alle påstandene i Figur 8-2, sammenlignet med skoleledere som ikke har gjennomført rektorutdanningen.

¹⁶ Videre opplever skoleledere fra kommuner som verken er sentrale eller mindre sentrale i signifikant større grad at de har god kompetanse i å tilrettelegge for gode prosesser rundt resultatene i profesjonsfelleskapet på skolene, sammenlignet med skoleledere fra mindre sentrale kommuner.

¹⁷ Vi ser også at skoleledere fra små skoler opplever egen kompetanse på å legge til rette for gode prosesser som signifikant lavere enn skoleledere fra mellomstore og store skoler.

I hvilken grad har du god kompetanse i følgende:

Figur 8-2: Vurdering av egen kompetanse i grunnskolen

En skoleeier foreslår i spørreundersøkelsen å arrangere erfaringsmøter i regi av Statsforvalteren:

«Analysekompetanse kunne vært tema på samlinger med SF, slik at vi får delt praksis og modeller for hvordan vi kan og bør jobbe. Informasjonsmaterieell fra Udir - videoer, kompetansepakker på analysekompetanse og hvordan følge opp, støtte og styre hadde vært nyttige bidrag.»

En annen skoleeier etterlyser enda større fokus på kompetanseheving blant skoleeiere:

«Enda større fokus på kompetanseheving og gode analyseverktøy som gir både store og små kommuner den kompetansen de trenger for å kunne analysere og sette inn forskningsbaserte tiltak. Lav kompetanse i å lese, tolke og forstå statistikk, samt lav kompetanse i tiltak som forskning viser fungerer, kan i verste fall medføre at både tid og ressurser brukes feil og det ikke fører til en kvalitetsutvikling.»

Samtidig er det viktig at kompetansetiltakene er tilgjengelig for de som har behov for dem. Flere skoleeiere kommenterer i spørreundersøkelsen:

«I dag vert det tilbydd etterutdanning for rektorar og inspektørar (rektorskulen) samt andre relevante etterutdanningsstudium frå universitet/høgskule der kravet er gjennomført "rektorutdanning".

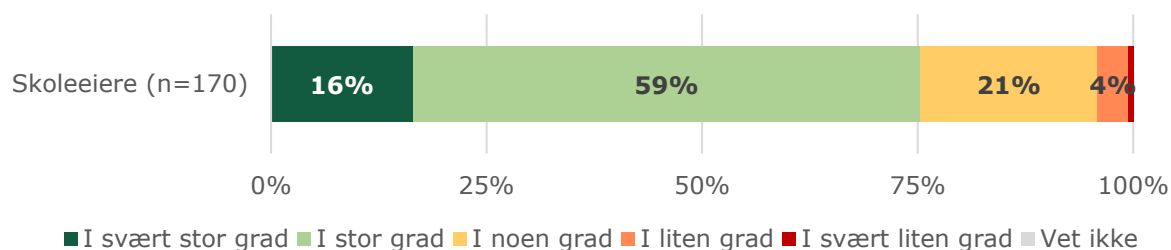
MEN det vert ikkje tilbydd etterutdanning og få kurs/studium for skulefagleg ansvarlege/kommunalsjefar som IKKJE har rektorutdanning. Dette er eit sagn hjå mange som Utdanningsdirektoratet burde sjå nærare på. Det er behov for meir etterutdanning og fagkurs mynta spesielt på dei som utøver skuleeigarrolla i kommunane.»

«Det etterspørres kompetanse på skoleeiernivå til å analysere data, sette inn tiltak og ta ansvar for utvikling av profesjonsfellesskap på kommunenivå. Mange av våre skoleledere har de siste årene tatt rektorskole og master innenfor skoleledelse. Mange av studiene som åpnes for de med rektorskole, ville vært svært relevante for de som jobber på skoleeiernivå. Det er derfor rart at ikke studiene, verken rektorskolen eller andre studier i skoleledelse er åpne for ansatte på skoleeiernivå. Skoleeiernivået er ikke en del av strategien for å bygge kompetanse i skolesektoren.»

Skoleeiere fikk også et spørsmål om egen kompetanse i å tilrettelegge for gode møteplasser for erfaringsdeling om kvalitetsutvikling mellom skoleledere på tvers av skoler i kommunen. Fra Figur 8-3 ser vi at de aller fleste skoleeiere vurderer at de i stor grad har god kompetanse i dette.

Analysene tyder på at sentralitet er av betydning for hva skoleeierne svarer. Skoleeiere fra sentrale kommuner opplever å ha signifikant høyere kompetanse på å tilrettelegge for gode møteplasser, sammenlignet med skoleeiere i mindre sentrale kommuner og kommuner som verken er sentrale eller mindre sentrale.

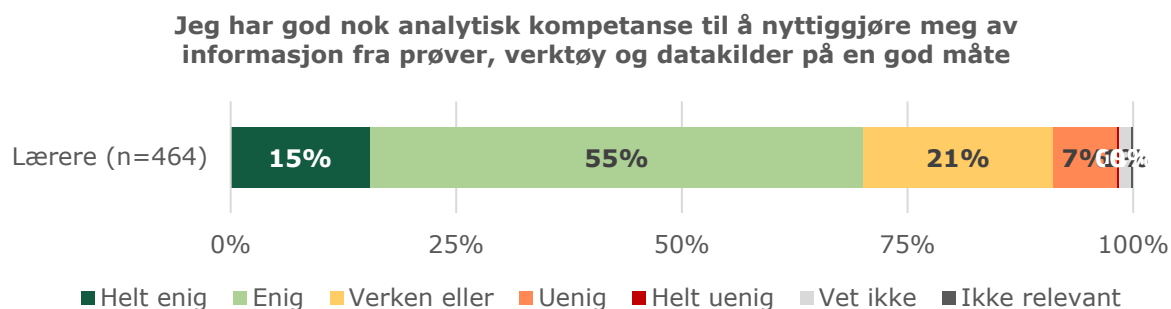
**I hvilken grad har dere som skoleeier god kompetanse i følgende:
Å tilrettelegge for gode møteplasser for erfaringsdeling om
kvalitetsutvikling mellom skoleledere på tvers av skoler i kommunen**

Figur 8-3: Vurdering av egen kompetanse i å tilrettelegge for gode møteplasser blant kommunale skoleeiere

8.1.1.2 Kompetanse blant lærere

Lærere fikk ett spørsmål om egen kompetanse i spørreundersøkelsen. Figur 8-4 viser resultatene på dette spørsmålet. Majoriteten av lærere vurderer at de har god nok analytisk kompetanse til å nyttiggjøre seg av informasjon fra prøver, verktøy og datakilder på en god måte. 21 % svarer «Verken eller», mens 7 % av lærerne er uenig i påstanden.

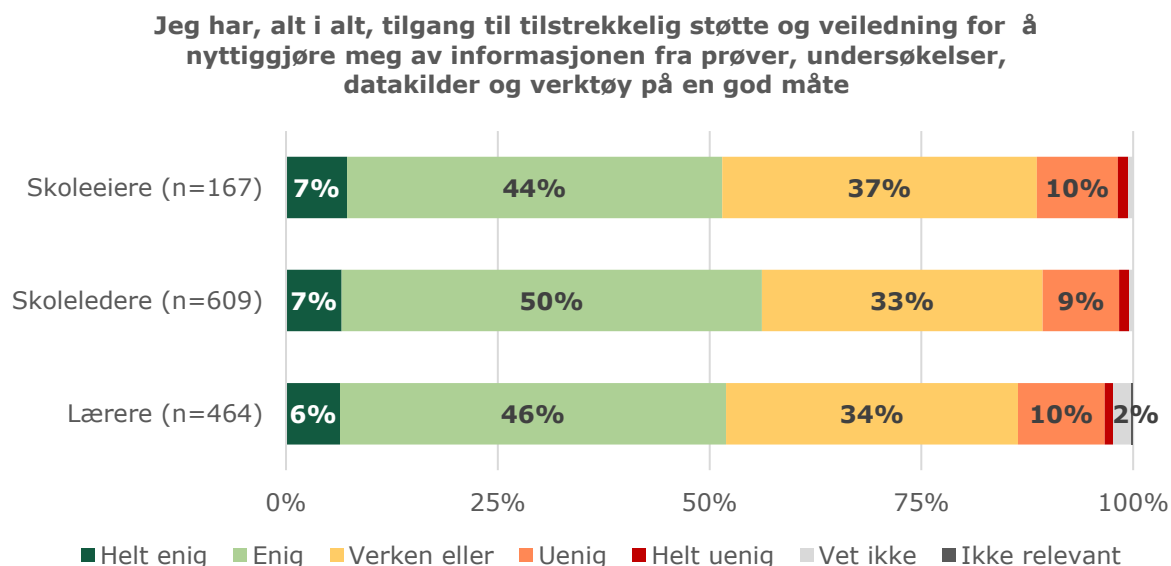

Figur 8-4: Vurdering av egen kompetanse blant lærere i grunnskolen

8.1.2 Støtte og veiledning

Figur 8-5 viser respondentenes vurdering av hvorvidt de opplever å ha tilgang på tilstrekkelig støtte og veiledning for å nyttiggjøre seg informasjonen på en god måte. Resultatene tyder på at majoriteten av skoleeiere, skoleledere og lærere i en viss grad opplever å ha tilstrekkelig støtte og veiledning. Det er sterkere støtte blant respondentene til påstanden om at de har tilgang til kompetansen de trenger for å ha nytte av informasjonen fra prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy på en god måte, enn til påstanden om at de har tilgang til støtten og veiledningen de trenger for å nyttiggjøre seg informasjonen på en god måte.

Analysene indikerer at sentralitet kan ha betydning for hvorvidt skoleledere opplever å ha tilgang til tilstrekkelig støtte og veiledning. Skoleledere i skoler i mer sentrale kommuner skårer signifikant høyere enn skoleledere i skoler i kommuner som verken er sentrale eller mindre sentrale, samt fra skoler i mindre sentrale kommuner på dette spørsmålet.

Figur 8-5: Vurdering av tilgang på støtte og veiledning i grunnskolen

Ser vi nærmere på støtte og veiledning til ulike aktiviteter (å tolke resultatene, å skape/tilrettelegge/bidra til gode prosesser og å omsette resultatene til konkrete tiltak) ser vi fra resultatene i

Figur 8-6 at gruppene er relativt samstemte i at de kun delvis får den støtten og veiledningen de trenger for å tolke resultater fra prøver, undersøkelser og datakilder, å skape/tilrettelegge for/bidra til gode prosesser rundt resultatet i profesjonsfellesskapet, og å omsette resultatene til konkret endring av opplæringspraksis. Den største andelen av respondenter opplever at de i noen grad får støtte og veiledning i disse aktivitetene. Lærere opplever også i mindre grad enn skoleeiere og skoleledere å få tilstrekkelig støtte og veiledning i å bidra til gode prosesser rundt resultatene i profesjonsfellesskapet. Forskjellen mellom lærere og skoleledere er signifikant.

Videre indikerer analysene at sentralitet kan ha betydning for hvorvidt skoleledere opplever å få tilstrekkelig støtte og veiledning til aktivitetene i Figur 8-6. Skoleledere i sentrale kommuner skårer signifikant høyere enn skoleledere i mindre sentrale kommuner på alle figurens punkter.

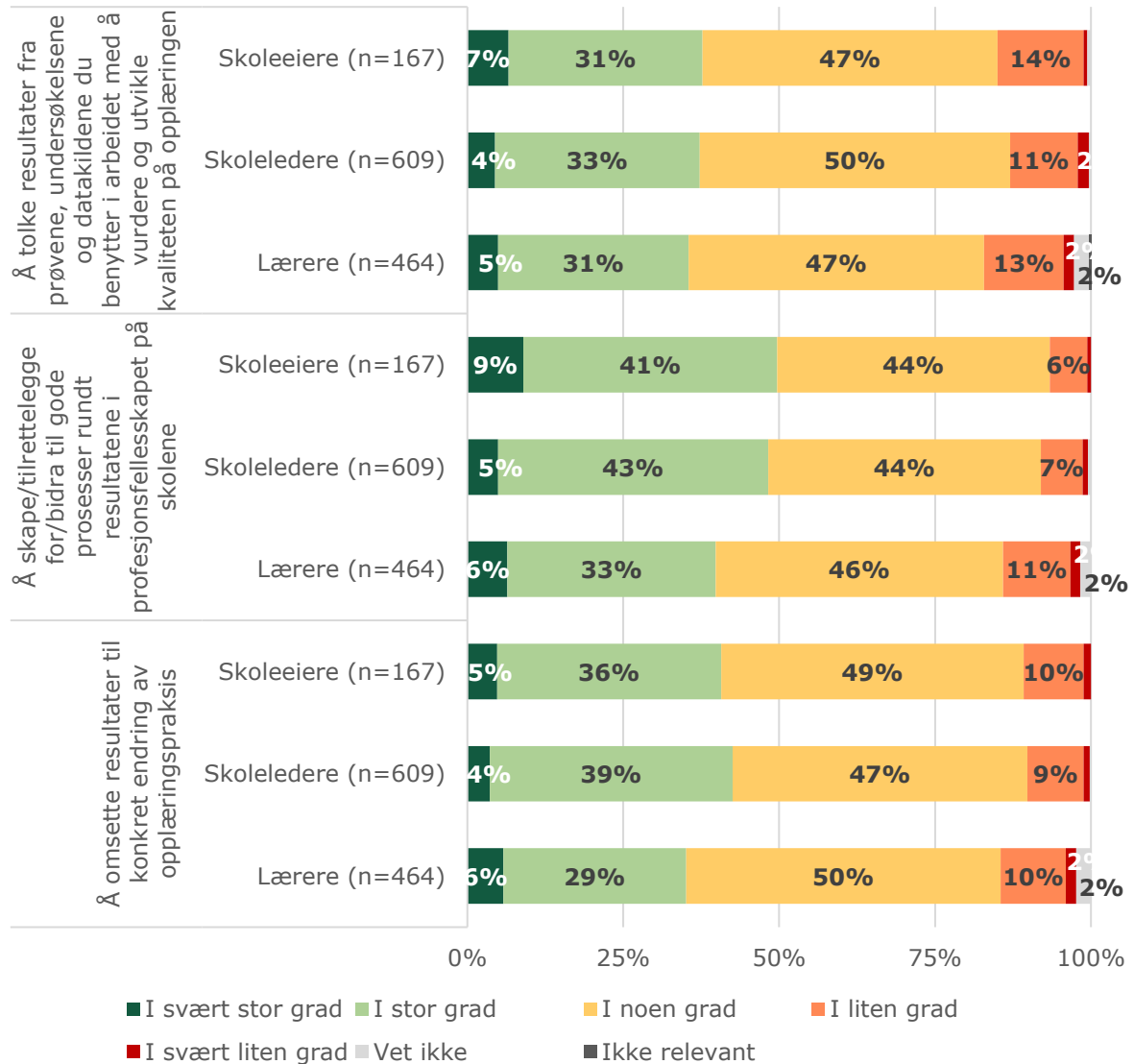
Overordnet opplever lærere i noe mindre grad enn skoleledere og skoleeiere å få tilstrekkelig støtte og veiledning til de ulike aktivitetene.

Flere skoleeiere etterlyser mer prosesstøtte og støtte i å finne frem til de gode tiltakene:

«Vi trenger prosesstøtte og datakilder som sammenstiller informasjon sett i sammenheng med ulike indikatorer. Vi trenger også støtte til forslag på tiltak. Vi trenger prosesstøtte til utviklingsdialogene mellom alle nivåer i skolen.»

«Det hadde vært fint med opplæring/kurs (fysisk oppmøte) i hvordan vi praktisk jobber med resultater som blir publisert på udir. Det hadde vært godt å jobbe i et profesjonsfellesskap hvor vi prøver og feiler sammen.»

I hvilken grad har du tilgang på tilstrekkelig støtte og veiledning til følgende:

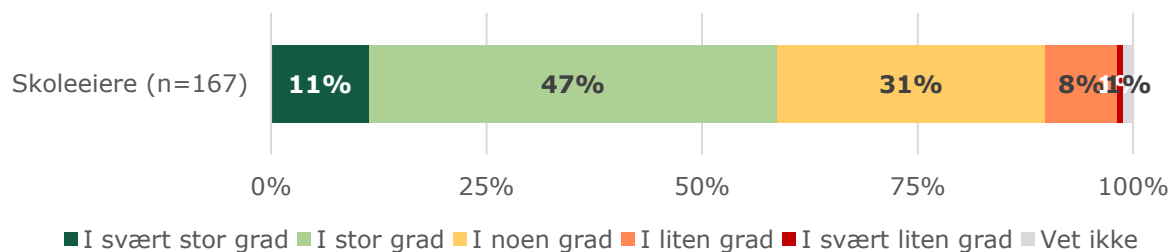
Figur 8-6: Vurdering av tilgang på tilstrekkelig støtte og veiledning i grunnskolen

En kommentar fra en lærer i spørreundersøkelsen, vitner om at hen jobber på en skole med en noe usystematisk metode for kvalitetsutvikling:

«Jeg får god hjelp av inspektør til å tolke resultater. Jeg savner kanskje et system for hele skolen og rollefordeling. Synes også det mangler på tilrettelegging for deling av den kunnskapen kollegaer sitter på.»

Fra resultatene i Figur 8-7 ser vi at majoriteten av skoleeiere vurderer at de i stor eller noen grad har tilgang på tilstrekkelig støtte og veiledning til å tilrettelegge for gode møteplasser for erfaringsdeling om kvalitetsutvikling mellom skoleledere på tvers av skoler i kommunen.

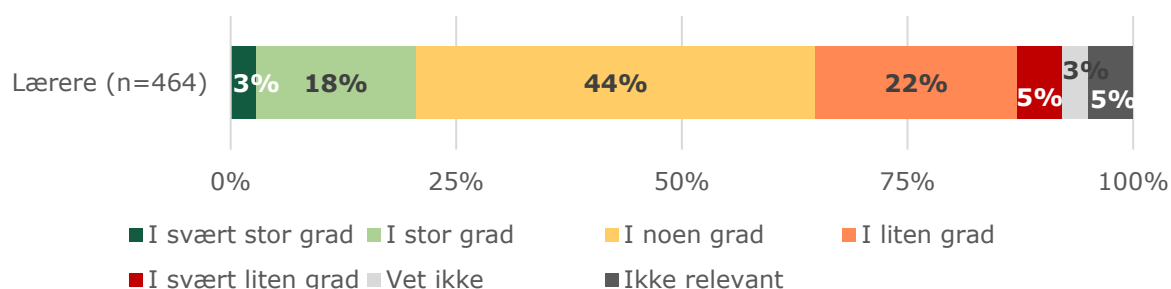
**I hvilken grad har dere som skoleeier tilgang på tilstrekkelig støtte og veiledning til følgende:
Å tilrettelegge for gode møteplasser for erfaringsdeling om kvalitetsutvikling mellom skoleledere på tvers av skoler i kommunen**

Figur 8-7: Vurdering av tilgang på tilstrekkelig støtte til å tilrettelegge for gode møteplasser blant kommunale skoleeiere

Til lærerne ble det stilt et eget spørsmål om behov for støtte og veiledning til å involvere elevene i tolkninger av resultatene i sin gruppe/klasse. Av resultatene i Figur 8-8 er det tydelig at mange lærere *ikke* opplever tilstrekkelig støtte og veiledning til dette. Den største andelen (44 %) av lærere oppgir i undersøkelsen at de i noen grad har tilgang til tilstrekkelig støtte og veiledning til å involvere elevene i tolkninger av resultatene i sin gruppe/klasse. 22 % opplever at de i liten grad har tilgang til slik støtte, mens 5 % oppgir at de i svært liten grad har tilgang til slik støtte og veiledning. 21 % av lærerne opplever at de får tilstrekkelig støtte og veiledning til dette (andelen «I svært stor grad» og «I stor grad»).

**I hvilken grad har du tilgang på tilstrekkelig støtte og veiledning til følgende:
Å involvere elevene i tolkninger av resultatene i din gruppe/klasse**

Figur 8-8: Vurdering av tilgang på tilstrekkelig støtte og veiledning til å involvere elever i tolkninger av resultater blant lærere i grunnskolen

Flere lærere setter ord på behovet i spørreundersøkelsens åpne kommentarfelt:

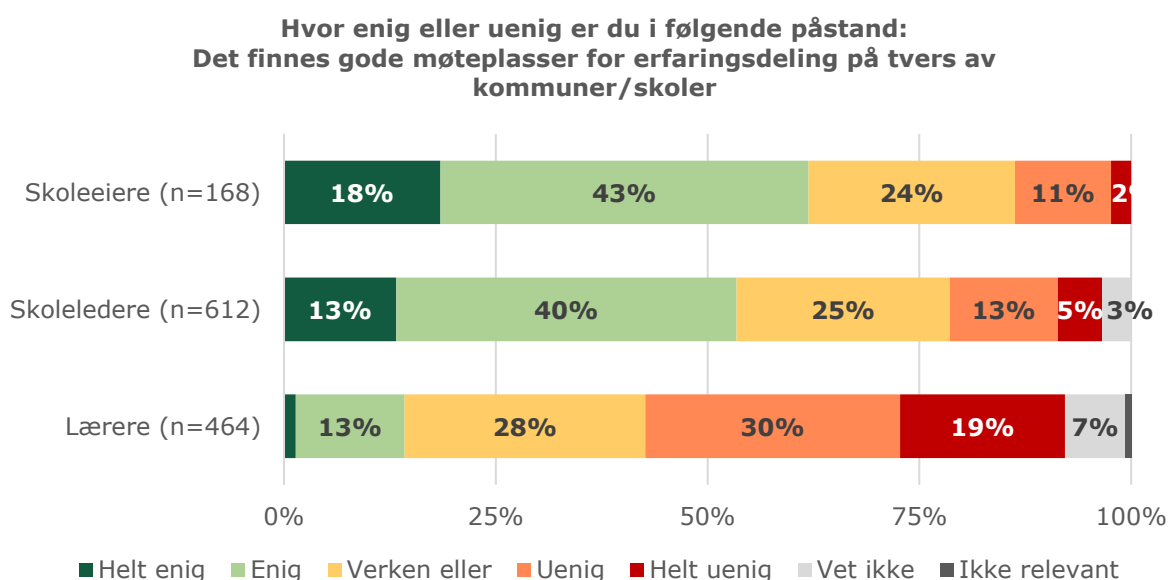
«Når vi får resultat fra undersøkelser blir det satt av tid til gjennomgang i fellesskap og refleksjon i mindre grupper. Men jeg savner kunnskap om hvordan man kan ta det tilbake til elevgruppen, annet enn å bare presentere resultatene. Dersom det er behov for endring; hvordan jobbe i elevgruppen med dette?»

«Normalt sett har vi brukt en god del tid på å reflektere over resultatene. Det jeg føler vi har et stort forbedringspotensial på, er å ta det med videre til elevgruppa. Hvordan jobbe med funnene som blir gjort i elevundersøkelsen?»

«Skulle gjerne fått flere konkrete tips til opplegg, mer tid til å samarbeide m/kolleger om hvordan vi skal legge opp undervisningen. Ikke bare beskjed om at undervisningen også skal inneholde sosiale aktiviteter.»

Vi ba skoleeiere, skoleledere og lærere ta stilling til en påstand om at det finnes gode møteplasser på tvers av kommuner og skoler. Som Figur 8-9 **Error! Reference source not found.** viser, er lærerne klart uenig i dette, mens skoleeiere og skoleledere mener at slike møteplasser finnes. Blant skoleeiere er det en større andel som svarer positivt, mens lærerne skårer signifikant lavere enn de to andre gruppene.

Videre tyder analysene på at skolestørrelse kan være av betydning for skolelederne. Skoleledere i små skoler opplever i signifikant større grad at det finnes gode møteplasser for erfaringsdeling, sammenlignet med skoleledere fra store skoler.

Figur 8-9: Vurdering av møteplasser for erfaringsdeling i grunnskolen

En lærer kommenterte slik på spørsmål om eksterne møteplasser for lærere i kommunen:

«Det profesjonelle samarbeidet på tvers av skolene i kommunen er ofte noe "kaotisk" og ikke alle har gjort det de skal. Vi får heller ikke evaluere dette så ofte.»

Flere skoleledere uttrykker at de kunne tenke seg flere møteplasser med andre skoleledere:

«Trenger mer støtte i form av gruppearbeid og treffpunkt. Dette kan være etablerte nettverk der ledere kan drive utviklingsarbeid sammen.»

«Savner fellesskap i kommunen vedr. prosesser rundt utviklingsarbeid basert på de undersøkelsene vi gjør.»

Også flere skoleeiere etterlyser flere møteplasser i kommentarene i spørreundersøkelsen:

«Ønske om flere fysiske møtesteder der skoleeiere får mulighet til å snakke sammen og gjennomgå dette i fellesskap.»

8.1.2.1 Hvem får skoleeiere støtte fra?

Skoleeiere fikk spørsmål om hvem de opplever å få støtte og veiledning fra. Som vi ser av Figur 8-10 tyder resultatene på at skoleeier først og fremst får støtte og veiledning fra skoleledere – hele 85 % svarer dette (andelen «I stor grad» eller «I svært stor grad»). Det er også mange som opplever å få støtte og veiledning fra avdelingsledere på skolene. Det er en betydelig lavere andel som oppgir å få støtte fra andre skoleeiere (38 % «I stor grad» eller «I svært stor grad»). Omtrent én av tre skoleeiere (32 %) oppgir at de i stor eller svært stor grad får støtte fra universitets- og høgskolesektoren¹⁸.

Over halvparten av de kommunale skoleeierne oppgir at de i noen grad har den kompetansen de trenger i egen administrasjon. 40 % opplever at de har det (andelen «I stor grad» eller «I svært stor grad»).

Flere skoleeiere kommenterer i spørreundersøkelsen at de er fullstendig avhengig av egen kompetanse ettersom de opplever at det er lite støtte å få fra andre aktører:

«Vi er i stor grad overlatt til oss selv når det gjelder dette. Vi har kompetansen til det og har system for å gjøre det, men det er ingen støtte og veiledning fra eksterne.»

«Det overlates til den enkelte kommune og skoleeier å følge opp skoleresultater. Det blir evaluert resultater for trinn/gruppe og skole, men konkret hva man bør gjøre for å tette hullene blir opp til oss og vår PPT å utarbeide. Kan det lages veiledere rettet inn mot dette? Individnivået er dekket, men hva med systemnivået?»

«Opplever lite nasjonal støtte og rettleiing til kommunane i arbeidet med analysering av resultat.»

Det er også flere skoleeiere som uttrykker i kommentarfelt i spørreundersøkelsen at de godt kunne tenke seg mer støtte og veiledning fra statsforvalteren:

«Opplever at Statsforvalter i større grad har fokus på tilsyn, i motsetning til at de tidligere var gode på veiledning. Det er behov for at Statsforvalter får tilbake fokuset på veiledning. Statsforvalter er viktig i forhold til formidling av ny kunnskap på området og skape sammenheng mellom ulike områder på tvers av tjenestene.»

«Kompetansen som Statsforvalteren innehar bør blir benyttet mer. Har behov for mer informasjon fra dem.»

«De få samlingene jeg har vært på i regi av Statsforvalter har potensial til å være en viktig arena for å styrke egen og hverandres kompetanse. Etter min smak, bør det være mer tid til oppgaveløsning i grupper med det mål å utforske og bruke verktøy sammen, analysere sammen. Det har vært tendenser til litt for mye tidsbruk der vi som deltakere blir sittende å høre på noen fortelle.»

Samtidig er det ikke alle som er fornøyd med Statsforvalteren heller:

¹⁸ Skoleeiere og skoleledere som samarbeider med U/H-sektoren gjennom for eksempel Tilskuddsordningen, kan i større grad vurdere dette som et partnerskap heller enn at de får støtte fra universitets- og høgskolesektoren.

«Mange tar lett på analysearbeidet av resultater av ulike undersøkelser - ikke minst opplever jeg at Statsforvalteren i fylket mangler viktig kompetanse.»

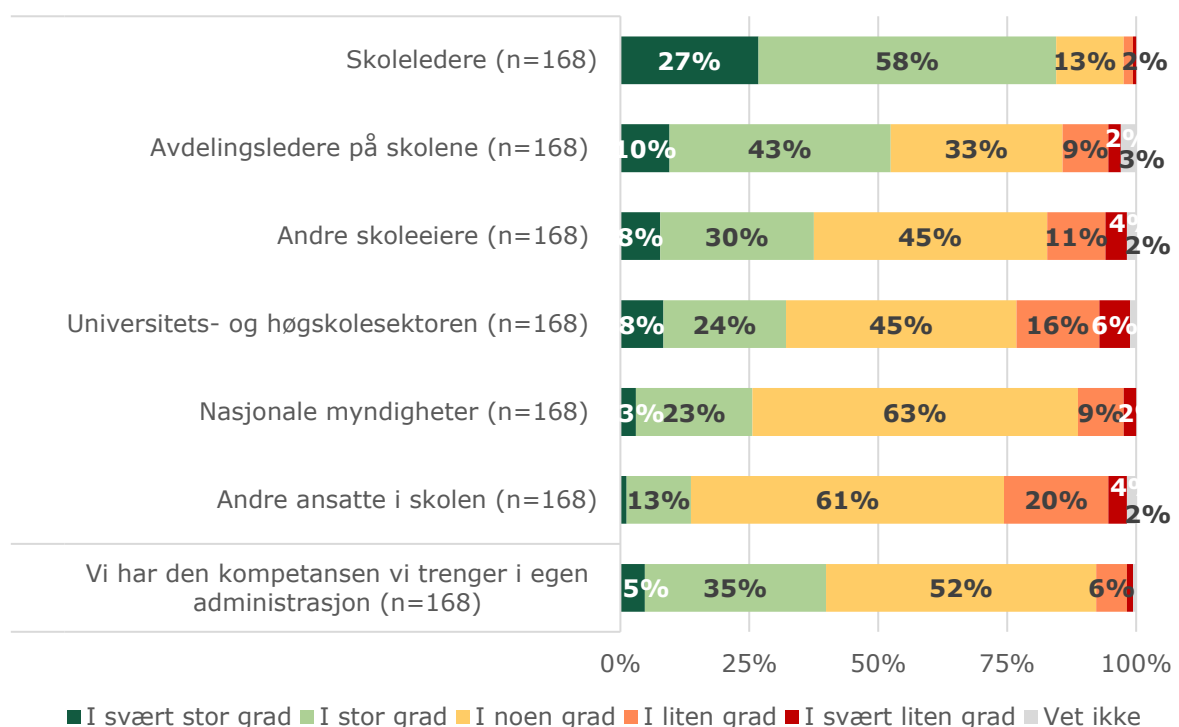
Skoleeiere som har etablert skoleeiernettverk i regionen, forteller i kommentarfelt i spørreundersøkelsen om god nytte av dette:

«Me har stor hjelp gjennom erfaringsdeling internt i kompetanseregionen og også med andre skulefagleg ansvarlege i fylket. Uformelle nettverk og det å kunne ta kontakt med meir erfarne skulesjefar i andre kommunar har vore nyttig. Både gjennom det formelle foraet i kompetanseregionen og gjennom uformelle kontaktar kan ein stille konkrete spørsmål om det ein lurar på og ønskjer råd om.»

Videre har vi undersøkt betydningen av sentralitet for hvem skoleeiere mottar støtte fra. Deriblant mottar skoleeiere i sentrale kommuner signifikant mindre støtte fra universitets- og høyskolesektoren enn mindre sentrale kommuner, samt kommuner som verken er sentrale eller mindre sentrale.

Skoleeiere i mindre sentrale kommuner oppgir også i signifikant større grad at de har kompetansen de trenger internt, sammenlignet med sentrale kommuner¹⁹.

I hvilken grad får dere som skoleeier støtte og veiledning fra følgende aktører i arbeidet med å utvikle kvaliteten på opplæringen i kommunen:

Figur 8-10: Hvem opplever kommunale skoleeiere å få støtte fra?

¹⁹ I tillegg mottar skoleeiere fra kommuner som verken er sentrale eller mindre sentrale signifikant mer støtte fra nasjonale myndigheter, sammenlignet med både sentrale og mindre sentrale kommuner.

8.1.2.2 Hvem får skoleledere støtte fra?

Også skoleledere fikk spørsmål om hvem de opplever å få støtte fra. Som vi ser av Figur 8-11 opplever skoleledere først og fremst å få støtte fra lærere på skolen sin – 69 % av skoleledere oppgir dette (andelen «I stor grad» eller «I svært stor grad»).

Materialet som ligger tilgjengelig på Utdanningsdirektoratets nettsider er også en kilde til støtte og veiledning i arbeidet med å utvikle kvaliteten på opplæringen for mange skoleledere. Over halvparten opplever i svært stor eller i stor grad dette som en støtte.

Ifølge Opplæringsloven §13-3e har skoleeier plikt til å sørge for at skolene jevnlig vurderer egen kvalitet og i Opplæringsloven § 13-3c plikt til å sørge for rettleiding og kvalitetsutviklingstiltak i egne skoler. Det er derfor interessant at majoriteten av skoleledere i grunnskolen i noen eller mindre grad opplever å få støtte og veiledning fra skoleeier. Mange kommentarer i spørreundersøkelsen fra skoleledere synliggjør opplevelsen av manglende støtte fra skoleeier:

«Å ha nokon å lene meg på i forarbeid og gjennomføring av arbeidet. Skuleeigar er fråværande i dette, og det er ikkje eit emne på møter leia av skuleeigar.»

«Ønsker at skoleeier kan gi skolelederne opplæring og tid til å nyttiggjøre seg verktøyene/ resultatene.»

«Skuleeigar kunne ha bidrege meir.»

«Skoleeier etterspør resultater og tiltak, men støtter i mindre grad opp rundt analyse og forståelse av resultatene.»

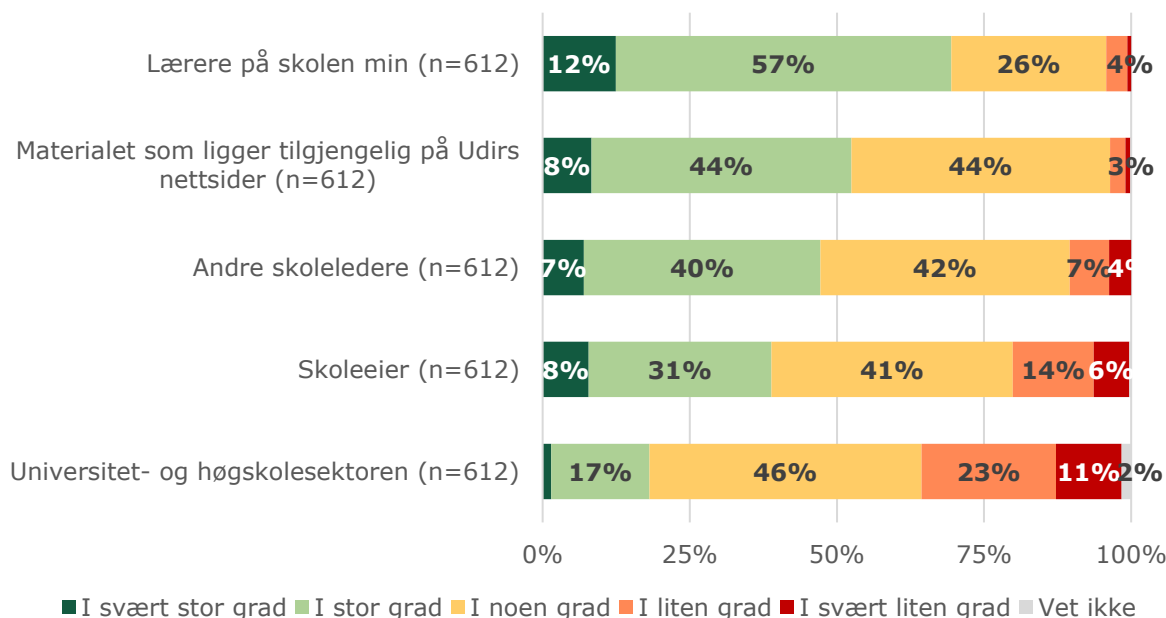
«Savner mer støtte og info fra skoleeier.»

Blant skolelederne vurderes universitets- og høgskolesektoren i minst grad å være kilde til støtte og veiledning. 46 % av skoleledere oppgir at de i noen grad får støtte fra universitets- og høgskolesektoren, mens 34 % oppgir at de i liten eller svært liten grad får støtte derfra.

Analysene tyder videre på at sentralitet og skolestørrelse har betydning for graden av støtte skoleledere får fra skoleeier. Jo mer sentral kommunen skolen ligger i er, desto mer støtte oppgir skoleledere at de får fra skoleeier²⁰. I tillegg mottar skoleledere fra skoler i sentrale kommuner signifikant mer støtte fra andre skoleledere enn skoleledere fra skoler i mindre sentrale kommuner. Lignende tendenser kan sees for skolestørrelse. Her ser vi at skoleledere ved store skoler mottar signifikant mer støtte fra skoleeier og andre skoleledere, sammenlignet med skoleledere ved små skoler.

²⁰ Skoleleder fra sentrale kommuner oppgir å motta en signifikant høyere grad av støtte fra skoleeier sammenlignet med skoleledere fra mindre sentrale kommuner og kommuner som verken er sentrale eller mindre sentrale. I tillegg mottar skoleledere fra kommuner som verken er sentrale eller mindre sentrale mer støtte fra skoleeier enn skoleledere fra mindre sentrale kommuner.

I hvilken grad får du som skoleleder støtte og veiledning fra følgende aktører i arbeidet med å utvikle kvaliteten på opplæringen på din skole:

Figur 8-11: Hvem opplever skoleledere i grunnskolen å få støtte fra?

8.1.2.3 Støtte til lærere

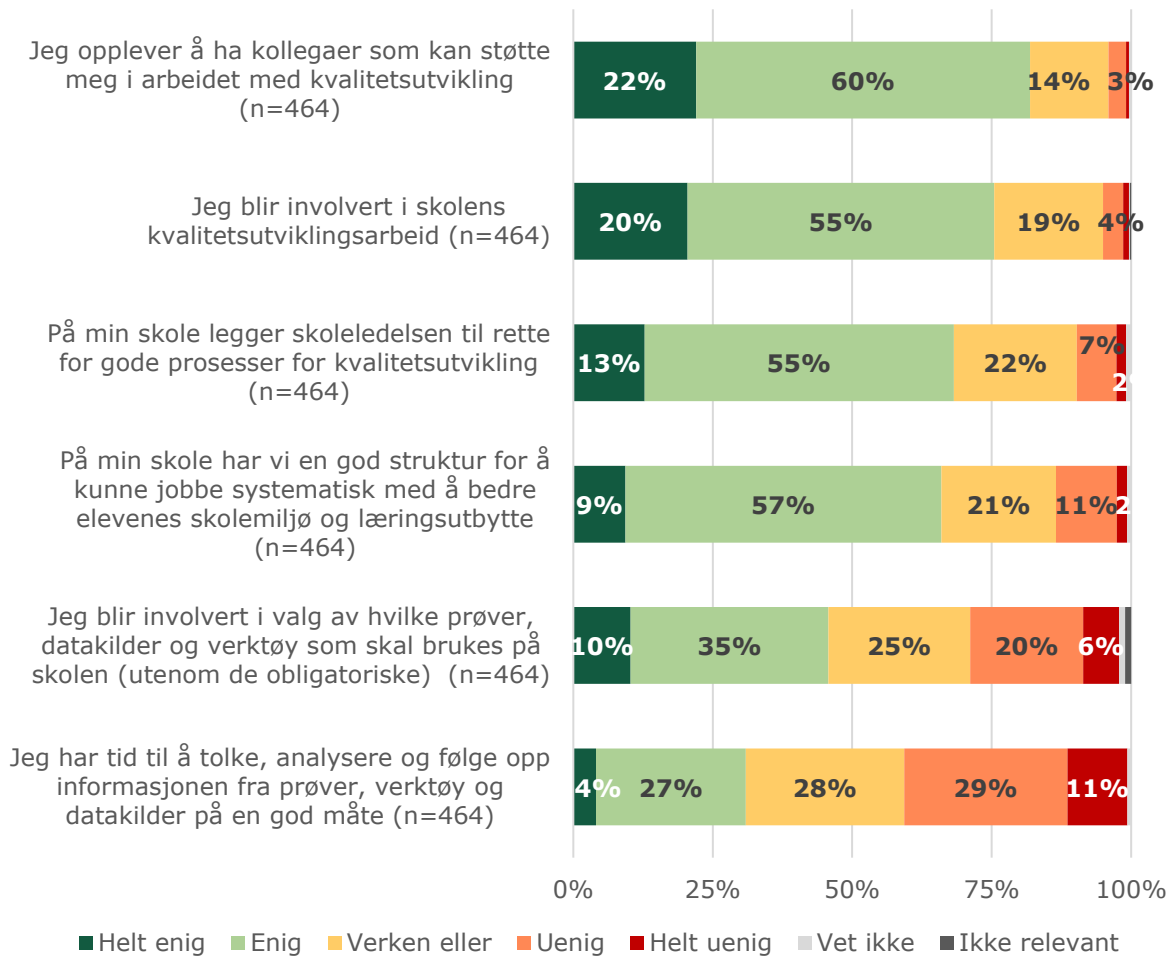
Lærerne ble også spurt om opplevelsen av støtte og hvem som støtter dem, men på et litt annet format enn skoleeiere og skoleledere. Disse resultatene vises i Figur 8-12. Resultatene viser at majoriteten av lærerne i grunnskolen er enig (andel «Helt enig» og «Enig») i påstandene om at de har kollegaer som kan støtte dem i arbeidet med kvalitetsutvikling, og at de blir involvert i skolens kvalitetsutviklingsarbeid.

Påstandene om prosesskvalitet - at skoleledelsen legger til rette for gode prosesser for kvalitetsutvikling, og at man på den enkelte lærers skole har god struktur for å kunne jobbe systematisk med å bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte - får noe mindre støtte, men det er fremdeles en majoritet som opplever dette. Lærerne opplever imidlertid i mindre grad at de involveres i valg av hvilke prøver, datakilder og verktøy skolen skal bruke, og at de har tid til å tolke, analysere og følge opp informasjon fra prøver, verktøy og datakilder på en god måte. Flere lærere nevner i spørreundersøkelsen viktigheten av tid, profesjonsfellesskapet og lærermedvirkning:

«Det mangler ikke på informasjon eller mulighet til kartlegging. Den store utfordringen i skolen er nok TID til følge opp resultatene. Ønsker også MYE større autonomi i forhold til hva vi må teste, hvor ofte osv. Nyttverdien av pålagte tester oppleves ikke alltid som stor. Kvaliteten på testene kan også diskuteres.»

«Det trengs meir tid til kollegasamarbeid for å ivareta lik vurdering, utvikling i fellesskap, deling av gode idear, oppfølging av nyttilsette og uerfarne...»

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander:

Figur 8-12: Vurdering av støtte og veiledning blant lærere i grunnskolen

Lærere fra skoler i sentrale kommuner skiller seg på noen områder signifikant fra lærere ved skoler i mindre sentrale kommuner. Analysene tyder på at lærere på skoler i sentrale kommuner er mer involvert i skolens kvalitetsutviklingsarbeid enn lærere på skoler i mindre sentrale kommuner. Lærere på skoler i sentrale kommuner opplever også i større grad at skolen har en god struktur for å jobbe systematisk med å bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte, sammenlignet med lærere i skoler i mindre sentrale kommuner.

Med hensyn til skolestørrelse ser vi at lærere i små skoler i signifikant større grad opplever å bli involvert i valg av hvilke prøver, datakilder og verktøy som brukes, sammenlignet med lærere i mellomstore og store skoler.

Kontaktlærere oppgir i signifikant mindre grad enn andre lærere at de har tid til å tolke, analysere og følge opp informasjonen fra prøver, verktøy og datakilder på en god måte. Denne forskjellen finner vi også i videregående skole.

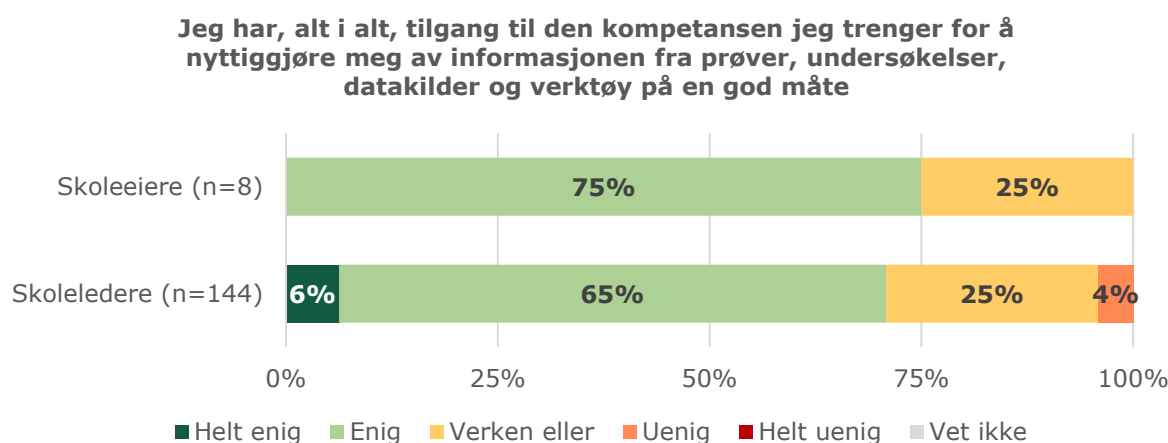
8.2 Behov for kompetanse og støtte i videregående skole: Stort behov for bedre støtte og veiledning

I dette delkapittelet ser vi nærmere på læreres, skolelederes og skoleeieres behov for kompetanse, støtte og veiledning i videregående skole. Overordnet vurderer de fleste lærere, skoleledere og skoleeiere sin egen kompetanse som god, men de savner støtte og veiledning til flere sider ved kvalitetsutviklingsarbeidet.

8.2.1 Kompetanse

8.2.1.1 Kompetanse blant skoleeiere og skoleledere

Majoriteten av skoleeiere og skoleledere i videregående skole svarer at de alt i alt har tilgang til den kompetansen de trenger for å nyttiggjøre seg informasjonen fra prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy på en god måte.

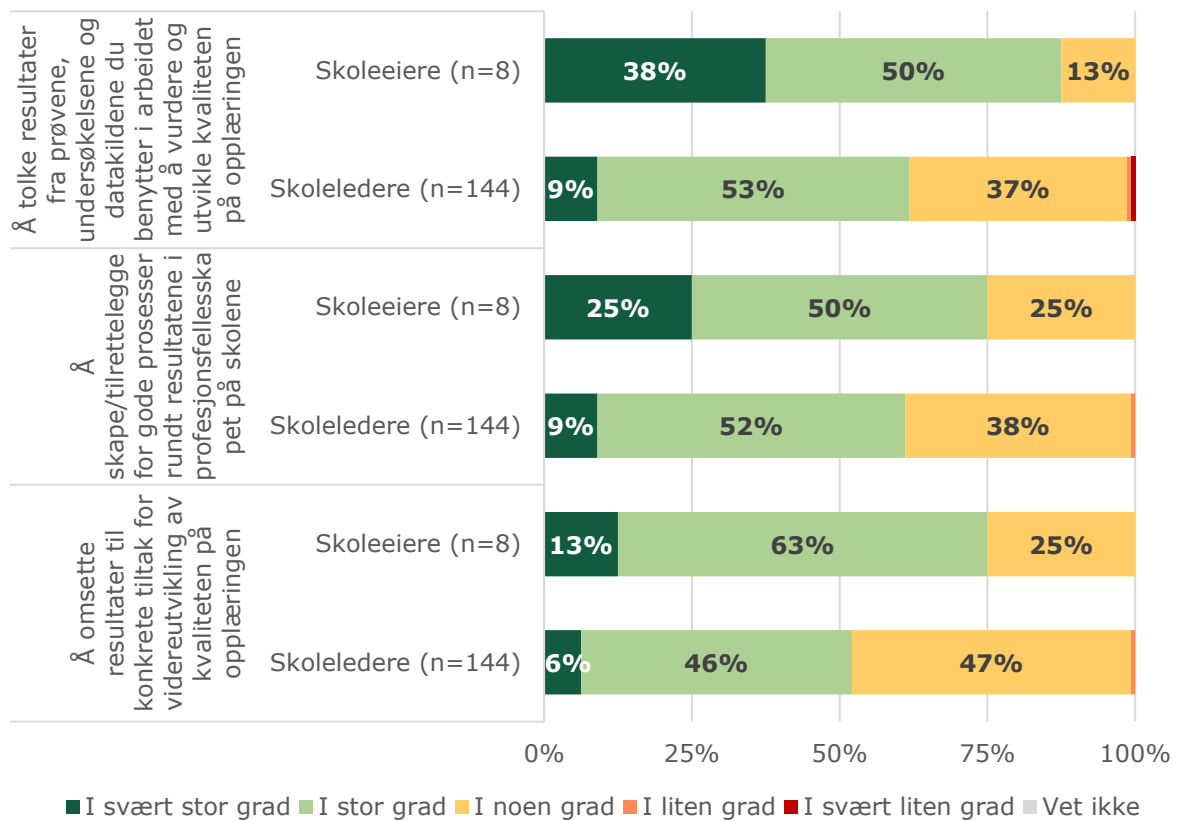

Figur 8-13: Vurdering av tilgang til kompetanse for skoleledere og skoleeiere i videregående skole

Når det kommer til kompetanse innenfor de ulike aktivitetene (å tolke resultater, å skape/tilrettelegge for gode prosesser, å omsette resultater til konkrete tiltak), viser Figur 8-14 at skoleeiere vurderer sin egen kompetanse på alle disse områdene høyere enn skoleledere gjør. Skoleeiere vurderer i stor til i svært stor grad at de har god kompetanse i disse aktivitetene, og gjennomgående høyere enn hva skolelederne gjør. Forskjellen mellom skoleeiere og skoleledere er størst når det gjelder kompetanse til å tolke resultatene fra kvalitetsutviklingssystemet, fordi skoleeierne har særlig høy skår på dette spørsmålet.

Begge målgruppene opplever å ha størst forbedringspotensial i å omsette resultater til konkrete tiltak for videreutvikling av kvaliteten på opplæringen. Dette samme rapporterte skoleeiere og skoleledere i grunnskolen.

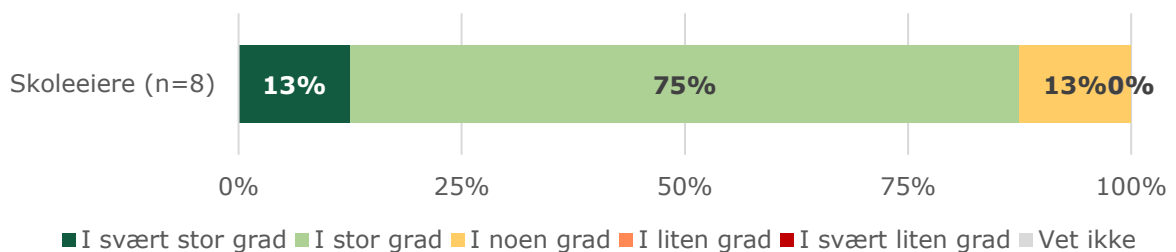
I hvilken grad har du god kompetanse i følgende:

Figur 8-14: Vurdering av egen kompetanse blant skoleeiere og skoleledere i videregående skole

På spørsmål om skoleeieres kompetanse i å tilrettelegge for gode møteplasser for erfaringsdeling mellom skoleledere på tvers av skoler i fylkeskommunen, vurderer syv av åtte fylkeskommunale skoleeiere at de i svært stor eller stor grad har god kompetanse i dette.

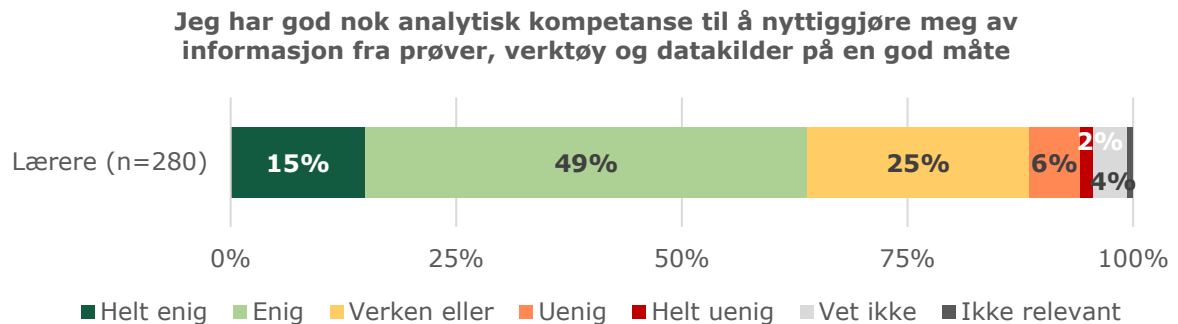
**I hvilken grad har dere som skoleeier god kompetanse i følgende:
 Å tilrettelegge for gode møteplasser for erfaringsdeling om kvalitetsutvikling mellom skoleledere på tvers av skoler i fylkeskommunen**

Figur 8-15: Vurdering av egen kompetanse i å tilrettelegge for gode møteplasser blant fylkeskommunale skoleeiere

8.2.1.2 Kompetanse blant lærere

Figur 8-16 viser lærernes vurdering av egen analytiske kompetanse. Resultatene viser at majoriteten av lærerne vurderer at de har god nok analytisk kompetanse til å nyttiggjøre seg av informasjonen fra prøver, verktøy og datakilder på en god måte. En fjerdedel oppgir at de verken er uenig eller enig i påstanden, mens 7 % er uenig eller helt uenig i påstanden.

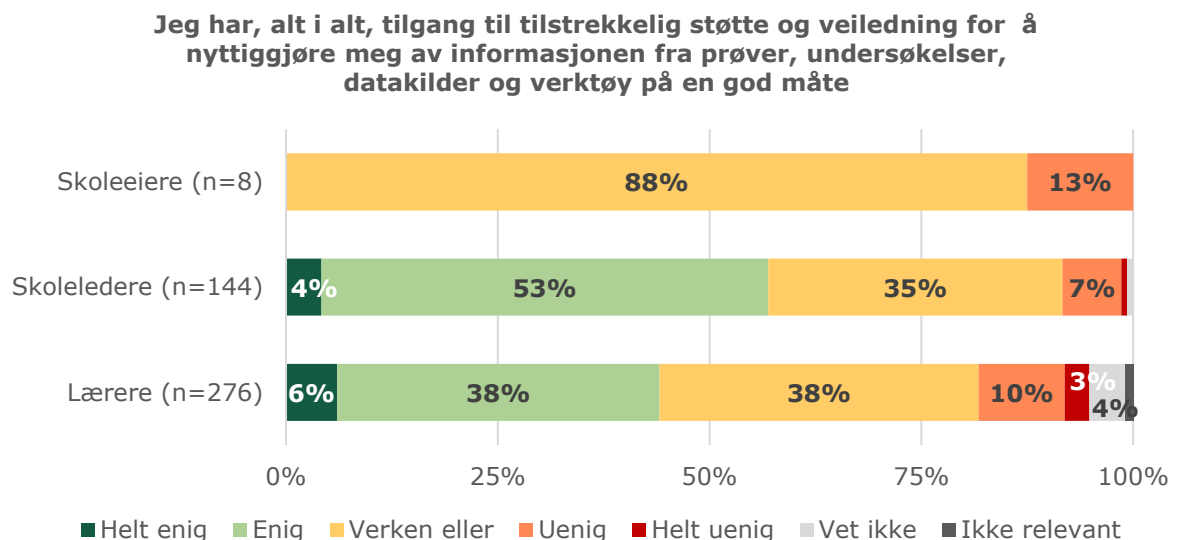

Figur 8-16: Vurdering av egen kompetanse blant lærere i videregående skole

8.2.2 Støtte og veiledning

Figur 8-17 viser at syv av åtte skoleeiere verken er enige eller uenige i at de, alt i alt, har tilgang til den støtten og veiledningen de trenger for å ha god nytte av informasjon fra prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy. Dette står i sterk kontrast til deres vurdering av egen kompetanse.

Blant skoleledere og lærere er det flere som oppgir å ha tilgang til tilstrekkelig støtte og veiledning. 57 % av skolelederne og 44 % av lærerne opplever dette (andelen «Helt enig» og «Enig»). 13 % av lærerne opplever at de i mindre grad har tilstrekkelig støtte og veiledning (andelen «Helt uenig» og «Uenig»). Denne andelen er 8 % blant skoleledere. Resultatene kan tolkes som at skoleledere, i større grad enn lærere og skoleeiere, opplever at de har tilgang på tilstrekkelig støtte og veiledning. Forskjellen er signifikant.

Figur 8-17: Vurdering av tilgang til støtte og veiledning for skoleledere og skoleeiere i videregående skole

Når det gjelder støtte og veiledning innenfor ulike aktiviteter knyttet til kvalitetsutviklingsarbeidet, viser resultatene i Figur 8-18 og Figur 8-19 **Error! Reference source not found.** et stort behov for mer støtte og veiledning. Skoleeiere i videregående skole oppgir at de bare i noen grad har tilgang på tilstrekkelig støtte og veiledning på alle områdene - å tolke resultater fra prøvene, undersøkelsene og datakildene de benytter i arbeidet med å vurdere og utvikle kvaliteten på opplæringen, å tilrettelegge for gode prosesser rundt resultatene i profesjonsfellesskapet på skolene, å omsette resultater til konkrete tiltak for videreutvikling av kvaliteten på opplæringen – og å tilrettelegge for gode møteplasser for erfaringsdeling mellom skoler.

Skolelederne rapporterer i noe større grad at de har tilgang på tilstrekkelig støtte og veiledning enn hva skoleeierne og lærerne gjør, men det er fremdeles en stor andel som opplever støtte og veiledning kun i noen grad. Forskjellen mellom skoleledere og lærere er signifikant for støtte til å tolke resultater og å skape og bidra til gode prosesser.

Omtrent halvparten av lærerne i videregående skole opplever at de kun i noen grad har tilgang på tilstrekkelig støtte og veiledning til å tolke resultater fra prøver, undersøkelser datakildene de bruker i arbeidet med å vurdere og utvikle kvaliteten på opplæringen, å bidra til gode prosesser rundt resultatene i profesjonsfellesskapet, og å omsette resultater til konkret endring av egen opplæringspraksis. På spørsmål om tilstrekkelig støtte og veiledning i å involvere elevene i tolkninger av resultatene i sin gruppe eller klasse (Figur 8-20), er det større spredning blant lærerne. 31 % av lærerne oppgir at de i svært stor eller stor grad har tilgang på tilstrekkelig støtte og veiledning til dette, mens 41 % svarer at de i noen grad har tilgang på dette. 24 % oppgir at de i svært liten eller liten grad har tilgang på dette. Det er en noe mer positiv tendens enn blant lærere i grunnskolen, men fremdeles med stort forbedringspotensial.

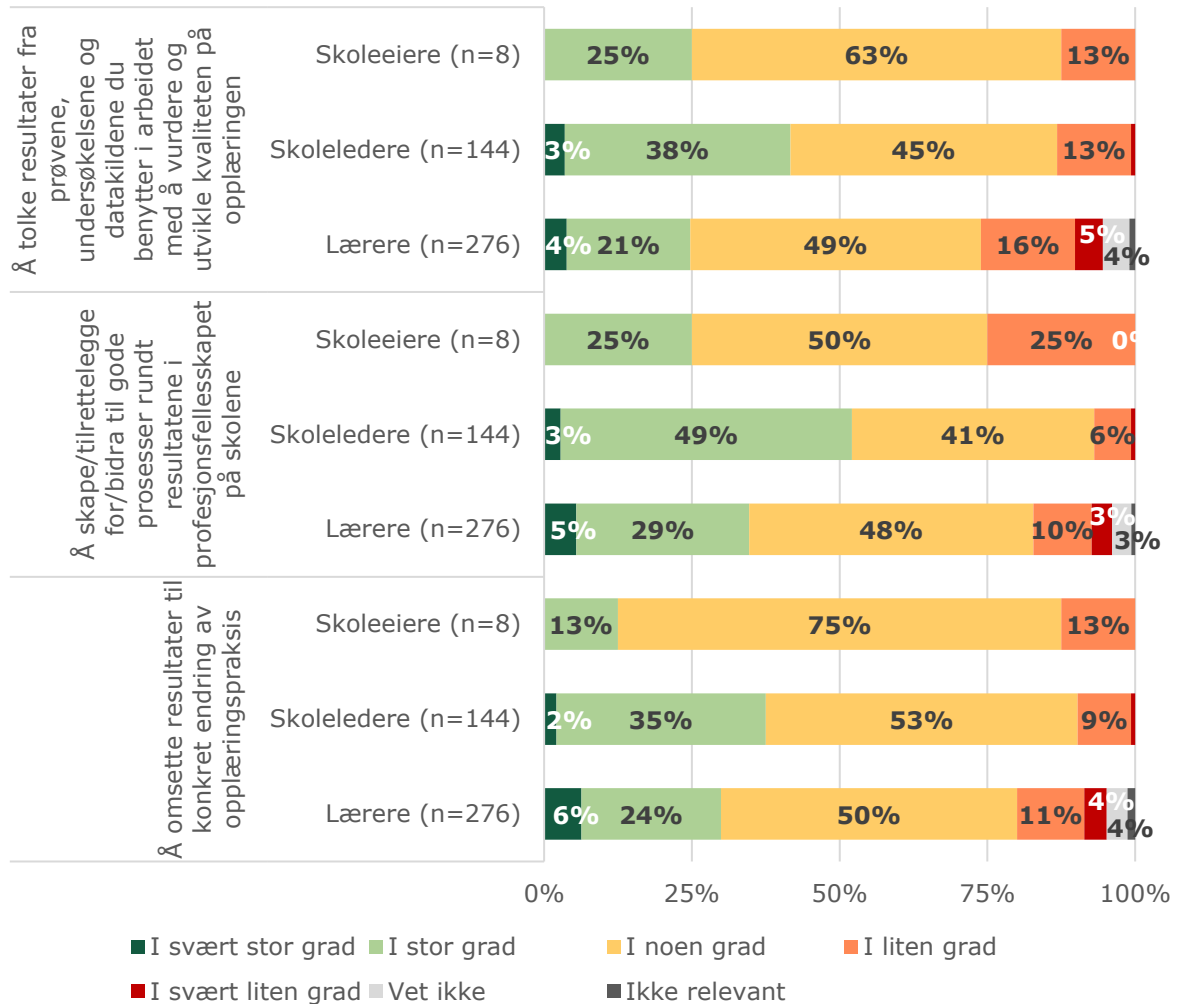
Med hensyn til forskjeller mellom nivåer, ser vi at lærere i grunnskolen i hovedsak opplever å ha bedre tilgang på støtte enn lærerne i videregående skole. Forskjellene er signifikante. Samtidig ser vi motsatt tendens for støtte til å involvere elever i tolkning av resultater, hvor lærere i videregående skole i større grad vurderer støtten som tilstrekkelig.

I spørreundersøkelsens kommentarfelt har flere lærere nevnt betydningen av støtte fra overordnet nivå:

«Jeg savner støtte fra skoleeier og politisk hold.»

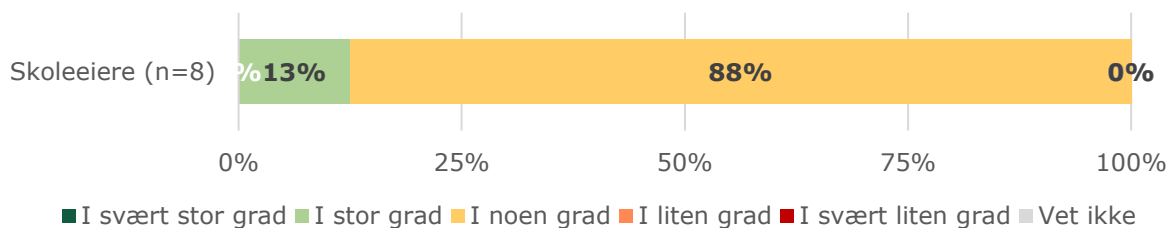
«Jeg savner kunnskap hos mine mellomledere i tolking av resultater. Jeg savner gode innspill på hva man kan gjøre. Jeg savner støtte i de situasjonene som er ekstra vanskelig. Jeg opplever at jeg er overlatt til meg selv.»

I hvilken grad har du tilgang på tilstrekkelig støtte og veiledning til følgende:

Figur 8-18: Vurdering av støtte og veiledning i videregående skole

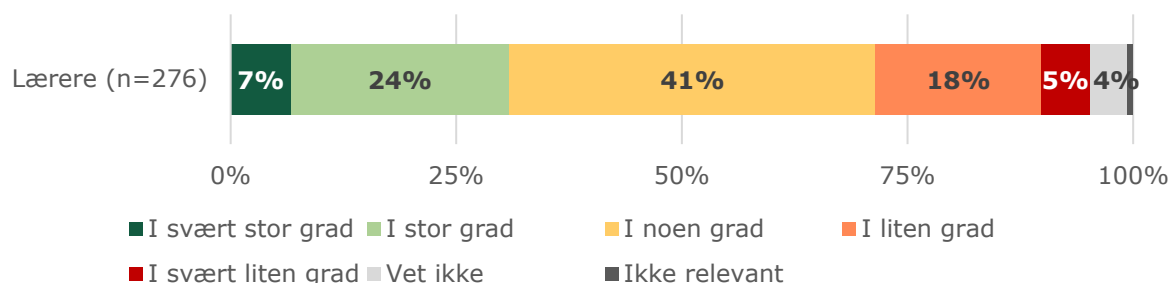
**I hvilken grad har dere som skoleeier tilgang på tilstrekkelig støtte og veiledning til følgende:
Å tilrettelegge for gode møteplasser for erfaringsdeling om kvalitetsutvikling mellom skoleledere på tvers av skoler i kommunen**

Figur 8-19: Vurdering av støtte og veiledning til å tilrettelegge for gode møteplasser blant fylkeskommunale skoleeiere

I hvilken grad har du tilgang på tilstrekkelig støtte og veiledning til følgende:

Å involvere elevene i tolkninger av resultatene i din gruppe/klasse

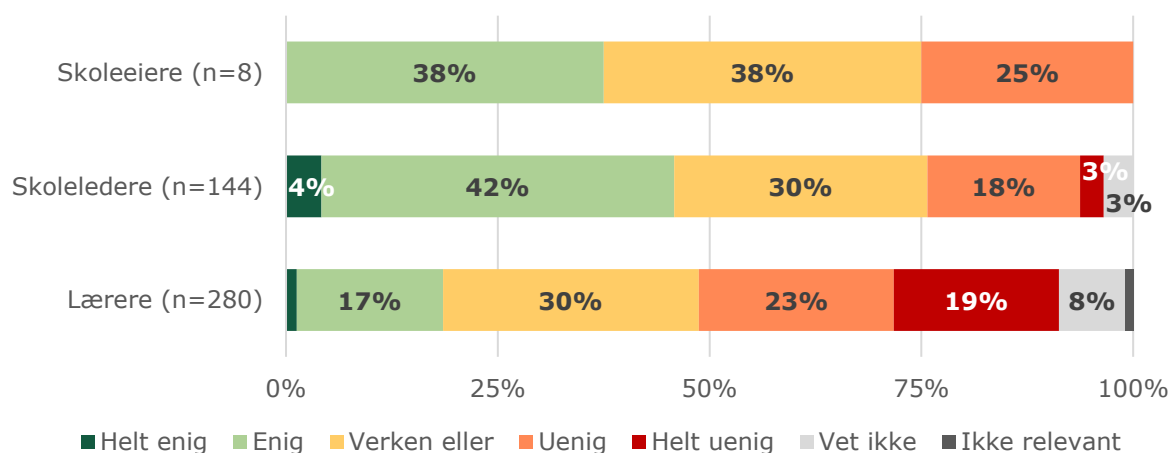

Figur 8-20: Vurdering av tilgang på tilstrekkelig støtte og veiledning i å involvere elevene i tolkninger av resultatene blant lærere i videregående skole

Vi ba skoleeiere, skoleledere og lærere ta stilling til en påstand om at det finnes gode møteplasser på tvers av fylkeskommuner og skoler. Som Figur 8-21 viser, er mange lærere uenige i dette, mens skoleeiere og skoleledere er noe mer positive. Nesten halvparten (46 %) av skolelederne opplever at det finnes gode møteplasser (andel «Helt enig» og «Enig»). Forskjellen mellom lærere og skoleledere er signifikant. I tillegg opplever lærere ved små skoler i signifikant større grad at det finnes gode møteplasser for erfaringsdeling på tvers av skoler, sammenlignet med lærere ved store skoler.

Sammenligninger mellom nivåer avdekker signifikante forskjeller mellom skoleledere i videregående skole og skoleledere i grunnskolen. Skoleledere i videregående skole opplever i mindre grad enn skoleledere i grunnskolen at det finnes gode møteplasser for erfaringsutveksling.

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand: Det finnes gode møteplasser for erfaringsdeling på tvers av fylkeskommuner/skoler

Figur 8-21: Vurdering av møteplasser for erfaringsdeling i videregående skole

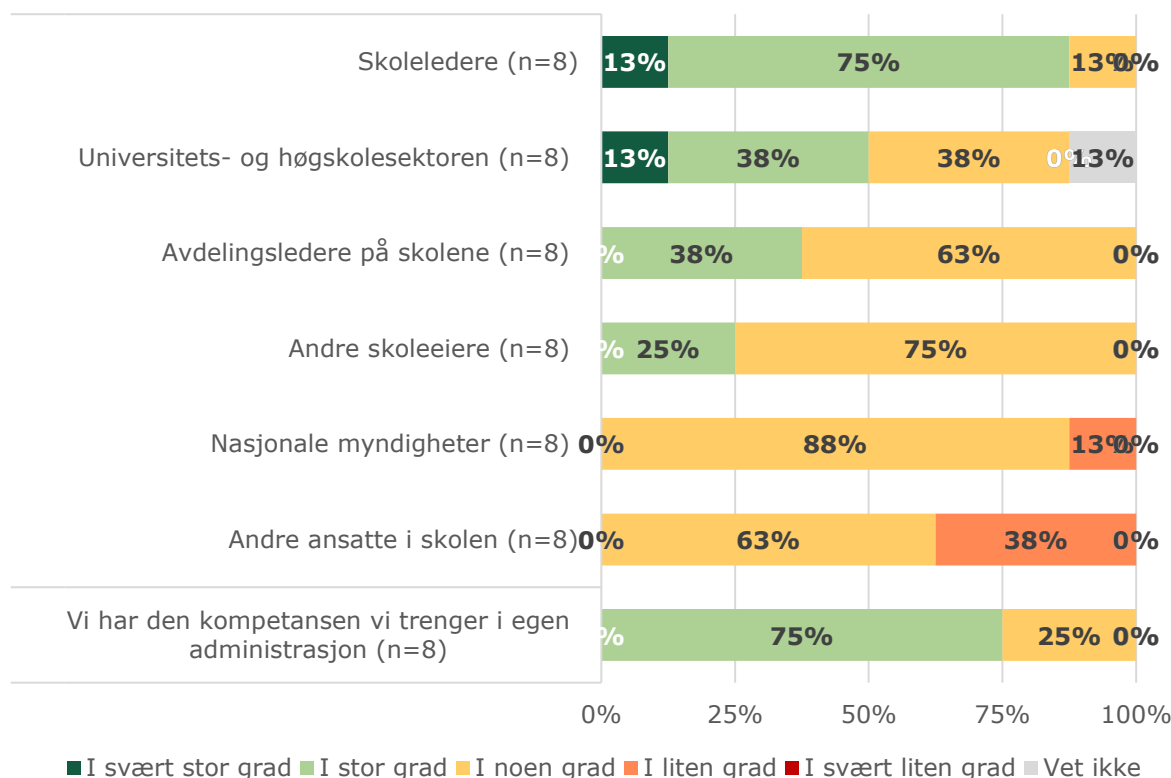
En kommentar i spørreundersøkelsen, nevner viktigheten av faglig samarbeid på tvers av skoler for små miljøer:

«Faglig samarbeid på tvers av skoler som faktisk fungerer i praksis. Dette er spesielt presserende for små skoler med få lærere innen hvert fagområde (f.eks. kun én lærer i historie på hele skolen). Slikt samarbeid kan dreie seg om undervisning, underveisvurderinger og eksamen.»

8.2.2.1 Hvem får skoleeiere støtte fra?

Figur 8-22 viser hvem skoleeiere får støtte fra. Fylkeskommunale skoleeiere oppgir at de i størst grad får støtte og veiledning fra skoleledere. Dette er det samme som for kommunale skoleeiere. Halvparten av skoleeierne opplever også å få god støtte og veiledning fra universitets- og høyskolesektoren (andelen «Helt enig» og «Enig»)²¹. Seks av åtte fylkeskommuner oppgir at de har den kompetansen de trenger i egen administrasjon.

I hvilken grad får dere som skoleeier støtte og veiledning fra følgende aktører i arbeidet med å utvikle kvaliteten på opplæringen i fylkeskommunen:

Figur 8-22: Hvem får skoleeier støtte fra?

8.2.2.2 Hvem får skoleledere støtte fra?

Figur 8-23 viser hvem skoleledere får støtte fra. For skolelederne er det lærerne på egen skole og andre skoleledere som i størst grad er kilder til støtte og veiledning.

²¹ Skoleeiere og skoleledere som samarbeider med U/H-sektoren gjennom for eksempel Tilskuddsordningen, kan i større grad vurdere dette som et partnerskap heller enn at de får støtte fra universitets- og høyskolesektoren.

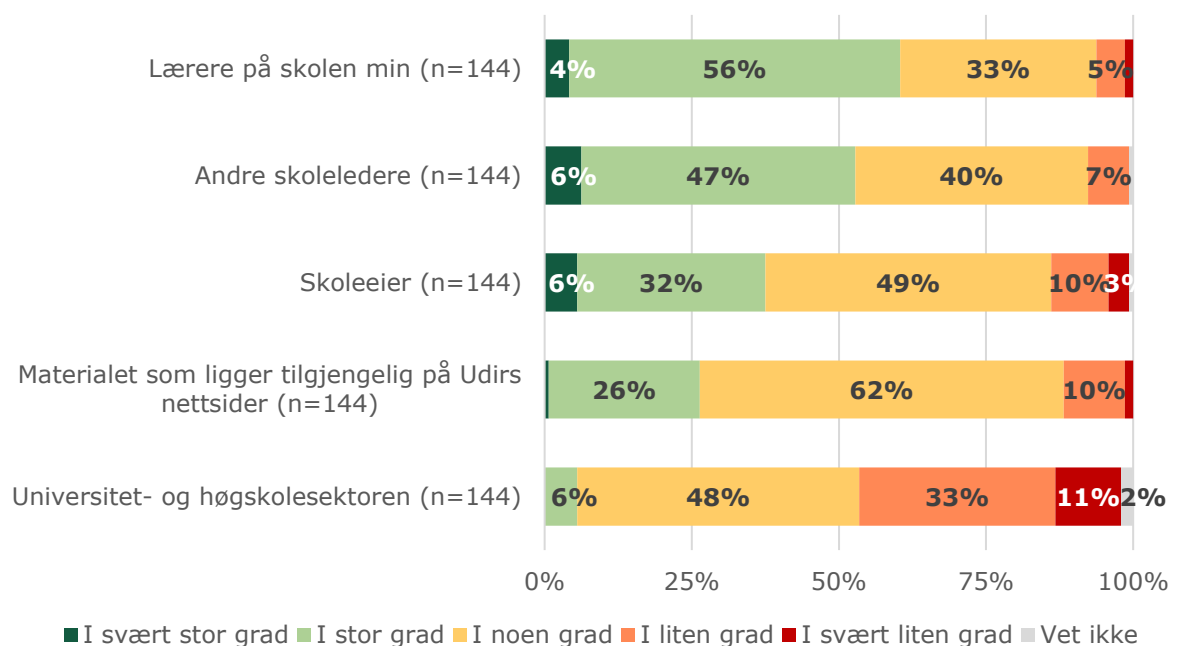
Nesten halvparten av skolelederne opplever i noen grad å få støtte fra skoleeier. Mens 38 % i svært stor eller i stor grad opplever å få støtte fra skoleeier, opplever 13 % av skoleledere i liten eller i svært liten grad å få støtte fra skoleeier.

62 % av skoleledere oppgir at de i noen grad får støtte og veiledning fra materialet som ligger tilgjengelig på Udirs nettsider.

I motsetning til for skoleeier, er universitets- og høyskolesektoren i liten grad en kilde til støtte og veiledning.

Sammenligninger av skoleledere i videregående med skoleledere i grunnskolen avdekker noen signifikante forskjeller mellom de to nivåene. Skoleledere i grunnskolen opplever i større grad å få støtte fra lærere på skolen, materiell fra Udirs nettside, samt fra universitets- og høyskolesektoren, sammenlignet med skoleledere på videregående skole.

I hvilken grad får du som skoleleder støtte og veiledning fra følgende aktører i arbeidet med å utvikle kvaliteten på opplæringen på din skole:

Figur 8-23: Hvem får skoleledere i videregående skole støtte fra?

8.2.2.3 Støtte til lærere

Som Figur 8-24 viser, er majoriteten av lærere i videregående skole enige i påstanden om at de har kolleger som kan støtte dem i arbeidet med kvalitetsutvikling. Mange nevner betydningen av prosesskvalitet og skolens profesjonsfelleskap i spørreundersøkelsens kommentarfelt:

«Kollegastøtte/-veiledning er det som fungerer for å løse eventuelle didaktiske eller pedagogiske utfordringer. Datakilder/verktøy kan i beste fall gi en god pekepinn - men som regel alt for grovmasket og generell.»

«Jeg trenger ikke masse formaliserte vurderinger, men tid til å jobbe med elever i klasserommet og tid til å diskutere vurdering med kolleger på egen og andre skoler.»

Majoriteten av lærere opplever også at deres skole har en god struktur for å kunne jobbe systematisk med å bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte, at de blir involvert i skolens kvalitetsutviklingsarbeid, og at skoleledelsen legger til rette for gode prosesser for kvalitetsutvikling. Flere lærere kommenterer også dette i spørreundersøkelsen:

«Det jeg har behov for er at prosessen rundt undersøkelser o.l. er god og innarbeida. At det blir gjort et godt forarbeid og etterarbeid er viktig.»

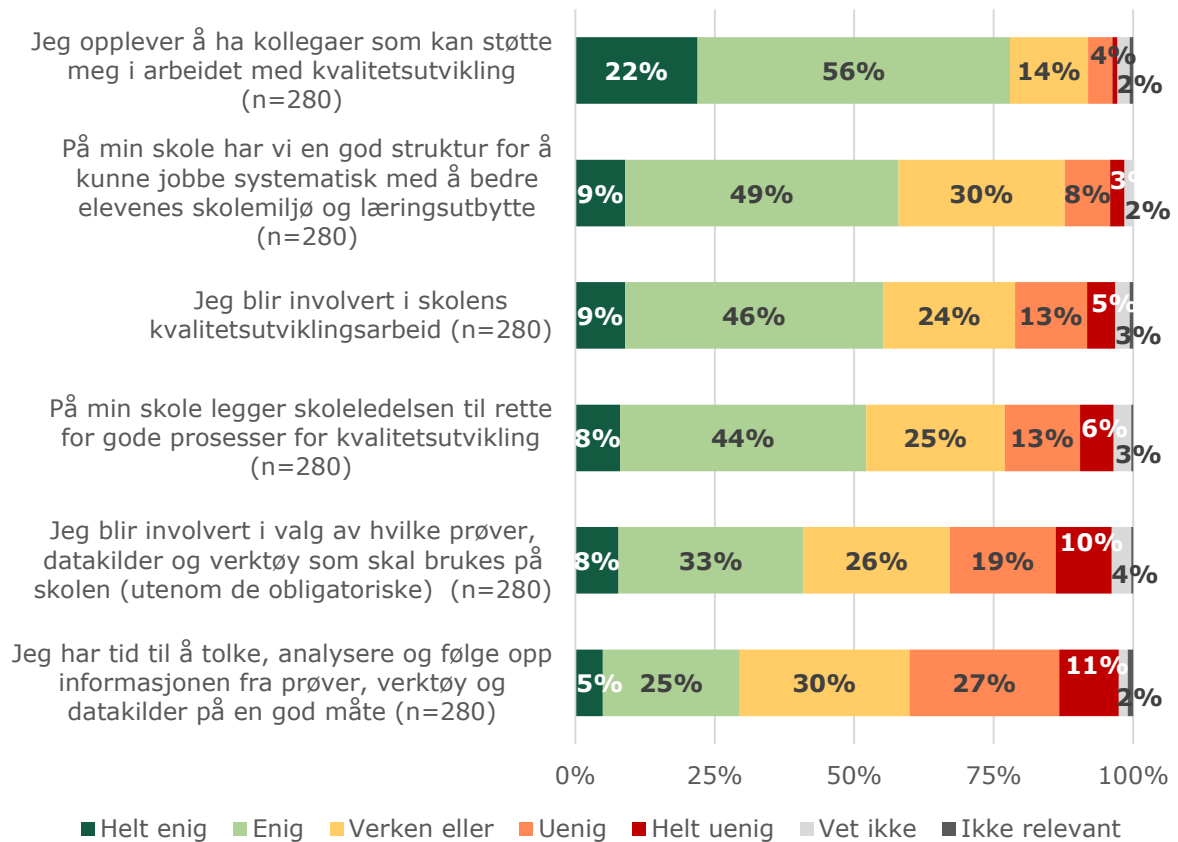
På spørsmål om de involveres i valg av hvilke prøver, datakilder og verktøy som skal brukes, og hvorvidt de har tid til å tolke, analysere og følge opp informasjonen fra prøver, verktøy og datakilder på en god måte er det variasjon blant lærerne, men på overordnet nivå mindre støtte fra lærerne i videregående skole enn til de andre påstandene i figuren.

Undersøkelser av betydningen av skolestørrelse viser at lærere ved små skoler vurderer støtten og veiledningen mer positivt enn lærere ved store og mellomstore skoler. Lærere opplever blant annet i større grad at de blir involvert i skolens kvalitetsutviklingsarbeid, samt at skoleledelsen legger til rette for gode prosesser. I tillegg skårer lærere ved små skoler signifikant høyere enn lærere ved store skoler på følgende påstander: «På min skole har vi en god struktur for å kunne jobbe systematisk med å bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte» og «Jeg blir involvert i valg av hvilke prøver, datakilder og verktøy som skal brukes på skolen».

Vi ser også at lærere i grunnskolen i signifikant større grad enn lærere i videregående skole opplever at skoleledelsen legger til rette for gode prosesser, samt at de selv blir involvert i kvalitetsutviklingsarbeidet.

Kontaktlærere oppgir i signifikant mindre grad enn andre lærere at de har tid til å tolke, analysere og følge opp informasjonen fra prøver, verktøy og datakilder på en god måte. Denne forskjellen fant vi også i grunnskolen.

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander:

Figur 8-24: Vurdering av støtte og veiledning blant lærere i videregående skole

Kommentarer fra lærere i videregående skole i spørreundersøkelsen viser til lite lærermedvirkning og for lite tid:

«Vi har hatt mye utviklingsarbeid som har vært lite relevant, repetitivt, og lite styrt av oss selv. Arbeidet har vært basert på ledelsens svake tolking av medarbeiderundersøkelser, samt overtolking av mindre endringer i forskrifter. I stedet for at vi som kollegium har fått ønske oss og være med på å styre innholdet i utviklingsarbeidet har vi hatt møte på møte om f.eks. endring i vurderingsforskriften, med samme opplegg flere ganger. Dette er det ingen som har ønsket seg.»

«Tid til å jobbe med dette på en konkret måte, ikke overordnet. Bli fort en informasjonssesjon med rask gjennomgang av mye diagrammer på kort tid, først på skolenivå også på klassenivå. Aldri tid til refleksjon over hva som ble gjort i foregående år, hvordan det har virket, raskt komme med tiltak som det aldri reflekteres over. Ikke tid til det.»

«Jeg har behov for mer tid med kollegaer til å diskutere hvordan man kan tilrettelegge. Tid er den resursen med størst knapphet i skolen.»

8.3 Kvalitative intervjuer med skoleeiere, skoleledere og lærere: Behov for kompetanse og støtte til å analysere, følge opp og evaluere resultater og tiltak

Resultatene fra spørreundersøkelsen viser et generelt behov blant skoleeiere, skoleledere og lærere for mer støtte og veiledning i kvalitetsutviklingsarbeidet enn det de får i dag. Dette gjelder både skoleeiere, skoleledere og lærere i grunnskolen og i videregående. De kvalitative intervjuene bekrefter dette. Både lærere, skoleledere og skoleeiere ønsker mer støtte og veiledning i kvalitetsutviklingsarbeidet, og har behov for økt kompetanse i å tolke og følge opp resultater.

Grunnskole

Lærerne forteller at de får støtte til å følge opp resultater, men flere sier at de i liten grad har ansvaret for å analysere resultatene på de nasjonale undersøkelsene. Dette gjør ledelsen før de formidler det til lærerne. En skole har en ordning med såkalte «læringslærere» som har ansvaret for systematisk oppfølging av kvalitetsarbeidet i skolen. Noen lærere ønsker seg mer kunnskap og kompetanse om hvordan de skal analysere og følge opp resultatene.

«Vi har tidligere fått opplæring gjennom skolen på nasjonale prøver, men det er rektor og ledelsen som får opplæring i å tolke og skal formidle videre til oss. Ikke satt av tid til at vi skal lære oss å lese svar på undersøkelsene.» – Lærer ungdomsskole

Få skoleledere sier at de har fått opplæring i å tolke og følge opp resultater fra ulike prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy. Samtidig opplever flere skoleledere et kompetansebehov. Noen skoleledere opplever det som en svakhet at de ikke får mer kompetanseheving, og at måten de jobber på nå hovedsakelig blir erfaringsbasert. Derfor trengs en lederstøtteordning, hvor skoleledere får kompetanseheving som de igjen viderefører på skolene. Noen av skolelederne opplever behov for mer samarbeid og nettverksarbeid på tvers av skoler. En skoleleder som deltar i et rektornettverk, opplever dette som svært nyttig i arbeidet med kvalitetsutvikling.

«Dere skjønner at jeg vil gjøre en bra jobb på dette, men jeg vet ikke om jeg gjør det. Jeg er redd vi sitter med resultater vi enten ikke bruker godt nok eller at vi tar de for bokstavelig.» – Skoleleder barneskole

«Jeg vet hvor jeg vil, men jeg vet ikke hvilken vei jeg skal gå. Jeg famler litt i blinde.» – Skoleleder kombinert skole

Det er stor forskjell mellom skolelederne når det gjelder opplevelse av støtte fra skoleeier. Noen opplever at skoleeier er langt unna og i liten grad følger opp og etterspør resultater. Andre opplever tett samarbeid og støtte fra skoleeier i kvalitetsutviklingsarbeidet.

Det er også få skoleeiere som har fått opplæring i å tolke og følge opp resultater. Noen har tatt fag og kurs som har bidratt til å støtte opp under deres kunnskapsbehov. Flere av skoleeierne opplever at de har kompetansen som trengs, samtidig kan det være individuelt hva slags støtte og opplæring man får og har tilgang til:

«Lurer jeg på noe finner jeg alltid fram til svar og spør folk. Sitter nok litt alene dersom man ikke er nysgjerrig selv eller får med seg kursene til statsforvalteren. Er nok mange som meg som sitter alene.» – Skoleeier

Videregående

De kvalitative intervjuene viser forskjeller mellom lærerne når det gjelder behov for kompetanse og støtte til å tolke og følge opp resultater. Lærerne forteller at de ikke har fått opplæring i dette, og at de ser på tolkning av resultater fra eksempelvis Elevundersøkelsen som ledelsens ansvar, og at dette er noe de bare får presentert. Ellers opplever de at deres utdanning har gitt dem den kompetansen de trenger til å tolke statistikk og vurdere resultater. Samtidig sier noen lærere at de ikke har fått noe opplæring i å tolke og følge opp resultater, og at ledelsen i liten grad gjør dette, noe som kan få prosessen rundt kvalitetsutviklingsarbeidet til å stoppe opp.

Skoleledere på videregående forteller at de ikke har fått noen opplæring i å tolke og følge opp resultater og data, annet enn det de har fra rektorutdanningen og andre lederutdanninger. Det er noe forskjell mellom skolelederne når det gjelder behov for kompetanseheving og støtte i arbeidet med å analysere og følge opp resultater. En skoleleder opplever behov for mer kompetanse og støtte for å lykkes i kvalitetsutviklingsarbeidet:

«Jeg skulle ønske meg mer støtte i analysearbeidet, og skulle gjerne hatt tettere kobler til UH-sektor om forskning og metoder om læring.» - Skoleleder videregående

Skolelederne mener at støtte fra skoleeier er helt sentralt i kvalitetsutviklingsarbeidet. En viser til at skoleledere har stor frihet i arbeidet, noe som er positivt. Samtidig er skoleeier med på å følge opp resultater på eksempelvis Elevundersøkelsen ved behov. Mangel på støtte fra skoleeier oppleves som en utfordring i arbeidet, man kan, som skoleleder stå alene i prosessen med både å analysere og utvikle treffsikre tiltak. En skoleleder nevner behov for mer kunnskap og støtte for å få til et profesjonsfelleskap på skolen.

Også blant skoleeierne er det uenighet i behovet for kompetanse. En skoleeier opplever behov for mer støtte til datatolkning, og trekker særlig frem skolebidragsindikatoren. En annen skoleeier mener at det ikke er kompetanse som er utfordringen på skoleeiernivå, men støtte i form av forventinger fra staten til å jobbe med kvalitetsutvikling.

8.3.1 Eksempelbeskrivelse I «Kompetanse, støtte og veiledning»

Stor barneskole i stor kommune på Østlandet med høy skolebidragsindikator.

Politisk ledelse i kommunen har satt noen overordnede mål for opplæringen, og det forventes at skolene utformer sine egne mål med utgangspunkt i egne utfordringer og de kommunale målene. Kommunens mål er brede slik at alle skoler kan finne egne, mer konkrete målsettinger som passer innenfor kommunens mål. Dermed oppleves målene i mindre grad som noe som kommer utenfra og i større grad som relevante i egen skole.

Skoleeier følger jevnlig opp skolene med dialogmøter hvor man snakker om hvilke prosesser skolene har satt i gang og hvordan de følger opp enkeltelever. Skoleleder sier at skoleeier har gitt skolene stor frihet, og opplever at de er mer prosessorientert enn resultatorientert. Skoleeier har utviklet et eget resultatdashboard for kommunen hvor de kan følge resultater ved skolene og i helhet, men snakker mer om utviklingsprosesser enn tall.

Skoleleder har stor frihet til å velge hvordan arbeidet med kvalitetsutvikling skal gjennomføres på skolen. Skolelederen har lang erfaring med kvalitetsutvikling og bruk av data, ulike kilder og verktøyene fra Utdanningsdirektoratet. I stedet for å ansette flere ledere, har skoleleder valgt å ansette to lærere til å støtte og fasilitere utviklingsprosesser og utviklingen av profesjonsfellesskapet. De er med å analysere resultatene, samt at de støtter og følger opp de andre lærerne i utviklingen og gjennomføringen av tiltak.

8.3.2 Eksempelbeskrivelse II «Kompetanse, støtte og veiledning»

En mellomstor ungdomsskole i mellomstor kommune på Østlandet – høy skolebidragsindikator.

Skoleeier forklarer at det finnes rutiner for dialogprosesser rundt resultater i kommunen, hvor skoleeier snakker med skoleleder og leder snakker med lærere. Det virker å være variasjoner når det kommer til prosesskvalitet ved de ulike skolene i kommunen.

På den utvalgte skolen har de egne roller som prosessveiledere som har særlig ansvar for å drive kompetansehevingen på skolen. Prosessveilederne jobber også med veiledning og motivasjon. Skoleleder opplever at det kan være utfordrende hvis lærere har ulike faglige ståsteder, som gjør det vanskelig å få personalet til å dra i samme retning. Derfor er det viktig å ha en ledergruppe som setter tydelig retning på kvalitetsutviklingsarbeidet. Skoleleder opplever det som en styrke at det er god kultur for deling blant personalet på skolen.

Lærerne opplever selv at de har gode rutiner for planlegging, gjennomføring og etterarbeid ved de ulike undersøkelsene. Lærerne forteller at de har fått hjelp og støtte fra UH for å jobbe med oppfølging av et område hvor skolen skåret lavt på Elevundersøkelsen.

Opplevelsen til lærerne er at det er god kultur for å ville utvikle seg blant lærerne. De har en opplevelse av å bli hørt av ledelsen hvis de kommer med innspill. De bruker mye av utviklingstiden på skolen til medvirkning og vurdering for læring. Selv om lærerne opplever at det er gode rutiner for oppfølging og veiledning rundt kvalitetsarbeidet på skolen, forteller de at det alltid er behov for mer opplæring i å tolke og følge opp resultater.

8.3.3 Eksempelbeskrivelse III «Kompetanse, støtte og veiledning»

Stor barneskole i en stor kommune på Østlandet med lav skolebidragsindikator.

Politisk ledelse får skriftlige og muntlige orienteringer av skoleeier. Er det noe i informasjonen de får som signaliserer at det er behov for forbedring, etterspør de tiltak. Tidligere har politisk ledelse, sammen med administrasjonen og skoleledere gått sammen for å utvikle tiltak basert på resultater fra Elevundersøkelsen.

Skoleeier forteller at de driver kvalitetsutvikling gjennom kartleggingsprøver, nasjonale prøver og Elevundersøkelsen. Basert på resultatene identifiserer de skoler som har behov for oppfølging. I samtale med skolene ser de på hvilke interne systemer skolene har, og om kollektiv praksis er etablert. Skoleeier utformer i dialog med skolene oppfølgingspunkter de må jobbe videre med. Formålet med denne prosessen er å gi støtte til utvikling. Skoleeier følger også opp skoler som lykkes for å se hva de gjør og om det er noe som er overførbart til andre skoler. Kommunen har et rektornettverk hvor de gjør dypdykk i læringsmiljø, vurderingspraksis og kvalitetsutvikling.

Skoleleder involvere ledergruppen i å analysere og følge opp resultatene. Sammen med ledergruppen og personalet finner de mål og tiltak for det videre arbeidet. Skoleleder opplever stor frihet i hvilke områder de som skole skal utvikle seg på. Selv om skoleleder opplever at skoleeier i kommunen gjør en god jobb og følger opp kvalitetsutviklingsarbeidet i kommunen, opplever de å ikke få mye hjelp underveis. Opplevelsen er at skoleeier følger opp resultater som ikke er gode nok, og at de gir støtte til utviklingsarbeidet, men at de ikke ønsker å være for tett på hver skole. Ønsket fra skoleleder er at det skal være mer felles arbeid og retning for kvalitetsutviklingsarbeidet i kommunen. Skoleleder forteller at de som skole har behov for mer analysekompetanse for å følge opp resultatene på en bedre måte. Selv om de får laget tiltak basert på resultatene, er skoleleder sin opplevelse at de må jobbe mer med å følge opp at det skjer endring og støtte lærerne i å tørre og prøve nye ting.

Lærerne forteller at de involveres i å tolke og følge opp resultater på skolen. Opplevelsen til lærerne er at de blir hørt og involvert i kvalitetsutviklingsarbeidet på skolen, noe som blir sett på som positivt og som en motivasjon i arbeidet. For videre arbeid trekker de frem mulighet for mer delingskultur blant lærerne og å tørre og gjøre nye ting for å utvikle seg og få til endringer.

8.3.4 Eksempelbeskrivelse IV «Kompetanse, støtte og veiledning»

Stor videregående skole i mellomstor kommune Nord-Norge.

Politisk ledelse opplever at informasjonen fra Elevundersøkelsen og de andre lovpålagte undersøkelsene og statistikkene som nyttige. Det er stort handlingsrom i fylkeskommunen for å gjennomføre tiltak, men informanten savner mer riktige styringssignaler fra staten, og ressurser til følge det opp.

Skoleeier peker på at skolene selv gjør et arbeid når resultatene fra eksempelvis Elevundersøkelsen kommer. Skoleeier opplever at de har god kompetanse, men etterlyser støtte i form av forventinger fra staten om hvordan de skal arbeide med kvalitetsutvikling. Administrativ skoleeier har liten kontakt med politisk ledelse.

Skoleleder forteller at de snakker mye om skoleutvikling på skolen. Siden skoleleder opplever rollene mellom skoleeier og skoleleder som adskilte, fører dette til at vedkommende opplever å stå alene i utforming og oppfølging av tiltak. Skolelederen etterlyser videre et profesjonsfellesskap for å dele erfaringer og få kunnskap om hvordan andre skoler lykkes.

Lærerne opplever at arbeidet med kvalitetsutvikling på skolen er fragmentert og ikke helhetlig. Undersøkelser gjennomføres, men det fins ingen plan for oppfølging av resultatene. De opplever at det er en mangel på transparens horisontalt og vertikalt. Med dette mener lærerne at det er lite erfaringsdeling om hva man gjør på tvers av lærerne, i tillegg til at det også er mangel på transparens til skoleledere og skoleeier, ved at de som lærere får lite innsikt i hvorfor de gjør som de gjør. I lys av dette opplever lærerne også mangel på medvirkning i utvikling av prøver og tiltak, og at dette igjen fører til at det blir mangel på eierskap til det som gjennomføres. Selv om både lærerne og skoleledelsen ser på elevmedvirkning som viktig, opplever lærerne lite struktur rundt hvordan de kan sikre at elevene involveres på en god måte. Lærerne opplever at styrken i skolens arbeid med kvalitetsutvikling er ressurssterke lærere som bryr seg om elevene. Samtidig er det viktig at de jobber i samme retning og mot felles mål.

9. Opplevd nytteverdi av dagens kvalitetsvurderingssystem

Mange prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy oppleves nyttige, men små grep kan øke nytteverdien betraktelig

Innledning

Dette kapittelet ser nærmere på om og i hvilken grad skolens ansatte opplever dagens system og verktøy som nyttige for sine behov. For å få informasjon om dette har vi undersøkt, gjennom spørreundersøkelsen og de kvalitative intervjuene med lærere og skoleledere hvordan innhold, indikatorer, publiseringsnivåer, publiseringshyppighet, datavisualisering, analyse- og refleksjonsstøtte og rolletilganger i eksisterende verktøy og datakilder bidrar til å støtte aktørenes behov. Vi har besvart disse problemstillingene:

- Hvordan støtter eksisterende nasjonalt utviklede prøver, brukerundersøkelser, verktøy, datakilder (kvalitetsvurderingssystemet) og andre prøver, undersøkelser, verktøy og datakilder opp under målgruppens behov?
- Hvordan bidrar innhold, indikatorer, publiseringsnivåer, publiseringshyppighet, datavisualisering, analyse- og refleksjonsstøtte og rolletilganger i eksisterende verktøy og datakilder til å støtte aktørenes behov?

Hovedfunn fra dette kapittelet:

- Obligatoriske prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy vurderes vesentlig nyttigere blant skoleledere og skoleeiere enn blant lærere.
- Stor variasjon i vurderingen av de frivillige prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene i alle målgrupper, men skoleledere og skoleeiere vurderer på generelt grunnlag de fleste prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy høyere enn lærere.
- Hvorvidt en prøve, undersøkelse, datakilde eller verktøy oppleves som mer eller mindre nyttig, kan gjennom funn fra kommentarfeltene i spørreundersøkelsen og fra de kvalitative intervjuene, knyttes til innhold, gjennomføringsmetode, publiseringsnivå, publiseringshyppighet og muligheten til å måle progresjon.

Overordnet tyder resultatene på at skoleeiere og skoleledere vurderer dagens prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy som betydelig nyttigere enn lærere gjør. Det er imidlertid verdt å huske at variasjonen blant lærerrespondentene er stor, og at ikke alle prøvene og undersøkelsene er like relevante for alle lærerne.

Generelt er skoleeier mer positiv i vurderingen enn de andre gruppene. Skoleledere er mindre positive i sin vurdering enn skoleeierne, men mer positive enn lærerne. Samtidig ser vi en stor variasjon i vurderingen av de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene. Noen av dem oppleves som nyttige av flere målgrupper, mens andre prøver, undersøkelser og datakilder i mindre grad oppleves nyttige på tvers av målgrupper.

Gjennom funn fra kommentarer i spørreundersøkelsen, og gjennom de kvalitative intervjuene, er det tydelig at nytteverdien av en prøve eller en undersøkelse avhenger av at resultatene kan brukes på en meningsfull måte på det aktuelle nivået. Lærere trenger for eksempel i større grad enn skoleeiere mulighet for å se enkeltelevers besvarelse for å kunne gjøre eventuelle endringer i praksis. Skoleeiere og skoleledere har, på sin side, mindre behov for innsikt i enkeltelevers besvarelser, men større behov for å kunne sette sammen data på systemnivå.

Både skoleeiere, skoleledere og lærere har behov for å kunne følge elevene over tid. Igjen er publiseringsnivået viktig – lærere har behov for å følge individer, mens skoleledere og skoleeiere i mindre grad har behov for dette.

Respondentene er også opptatt av publiseringshyppighet og -tidspunkt. Skal elever og lærere oppleve resultatene som relevante, må de publiseres kort tid etter at prøven eller undersøkelsen er gjennomført. Det er også viktig at resultatene ikke kommer på slutten av en periode, slik at de kan brukes i kvalitetsutviklingsarbeidet. Vi ser eksempelvis at flere lærere og skoleledere benytter Klassetrivsel og Spekter som et supplement til Elevundersøkelsen, for å få dekket sitt behov for hyppigere målinger.

Innhold og gjennomføringsmetode er andre viktige forhold. For lærerne er det viktig at prøve- og undersøkelsessituasjonen i større grad gjenspeiler en vanlig undervisningssituasjon enn det den gjør i dag. Prøvene og undersøkelsene må ikke bli for lange, og spørsmålene må ikke være for vanskelige for elevene. Flere lærere og skoleledere opplever at digitale kartlegginger er uegnet på 1. trinn.

Både skoleledere og lærere påpeker at resultatene som kommer ut på andre siden av prøven eller kartleggingen helst må være så konkrete som mulig med tanke på oppfølging og tiltak. Flere skoleledere og skoleeiere opplever også sammenligning mot «normalen» /nasjonalt gjennomsnitt som nyttig.

Flere skoleledere og skoleeiere etterlyser et verktøy som gjør det enkelt for dem å se resultatene i sammenheng. For at et verktøy skal oppleves nyttig må det være enkelt å bruke og forstå, og man må kunne se resultater fra flere datakilder i samme visning.

En skoleleder i grunnskolen uttrykker det slik i spørreundersøkelsen:

«Noen prøver oppleves lite nyttige fordi vi ikke får konsistent informasjon. På forskjellige klassetrinn er det helt ulike typer prøver, f.eks. i lesing og regning. Dermed blir hele prøvesystemet fragmentert og uoversiktlig. Hver enkelt prøve kan være grei nok til sitt formål, men helheten og sammenhengen blir uklar. Dermed oppleves prøvene også mindre nyttige enn hva de kunne ha vært.»

«Ulike administrative systemer for prøver og kartlegginger skaper unødvendig merarbeid og frustrasjon; det bør være ett felles system for administrasjon av alle prøver, kartlegginger og undersøkelser. Skrekkeeksempelet er administrasjon av kartleggingsverktøyet i grunnleggende norsk - som ellers er et godt verktøy. Systemet hindrer at verktøyet blir tatt i bruk.»

En annen skoleleder berører problematikken om at prøvene og undersøkelsene virker utdatert:

«Tester mest teoretiske skriftlige ferdigheter på et gitt begrenset tidspunkt uten å se de i kontekst med de kreative, utforskende og sosiale ferdigheter, slik det er beskrevet i ny læreplan. Testene virker på denne måten noe foreldet uten å ta hensyn til måling av utforskende ferdigheter og dybdelæring.»

9.1 Opplevd nytteverdi blant skoleeiere, skoleledere og lærere i grunnskolen: Skoleeiere og skoleledere opplever betraktelig større nytte av de obligatoriske prøvene og undersøkelsene enn lærerne

I spørreundersøkelsen ba vi respondentene om å svare på i hvilken grad de opplever de forskjellige prøvene, undersøkelsene, verktøyene og datakildene som nyttige i arbeidet med å vurdere og utvikle kvaliteten på opplæringen²². Skoleeiere, skoleledere og lærere har kun vurdert nytten av de prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene de oppga å ha brukt de siste 12 månedene, jamfør spørsmålet om bruk i kapittel 5. Det innebærer at det er svært ulikt hvor mange som har vurdert nytten av de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene. Det er også viktig å se på hvor mange som har brukt de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene når man tolker resultatene i dette kapittelet.

Det er stor variasjon i opplevd nytteverdi av de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene. Resultatene viser at mange opplever flere av prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene som nyttige, samtidig som mange opplever dem som mindre nyttige. Skoleeiere og skoleledere opplever de fleste prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy som nyttigere enn lærere. Når vi presenterer resultatene, ser vi først på de prøvene og undersøkelsene som er obligatoriske for kommunene og skolene å gjennomføre, deretter på de som er frivillige.

9.1.1 Vurderingen av obligatorisk prøver og undersøkelser

Skoleeierne finner de obligatoriske prøvene, undersøkelsene, verktøyene og datakildene nyttigere enn hva skolelederne gjør, som igjen finner dem nyttigere enn hva lærerne gjør. Mens over halvparten av skoleeierne vurderer alle 11 prøvene og undersøkelsene vi spør om som nyttige i stor eller svært stor grad, er det tre undersøkelser og prøver som faller under denne terskelen blant skolelederne. Blant lærerne er det kun to prøver og undersøkelser, ferdighetsprøven i svømming og standpunkt karakterer, som vurderes som nyttige i stor eller svært stor grad av over halvparten av lærerne som har gitt en vurdering.

Alle tre nasjonale prøver, i regning, lesing og engelsk, kommer høyt opp når skoleledere og skoleeiere vurderer de obligatoriske prøvene og undersøkelsenes nytte, mens lærerne vurderer dem som i mindre grad nyttige. Disse forskjellene er statistisk signifikante. Det er mer delte oppfatninger blant skoleledere og skoleeiere om Elevundersøkelsen på obligatoriske trinn enn om de øvrige undersøkelsene. Større andeler respondenter i gruppene vurderer at Elevundersøkelsen er nyttig i liten eller svært liten grad enn for de fleste andre undersøkelser, samtidig som det også er relativt store andeler som vurderer at Elevundersøkelsen er nyttig i svært stor grad.

9.1.1.1 Blant lærere

Figur 9-1 viser resultatene på spørsmålet til lærere i grunnskolen om hvor nyttige de obligatoriske prøvene og undersøkelsene er i arbeidet med å vurdere og bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte. 70 % av de 51 lærerne i grunnskolen som har besvart spørsmålet, vurderer

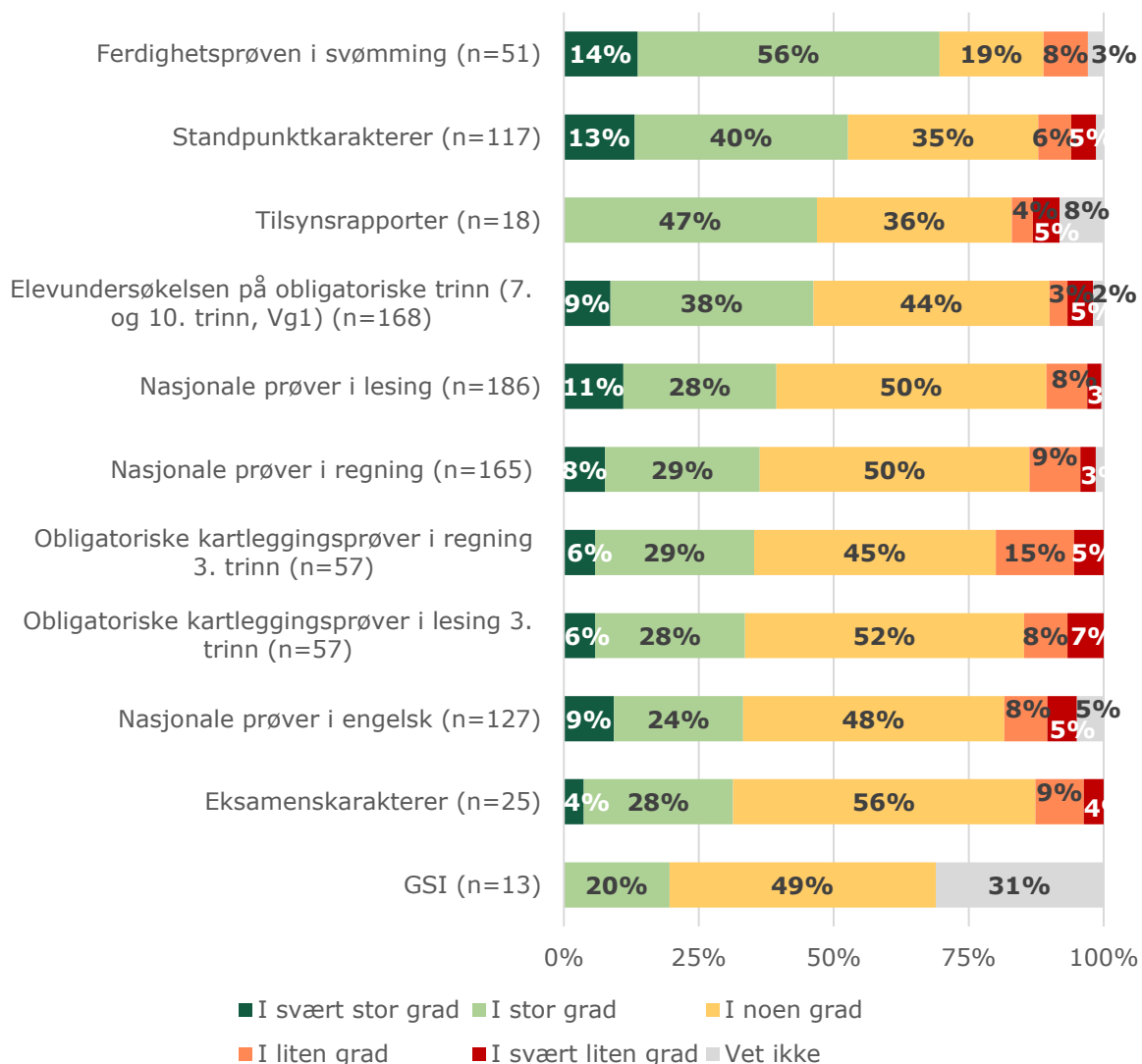
²² For lærere ble spørsmålet stilt som følger: «I hvilken grad opplever du at følgende prøver, undersøkelser, verktøy og datakilder er nyttige i arbeidet med å vurdere og bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte?». For skoleledere ble spørsmålet stilt som følger: «I hvilken grad opplever du at følgende prøver, undersøkelser, verktøy og datakilder er nyttige for å vurdere og utvikle kvaliteten på opplæringen?». For skoleeiere ble spørsmålet stilt som følger: «I hvilken grad opplever dere som skoleeier at følgende prøver, undersøkelser, verktøy og datakilder er nyttige for å vurdere og utvikle kvaliteten på opplæringen?». Lærere ble kun bedt om å vurdere nytteverdien for prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene de oppga på spørsmålet om hvilke prøver, undersøkelser, verktøy og datakilder de hadde benyttet i arbeidet med å vurdere og bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte de siste 12 månedene (se kapittel 5). Vær oppmerksom på antallet som har vurdert enkeltprøver, undersøkelser, datakilder og verktøy.

ferdighetsprøven i svømming som nyttig i stor eller svært stor grad. Dette er den høyeste andelen blant lærerne i grunnskolen. Deretter følger standpunkt karakterer, som 53 % av de 117 lærerne i grunnskolen som har besvart spørsmålet, vurderer som nyttig i stor eller svært stor grad. Elevundersøkelsen på obligatoriske trinn vurderes som nyttig i stor eller svært stor grad av 47 % av de 168 lærerne i grunnskolen som har svart.

Mellom 39 % og 33 % av grunnskolelærerne som har besvart spørsmålet, vurderer de nasjonale prøvene i lesing, i regning og i engelsk, og de obligatoriske kartleggingsprøvene i lesing i regning i 3. trinn, til å være nyttige i stor eller svært stor grad. Klart færre grunnskolelærere, bare 25, som vurdert nytten av eksamens karakterer. Blant dem opplever bare 32 % at eksamens karakterer er nyttige i stor eller svært stor grad. 18 grunnskolelærere har vurdert tilsynsrapporter, og 47 % finner dem nyttige i stor grad. 13 grunnskolelærere har vurdert nytten til GSI, og bare 20 % av dem finner GSI i stor grad nyttig.

Lærere som *ikke* er kontaktlærere, vurderer at Elevundersøkelsen på obligatoriske trinn er nyttig i større grad enn hva lærere som er kontaktlærere gjør. Denne forskjellen er statistisk signifikant.

I hvilken grad opplever du at følgende prøver, undersøkelser, verktøy og datakilder er nyttige i arbeidet med å vurdere og bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte?

Figur 9-1: Opplevd nytteverdi av de obligatoriske prøvene og undersøkelsene blant lærere i grunnskolen

9.1.1.2 Blant skoleledere

Som vi kan se av Figur 9-2 er det de nasjonale prøvene i regning, lesing og engelsk som vurderes som nyttigst av skolelederne i grunnskolen som har besvart spørsmålet. Alle tre nasjonale prøver vurderes som nyttige i stor eller svært stor grad av om lag 60 % av de over 600 skolelederne som har svart. Like bak følger de obligatoriske kartleggingsprøvene i regning og i lesing 3. trinn. Blant de litt over 500 skolelederne i grunnskolen som har svart, finner 57 % at de to prøvene er nyttige i stor eller svært stor grad. 63 % av 269 skoleledere finner ferdighetsprøven i svømming nyttig i stor eller svært stor grad, og tilsvarende 56 % av 234 skoleledere når det gjelder standpunktkarakterer.

Elevundersøkelsen på obligatoriske trinn vurderes som nyttig i stor eller svært stor grad av halvparten av de 610 skolelederne som har svart. Bare 9 % av skolelederne som har svart finner

Elevundersøkelsen i svært liten grad nyttig. Nederst i skoleledernes vurdering av hvilke prøver, undersøkelser, verktøy og datakilder som er nyttige for å vurdere og utvikle kvaliteten på opplæringen ligger Tilsynsrapporter, eksamenskarakter og GSI.

Både for de nasjonale prøvene i lesing, regning og engelsk, og de obligatoriske kartleggingsprøvene i regning og lesing 3. trinn, har skolelederne statistisk signifikant høyere vurdering av hvor nyttige de er, sammenlignet med lærernes vurderinger.

Skoleledere på store skoler vurderer en rekke av de obligatoriske prøvene og undersøkelsene som nyttige i større grad enn hva skoleledere på små og mellomstore skoler gjør²³. Også skoleledere på mellomstore skoler vurderer utvalgte prøver og undersøkelser som nyttig i større grad enn skoleledere på små skoler²⁴.

Når det gjelder sentralitet ser vi at skoleledere på skoler i sentrale kommuner i større grad vurderer obligatoriske prøver og undersøkelser som nyttige, sammenlignet med skoleledere på skoler i mindre sentrale kommuner. På skoler i sentrale kommuner vurderer skoleledere nasjonale prøver i regning, i lesing og i engelsk, og Elevundersøkelsen på obligatoriske trinn, som nyttige i større grad enn hva skoleledere på skoler i mindre sentrale kommuner gjør. Forskjellene er statistisk signifikante. Skoleledere på skoler i kommuner som verken er sentrale eller mindre sentrale vurderer også nytten til nasjonale prøver i engelsk og Elevundersøkelsen på obligatoriske trinn som signifikant høyere enn hva skoleledere på skoler i mindre sentrale kommuner gjør.

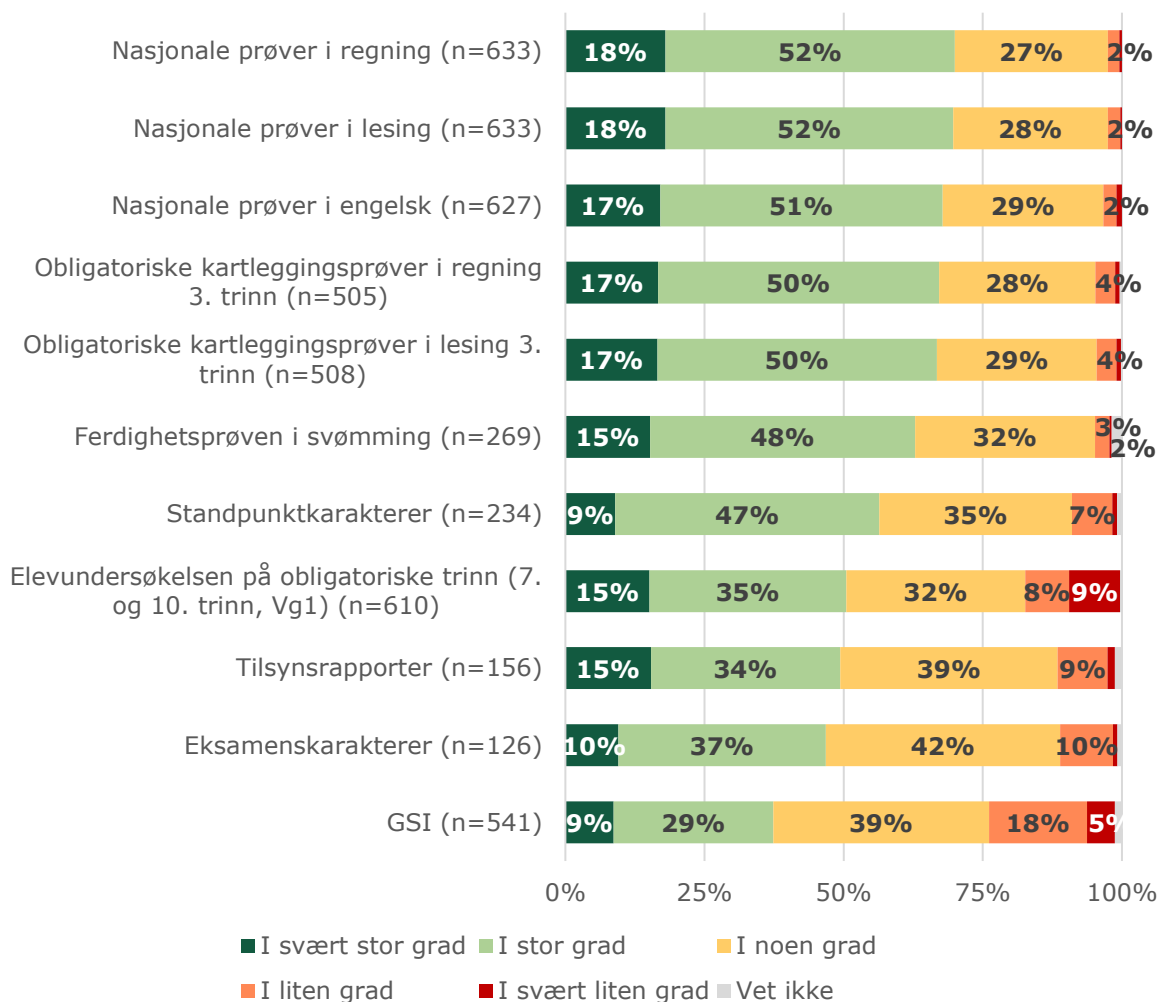
På skoler i kommuner som verken er sentrale eller mindre sentrale vurderer skolelederne at ferdighetsprøven i svømming er nyttig i større grad enn hva skolelederne på skoler i sentrale kommuner gjør, og forskjellen er statistisk signifikant.

Skoleledere som har gjennomført rektorutdanningen finner de nasjonale prøvene i regning, i lesing og i engelsk nyttige i signifikant større grad enn hva skoleledere som ikke har gjennomført rektorutdanningen gjør.

²³ Skoleledere på store skoler vurderer nasjonale prøvene i regning, i lesing og i engelsk, obligatoriske kartleggingsprøver i lesing og i regning 3. trinn, Elevundersøkelsen på obligatoriske trinn, og GSI, høyere enn skoleledere på små skoler. Disse forskjellene er statistisk signifikante. Skoleledere på store skoler vurderer nytten til nasjonale prøver i regning, i lesing og i engelsk høyere enn hva skoleledere på mellomstore skoler gjør, og forskjellene er statistisk signifikante.

²⁴ Skoleledere på mellomstore skoler sin vurdering av nytten av nasjonale prøver i regning og Elevundersøkelsen på obligatoriske trinn er høyere enn vurderingen til skoleledere på små skoler, og forskjellene er statistisk signifikante.

I hvilken grad opplever du at følgende prøver, undersøkelser, verktøy og datakilder er nyttige for å vurdere og utvikle kvaliteten på opplæringen?

Figur 9-2 Opplevd nytteverdi av de obligatoriske prøvene og undersøkelsene blant skoleledere i grunnskolen

9.1.1.3 Blant skoleeiere

Skoleeierne i grunnskolen finner tilsynsrapporter nyttigst for å vurdere og utvikle kvaliteten på opplæringen i kommunen, jmfør Figur 9-3. 76 % av de 114 skoleeierne som har gitt en vurdering, finner tilsynsrapporter nyttige i stor eller svært stor grad. Nasjonale prøver i regning, lesing og engelsk vurderes som nesten like nyttige av skoleeierne, rundt 75 % av de 175 og 176 skoleeierne som har vurdert dem, finner de tre nasjonale prøvene nyttige i stor eller svært stor grad. Like store andeler av skoleeierne, 67 %, finner standpunkt- og eksamenskarakterer nyttige i stor eller svært stor grad. En noe større andel, 18 %, vurderer standpunktkarakterer som nyttige i svært stor grad, mens 12 % av skoleeierne vurderer eksamenskarakterer som nyttige i svært stor grad.

Blant skoleeierne er det GSI, elevundersøkelsen på obligatoriske trinn, obligatoriske kartleggingsprøver i regning og lesing 3. trinn, og til sist ferdighetsprøven i svømming, som i

minst grad vurderes å være nyttige. Men selv blant de som havner nederst, vurderer over halvparten av skoleeierne at de er nyttige i stor eller svært stor grad.

For de nasjonale prøvene i lesing, i regning og i engelsk, de obligatoriske kartleggingsprøvene i lesing og i regning 3. trinn, standpunktkarakterer, eksamenskarakterer og tilsynsrapporter, har skoleeierne statistisk signifikant høyere vurdering av hvor nyttige de er, sammenlignet med lærernes vurderinger.

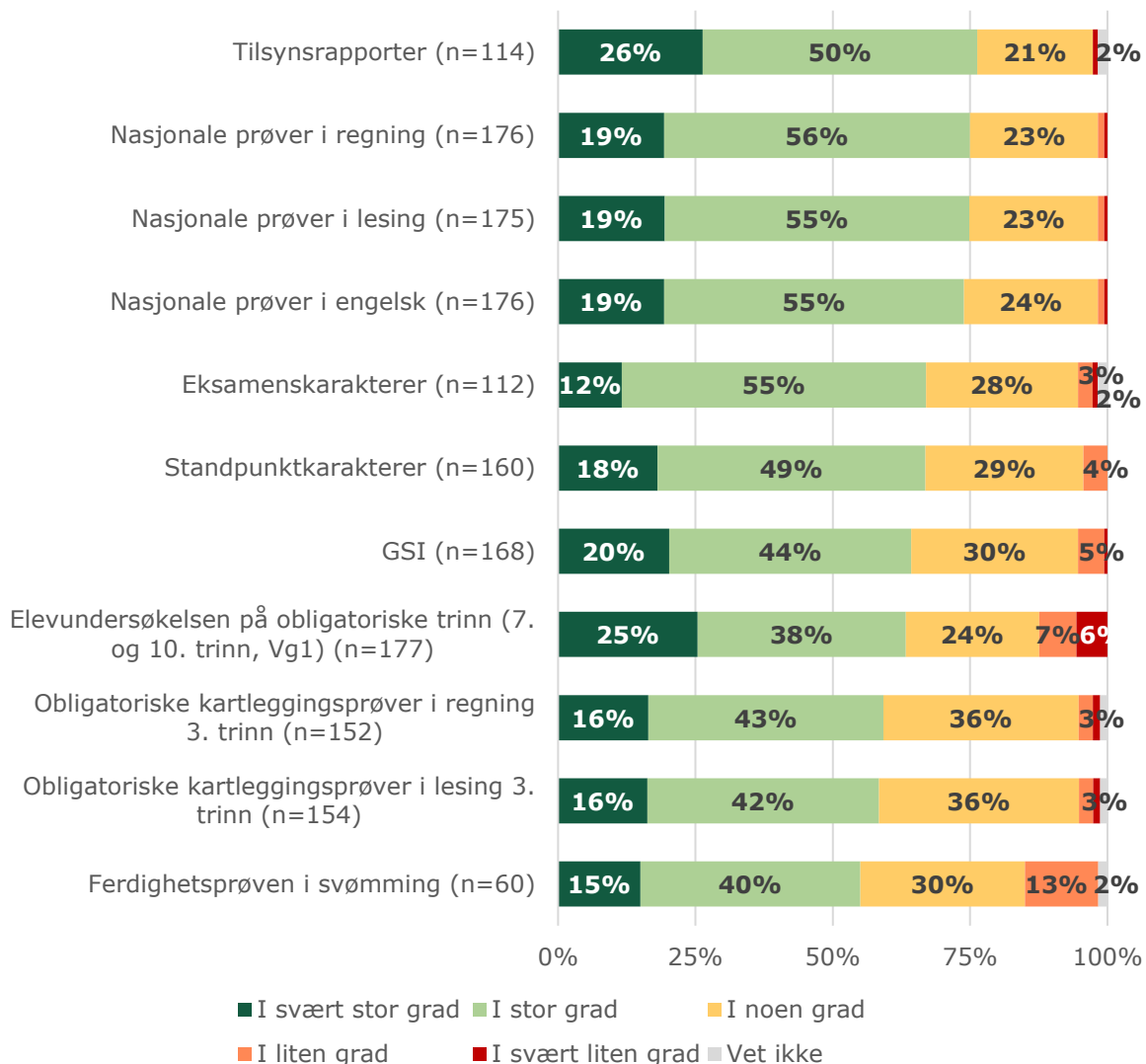
Skoleeiernes vurderinger av nytten til obligatoriske prøver og verktøy er også statistisk signifikant høyere enn skoleledernes vurderinger av nytten til Elevundersøkelsen på obligatoriske trinn, standpunktkarakterer, eksamenskarakterer, tilsynsrapporter og GSI.

Skoleeiere fra sentrale kommuner vurderer flere av de obligatoriske prøvene, undersøkelsene og datakildene høyere enn skoleeiere fra mindre sentrale kommuner og fra kommuner som verken er sentrale eller mindre sentrale²⁵.

Disse funnene knyttet til forskjeller mellom skoleledere ved små og store skoler, og mellom skoleledere og skoleeiere ved skoler i sentrale kommuner og mindre sentrale kommuner, støtter opp under funn fra kommentarfelt i spørreundersøkelsen og fra de kvalitative intervjuene, som henviser til at små kommuner og små skoler i mindre grad får tilgang til å se resultater fra skolen eller for kommunen. Streng tolkning av personvernlovgivningen hindrer skolene og skoleeiere å få tilgang til å se resultatene sine – mest prekært i Elevundersøkelsen. Det kan også knyttes til hvorvidt skoleledere og skoleeiere klarer å benytte seg av informasjonen de får. Skoleeier og skoleledere på små skoler og på skoler i mindre sentrale kommuner, er mindre fornøyd med egen kompetanse, og mindre fornøyd med støtten og veiledningen de mottar enn skoleeiere og skoleledere på store skoler og på skoler i mer sentrale kommuner. Hvis man ikke får tilgang til å se egne resultater, eller ikke vet hvordan man skal agere på de resultatene man får tilgang til, tyder funn fra kommentarene i spørreundersøkelsen og fra de kvalitative intervjuene på at det påvirker med opplevelsen av nytteverdien av de enkelte prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene.

²⁵ Skoleeiere fra sentrale kommuner sine vurderinger av nytten til nasjonale prøver i lesing, i regning og i engelsk, obligatoriske kartleggingsprøver i lesing og i regning 3. trinn, og GSI, er høyere enn skoleeiere fra mindre sentrale kommuner sine vurderinger av nytten til de samme prøvene og verktøyene. Forskjellene er statistisk signifikante. Skoleeiere fra sentrale kommuner sine vurderinger av nytten til obligatoriske prøver og verktøy er statistisk signifikant høyere enn vurderingene til skoleeiere fra kommuner som verken er sentrale eller mindre sentrale for nasjonale prøver i lesing, i regning og i engelsk, og obligatoriske kartleggingsprøver i lesing 3. trinn.

I hvilken grad opplever dere som skoleeier at følgende prøver, undersøkelser, verktøy og datakilder er nyttige for å vurdere og utvikle kvaliteten på opplæringen i kommunen?

Figur 9-3 Opplevd nytteverdi av de obligatoriske prøvene og undersøkelsene blant skoleeiere i grunnskolen

9.1.2 Vurderingen av frivillige prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy

9.1.2.1 Blant lærere

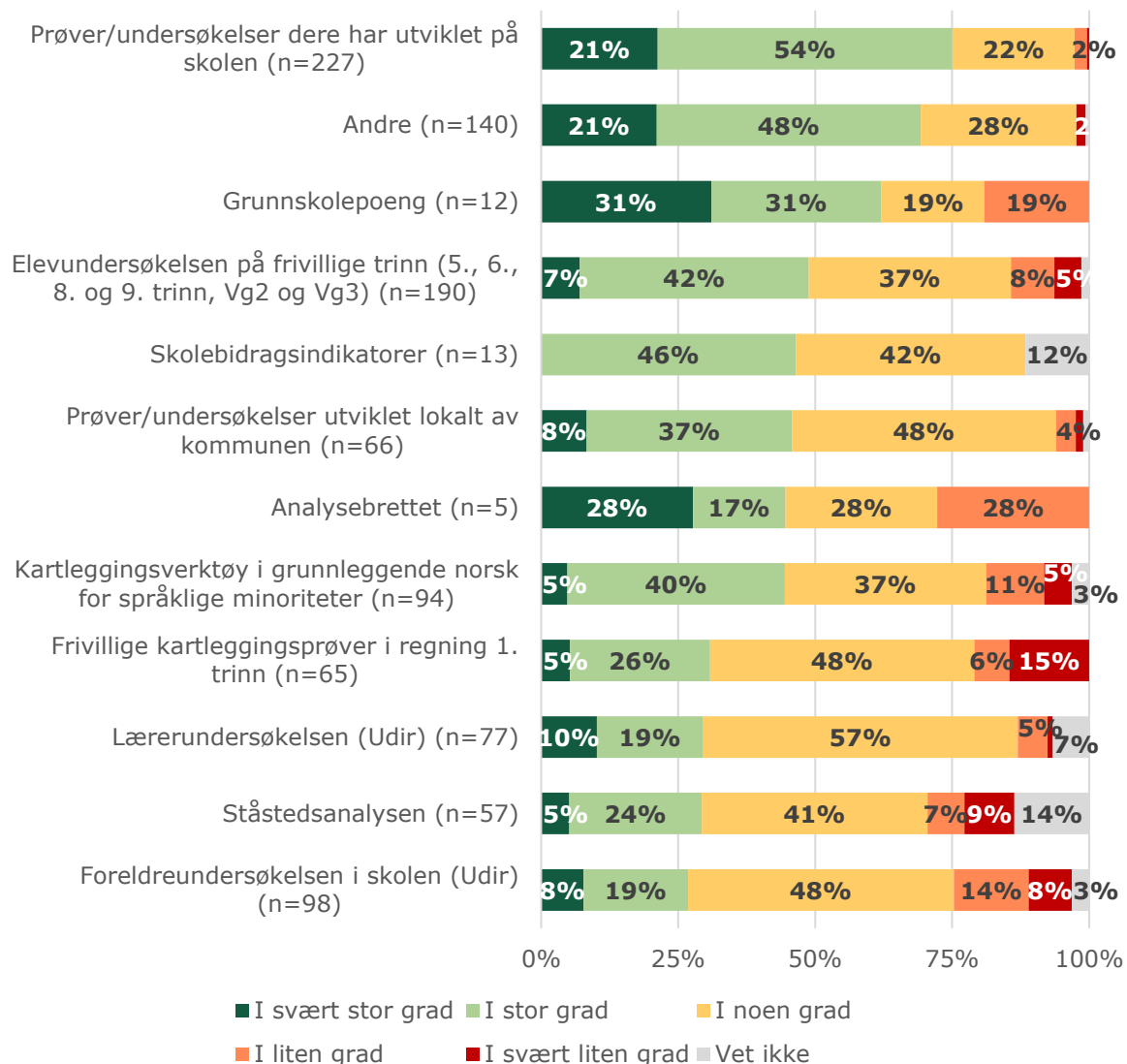
Som Figur 9-4 viser, er det stor variasjon i grunnskolelærernes vurderinger av nytten av frivillige prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy. Mest nytte oppgir de å ha av egenutviklede prøver/undersøkelser og annet enn det som er listet opp i figuren. Også grunnskolepoeng oppleves relativt nyttige.

Med hensyn til opplevd nytteverdi av andre prøver, undersøkelser, datakilder eller verktøy enn de som er listet opp i figuren over, er det mange lærere i grunnskolen som trekker frem Carlsten-testen, Spekter, Klassetrivsel og Kartleggeren som nyttige.

Blant prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy lærere i grunnskolen vurderer som minst nyttige, finner vi frivillige kartleggingsprøver i regning 1. trinn, Lærerundersøkelsen (Udir), ståstedsanalysen, og Foreldreundersøkelsen i skolen (Udir).

Den eneste prøven eller undersøkelsen hvor kommunens sentralitet har statistisk sammenheng med hvor nyttige grunnskolelærere finner at en prøve eller verktøy er, er Kartleggingsverktøy i grunnleggende norsk for språklige minoriteter. Lærere fra skoler i sentrale kommuner finner den signifikant mindre nyttig enn både lærere fra skoler i mindre sentrale kommuner og lærere fra skoler i kommuner som verken er sentrale eller mindre sentrale.

I hvilken grad opplever du at følgende prøver, undersøkelser, verktøy og datakilder er nyttige i arbeidet med å vurdere og bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte?

Figur 9-4: Opplevd nytteverdi av de frivillige prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene blant lærere i grunnskolen

9.1.2.2 Blant skoleledere

Generelt sett tilskriver skoleledere i grunnskolen flere av de frivillige prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene høyere nytteverdi enn lærere i grunnskolen gjør. Mange av skolelederne opplever relativt høy nytte av flere av de frivillige prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene. Samtidig gir også skoleeierne flere av prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene en nøytral vurdering.

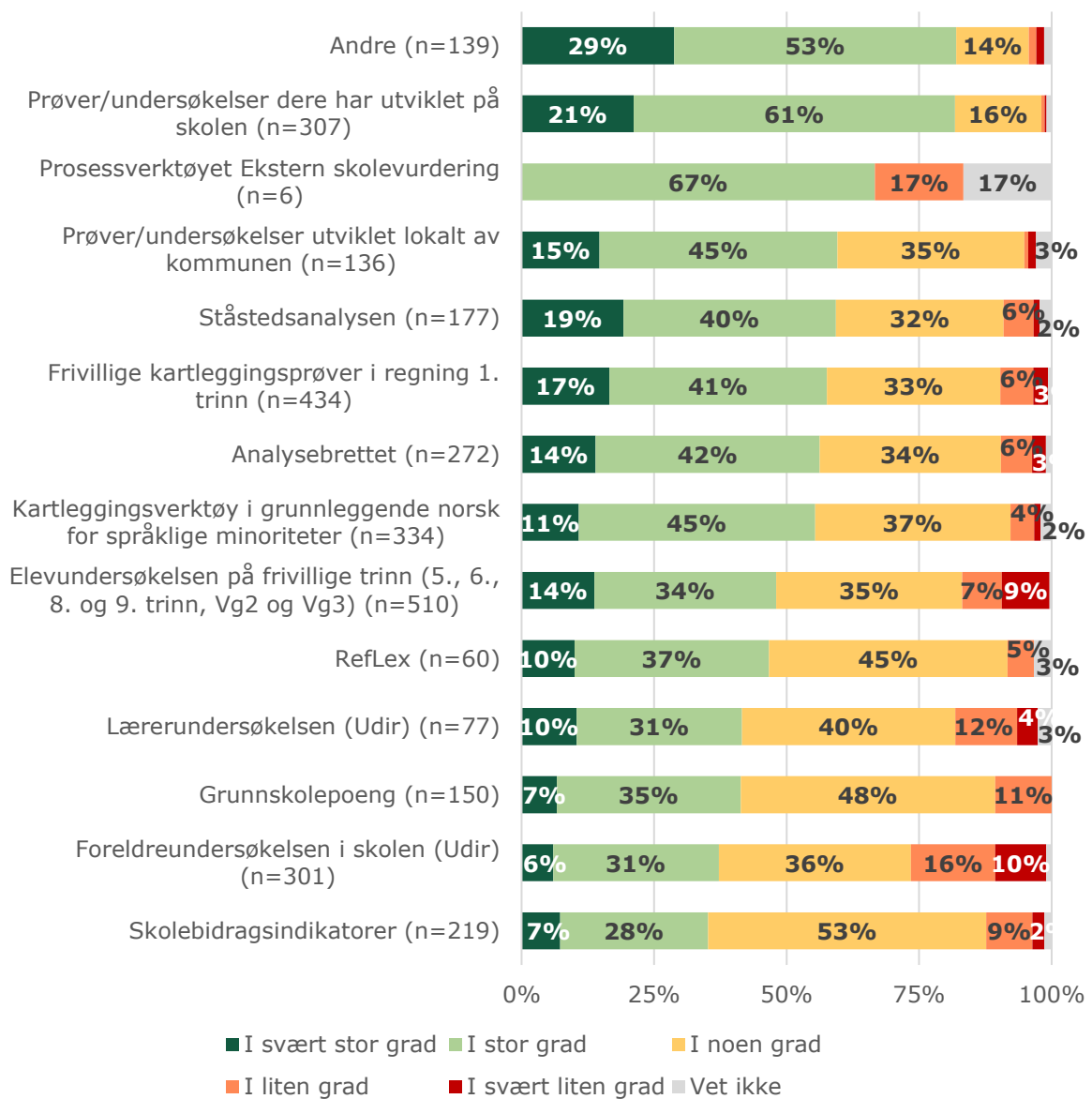
Som vi ser av Figur 9-5, oppgir skoleledere i grunnskolen at andre prøver, undersøkelser, datakilder eller verktøy enn de som er listet opp i spørreundersøkelsen, samt prøver og

undersøkelser som er utviklet på skolen, oppleves mest nyttige. Også lærerne vurderer nytten av disse høyest.

Når de utdyper i åpne tekstfelt disse andre prøvene og undersøkelsene, nevnes Spekter, Klassestrivsel, Carlsten-testen, Kartleggeren, Conexus Insight og UngData som nyttig av flere.

Blant prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy som vurderes som minst nyttig blant skoleledere i grunnskolen, finner vi Skolebidragsindikatorer, Foreldreundersøkelsen i skolen (Udir), grunnskolepoeng og Lærerundersøkelsen (Udir).

I hvilken grad opplever du at følgende prøver, undersøkelser, verktøy og datakilder er nyttige for å vurdere og utvikle kvaliteten på opplæringen?

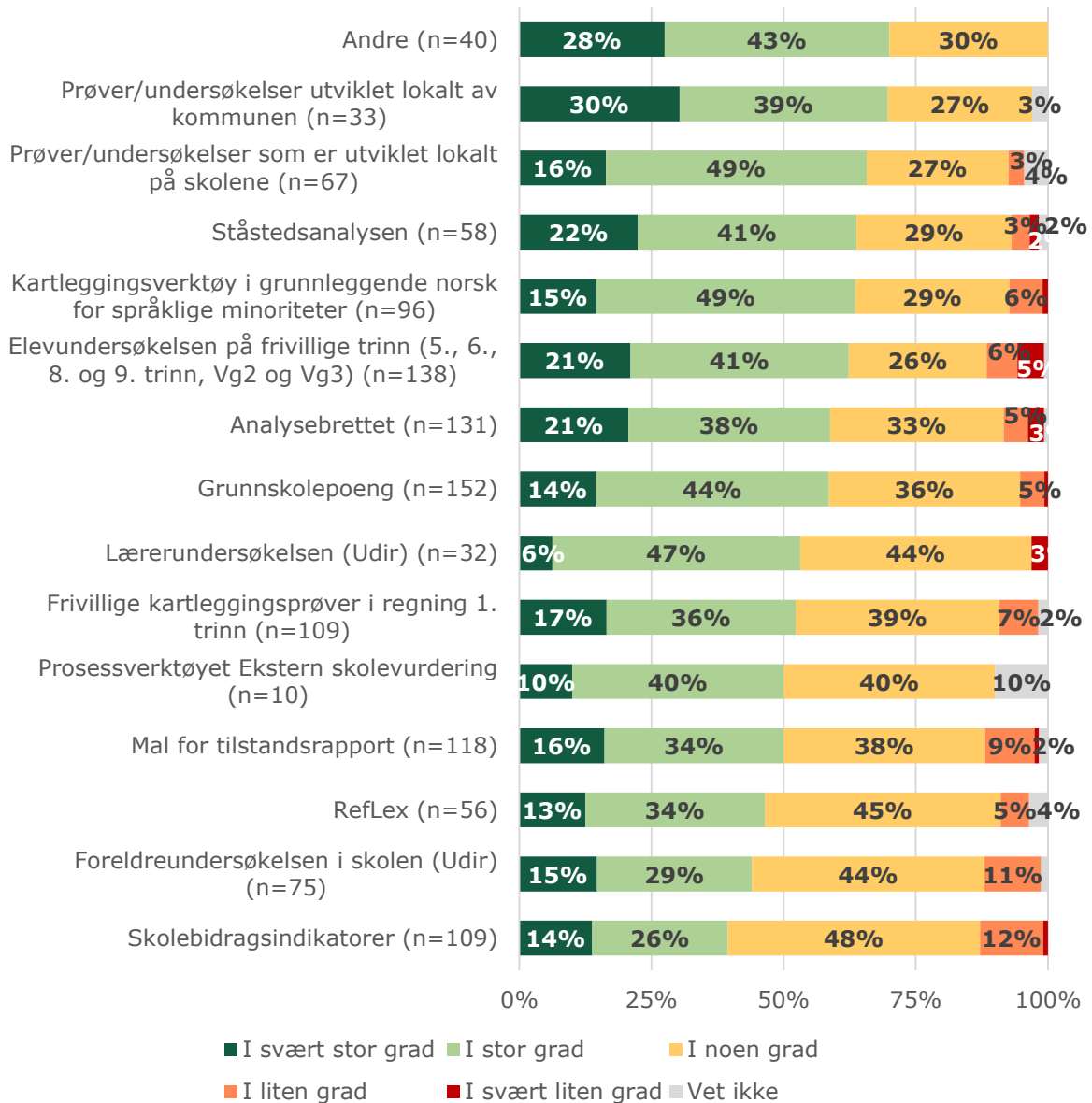
Figur 9-5: Opplevd nytteverdi av de frivillige prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene blant skoleledere i grunnskolen

9.1.2.3 Blant skoleeiere

Skoleeiere vurderer de fleste frivillige prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy som nyttigere enn hva både skoleledere og lærere gjør (Figur 9-6). Med hensyn til enkeltprøver, undersøkelser, datakilder og verktøy, vurderer kommunale skoleeiere Andre, prøver/undersøkelser utviklet lokalt av kommunen og prøver/undersøkelser utviklet lokalt på skolene som de nyttigste.

Skolebidragsindikatorer, Foreldreundersøkelsen i skolen (Udir) og RefLex er de undersøkelsene og datakildene som oppleves minst nyttig blant kommunale skoleeiere.

I hvilken grad opplever du at følgende prøver, undersøkelser, verktøy og datakilder er nyttige for å vurdere og utvikle kvaliteten på opplæringen?

Figur 9-6: Opplevd nytteverdi av de frivillige prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene blant skoleeiere i kommunale grunnskoler

9.1.3 Klarer skoleeiere, skoleledere og lærere i grunnskolen å bruke informasjonen?

I forbindelse med opplevd nytteverdi hadde spørreundersøkelsen noen overordnede spørsmål om informasjonens relevans og anvendbarhet, om innsamling av informasjonen er god ressursbruk og om tilgangen på ressurser når informasjonen skal tas i bruk.

Figur 9-7 viser resultatene for grunnskolen på spørsmål om informasjonens relevans og anvendbarhet. Over 80 % (andel «Helt enig» og «Enig») av skoleeiere og skoleledere opplever at det er tydelig hvordan de kan bruke informasjonen de samler inn, og hvordan den passer inn i mål og prioriteringer hos skoleeier og på nasjonalt nivå. Det er færre lærerne i grunnskolen som opplever det samme, særlig når det gjelder forståelsen for hvorfor de samler inn den informasjonen de gjør og hvordan den passer inn i skoleeiers/nasjonale mål og prioriteringer.

Majoriteten av skoleeiere og skoleledere støtter påstanden om at informasjonen de får fra de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene, gir dem et helhetlig inntrykk av elevenes sosiale og faglige utbytte av skolehverdagen. Denne påstanden støttes også av majoriteten av lærerne, om enn i noe mindre grad enn skoleeiere og skoleledere.

Lærere skårer signifikant lavere enn skoleledere og skoleeiere på alle påstandene i Figur 9-7, med unntak av «Det er enkelt å se resultatene fra de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene i sammenheng». Lærere og skoleeiere skiller seg heller ikke signifikant fra hverandre med hensyn til hvorvidt de synes det er enkelt å lage konkrete tiltak.^{26,27}

Når det kommer til om respondenten opplever at det er enkelt å se resultatene fra de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene i sammenheng, opplever omtrent halvparten av respondentgruppene dette. Skoleledere opplever dette i noe større grad enn lærere og skoleeiere. Skoleeiere opplever i minst grad at dette er tilfellet. Flere av kommentarene i undersøkelsen viser til verdien av å se resultater i sammenheng. Flere skoleledere etterlyser en bedre sammenstilling av informasjonen skolene benytter i kvalitetsutviklingsarbeidet:

«Skulle ønske at Udir hadde system der alle obligatoriske kartlegginger og prøver, samt evt pluss valgte kartlegginger ble satt sammen i et oversiktlig og praktisk anvendelig system via udir. Systemet bør være felles for alle skoler i Norge.»

«Trequ eit overordna kvalitetssystem som samordner alle data på kryss og tvers ned på klasse og individnivå. Informasjon om elevar frå 10.trinn må følgje dei inn i videregående skole og vidare opp trinna.»

«Rapportfunksjonene kunne vært bedre, slik at det er lettere å se alt i sammenheng. Man kan sammenlikne for samme år, men hvis vi ønsker å se sammenhenger over tid, så må vi lage egne systemer, klippe og lime. F.eks. savner jeg å kunne sammenlikne 9. trinn på nasjonale prøver med seg selv da de gikk på 8. trinn.»

Også skoleeiere etterlyser bedre tilgang til gode analyseverktøy:

«Bedre analysebrett fra Udir, med flere muligheter til å sette sammen. Når man er alene på et skolekontor, er det liten tilgang på støtte og veiledning.»

²⁶ Skoleledere skårer samtidig signifikant høyere enn skoleeiere på denne påstanden.

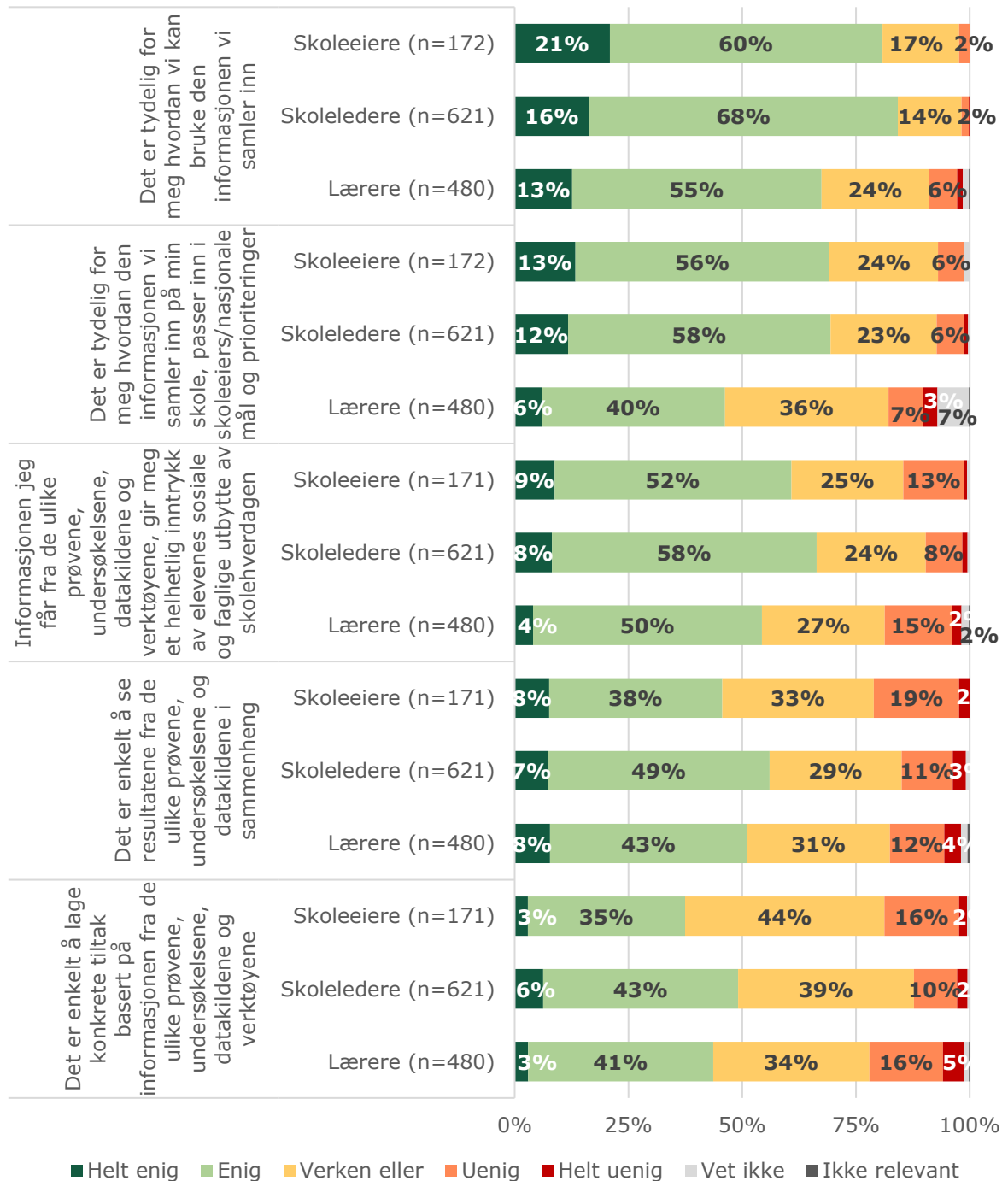
²⁷ Lærere fra skoler i kommuner som er verken sentrale eller mindre sentrale skårer signifikant høyere på påstanden om at det er enkelt å se resultatene i sammenheng, sammenlignet med skoler i sentrale kommuner. Lærere fra skoler i kommuner som verken er sentrale eller mindre sentrale skårer i tillegg høyere på påstanden om at informasjonen de får fra de ulike prøvene gir ett helhetlig inntrykk av elevenes utbytte, sammenlignet med lærere på skoler i mindre sentrale kommuner.

«Vi trenger en langt bedre løsning for analysebrettet og statistikkportalen. Den er svært komplisert å bruke for å sammenstille og presentere resultater og funn. Det er svært tidkrevende for skoleeier å jobbe med dette (må klippe og lime og lage egne fremstillinger som burde vært tilgjengelige i løsningen). Burde vært enklere å vurdere ulike resultater opp mot hverandre fra ulike undersøkelser/prøver - på et mer detaljert nivå, og i en fremstilling som er leservennlig.»

«Jeg ønsker at analysebrettet på udir.no blir enda bedre og gir bedre veiledning i å tolke resultatene. Det kan også være en ide å tilby digitale kurs i tolking av resultater på prøver og undersøkelser.»

Når det gjelder hvorvidt respondenten opplever at det er enkelt å lage konkrete tiltak basert på informasjon fra de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene, opplever de fleste av skoleeiere at de verken er enig eller uenig i det. Av de tre respondentgruppene er det skolelederne som i størst grad sier seg enige i påstanden. Skoleeierne og lærerne uttrykker mindre støtte til påstanden.

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander:

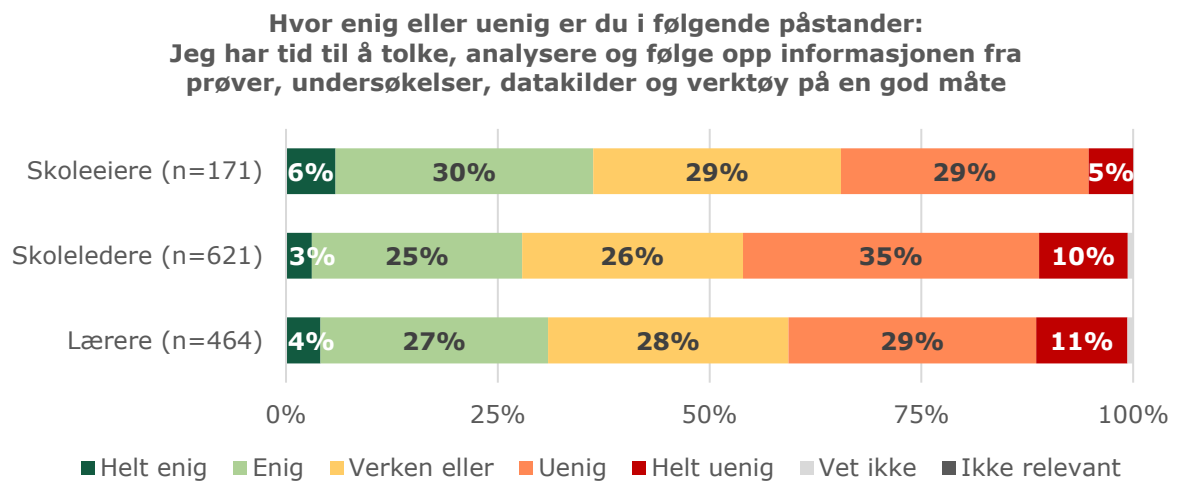
Figur 9-7: Vurderinger for grunnskolen av informasjonens relevans og anvendbarhet

Som vist i Figur 9-8, vurderer en relativt stor andel av både skoleeiere, skoleledere og lærere at de i liten grad har tid til å tolke, analysere og følge opp informasjonen fra prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy på en god måte. Skoleeiere skårer signifikant høyere enn lærere og skoleledere.

En skoleleder skriver følgende om prioriteringen av tid i spørreundersøkelsen:

«Det er mye man kan ønske seg, men jeg tror at det som gjør dette arbeidet mest utfordrende er tiden vi har til rådighet. Så det å tørre å spille lag med tiden er veldig viktig. Tørre å benytte den tiden det tar å arbeide med. Endring handler om en bevissthetsprosess og jeg som leder ha med meg at ikke alle har den samme forståelsen/oppfatning som meg.»

For skoleledere ser skolestørrelse ut til å ha en viss betydning. Skoleledere i små skoler skårer signifikant høyere enn skoleledere i store skoler.

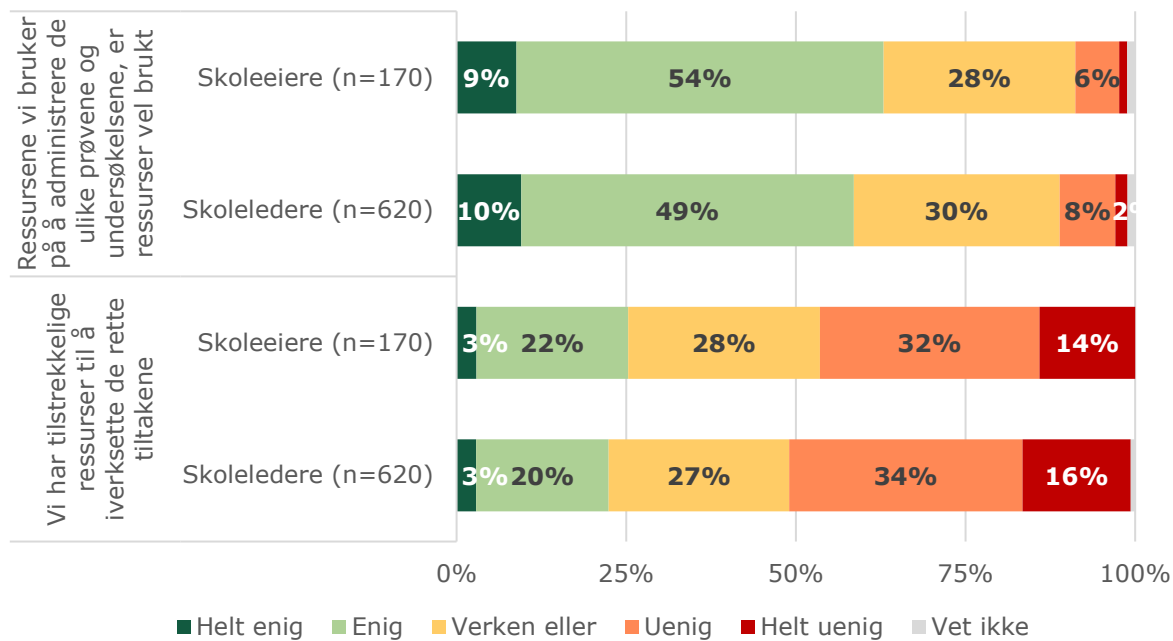
Figur 9-8: Vurderinger fra grunnskolen om tilstrekkelig med tid

Figur 9-9 viser svar på påstandene om bruk av ressurser til å samle inn informasjonen, og tilgang til ressurser for å ta i bruk informasjonen og iverksette de rette tiltakene. Spørsmålene ble kun stilt til skoleeiere og skoleledere. Majoriteten av skoleeiere og skoleledere er enige i at ressursene de bruker på å administrere prøvene og undersøkelsene er ressurser vel brukt. Når det gjelder ressurser til å iverksette de rette tiltakene, ser vi imidlertid at skoleeiere og skoleledere vurderer dette mindre positivt – rundt halvparten av dem er uenig i dette.

Sammenligninger av skoleeiere og skoleledere tyder på at skoleeiere i signifikant større grad opplever å ha nok ressurser. Videre ser skolestørrelse ut til å ha betydning for skolelederens opplevelse av å ha tilstrekkelig med ressurser. Skoleledere fra små skoler skårer signifikant høyere enn skoleledere fra mellomstore og store skoler på denne påstanden.

Med hensyn til sentralitet avdekket analysene at skoleeiere fra sentrale kommuner i signifikant større grad opplever at ressursene som brukes på å administrere prøvene og undersøkelsene er vel brukt, sammenlignet med skoleeiere fra mindre sentrale kommuner.

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander:

Figur 9-9: Vurderinger for grunnskolen av om bruken av ressurser til å samle inn informasjonen er ressurser vel brukt, og om tilgangen på ressurser til å benytte informasjonen

9.2 Opplevd nytteverdi blant respondenter i videregående skole: Også i videregående skole vurderer lærerne den obligatoriske undersøkelsen betydelig lavere enn skoleledere og skoleeiere

Det samme spørsmålet som er dekket i forrige delkapittel, ble også stilt til de samme målgruppene i videregående skole. At flere av verktøyene er ulike mellom skoleslagene påvirker fremstillingen. Prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy med færre enn fem vurderinger fra skoleledere og lærere, og færre enn to vurderinger fra skoleeiere, er tatt ut av figurene. Vi ser den samme overordnede trenden i videregående skole som i grunnskolen: Mange vurderer flere av prøvene, undersøkelsene, datakildene eller verktøyene som nyttige. Samtidig er det også mange som opplever at de er mindre nyttige. Skoleeiere vurderer de fleste prøver, undersøkelser, verktøy og datakilder høyere enn både skoleledere og lærere. Lærere vurderer lavere nytte av de fleste prøver, undersøkelser, verktøy og datakilder enn både skoleeiere og skoleledere.

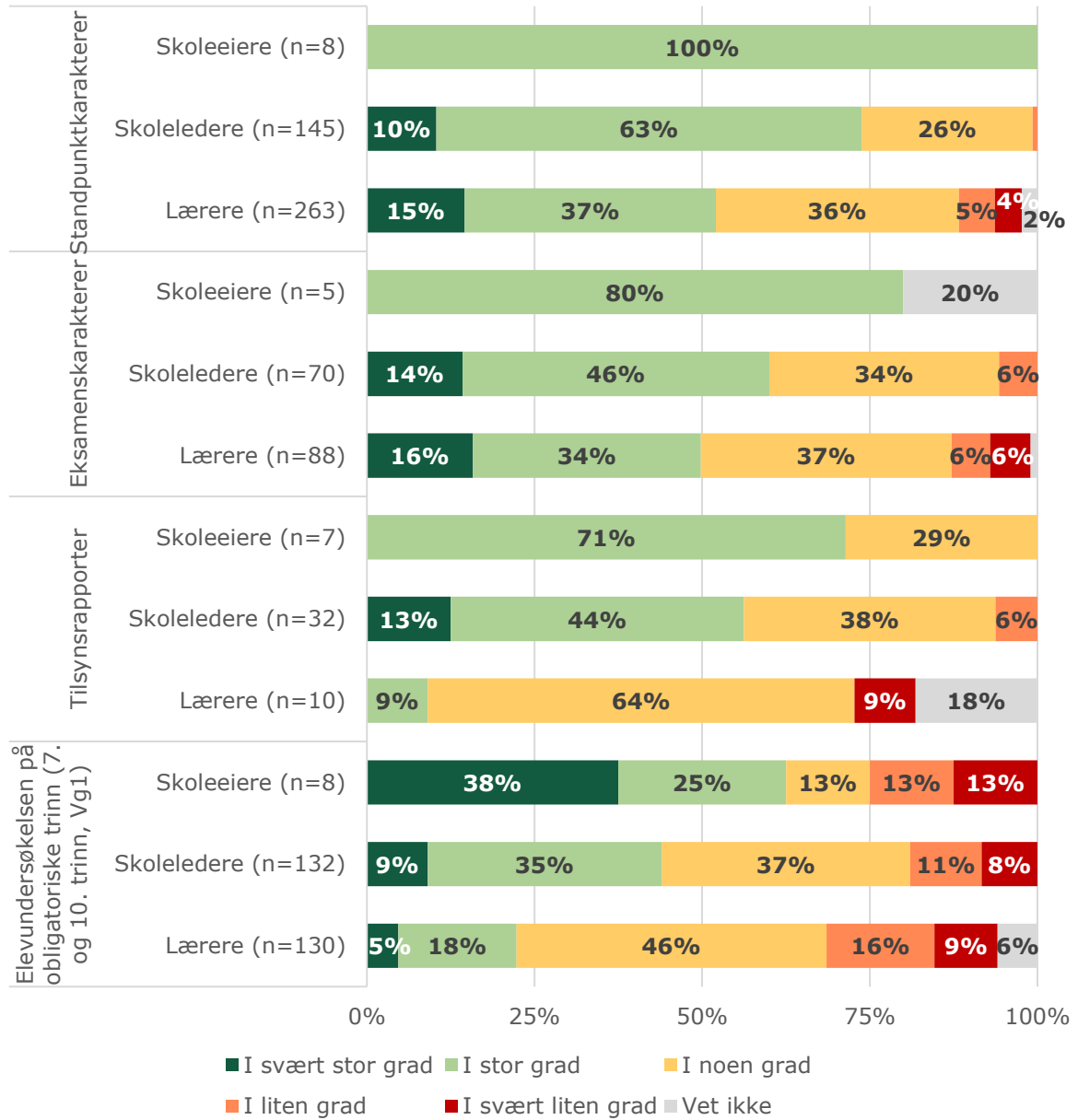
9.2.1 Vurderingen av obligatoriske undersøkelser

Figur 9-10 viser skoleeieres, skolelederens og læreres vurderinger av nytteverdien av de fire prøvene, undersøkelsene, verktøyene og undersøkelsene som er obligatoriske i videregående skole. Skoleeiere har de største andelen som vurderer de obligatoriske undersøkelsene som nyttige i stor eller svært stor grad, foran skoleledere og med lærerne som respondentgruppen med lavest andeler som vurderer de obligatoriske undersøkelsene som nyttige i stor eller svært stor grad. Dette mønsteret går igjen for alle de fire obligatoriske undersøkelsene.

Også i videregående skole er det mer delte oppfatninger om Elevundersøkelsen enn de øvrige undersøkelsene, særlig blant skoleeierne. Det er større andeler skoleeiere som svarer at de vurderer Elevundersøkelsen som nyttig i liten eller svært liten grad enn det som er tilfellet for de øvrige obligatoriske undersøkelsene. Samtidig er Elevundersøkelsen den eneste obligatoriske undersøkelsen hvor det hyppigst valgte svaralternativet er at den er nyttig i svært stor grad.

Lærerne i videregående skole finner Elevundersøkelsen på obligatoriske trinn nyttig i mindre grad enn det lærerne i grunnskolen gjør. Skoleledere i videregående skole vurderer i større grad standpunktkarakterer som nyttige enn det skoleledere i grunnskolen gjør. Disse forskjellene er statistisk signifikante.

I hvilken grad opplever du at følgende prøver, undersøkelser, verktøy og datakilder er nyttige for å vurdere og utvikle kvaliteten på opplæringen?

Figur 9-10: Opplevd nytteverdi av obligatoriske prøver og undersøkelser blant lærere, skoleledere og skoleeiere i videregående skole

9.2.2 Vurderingen av frivillige prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy

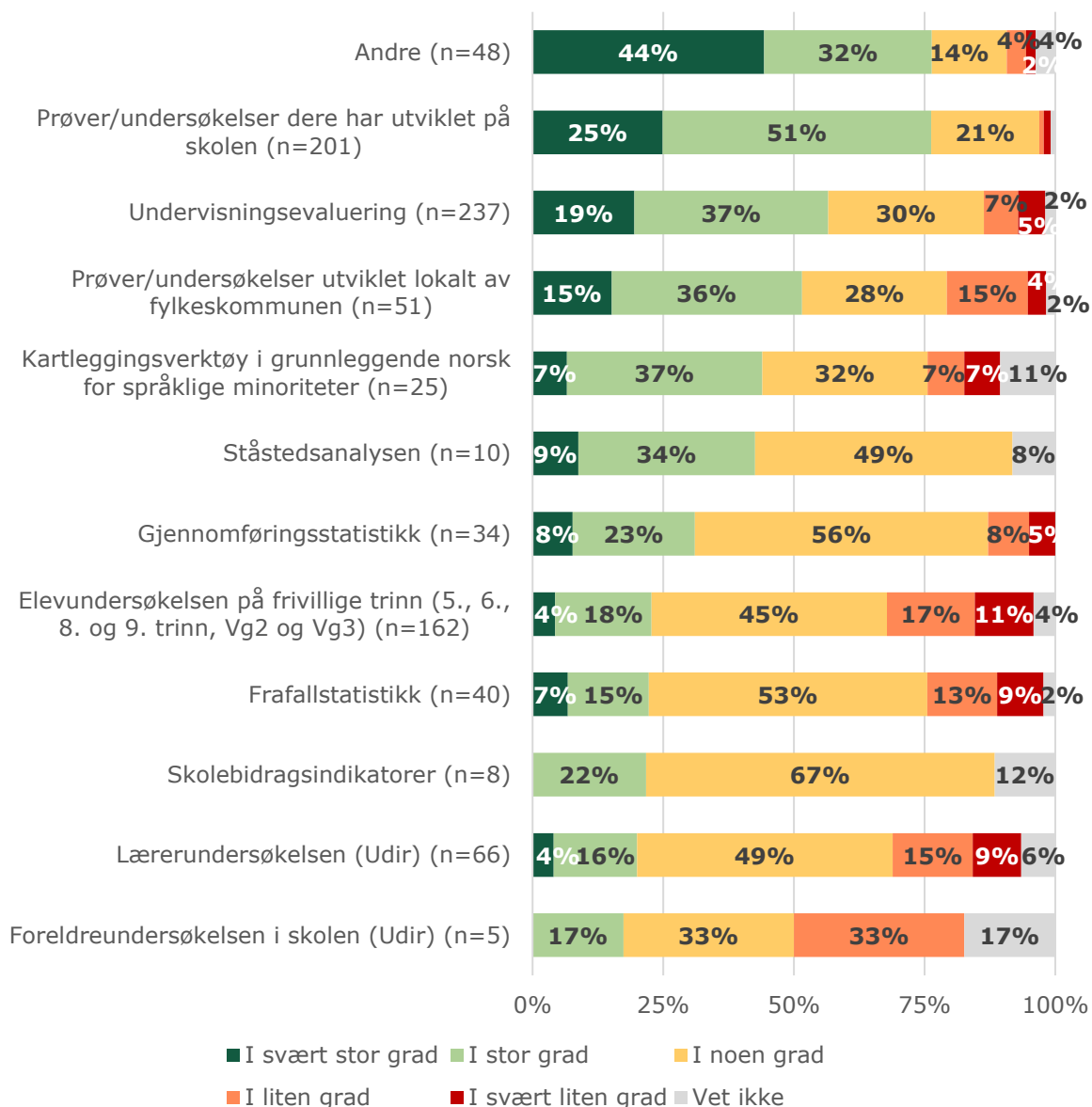
9.2.2.1 **Blant lærere**

Andre prøver, undersøkelser, datakilder eller verktøy, samt prøver og undersøkelser utviklet på skolen vurderes i størst grad som nyttige blant lærere i videregående skole. Mer enn tre av fire vurderer disse som nyttige i svært stor eller i stor grad. Flere lærere utdyper dette i spørreundersøkelsen:

«Det vi utarbeider lokalt er spesialtilpasset egen undervisning, individuelle elever og elevgrupper ut fra hvordan vi opplever dem tett på. Det er nødvendig for å ha noe utbytte av det, det er ingen one-size-fits-all når vi jobber med mennesker i utvikling. Sentralgitte verktøy kan nyttiggjøres som støtte i arbeidet, men da som oftest i spissede og justerte versjoner vi har endret til å passe våre grupper/individer.»

«De ulike underveisvurderingssituasjonene gir meg informasjon om elevenes faglige nivå. Elevene får også oppgaver der de skal vurdere undervisningen, seg selv og sine ferdigheter. Jeg får god informasjon på klassemøter om elevens sosiale miljø, i tillegg til direkte kontakt med kontaktlærer»

I hvilken grad opplever du at følgende prøver, undersøkelser, verktøy og datakilder er nyttige i arbeidet med å vurdere og bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte?

Figur 9-11: Opplevd nytteverdi av de frivillige prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene blant lærere i videregående skole

Med hensyn til opplevd nytteverdi av andre prøver, undersøkelser, datakilder eller verktøy enn de som er listet opp i spørreundersøkelsen, nevner flere lærere i videregående skole samtalen med elevene:

«Det klart viktigste er samtaler med elevene, både uformelle og formelle (særlig som kontaktlærer). Disse har størst nytteverdi, rett og slett fordi de er konkrete og utfyllende og gir mulighet til oppfølgingsspørsmål.»

«Jeg mener åpen, fysisk dialog mellom parter er et mer modig og nyttig verktøy for å bedre elevenes skolemiljø. Fysiske samtaler er mangelvare i dagens samfunn og inneholder mer informasjon og «sann» data som kommer raskere og er mer til nytte for alle involverte.»

«Ofte er det vanskelig ut fra større undersøkelser (som f.eks. elevundersøkelsen eller en undervisningsevaluering) å få et bilde av den enkelte elevs trivsel og/eller læringsutbytte i mitt fag. Mitt aller viktigste verktøy er tilstedeværelse i klasserommet og hyppige samtaler med elevene. Dessverre er dette ofte litt for vanskelig å kunne gjennomføre i en travel skolehverdag med mange elever som trenger oppfølging samtidig.»

Undervisningsevaluering, prøver og undersøkelser utviklet av fylkeskommunen, kartleggingsverktøy i grunnleggende norsk for språklige minoriteter og ståstedsanalysen ligger også i øvre halvdel blant de frivillige undersøkelsene og prøvene når de rangeres etter hvor stor andel som vurderer at de er nyttige i stor eller svært stor grad.

Lærere i videregående skole vurderer Foreldreundersøkelsen i skolen (Udir), Lærerundersøkelsen (Udir), skolebidragsindikatorer, frafallsstatistikk og Elevundersøkelsen på frivillige trinn som relativt lite nyttige.

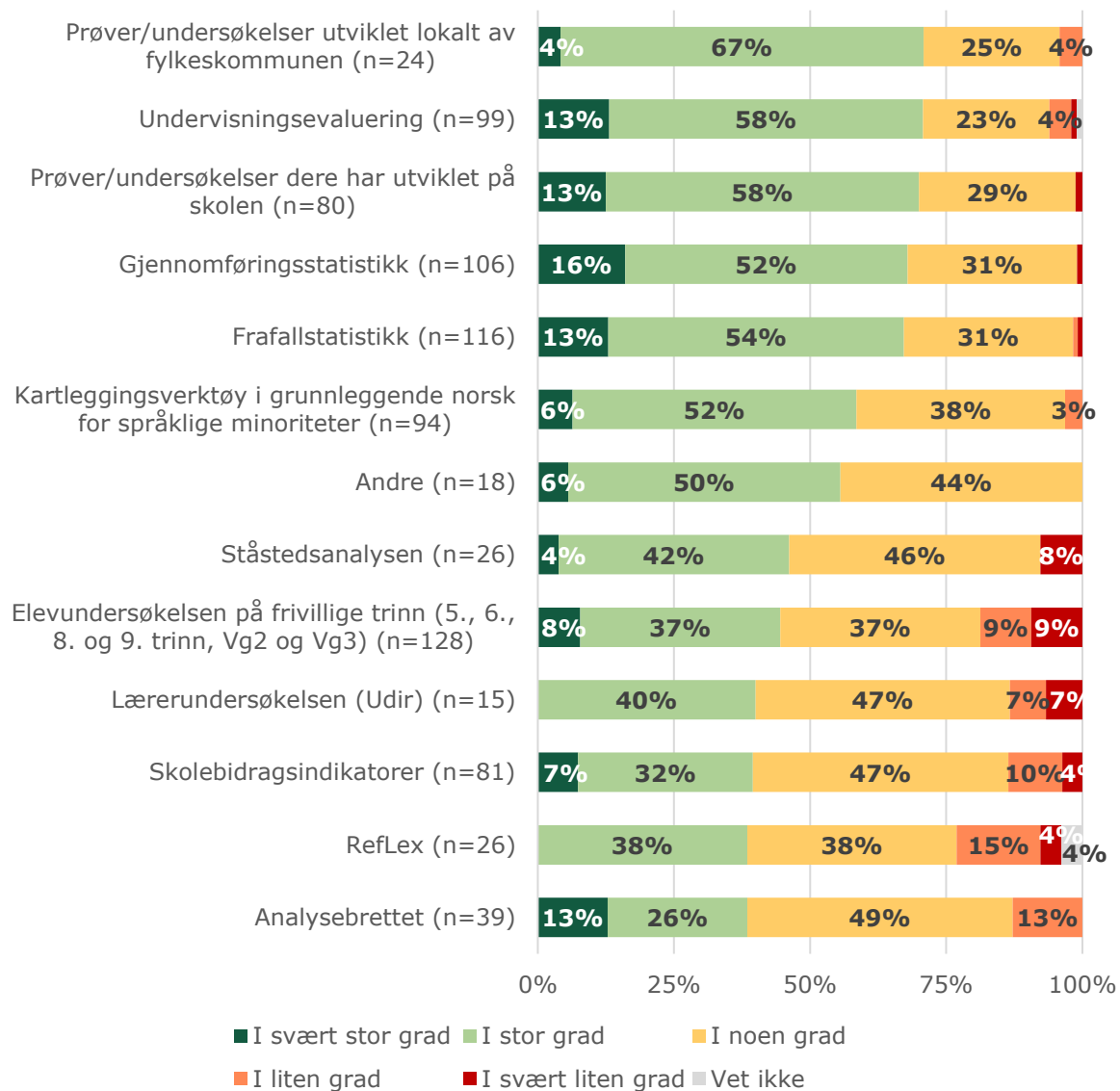
9.2.2.2 Blant skoleledere

Blant skoleledere i videregående skole, viser Figur 9-12 at mange skoleledere opplever flere av de frivillige prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene som nyttige. Det er samtidig flere av prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene som vurderes mindre nyttige av flere.

Blant de som oppleves nyttigst for skoleledere i videregående skole, er prøver/undersøkelser utviklet av fylkeskommunen, undervisningsevaluering, prøver og undersøkelser utviklet på skolene, gjennomføringsstatistikk og frafallsstatistikk. Gjennomførings- og frafallsstatistikk vurderes signifikant lavere blant lærere i videregående skole enn blant skoleledere. Egenutviklede prøver og undervisningsevaluering vurderes relativt nyttig av begge parter.

Prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy med lavest vurdert nyttevurdering blant skoleledere på videregående skole, er Elevundersøkelsen på frivillige trinn, Lærerundersøkelsen (Udir), skolebidragsindikatorer, RefLex og Analysebrettet.

I hvilken grad opplever du at følgende prøver, undersøkelser, verktøy og datakilder er nyttige for å vurdere og utvikle kvaliteten på opplæringen?

Figur 9-12: Opplevd nytteverdi av de frivillige prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene blant skoleledere i videregående skole

9.2.2.3 Blant skoleeiere

Blant fylkeskommunale skoleeiere, viser Figur 9-13 stor variasjon i opplevelsen av de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene. Andre prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy enn de som er listet opp i figuren, vurderer samtlige tre fylkeskommunale skoleeiere som har tatt dem i bruk som svært nyttige.

Av andre datakilder nevner to Qlik Sense.

I tillegg til andre prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy, vurderes gjennomføringsstatistikk og frafallsstatistikk som nyttig av skoleeiere. Skoleledere vurderer disse kildene mer nøytralt, mens lærere i liten grad ser nytten av disse. Forskjellene er signifikante.

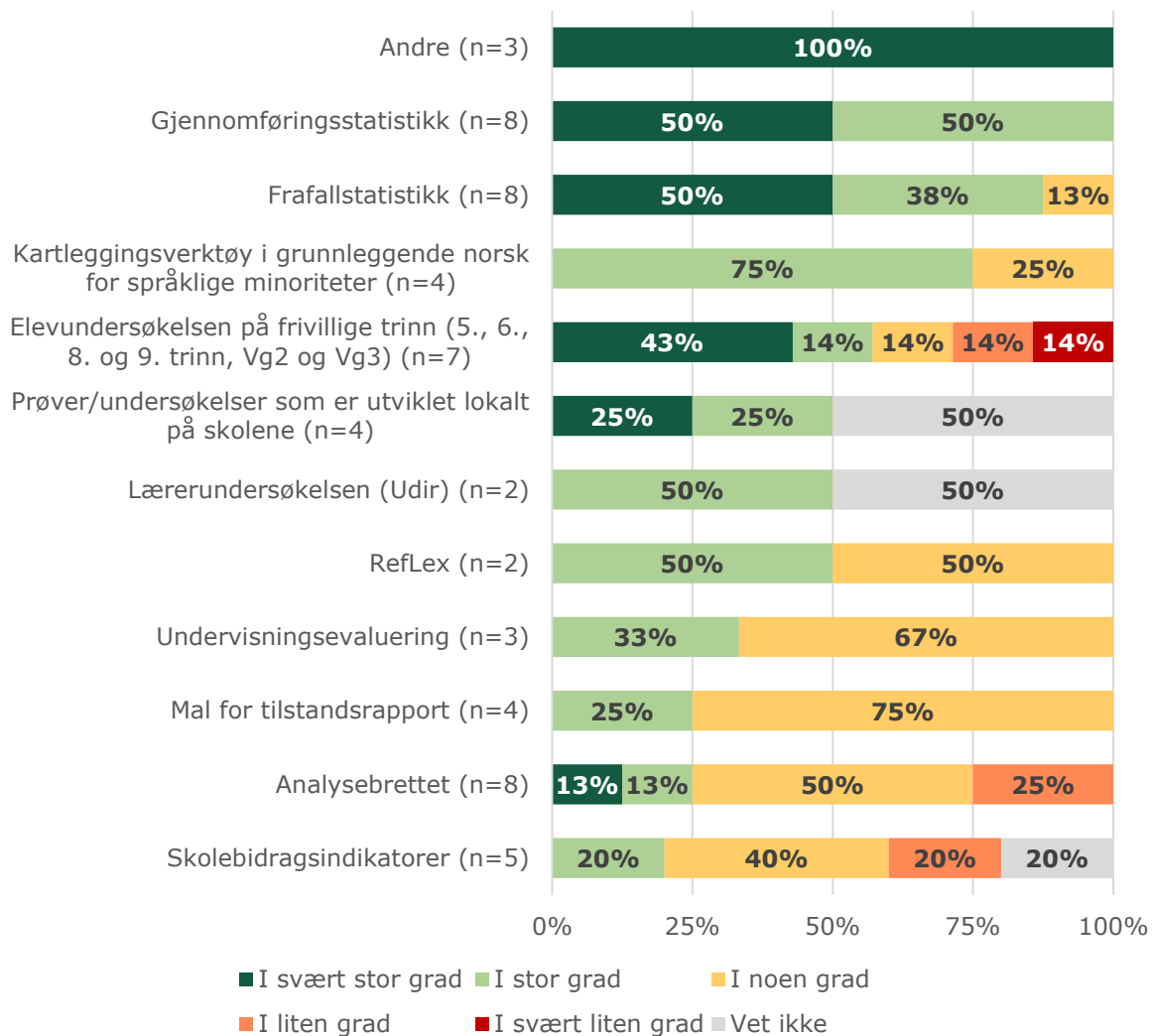
For andre prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy, gjennomføringsstatistikk og frafallsstatistikk er fylkeskommunene relativt enige – bortsett fra for frafallsstatistikk er alle samstemte i at andre prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy, gjennomføringsstatistikk er nyttige i svært stor eller stor grad.

Vurderingen av Elevundersøkelsen på frivillige trinn viser størst variasjon på tvers av fylkeskommunale skoleeiere. Her er hele skalaen tatt i bruk, men tre av syv vurderer at den er nyttig i svært stor grad.

Undervisningsevaluering vurderer både skoleledere og lærere som relativt nyttig, mens skoleeiere vurderer denne som relativt lite nyttig. Forskjellene er signifikante.

Analysebrettet og skolebidragsindikatorer vurderes som minst nyttige av fylkeskommunale skoleeiere.

I hvilken grad opplever dere som skoleeier at følgende prøver, undersøkelser, verktøy og datakilder er nyttige for å vurdere og utvikle kvaliteten på opplæringen?

Figur 9-13: Opplevd nytteverdi av de frivillige prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene blant fylkeskommunale skoleeiere i videregående skole

9.2.3 Klarer skoleeiere, skoleledere og lærere i videregående skole å benytte seg av systemet?

Også respondenter i videregående skole besvarte spørreundersøkelsens overordnede spørsmål om informasjonens relevans og anvendbarhet, om bruken av ressurser til å samle inn informasjonen er ressurser vel brukt, og om tilgang på ressurser til å ta i bruk informasjonen.

Figur 9-14 viser resultatene for videregående skole på spørsmål om informasjonens relevans og anvendbarhet. 7 av åtte fylkeskommunale skoleeiere opplever at det er tydelig hvordan de kan bruke informasjonen de samler inn, og hvordan den passer inn i mål og prioriteringer hos skoleeier og på nasjonalt nivå. Majoriteten av skoleledere opplever også dette. Det er færre lærerne i videregående skole som opplever det samme - særlig når det gjelder forståelsen for hvorfor de samler inn den informasjonen de gjør (hvordan informasjonen passer inn i skoleeiers/nasjonale mål og prioriteringer).

Majoriteten av skoleeiere støtter også påstanden om at informasjonen de får fra de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene, gir dem et helhetlig inntrykk av elevenes sosiale og faglige utbytte av skolehverdagen, og at det er enkelt å se resultatene fra de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene i sammenheng. På dette spørsmålet er skoleledere og lærere mer tilbakeholdne, særlig når det handler om å se resultatene fra de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene i sammenheng.

Når det gjelder hvorvidt respondenten opplever at det er enkelt å lage konkrete tiltak basert på informasjon fra de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene, er de fleste skoleeierne verken enig eller uenig. Også blant skoleledere og lærere, opplever mange i mindre grad at det er enkelt å lage konkrete tiltak basert på informasjonen fra prøvene, undersøkelsene og datakildene.

Skoleledere skårer signifikant høyere enn lærere på alle påstandene i Figur 9-14, med unntak av «det er enkelt å se resultatene fra de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene i sammenheng». Sammenligninger på tvers av nivåer viser at lærere og skoleledere i grunnskolen generelt vurderer informasjonens anvendbarhet og relevans mer positivt enn lærere og skoleledere i videregående skole²⁸.

Vi ser også noen forskjeller mellom lærere som kan knyttes til skolestørrelse. For eksempel opplever lærere i små skoler i signifikant større grad at det er enkelt å lage konkrete tiltak, samt at informasjonen gir et helhetlig inntrykk av elevenes utbytte fra skolehverdagen, sammenlignet med lærere i mellomstore og store skoler.^{29,30}

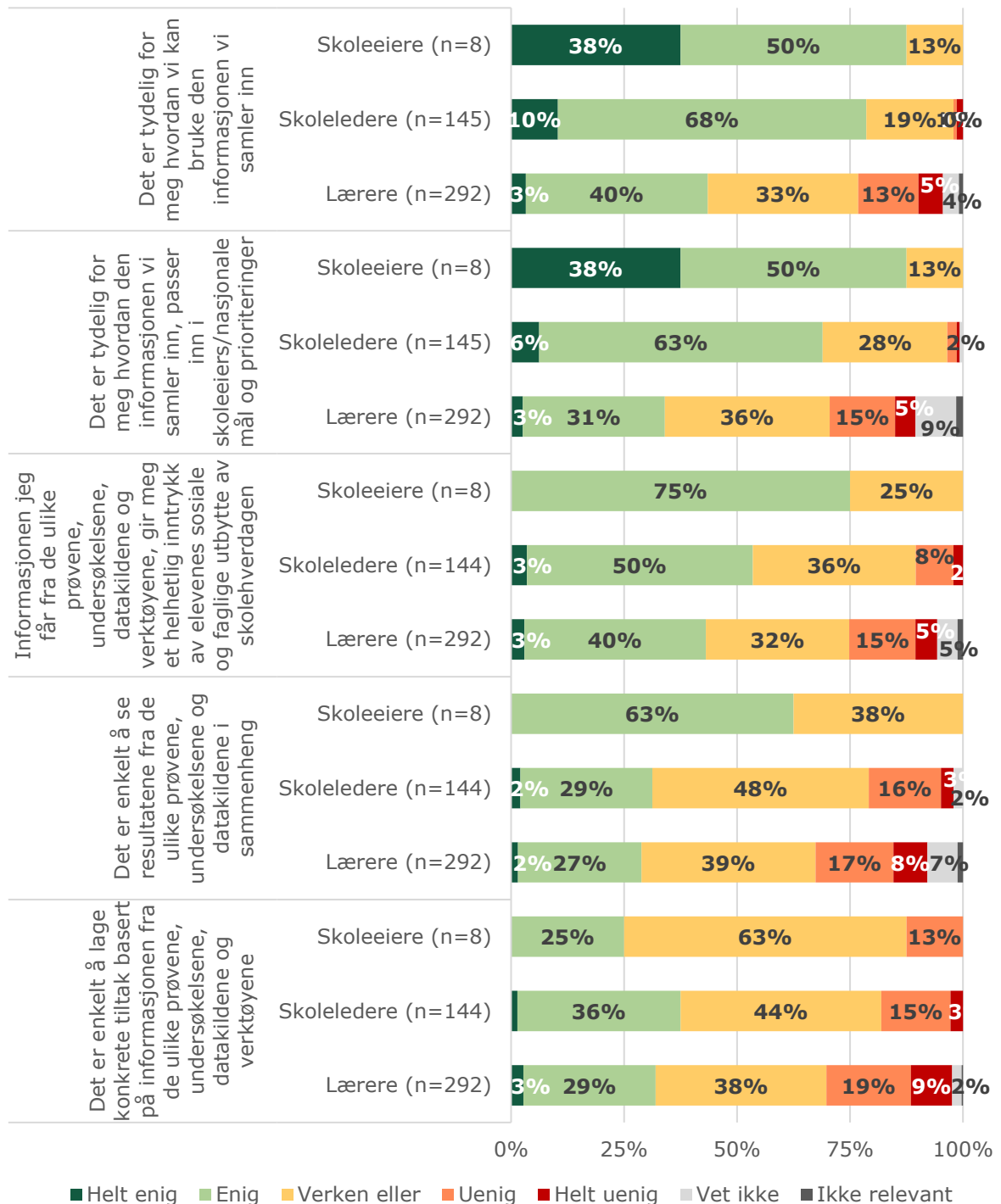
²⁸

Forskjellene er signifikante for alle påstandene i Figur 9-14, med unntak av skoleledernes vurdering av hvorvidt det er tydelig hvordan informasjon som samles inn passer med uttalte mål og prioriteringer.

²⁹ Lærer fra små og mellomstore skoler opplever i tillegg i signifikant større grad at det er tydelig hvordan informasjonen som samles inn passer inn i uttalte mål og prioriteringer, sammenlignet med lærere fra store skoler.

³⁰ Lærere fra mellomstore skoler skårer i tillegg signifikant høyere enn lærere fra store skoler på følgende påstander: «Det er enkelt å se resultatene fra de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene i sammenheng» og «Informasjonen jeg får fra de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene gir meg et helhetlig inntrykk av elevenes sosiale og faglige utbytte av skolehverdagen».

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander:

Figur 9-14: Vurderinger for videregående skole av informasjonens relevans og anvendbarhet

En lærer i videregående utdyper hvorfor det ikke er enkelt å lage tiltak:

«Vi må gå fra det individuelle til det kollegiale nivået. Formulering av tiltak etterlates ofte til hver enkelt kontaktlærer. Når vi skal jobbe med, for eksempel, elevmedvirkning, er det viktig

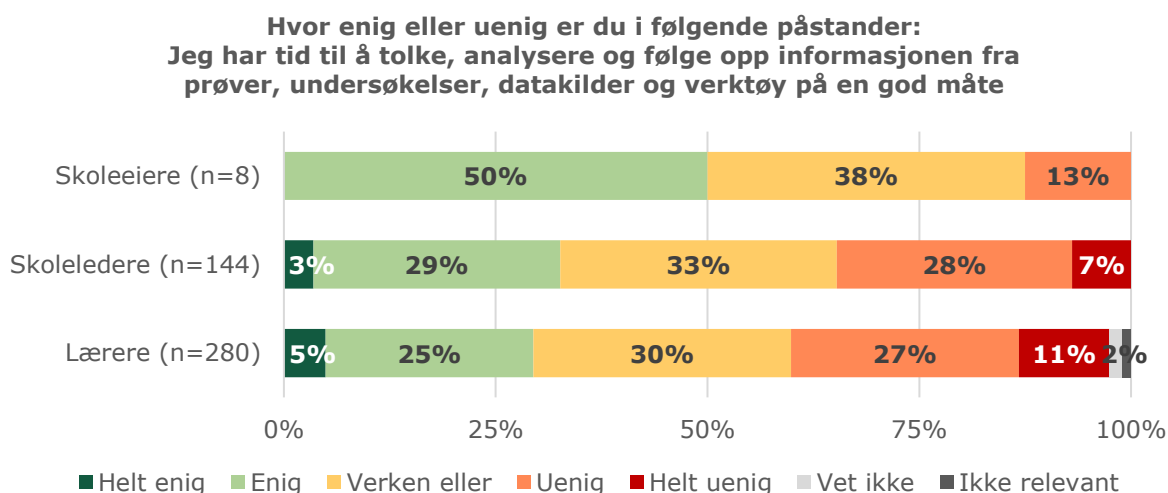
at skolen har felles verdier og forståelsen av dette. Uten felles forståelse og begrepsapparat er det vanskelig å utforme tiltak til hver enkelt klasse.»

En skoleeiere kommenterer på viktighetene av et godt analyseverktøy og gode møteplasser:

«Vi har behov for et forsterket analyseverktøy. Det ville også være nyttig å ha et forum for å diskutere resultater og aktuelle tiltak for å komme videre.»

Som vist i Figur 9-15, svarer en relativt stor andel av både skoleledere og lærere at de i liten grad har tid til å tolke, analysere og følge opp informasjonen fra prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy på en god måte. Skoleeiere har i større grad tid til å tolke, analysere og følge opp informasjonen fra prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy på en god måte.

Sammenligninger på tvers av nivå viser at skoleledere i videregående skole i signifikant større grad enn skoleledere i grunnskolen opplever å ha tid til å tolke, analysere og følge opp informasjonen på en god måte. I tillegg indikerer analysene at skolestørrelse har betydning. Skoleledere i mellomstore skoler skårer signifikant høyere på dette punktet, sammenlignet med skoleledere i store skoler.

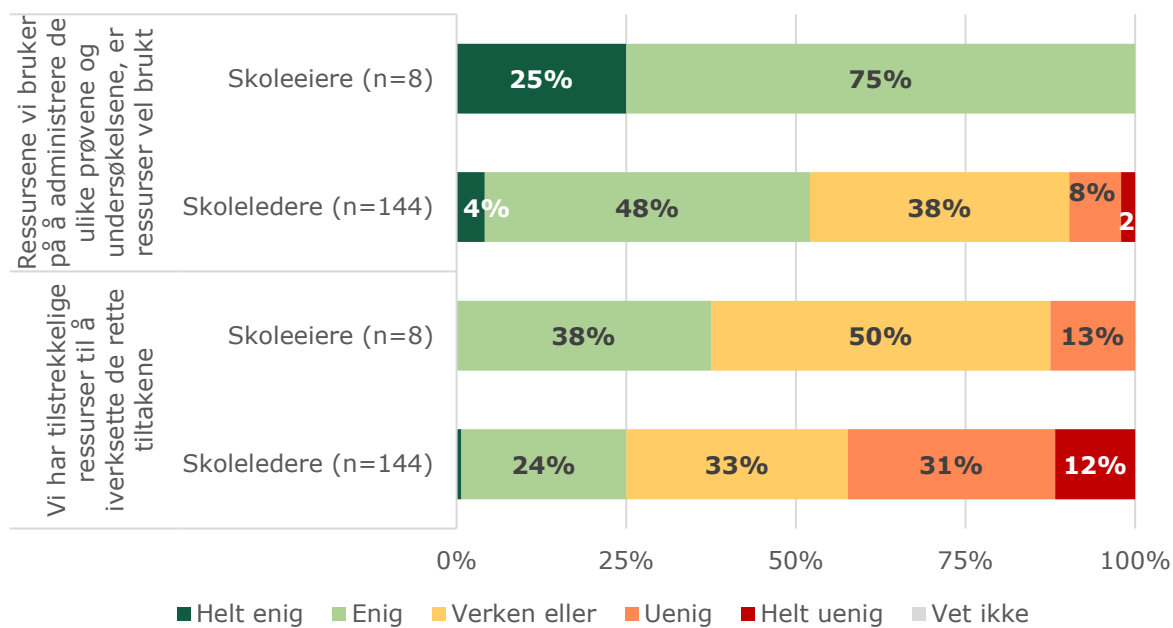

Figur 9-15: Vurdering for videregående skole av tilstrekkelig med tid

Figur 9-16 viser resultatene på påstandene om bruken av ressurser til å samle inn informasjonen, og tilgangen på ressurser til å ta i bruk informasjonen og iverksette de rette tiltakene. Spørsmålene ble kun stilt til skoleeiere og skoleledere. Alle skoleeiere og majoriteten av skoleledere er enige i at ressursene de bruker på å administrere prøvene og undersøkelsene er ressurser vel brukt.

Når det gjelder ressurser til å iverksette de rette tiltakene, ser vi imidlertid at skoleeiere og skoleledere vurderer dette mindre positivt: 42 % av skolelederne er uenige i dette.

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander:

Figur 9-16: Vurderinger for videregående skole av om bruken av ressurser til å samle inn informasjonen er ressurser vel brukt, og om tilgangen på ressurser til å ta i bruk informasjonen

9.3 Hvorfor oppleves prøver, undersøkelser, datakilder eller verktøy mer eller mindre nyttige – funn fra de kvalitative intervjuene og spørreundersøkelsen

I intervjuene har vi bedt skoleeiere, skoleledere og lærere om å utdype og si mer om hvilke verktøy de opplever som mer og mindre nyttige og forklare eller gi eksempler på hva som ligger til grunn for deres vurderinger. I dette delkapittelet oppsummerer vi informasjon fra intervjuene og kommentarfeltene i spørreundersøkelsen om de ulike verktøyene og datakildene som brukes i grunnskole og videregående skole. Vi omtaler konsekvent deltakerne i spørreundersøkelsen som respondenter og intervjuobjektene som informanter.

9.3.1 Nasjonale prøver

Det er delte opplevelser om nytten av de nasjonale prøvene i grunnskolen. Figur 9-1 viser at mens mange lærere opplever lite nytte av nasjonale prøver, er de mer nyttige for skoleeiere og skoleledere.

Flere av informantene som opplever lite nytte av Nasjonale prøver, forklarer det med at de ikke kan bruke resultatene til å vurdere elevens progresjon. Kritikken er basert på at det tar for lang tid mellom hver måling til at nasjonale prøver kan brukes til å si noe om elevens utvikling. Andre informanter opplever derimot nasjonale prøver som nyttige nettopp fordi de kan bruke nasjonale prøver til å jobbe med elevenes progresjon, se hvilke oppgaver elevene har gjort det dårlig på å utforme tiltak basert på dette. Som tidligere nevnt sier både skoleeiere, skoleledere og lærere at de har særlig behov for informasjon som gir mulighet til å se på utvikling over tid.

Flere lærere i både spørreundersøkelse og intervju viser til at oppfølgingsverktøyet Conexus Engage gir detaljerte progresjonsvisninger for enkeltelever. Ifølge respondentene har ikke Utdanningsdirektoratets løsninger en slik publiseringsfunksjon. En skoleleder forteller i intervju at de uten en god publiseringsløsning, må ta utskrift året før og lagre i en perm for å kunne sammenligne, eller at rektor må inn og ordne det. Det er også vanskelig hvis en lærer slutter og man mister tilgang til resultatet.

En skoleleder påpeker at Nasjonale prøver har en viktig veiledende funksjon og hjelper skolene til å forstå hvordan læreplanen og kompetansemålene skal tolkes. Skolelederne vi intervjuet mener at dette er en god grunn til at oppgavene bør frigis slik at alle kan få innsyn, og at det eventuelt lages flere ekstraoppgaver. Flere lærere har positive opplevelser med nasjonale prøver, fordi de oppleves som faglig gode og gir en tidlig tilbakemelding på elevens nivå i 8. trinn.

I intervjuene nevner flere lærere at nasjonale prøver måler grunnleggende ferdigheter og ikke kompetansemålene og derfor er mindre relevante for aktiviteten i skolen. Noen lærerinformanter synes ikke nasjonale prøver er nyttige, fordi de sier lite om lærerens innsats eller elevenes kunnskapsnivå. De mener at Nasjonale prøver er mål for sosioøkonomisk bakgrunn. De savner også informasjon om hvorfor de skal bruke Nasjonale prøver.

For disse informantene har resultatene fra Nasjonale prøver ingen betydning for undervisningen og lærerens oppfølging. De hadde mer tillitt til undersøkelser der elevene måtte skrive tekst fremfor å svare på "klikkeoppgaver", som de mener kan handle om flaks. Tekstoppgaver krever refleksjon, og læreren kan enklere forstå elevens utgangspunkt og hva eleven har tenkt.

Andre lærere sier i intervjuene at de synes nasjonale prøver er nyttige, men ønsker at de også skal fange opp andre kompetanser som elever kan være sterke på, som samarbeid, inkludering og det å være løsningsorientert. De påpeker også at prøvene er tålmodighetsprøver og at prøvesituasjonen ikke gjenspeiler skolehverdagen - elevene har ikke undervisning i 90 minutter i strekk.

I spørreundersøkelsen påpeker flere lærere at nivået på oppgavene er for høyt. De gir ikke elevene en god opplevelse. Slike kommentarer kan gjøre det relevant å vurdere om de nasjonale prøvene bør bli adaptive, både for å korte ned prøvetiden og slik at elever skal slippe å møte mange oppgaver som ligger langt over deres kompetanse og gir lav mestringsopplevelse.

UTVALGTE SITATER OM NASJONALE PRØVER FRA SPØRREUNDERSØKELSEN

«Nasjonale prøver lesing inneholder gode tekster og spørsmål, der elevene blir testet i å tolke og reflektere, i tillegg til å finne svar. Gode veiledninger og analyse.» - Lærer grunnskole

«Nasjonale prøver gir på 8.trinn en rask innføring i elevenes nivå i engelsk, matte og lesing som gjør at vi tidligere blir i stand til å tilpasse» - Lærer grunnskole

«Nasjonale prøver fungerer godt ift. enkeltelever og utvikling av innretningen av opplæringen for disse elevene. Prøvene oppleves å gi liten informasjon som kan benyttes systematisk og overordnet. Resultatene varierer til dels svært uavhengig andre tiltak for å utvikle skolen.»
- Lærer grunnskole

«Oppgavene i nasjonale prøver ligger på et nivå som er langt over størsteparten av de elevene jeg er kontaktlærer for er i stand til å klare. Læringsutbytte blir ikke bedre, og for noen oppleves det negativt for skolemiljøet.»
- Lærer grunnskole

«Nasjonale prøver er en prøveform ulik noe annet i norsk skole. Elevene må trenes i å testes og det stjeler tid. Engelsk er ALT FOR vanskelig og omfattende for 8.-trinn. Både når det gjelder avansert språkbruk, og i utforming av spørsmål. Man får følelsen av at mange av spørsmålene er laget for å lure elevene. Det er også så mye tekst at det kan ta nuven av den sterkeste. (har selv master i engelsk, og jeg har møtt oppgaver for 8.-trinn jeg selv har hatt vansker med å forstå. Hvordan oppleves dette da for en 13-14-åring??). Det er vondt når elevene gråter ned i tastaturet og føler at de er verdiløse etter en nasjonal prøve - og det har skjedd mer enn en gang! I matematikk kan man fint gjette seg gjennom prøven. I tillegg får man ikke noen forklaring på hvorfor eleven har feil svar, eller hvorfor de har hoppet over oppgaver. Da blir den nytteløs for kartlegging. For å få brukbar kartlegging må andre kartleggingsprøver brukes i tillegg, og dermed er nasjonale prøver bare en tidstyv. Selve prøvene krever fokus over så lang tid, at de siste (av over 40 oppgaver) ikke blir tatt seriøst av mange av elevene. De har ikke utholdenhet til så omfattende prøver, og dette også gir ikke valide resultater.» - Lærer grunnskole

«Nasjonale prøver i 5.trinn oppleves mer som en øvelse på utholdenhet enn faglig kartlegging. Elevene har utfordringer med å sitte så lenge og jobbe med det sammen. I undervisningen heter det at oppmerksomhetsvinduet er elevens alder + 1 minutt, og da har elevene mistet konsentrasjonen når det må sitte i 90 minutter.» - Lærer grunnskole

«Nasjonale prøver (og eksamen!) burde være adaptive, slik at alle elever kun oppleve kartleggingen som en positiv opplevelse.

Resultatene bør ikke være generelle beskrivelser som i dag ("Typisk for elever på dette mestringsnivået er at de ..."), men konkrete beskrivelser av det hver enkelt elev mestrer og hva eleven trenger hjelp til. Dette kan man få til dersom prøvene er adaptive.

Resultatene fra nasjonale prøver på barnetrinnet bør følge med over til ungdomstrinnet, slik at vi ikke begynner helt på nytt med å kartlegge elevene.» - Lærer grunnskole

9.3.2 Kartleggingsprøver i grunnskolen

Lærerne vurderer de obligatoriske kartleggingsprøvene i lesning og regning for 3. trinn relativt lavt. Lavest av alle verktøyene i systemet rangeres den frivillige kartleggingsprøven i regning på 1. trinn. Det er imidlertid store variasjoner i tilbakemelding og praksis rundt bruken av kartleggingsprøvene. I intervju fortalte lærere og en skoleleder at de opplevde stor nytte av kartleggingsprøvene, fordi de hadde en systematikk med jevnlig kartlegging, analyse av resultater, valg av tiltak og vurdering av tiltakene i fire-måneders sykluser de første fire årene av barneskolen. På grunn av denne jevnlige og kontinuerlige prosessen fikk de jobbet systematisk med elevenes progresjon. I og med at Utdanningsdirektoratet kun leverer kartleggingsprøver på 1. og 3. trinn, bruker de andre prøver de første årene. I oppfølgingen av kartleggingsprøvene bruker de Conexus Engage for å følge enkeltelevers progresjon på detaljnivå. Informantene var tydelige på at kartleggingsprøvene alene ikke understøttet systematikken.

En skoleleder i grunnskolen beskriver behovet slik (i spørreundersøkelsen):

«Vi mangler kartlegginger for 2. 4. og 6-7. trinn. Det er heller mer at det ikke er kontinuitet i målingene. Det er for lenge mellom hver kartlegging faglig.»

Kartleggingsprøvene skal fange opp de som skårer under bekymringsgrensen. Flere av lærerinformantene er usikre på hvorfor grensen er satt der den er satt. De skulle gjerne visst hvilke elever som ligger i gråsonen og kan trenge oppfølging. I intervjuene peker noen informanter på at kartleggingsprøvene gjerne kan utvides slik at man kan følge progresjon på andre nivåer enn kun de laveste kompetansenivåene. En bredere kompetansemåling vil også kunne gi lærer informasjon som kan brukes til å si noe om nivået i klassen og hva klassen bør jobbe videre med.

Det er også flere lærere i spørreundersøkelsen som kommenterer at kartleggingsprøvene fungerer mot sin hensikt i og med at elevene som presterer dårligst, også må ta flere oppgaver. Det virker som om kartleggingsprøvene ikke er adaptive.

Flere av informantene og respondentene peker på at digitale prøver for 1. trinn er vanskelige å gjennomføre. De opplever at det må være en lærer per to elever for å gi elevene tilstrekkelig støtte. Lærerne forteller videre at mange elever trykker seg raskt igjennom prøven. De savner også muligheten for å gå bakover i de digitale prøvene slik at elever som har trykke forhastet skal kunne gjøre endringer. De mener at det vil være mindre ressurskrevende å gjennomføre kartleggingsprøvene på papir. En annen fordel ved papirversjoner av kartleggingsprøvene er at de gir lærerne mulighet til å observere hva elevene gjør feil.

En grunnskolelærer sier i intervju:

«[Kartleggingsprøver] på papir sa oss mer enn den digitale. For jeg kunne se hva elevene skrev. Jeg kunne skjønne hvor eleven hadde lest og misforstått. Jeg kunne ta samme prøven om igjen og se om det ga samme resultat. Det var mer jobb for vi måtte rette det, men vi fikk mye kunnskap om det. Det ga mye mer informasjon, ikke bare et resultat. Ved at det er klikking digitalt kan det være flaks.»

Flere skoleledere og lærere kommenterte i spørreundersøkelsen at de, i tillegg til de nasjonale kartleggingsprøvene også bruker andre verktøy for å kartlegge elevene i forbindelse med lesing og regning. I spørreundersøkelsen nevner flere skoleledere og lærere Carlsten-testen og kartleggeren. Om **Kartleggeren** sier lærere at den gir konkrete tilbakemeldinger og gjør det mulig å sammenligne resultater over tid og følge med på progresjon.

Carlsten-lesetest omtaler lærere i spørreundersøkelsen som nyttig fordi den gir sammenlignbare resultater de kan bruke til konkrete tilbakemeldinger.

For å kunne jobbe med progresjon og utvikling i regning og matematikk i grunnskolen oppgir flere skoleledere og lærere i skolen at de bruker verktøy som **Alle teller** og **M-prøver**.

Ellers er det flere lærere og skoleledere i spørreundersøkelsen som sier at egenutviklede prøver/undersøkelser er nyttige fordi de er knyttet tett opp mot egen praksis på skolen og spesielt tilpasset egen undervisning.

UTVALGTE SITATER FRA SPØRREUNDERSØKELSEN OM KARTLEGGINGSPRØVER

«Vi får bare innsyn i prøvene til elevene som kommer under grensen. Dermed gir prøvene meg som lærer liten innsikt eller ingen innsikt i hva elevene kan. Jeg savner mulighet til å se hele prøven og hva elevene har svart. Når vi først har hatt elevene i en prøvesituasjon er det nyttig å kunne bruke resultatene til å tilpasse undervisningen videre.» - Lærer grunnskole

«Prøvene er for vanskelige i forhold til hva elevene skal kunne ifølge læreplanen. De elevene som gjør mye feil, må da ta flere oppgaver enn de andre, noe som er veldig demotiverende.»
- Lærer grunnskole

«De som ikke mestrer i regning må gjennom del 2. Det vil si at de svakeste må gjennom mest oppgaver.» - Lærer grunnskole

«Prøven var digital, og det var ikke mulig å se oppgavebesvarelsene til elevene i etterkant. Derfor ble det uvisst hva de mestret/ikke mestret. De som kom under kritisk grense, fikk veldig mange nye oppgaver og mistet motet.» - Lærer grunnskole

«De oppleves som prøver som gir lite informasjon om elevenes mestring og utvikling. Eks de nye digitale kartleggingsprøvene på småtrinnet. De har store feilkilder i gjennomføring, pga. teknikk og små barn, og gir kun informasjon og tips til elever som ligger under en grense og ikke noe om det elevene har mestret eller om elevene som ligger nær grensen. Tett observasjon under prøvene er helt avgjørende for både validiteten på prøven og verdien for informasjon og oppfølging.» - Lærer grunnskole

«Høstens kartleggingsprøver på 3. trinn var utfordrende da vi ikke kunne gå tilbake i prøven. Noen elever trykket seg igjennom i full fart og vi hadde ingen mulighet til å gå tilbake. Vanskelig på skolenivå å hente ut rapporter vi kan bruke for å se utvikling og på hvilke områder vi bør sette inn tiltak. Kartleggingsprøvene på 1. trinn utføres på samme måte, digitalt. Det er tidkrevende å gjennomføre dette så og si en til en for å sikre at elevene ikke bare trykker igjennom. Med 100 elever på trinnet tar det tid.» - Lærer grunnskole

MANGE BENYTTET SEG AV ALTERNATIVER TIL KARTLEGGINGSPRØVENE

UTVALGTE SITATER FRA SPØRREUNDERSØKELSEN OM KARTLEGGJEREN OG CARLSTEN LESETEST

«Kartleggeren viser tydelig og konkret hva elevene er gode på og hva som bør jobbes mer med. Liker godt at høst- og vårprøvene kan sammenliknes.»
- Lærer grunnskole

«Vi bruker kartleggeren i alle basisfagene. I norsk og engelsk får elevene vist sine ferdigheter innen leseforståelse og rettskriving. I matematikk får vi fram elevenes bredde i faget. Disse testene gir oss mulighet til å se hva eleven må jobbe videre med og vi kan legge opp et løp tilpasset elevens resultater.» - Lærer grunnskole

«Kartleggeren: Gir innblikk i leseforståelse, ordforråd og rettskriving. Blir gjennomgått på kontaktmøte med foresatte. Ser utvikling over tid.» - Lærer grunnskole

«Carlsten lesetest: Sammenlignbare resultater, mulighet for konkrete tilbakemeldinger til foreldre/foresatte og elever.» - Lærer grunnskole

9.3.3 Elevundersøkelsen

Gjennomgående sier skoleledere, skoleeiere og lærere i grunnskole og videregående i intervjuene og i kommentarfeltene at de opplever at Elevundersøkelsen kan være nyttig, men at den ikke lenger gir lærerne informasjon som er detaljert nok til at de kan følge opp resultater med egne elever. Både skoleeiere, skoleledere og lærere har behov for informasjon på riktig nivå.

De som i spørreundersøkelse eller intervju sier at Elevundersøkelsen er nyttig, konkretiserer det med at den gir en god oversikt over skolemiljøet, er landsdekkende og dermed gir et godt sammenligningsgrunnlag. Negative kommentarer handler om at anonymiseringsreglene gjør at mye viktig informasjon om elevenes trivsel og læring ikke kan publiseres på klassenivå.

Lærere er også opptatt av at noen spørsmål er utformet slik at eleven skal svare om for eksempel vurderingskultur i *ett, noen, flere* eller *alle* fag. Det er vanskelig å følge opp resultatene fordi lærerne ikke kan vite hvilke fag elevene viser til i sine svar. Videre savner lærerne muligheten til å sammenligne samme klasse over tid, noe de mener at de ikke kan i dagens publiseringer. I tillegg skulle noen lærere gjerne ha sett resultatene i Elevundersøkelsen opp mot andre resultater. Dette mener de at dagens publiseringsløsninger ikke gir adgang til.

Flere av kommentarene i spørreundersøkelsen fra både lærere, skoleledere og skoleeiere trekker frem høye krav til personvern i Elevundersøkelsen som årsak til at undersøkelsen oppleves unyttig. Blant skoleledere og skoleeiere i både spørreundersøkelsen og i intervjuene er det flere som er misfornøyd med siste års gjennomføring av Elevundersøkelsen, og peker på at strenge prikkeregler fører til at små skoler ikke kan bruke resultatene i kvalitetsutviklingsarbeidet. Noen av informantene i caseintervjuene går så langt som å si at Elevundersøkelsen har blitt ubrukelig i løpet av de siste årene på grunn av innstramningene i hvilke data som kan vises.

Videre ønsker noen av informantene i caseintervjuene at en alderstilpasset versjon av Elevundersøkelsen skal gå til de yngste elevene, det vil si 1-4. trinn, men erkjenner at dette er utfordrende da disse elevene mangler skriftlige ferdigheter og språk for kunne uttrykke for eksempel trivsel.

En del respondenter (både lærere og skoleledere) i spørreundersøkelsen peker også på at Elevundersøkelsen er for lang, og at spørsmålene er for vanskelige. Noen skoleledere påpeker også i spørreundersøkelsens kommentarfelt at det tar for lang tid fra Elevundersøkelsen blir gjennomført til man får resultatene.

Noen informanter er kritiske til spørsmålene om *Elevmedvirkning* i Elevundersøkelsen fordi de tviler på om elevene forstår begrepet. De bruker mye tid på å forklare begrepene i forkant av undersøkelsen, men lurer likevel på om elevene forstår begrepet og vet når de medvirker.

En lærer i ungdomstrinnet sier følgende i et av intervjuene:

«Elevene tolker begrepene annerledes. Et år skåret vi lavt på medbestemmelse, og vi ble overrasket, og elevene la feil vekt i spørsmålet. Vi ble bevisste på begrepene i ettertid, snakker med klassene om hva elevmedvirkning, trivsel, mobbing osv. er for å sikre en felles enighet om hva undersøkelsen spør om. Vi som ledere er mer bevisste på hva begrepene betyr, bruker de mer bevisst i settinger i forkant.»

ELEVUNDERSØKELSEN OPPLEVES MINDRE NYTTIG NÅ ENN TIDLIGERE – OG IKKE KUN PÅ GRUNN AV STRENGERE PRIKKEREGLER

UTVALGTE SITATER FRA SPØRREUNDERSØKELSEN OM ELEVUNDERSØKELSEN

«Elevundersøkelsen er grundig og viser oss et bilde på hvordan elevene har det psykososialt.» - Lærer grunnskole

«Elevundersøkinga viser kva for områder vi som skule bør vere bevisst på, både positive sider og negative sider. Når vi vert bevisst på det, så kan vi gjere noko med det. Det kan dere nok å berre diskutere det, men ein kan også setje inn tiltak. Elevundersøkinga gjev ei ganske detaljert oversikt over mange områder. Det er også ein fordel å kunne samanlikne elevmassen ved eigen skule med resten av landet.»
- Lærer grunnskole

«Vi mangler ordentlig tilbakemelding på elevundersøkelsen som er gjennomført, og får derfor ikke brukt undersøkelsen til noe. Resultatene som ligger på Udir sine sider er vanskelige å hente fram og vernet av anonymiseringsregler, slik at vi ikke får sett resultater på den enkelte klasse. Vi får f.eks. ikke se tall på hvor mange som blir mobbet, eller hvor ofte det skjer.» - Lærer grunnskole

«Etter omlegging av elevundersøkelsen har dessverre nytten av disse blitt kraftig redusert. Prikkereglene forstår vi, men tidligere kunne man likevel som skoleleder gå dypere inn i tallmaterialet og trekke ut mer informasjon. Denne muligheten er nå helt borte, og vi som er skoleledere får kun samme tilgang (mer eller mindre) som andre. Her oppfordres det til sterkt å revurdere dette, da verdien per i dag er vesentlig forringet for å bidra til å identifisere og jobbe med trivsel og mobbing på skolene.» - Lærer grunnskole

«Det er altfor mange spørsmål. Det fører til at mange elever bare krysser av for å bli ferdig. Noen ganger virker det som at de heller ikke alltid forstår spørsmålene.» - Lærer grunnskole

«Elevundersøkelsen har ofte svært lav kvalitet. Det er ALT for mange spørsmål. De er dårlig formulert, og gir spesielt dårlig verdi på skoler med elever som leser/skriver dårlig.»
- Lærer videregående skole

«Elevundersøkelsen klarer ikke å fange opp hva elevene opplever eller vil fortelle oss. spørsmålene er ikke egnet til å gi oss innsikt i problemene/utfordringene - hva - hvorfor og hvordan.» - Lærer grunnskole

«Vi har for få elever til at vi får ut nyttige resultater fra elevundersøkelsen. Det meste blir prikket og resultatene egner seg derfor dårlig til å jobbe videre med.» - Skoleleder grunnskole

«Årets elevundersøkelse kunne ikke brukes til oppfølging i klassene og var ikke egnet til vurdering av kvalitet eller skoleutvikling.» - Skoleleder videregående skole

«Vi har tatt elevundersøkelse i 5., 6. og 7. klasse og det har vi gjort i mange år. Men i år blei det for tilsette, elevar m.m en stor skuffelse. Vi fikk ikke resultat, fordi vi er for liten skole.»
- Skoleleder grunnskole

«Vi får ingen resultater på elevundersøkelsen. Vi synes det er utfordrende å skulle bruke mye tid og motivere elevene til å svare på elevundersøkelsen, når både elevene og lærere ikke får vite hva elevene har svart.» - Skoleleder grunnskole

«Særlig elev- og foreldreundersøkelsen fra Udir har blitt lite nyttig det siste året, da "prikkereglene" hos Udir har blitt mye strengere, noe som gjør at det aller meste av resultatene ikke blir synlig for oss. Heller ikke mulg å slå sammen resultatene for flere trinn i en sammenstilling for hele skolen. Dette er særdeles uheldig, da disse undersøkelsene var det aller beste og mest brukte verktøyet for kvalitetsarbeidet tidligere.» - Skoleleder grunnskole

«Dette skoleårets elevundersøkelse er som tidligere, og fungerer. Problemet er at publiseringen av resultatene i Udir sitt rapportverktøy ikke gir skolene et godt grunnlag for oppfølging av undersøkelsen. Verktøyet er rotete, uoversiktlig og umulig å nyttiggjøre seg av uten mye manuell bearbeidning. I tillegg er så mange av resultatene «prikket» (uten tallverdi) at det ikke gir oss svar på noe som helst. Vi har rett og slett holdt våre elever for narr, og kastet bort verdifull tid.» - Skoleleder videregående skole

«Felles undersøkingar med lang behandlingstid gjer dessutan at ein på annan vis greier å hente data og får gjort noko med utfordringar før resultat kjem. Resultat samsvarer difor ikkje med no-situasjon.» - Skoleleder videregående skole

9.3.3.1 Stort omfang av bruk av alternativer til Elevundersøkelsen

Både respondenter i spørreundersøkelsen og informantene i intervjuene forteller at de på grunn av manglene i Elevundersøkelsen bruker private alternativer som Spekter og Klassestrivsel for å skaffe seg detaljinformasjon om hvem som mistrives og hvem som har gode relasjoner til de andre elevene i klassen.

Det private utviklede **Klassestrivel** oppleves som nyttig fordi det gir lærerne tilgang til enkeltbesvarelser og muligheter for å velge spørsmål de selv vil undersøke. I spørreskjema viser flere lærere og skoleledere til Læringsmiljøsenderets undersøkelse **Spekter**, som dekker mange av de samme behovene som Klassestrivsel, og gir ikke-anonymiserte tilbakemeldinger om elevenes skole- og læringsmiljø. Dette er et verktøy som ofte brukes når det er mistanke om eller foreligger et varsel om mobbing på skolen.

I intervjuene forteller flere informanter fra videregående skoler at de bruker ulike former for **Undervisningsevaluering**. En skole evaluerer undervisningen et par ganger i året for å få systematikk og kontinuitet i arbeidet med kvalitetsforbedring gjennom skoleåret. Ifølge lærerne er fordelene med undervisningsevalueringer, sammenlignet med Elevundersøkelsen, at de gir konkret tilbakemelding på lærerens undervisning og informasjon om elevenes ønsker om tilpasset undervisning. Noen informanter forteller i intervjuene at de har vært med på å utvikle slike undersøkelser i samarbeid med skoleeier, mens andre opplever at dette er verktøy som skoleeier har skapt uten å involvere lærere.

I intervjuene omtaler noen informanter undervisningsevaluering som det viktigste verktøyet for kvalitetsutvikling, men andre har opplevd at verktøyet ble utviklet av skoleeier, og at resultatene ikke ble fulgt opp. Skolelederne viser til undervisningsevaluering som en styrke i skolens kvalitetsarbeid, og at det er en nøkkel til hvordan få til reell elevmedvirkning.

UTVALGTE SITATER FRA SPØRREUNDERSØKELSEN OM ALTERNATIVER TIL ELEVUNDERSØKELSEN

*«Klassetrivselsundersøkelsen er ikke anonym og er fin å ta utgangspunkt i, uten å leke detektiv.»
- Lærer grunnskole*

«Klassetrivselsundersøkelsen gir mulighet til detaljerte spørsmål knyttet til elevenes skolemiljø. Undersøkelsen er ikke anonym, så det gir læreren gode forutsetninger med å jobbe målretta på både individ- og gruppenivå.» - Lærer grunnskole

*«Konkrete svar fra elevene på klassetrivselsundersøkelsen gir innsikt i det sosiale samspillet i klassen, og avdekker forhold som vi lærere kanskje ikke får greie på ellers.»
- Lærer grunnskole*

«I Klassetrivsel kan vi som lærere velge spørsmål som er relevante for nettopp hva vi ønsker å undersøke.» - Lærer grunnskole

«Spekter er en ikke-anonymisert undersøkelse som vi gjennomfører dersom elevundersøkelsen viser at det er mobbing. Den følger også konkrete steg, som er mye arbeid, men som i stor grad hjelper til med å avdekke mobbing og få et innblikk i klassemiljøet.» - Lærer grunnskole

9.3.4 Foreldreundersøkelsen

Det er få som peker på nytten av Foreldreundersøkelsen. Som figurene tidligere i kapittelet viste, er det et av verktøyene som samtlige målgrupper rangerer lavest. Noen av våre informanter har forsøkt å bruke Foreldreundersøkelsen, men har hatt vansker med å få høy nok deltakelse. Ingen av informantene kunne gi noen utdypende forklaring på hvorfor deltakelsen var så lav. I spørreundersøkelsen påpekte imidlertid lærere og skoleledere at spørsmålene i foreldreundersøkelsen tar opp tema foreldre ikke opplever at de har kunnskap om:

«Foreldreundersøkelsen har spørsmål som er vanskelig å svare på for foresatte. De har ikke tilstrekkelig innsikt og kunnskap i forhold til hva det spørres om.»

Dette kan være en mulig forklaring på den lave svarprosenten på undersøkelsen mange skoler opplever.

9.3.5 Lærerundersøkelsen

Lærerundersøkelsen er det også få som har brukt, og undersøkelsen vurderes å ha relativ lav nytteverdi. Vi har ikke fått noen utdypende forklaring på opplevelsen av den lave nytteopplevelsen ved denne undersøkelsen.

9.3.6 Standpunkt- og eksamenskarakterer

Standpunktkarakterer er den datakilden som flest lærere, skoleledere og skoleeiere i videregående skole bruker (jmfør kapittel 5.2). I videregående skole brukes også i stor grad eksamenskarakterer. Disse datakildene vurderes som relativt nyttige sammenlignet med andre prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy.

Sammenligning av standpunkt- og eksamenskarakterer kan være nyttige for å vurdere skolens karakternivå mot en nasjonal målestokk, men det er flere lærere i spørreundersøkelsen som trekker frem at standpunkt- og eksamenskarakterer er avsluttende, summativ vurdering, og dermed lite nyttig i et utviklingsperspektiv for elevene:

«Standpunktkarakterer og eksamenskarakterer er vurderinger som elevane i størst grad får når dei er ferdig på skulen, og har lite nytte for miljø, trivsel og videre vurdering i grunnskulen.»

«Standpunktkarakterer: Fordi dei er avsluttande karakterar, ikkje rettleiande. Dei er summative, ikkje formative. Standpunktkarakterane er ikkje nyttige i arbeidet med å bidra til læring hjå elevane.»

Som tidligere nevnt peker noen skoleledere og skoleeiere i intervju på at eksamen ikke er godt nok tilpasset ny læreplan. Eksamensordningen er ikke i tråd med fagfornyelsen, med hvordan elevene lærer, eller hvordan lærerne underviser i dag. Noen informanter mener at eksamen er mer innrettet mot husk og at det heller burde være en fordypningsoppgave som man forsvarer muntlig, og som i større grad kan vise elevens evne til refleksjon og drøfting.

9.3.7 Analysebrettet

Resultatene i kapittel 5 indikerer at analysebrettet til Utdanningsdirektoratet blir brukt av en god del skoleeiere og skoleledere i grunnskolen og på videregående skole. Flere skoleeiere og skoleledere utdypet i spørreundersøkelsen sin opplevelse av Analysebrettet. En av dem forteller

at analysebrettet ikke gir analysemulighetene for Elevundersøkelsen som fantes tidligere. Respondenten peker videre på at det er enkelt å finne fram nå, men tungvint å bygge analyser. En annen respondent peker på ønsket om å kunne måle elevenes progresjon i alle undersøkelser og at det i dag verken er mulig i Nasjonale prøver, Elevundersøkelsen eller analysebrettet. En skoleeier ordlegger seg på følgende måte:

«Data som ligger i analysebrettet er svært viktige, men analysebrettet oppfattes som mye mindre nyttig enn tidligere skoleporten. Data er vanskeligere tilgjengelig. Mye data er ikke tilgjengelig på egen skole, selv om man er pålogget.»

9.3.8 Ståstedsanalysen

Våre resultater viser at skoleeier og skoleleder opplever Ståstedsanalysen som mer nyttig enn lærerne. Noen skoleledere har i spørreundersøkelsen kommentert at de synes Ståstedsanalysen er nyttig, men veldig omfattende. En respondent mener at den kunne vært enda mer nyttig om Utdanningsdirektoratet hadde kuttet ned på antall påstander som skal besvares innledningsvis.

En lærer sier i spørreundersøkelsen:

«Ståstedsanalysen var en god måte å gå i en samlet retning i hvordan vi arbeider på skolen og i personalet. Vi brukte god tid på dette på personalutviklingstid.»

En annen lærer er imidlertid mer kritisk:

«Ståstedsanalysen er lite konkret og det er stort rom for at man tolker en påstand ulikt. Når man gjennomgår felles for å avklare slike problemer kan man også bli veldig farget av det andre sier. Det er heller ikke gode direkte linker mellom elevenes læringsutbytte og påstandene. Det blir for vagt og for mye rom for syensing og teorier.»

10. Fremtidens kvalitetsutviklingsystem

Dette kapittelet ser nærmere på hvordan et system for kvalitetsutvikling i fremtiden kan bidra til sterkere faglige profesjonsfelleskap og tillitsbasert styring og ledelse.

Vi har besvart følgende problemstillinger:

- Hvordan kan et system for kvalitetsutvikling bidra til å utvikle sterkere faglige profesjonsfelleskap og en tillitsbasert styring og ledelse?
- Hva kjennetegner skoler som lykkes med systemisk kvalitetsutvikling?
- Hva mener lærere og ledere ved disse skolene var viktige faktorer for at de utviklet et systemisk kvalitetssamarbeid?

Hovedfunn fra dette kapittelet:

Et system for kvalitetsutvikling kan bidra til å utvikle sterkere faglige profesjonsfelleskap og en tillitsbasert styring og ledelse gjennom å:

- 1) Sikre både vertikal og horisontal involvering
- 2) Sikre alle målgrupper god kompetanse og god støtte i implementerings- og prosessledelse
- 3) Tilby målrettet informasjon som er relevant for egen praksis – lærere, skoleledere og skoleeiere har ulike behov

For å kunne besvare våre problemstillinger, har vi gjort statistiske analyser av svarene fra spørreundersøkelsen. Målet er å avdekke hvilke faktorer som kan forklare *hvorfor* respondentene i ulike grad opplever kvalitetsvurderingssystemet som nyttig. Gjennom disse statistiske analysene håper vi å kunne gi råd om hvordan systemet kan utformes for å bli enda mer nyttig for skolene.

Videre har vi, gjennom intervjuene, innhentet bredere beskrivelser av skoler som lykkes i større og mindre grad med å jobbe med kvalitetsutvikling og hva lærere, skoleledere, administrative og politiske skoleeiere, mener er viktige faktorer for å lykkes. Med denne tilnærmingen kan vi utdype de statistiske resultatene med beskrivelser fra intervjuene med våre målgrupper.

Driveranalysene viser at både skoleeieres, skolelederes og læreres opplevelse av at innsamlet informasjon kan *brukes*, har størst betydning for opplevd nytte av kvalitetsvurderingssystemet. Skoleledere og lærere trenger å forstå *hvorfor* man samler inn den informasjonen man gjør og om den kan brukes til utvikling av den enkelte klasse og den enkelte elev. Målgruppene har behov for å se resultater i sammenheng, og at informasjonen man mottar gjør det mulig å utforme tiltak.

Videre er tilstrekkelig støtte av stor betydning for skoleledere og lærere. For lærere er skolens prosesskvalitet – at skoleledelsen driver gode prosesser for kvalitetsutvikling og involverer dem i valg av prøver, datakilder og verktøy – av betydning for deres opplevelse av kvalitetssystemet. Tilstrekkelig støtte til å bearbeide resultatene og omgjøre disse til praksisendring, samt tid til arbeidet, er andre forhold som er viktige for lærere. For skoleledere har gode støttespillere betydning. De nevner både materialet på Udirs nettsider, støtte fra skoleeier, og eksterne nettverk for erfaringsdeling som forhold som påvirker deres opplevelse av dagens kvalitetsvurderingssystem.

Funn fra intervjuene bekrefter driveranalysene, og beskriver ulike sider ved skoler som i ulik grad lykkes med å sette mål, analysere dataene, velge ut tiltak, gjennomføre tiltak og gjenta denne prosessen over tid slik at det blir utvikling for både elever, lærere, skole og skoleeier. Intervjuene viser at både lærere og skoleledere mangler verktøy og kilder for kontinuerlig utviklingsarbeid, og at involvering og støtte, både horisontalt og vertikalt, vil styrke prosessene.

10.1.1 Opplevelse av relevans for egen praksis

Både driveranalysene og intervjuene viser at opplevelsen av å ha informasjon som kan benyttes i kvalitetsvurderingen er viktig for at kvalitetsarbeidet skal oppleves meningsfullt og vedvare. Intervjuene gir eksempler på skoler hvor kartlegging og leseopplæring er satt i system, hvor elevene leseferdigheter kartlegges jevnlig slik at lærerne systematisk kan følge elevenes progresjon. Dette gir lærerne et kunnskapsgrunnlag de kan bruke til å vurdere egen undervisningspraksis og støtter profesjonsfellesskapets samarbeid om resultater.

På den andre siden snakket vi med skoleledere og lærere som opplever at resultatene de får i liten grad er relevante for arbeidet de skal gjøre, på skolenivå og i klasserommet. Opplevelsen av lav relevans kan skyldes at resultater ikke publiseres på et nivå som lærerne har ansvar for og ikke kommer ofte nok til at de kan jobbe med utvikling og progresjon. Det er videre interessant at få av våre skoleleder- og lærerinformanter opplever verktøy eller kilder som overflødige eller unyttige, men at flere lærere peker på at verktøy og kilder, slik de er utformet i dag, ikke er *nyttige nok* i deres praksis.

Flere av våre skoleleder- og lærerinformanter har etterlyst relevante data om overgangene fra barnehage til skole og mellom skolenivåer. Slik informasjon oppleves som vesentlig for å lykkes med kvalitetsutviklingsarbeidet i skolen.

10.1.2 Kompetanse og støtte i implementerings- og prosessledelse

Driveranalysene viser at prosesstøtte og prosesskompetanse er viktig for å oppleve nytte av dagens kvalitetsvurderingssystem. For lærere er det viktig at skoleleder tilrettelegger for kvalitetsutvikling, og skoleledere trenger støtte fra skoleeier og eksterne møteplasser for erfaringsdeling.

Intervjuene viser variasjon i implementerings- og prosessledelse. Flere skolelederinformanter viser til teoretisk kunnskap om hvordan kvalitetsarbeid og kvalitetsprosesser kan se ut, men at de mangler kompetanse på hvordan arbeidet skal starte opp og vedlikeholdes over tid. Flere av skoleleder- og lærerinformantene forteller en forholdvis lik historie om at de analyserer resultatene, men at de ikke kommer videre til å velge tiltak for å forbedre kvaliteten. Dette kan henge sammen med opplevd relevans av resultatene, som nevnt over, men skoleleder- og lærerinformantene peker også på at skolene mangler kultur for å jobbe konstruktivt i lærermøter med å gå fra analyse til tiltak. Videre forteller også skoleleder og lærerinformanter at de beslutter tiltak i lærerfellesskapet, men ikke følger det opp med nye møter. Dermed blir tiltakene nedprioritert i møte med andre, mer presserende oppgaver, i en travel lærerhverdag. Få av våre skoleleder- og lærerinformanter fortalte om jevnlig evalueringer av prosesser og tiltak. Der det var systematikk i prosessene, var det også ledere og lærere med dedikert ansvar og kompetanse i å drive prosesser.

10.1.3 Vertikal og horisontal involvering

Driveranalysene viser at involvering og samarbeid har betydning for opplevd nytte av dagens system blant skoleledere og lærere. De peker også på viktigheten elevmedvirkning. Videre viser driveranalysene av skoleleders besvarelser at erfaringsdeling blant skoleledere på tvers av skoler har betydning for hvordan de opplever dagens system.

Funn fra de intervjuene bekrefter dette mønsteret. Horisontal og vertikal involvering og samarbeid er viktig for opplevelsen av kvalitetsutviklingsarbeidet. Med hensyn til vertikal involvering viser intervjuene at det kan være vanskelig å prioritere kvalitetsarbeid i skolen om ikke skoleeiernivået setter mål for skolene og følger opp prosessene. Videre ser vi også at lokal politisk ledelse har mye å si for utdanningsadministrasjonens prioritering av kvalitetsarbeid. Intervjuene ga eksempler på kommuner hvor politisk ledelse i liten grad er orientert om kvaliteten i skolene og ikke er med på å utforme mål og tiltak. Vi har også observert kommuner og fylkeskommuner hvor politisk ledelse i større grad er målorientert og hvor mål og tiltak for utdanningen er oppe til politisk behandling. Vi har ingen systematisk måling i spørreundersøkelsen av betydningen av politisk ledelse, men grunnlag for å si at opplevd samsvar mellom kvalitetsutviklingsarbeid og overordnede mål og prioriteringer har mye å si for både læreres og skolelederens opplevelse av nytten av kvalitetsvurderingssystemet. Det er med andre ord viktig at noen setter mål og prioriteringer, gir støtte og følger opp arbeidet. Videre viser intervjuene at politisk ledelses deltakelse i utformingen av mål og tiltak er viktig for at skoleeier, skoleleder og lærere skal jobbe målorientert og prioritere arbeid med kvalitet. Vi skal imidlertid være varsomme med å konkludere med en sammenheng, da vi har få informanter.

En annen type vertikal involvering, er viktigheten av å involvere elevene. Det kan se ut til at lærere som systematisk innhenter elevenes perspektiv opplever dette som meningsfullt for eget arbeid. Slik sett bidrar elevinvolvering til å skape et sterkt fundament for profesjonsutvikling.

Vi har også observert skoler med betydelig grad av horisontal involvering, hvor lærere samarbeider tett med hverandre og ledere om utvikling, hvor det er transparens mellom lærere og ledere og hvordan dette påvirker opplevelsen av kvalitetsutviklingsarbeidet. Intervjuene har også gitt eksempler på det motsatte: Lite lærersamarbeid eller elevinvolvering og hvor kvalitetsutviklingsarbeidet oppleves fragmentert og lite meningsfullt.

10.2 Driveranalyser: At informasjonen kan brukes er det viktigste for alle målgrupper

10.2.1 Hvorvidt lærere opplever at informasjonen kan brukes i arbeidet med kvalitetsutvikling, påvirker deres opplevelse av kvalitetsvurderingssystemet

Figur 10-1 viser resultatene av en multivariat regresjonsanalyse der avhengig variabel er «Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag hjelper meg å bli en bedre underviser og lærer»³¹. Analysen inneholder kun besvarelser fra lærere (både grunnskole og videregående). Analysen undersøker den enkelte indikatorns evne til å forklare opplevelsen av dagens kvalitetsvurderingssystem. Hver overordnet indikator er fremstilt med stor skrift over boksene med spørsmålsformuleringene. Styrken på forholdet (standardiserte beta-verdier) er oppgitt i parentes for de overordnede indikatorene (jo høyere verdi, desto viktigere for opplevelsen av at dagens kvalitetsvurderingssystem hjelper dem til å bli en bedre underviser og lærer). Kun signifikante indikatorer er tatt med i figuren. Modellen forklarer 41 % av variasjonen i opplevelsen av dagens kvalitetsvurderingssystem. Se vedlegg 4.1 for ytterligere statistikk fra regresjonsanalysene.

Resultatene tyder på at i arbeidet med kvalitetsutvikling, er det lærerens opplevelse av at **informasjonen kan brukes**, som er den viktigste forklaringsfaktoren for om læreren opplever kvalitetsvurderingssystemet som nyttig eller ikke. Denne indikatoren har en sterk forklaringskraft på læreres vurdering av dagens kvalitetsvurderingssystem. Innenfor denne tematikken er det særlig at lærerne ser **hvorfor de samler inn den informasjonen** de gjør som har betydning. «Det er tydelig for meg hvordan den informasjonen vi samler inn på min skole, passer inn i skoleeiers mål og prioriteringer» er enkeltvariabelen innenfor denne tematikken med størst betydning for læreres opplevelse av dagens kvalitetsvurderingssystem. At informasjonen kan benyttes til å lage **konkrete tiltak** for klassen og at læreren selv opplever å kunne **bruke informasjonen** er også viktige forklaringsvariabler. I tillegg er også opplevelsen av å kunne se **sammenhengen i resultatene** - og at resultatene danner et helhetlig bilde - av betydning for lærerens opplevelse av dagens kvalitetsvurderingssystem.

Videre ser vi av figuren at **prosesskvaliteten** på skolen er av betydning for læreres opplevelse av dagens kvalitetsvurderingssystem. Denne indikatoren har betydelig lavere forklaringskraft enn at informasjonen kan brukes av lærerne, men har fremdeles en signifikant effekt på læreres vurdering av dagens kvalitetsvurderingssystem. Mer spesifikt handler det om at skoleledelsen legger til rette for **gode prosesser rundt kvalitetsutvikling**, og at **læreren involveres** i valg av prøver, datakilder og verktøy som skolen bruker.

Den siste forklaringsfaktoren i modellen er **rammevilkår** – hvorvidt lærere opplever å få nok støtte og å ha nok kompetanse og tid. Også denne indikatoren har en betydelig lavere forklaringskraft enn at informasjonen kan brukes av lærerne, men har fremdeles en signifikant effekt på opplevelsen av dagens kvalitetsvurderingssystem. I denne indikatoren er det først og fremst opplevelsen av tilstrekkelig **støtte og veiledning i å tolke resultatene** som er den

³¹ Regresjonsanalysen ble gjennomført på følgende måte: Steg 1) Først ble alle påstander og spørsmål innenfor samme tematikk (for eksempel informasjon), analysert gjennom en Principal Component Analysis. Steg 2) Påstander/spørsmål som grupperte seg i en faktor med eigenvalue over 1, ble slått sammen til en indikator. Steg 3) Steg 1 til 2 ble gjort for alle overordnede tematikker: Informasjon, Støtte og Elevinvolvering. Steg 4) Alle identifiserte indikatorer, samt relevante bakgrunnsvariabler som skolestørrelse og nivå, ble kjørt i en og samme omgang i en regresjonsanalyse. Det er denne analysen som vises i figurene 10-1, 10-2 og 10-3 med henholdsvis lærere, skoleledere og skoleeiere som analyseenhet. Endelig modell med testresultater kan sees i Vedlegg 4: Regresjonsanalyser. Steg 5) Etter at indikatorene var kjørt i en regresjonsanalyse, kjøpte vi variablene som inngikk i hver enkelt indikator i en modell med samme avhengig variabel. Signifikante effekter av enkeltstående er skrevet ut i teksten.

viktigste enkeltpåstanden for læreres opplevelse av dagens kvalitetsvurderingssystem. Videre viser den at lærerens opplevelse av å ha **tilstrekkelig med tid** til å tolke, analysere og følge opp resultatene på en god måte også har en betydning for opplevelsen av dagens kvalitetsvurderingssystem. Den siste variabelen med signifikant forklaringskraft på opplevelsen av dagens kvalitetsvurderingssystem, er lærerens opplevelse av å ha tilstrekkelig **støtte og veiledning i å bidra til gode prosesser** rundt resultatene med kollegaer (profesjonsfellesskapet).

LÆRER

Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag hjelper meg å bli en bedre underviser og lærer

INFORMASJON SOM KAN BRUKES (0,50)

Det er tydelig for meg hvordan den informasjonen vi samler inn på min skole, passer inn i skoleiers mål og prioriteringer
 Det er enkelt å lage konkrete tiltak for min klasse/mine klasser basert på informasjonen fra de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene

Det er tydelig for meg hvordan jeg kan bruke den informasjonen vi samler inn på min skole

Informasjonen jeg får fra de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene, gir meg et helhetlig inntrykk av elevenes faglige og sosiale utbytte av skolehverdagen

Det er enkelt å se resultatene fra de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene i sammenheng

PROSESSKVALITET (0,12)

På min skole legger skoleledelsen til rette for gode prosesser for kvalitetsutvikling

Jeg blir involvert i valg av hvilke prøver, datakilder og verktøy som skal brukes på skolen (utenom de obligatoriske)

På min skole har vi en god struktur for å kunne jobbe systematisk med å bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte

Jeg blir involvert i skolens kvalitetsutviklingsarbeid

RAMMERVLKÅR (0,12)

I hvilken grad har du som lærer tilgang på tilstrekkelig støtte og veiledning til å tolke informasjon fra prøvene, undersøkelsene, verktøy og datakildene du bruker i arbeidet med å bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte

Jeg har tid til å tolke, analysere og følge opp informasjonen fra prøver, verktøy og datakilder på en god måte

I hvilken grad har du som lærer tilgang på tilstrekkelig støtte og veiledning å bidra til gode prosesser rundt resultatene med kollegaer (profesjonsfellesskapet)

I hvilken grad har du som lærer tilgang på tilstrekkelig støtte og veiledning til å omsette resultater til konkret ending av min egen opplæringspraksis

I hvilken grad har du som lærer tilgang på tilstrekkelig støtte og veiledning til å involvere elevene i tolkning av resultatene i din gruppe/klasse

Jeg har god nok analytisk kompetanse til å nyttiggjøre meg av informasjon fra prøver, verktøy og datakilder på en god måte

Jeg opplever å ha kollegaer som kan støtte meg i arbeidet med kvalitetsutvikling

Figur 10-1: Driveranalyse for påvirkningsfaktorer på læreres samlede opplevelse av dagens kvalitetsvurderingssystem

10.2.2 For skoleledere, er det særlig opplevelsen av at informasjonen kan brukes som har betydning for opplevelsen av dagens kvalitetsvurderingssystem

Det ble gjennomført en multivariat regresjonsanalyse også for skoleledere (etter samme fremgangsmåte som for lærere), der avhengig variabel er «Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag, bidrar til at min skole blir en bedre skole for elevene». Resultatene av analysen vises i Figur 10-2. Modellen forklarer 27 % av observert variasjon i den avhengige variabelen.

Resultatene fra analysen indikerer at det er mange av de samme elementene som er viktige for lærere som også er viktige for skoleledere. Det er særlig opplevelsen av at **informasjonen skoleledere får fra de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene kan brukes**, som påvirker skolelederens samlede opplevelse av dagens kvalitetsvurderingssystem. Denne indikatoren har en relativt sterk forklaringskraft på skolelederens opplevelse av dagens kvalitetsvurderingssystem. Innenfor denne tematikken er det særlig at skoleleder forstår **hvorfor** de samler inn den informasjonen de gjør på skolen, at det er enkelt å se **resultatene i sammenheng** og at informasjonen kan brukes til å **lage konkrete tiltak** for skolen som er viktige forklaringsvariabler. Alle tre påstandene har en moderat signifikant sammenheng med skolelederens opplevelse av dagens kvalitetsvurderingssystem.

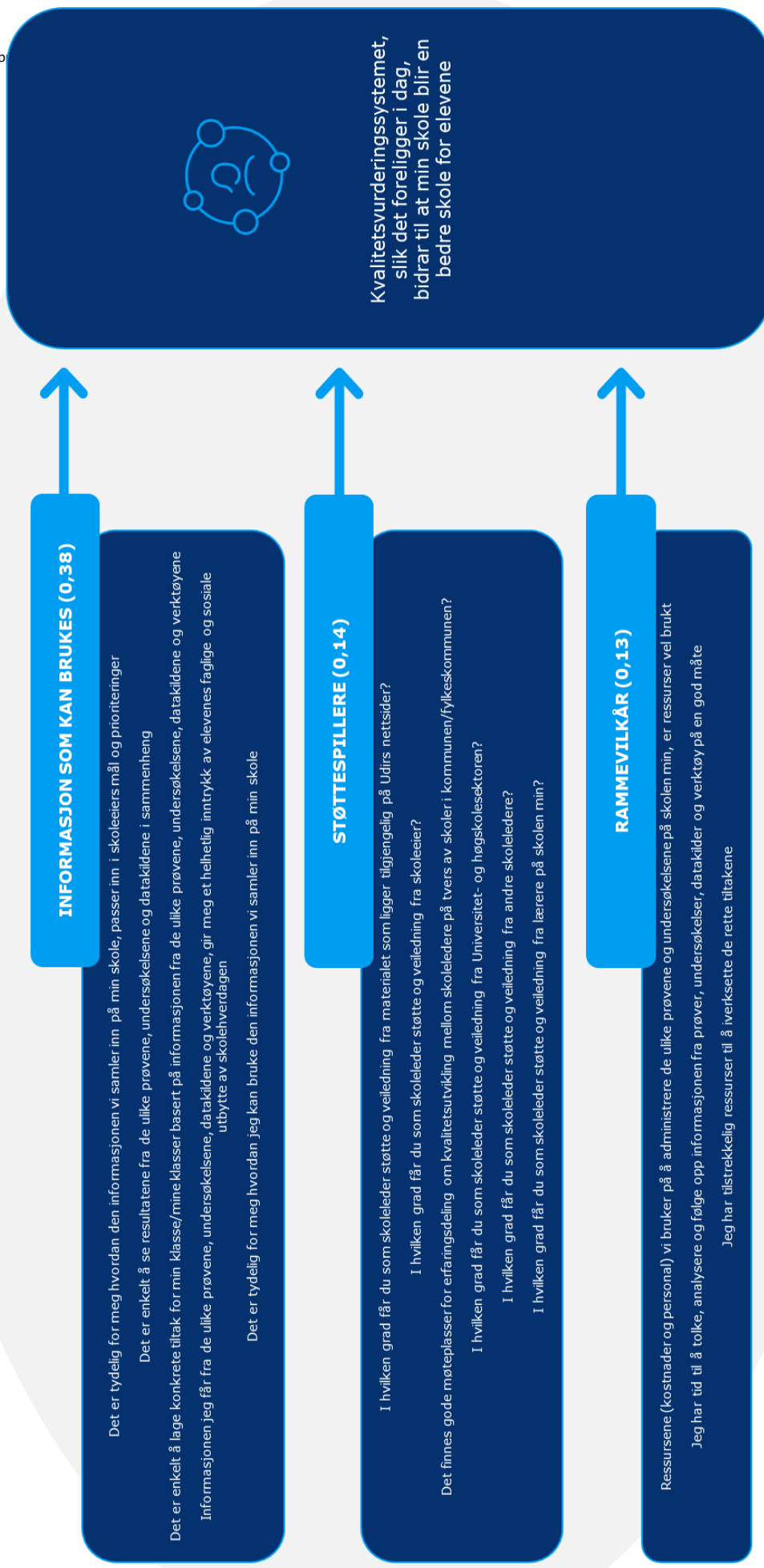
Opplevelsen av å ha **gode støttespillere** er en annen signifikant forklaringsfaktor for skolelederens vurdering av dagens kvalitetsvurderingssystem. Denne indikatoren har betydelig lavere forklaringskraft enn at skoleledere opplever at informasjonen kan brukes. Av de ulike støttespillerne som er kartlagt i spørreundersøkelsen, er det særlig betydning av **materialet på Utdanningsdirektoratets nettsider**, som har betydning for skolelederens opplevelse av dagens kvalitetsvurderingssystem. Også **støtte fra skoleeier** og **tilgjengelige møteplasser for erfaringsdeling på tvers av skoler** har en signifikant (men lavere) betydning for skolelederens opplevelse av dagens kvalitetsvurderingssystem.

En siste forklaringsfaktor som påvirker skolelederens opplevelse av dagens kvalitetsvurderingssystem, er **rammevilkår** – hvorvidt de opplever at ressursene de benytter på å administrere de ulike prøvene og undersøkelsene, er ressurser vel brukt og om de opplever å ha tilstrekkelig med tid til å tolke, analysere og følge opp informasjonen fra prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy på en god måte. Også denne indikatoren har betydelig lavere forklaringskraft enn at skoleledere opplever at informasjonen kan brukes.

Skolestørrelse er også en signifikant forklaringsvariabel for skoleledere. Resultatene indikerer at skolestørrelse har en svak positiv sammenheng med skolelederens opplevelse av dagens kvalitetsvurderingssystem. Jo større skolen er, desto høyere vurderer skoleledere dagens kvalitetsvurderingssystem.

Se vedlegg 4.2 for ytterligere statistikk fra regresjonsanalysene.

SKOLELEDER

INFORMASJON SOM KAN BRUKES (0,38)

Det er tydelig for meg hvordan den informasjonen vi samler inn på min skole, passer inn i skoleeiers mål og prioriteringer

Det er enkelt å se resultatene fra de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene i sammenheng

Det er enkelt å lage konkrete tiltak for min klasse/mine klasser basert på informasjonen fra de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene

Informasjonen jeg får fra de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene, gir meg et helhetlig inntrykk av elevenes faglige og sosiale utbytte av skolehverdagen

Det er tydelig for meg hvordan jeg kan bruke den informasjonen vi samler inn på min skole

STØTTEPILLERE (0,14)

I hvilken grad får du som skoleleder støtte og veiledning fra materialet som ligger tilgjengelig på Utdirs nettsider?

I hvilken grad får du som skoleleder støtte og veiledning fra skoleeier?

Det finnes gode møteplasser for erfaringsdeling, om kvalitetsutvikling mellom skoleledere på tvers av skoler i kommunen/fylkeskommunen?

I hvilken grad får du som skoleleder støtte og veiledning fra Universitet- og høyskolesektoren?

I hvilken grad får du som skoleleder støtte og veiledning fra andre skoleledere?

I hvilken grad får du som skoleleder støtte og veiledning fra lærere på skolen min?

RAMMEVILKÅR (0,13)

Ressursene (kostnader og personal) vi bruker på å administrere de ulike prøvene og undersøkelsene på skolen min, er ressurser vel brukt

Jeg har tid til å tolke, analysere og følge opp informasjonen fra prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy på en god måte

Jeg har tilstrekkelig ressurser til å iverksette de rette tiltakene

Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag, bidrar til at min skole blir en bedre skole for elevene

Figur 10-2: Driveranalyse for påvirkningsfaktorer på skolelederens samlede opplevelse av dagens kvalitetsvurderingssystem

10.2.3 Også for skoleeiere er det særlig opplevelsen av at informasjonen kan brukes som påvirker deres opplevelse av dagens kvalitetsvurderingssystem

Den samme analysen ble gjennomført for skoleeiere, med avhengig variabel «Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag, bidrar til at vi som skoleeier blir en bedre skoleeier for skolene og elevene». Resultatene av analysen vises i Figur 10-3. Modellen forklarer 30 % av observert variasjon i den avhengige variabelen.

Resultatene fra analysen tyder på at for skoleeier, som for lærere og skoleledere, er det særlig opplevelsen av at **informasjonen de får tilgang til kan brukes** som har betydning for skoleeieres opplevelse av dagens kvalitetsvurderingssystem. Denne forklaringsfaktoren har en sterk sammenheng med opplevelsen av hvorvidt dagens kvalitetsvurderingssystem bidrar til at de som skoleeier blir en bedre skoleeier for skolene og elevene.

Se vedlegg 4.3 for ytterligere statistikk fra regresjonsanalysene.

SKOLEEIER

INFORMASJON SOM KAN BRUKES (0,53)

Det er tydelig for oss (som skoleeier) hvordan vi kan bruke den informasjonen vi samler inn

Informasjonen vi får fra de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene, gir oss et helhetlig inntrykk av elevenes faglige og sosiale utbytte av skolehverdagen

Det er enkelt å se resultatene fra de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene i sammenheng

Det er enkelt å lage konkrete tiltak for skoleeier basert på informasjonen fra de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene

Overordnet sett, i hvilken grad får dere som skoleeier tilstrekkelig informasjon om hvordan de ulike skolene jobber med å følge opp resultater fra prøver, undersøkelser og datakilder i arbeidet med å utvikle kvaliteten i skolen

Det er tydelig for oss hvordan den informasjonen vi samler inn, passer inn i nasjonale mål og prioriteringer

Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag, bidrar til at vi som skoleeier blir en bedre skoleeier for skolene og elevene

Figur 10-3: Driveranalyse for påvirkningsfaktorer på skoleeieres samlede opplevelse av dagens kvalitetsvurderingssystem

11. Anbefalinger

Analysen av de kvalitative intervjuene viser at det er forskjell mellom skolene på hvor systematisk de arbeider med kvalitetsutvikling. Selv om vi ikke har data som dokumenterer det, har vi klare indikasjoner på at en proaktiv skoleeier som er i jevnlig kontakt med skolene bekrefter overfor skolene at de gjør et viktig arbeid, noe som motiverer for videre innsats. De siste tiårene har skolepolitikken vært gjennom mange skifter og svingninger (Valle & Lillejord, 2023), og stadige forandringer kan gjøre selv svært dyktige ledere og lærere usikre på om de gjør de «riktige» tingene. Alle mennesker har behov for bekreftelse på at de gjør et viktig og godt arbeid. Skoler er en del av vårt utdanningssystem og de trenger støtte og bekreftelse fra andre deler av systemet. Når skoleeier understreker betydningen av skolens arbeid og viser interesse for det skoleledere og lærere gjør, motiverer det dem til å gjøre en ekstra innsats for elevenes læring og utvikling. Ekspertgruppe for skolebidrag (Lillejord mfl., 2021) fant at i skoler med stabilt høyt skolebidrag er skolelederne og skoleeierne enige om at kunnskapen og kompetansen om kvalitetsutvikling finnes i skolen, og at det handler om å organisere arbeidet slik at lærerne driver utviklingsarbeidet, med tett oppfølging fra ledelsen. Disse skolene legger skolens doble oppdrag til grunn, organiserer for kollektiv og individuell læring og praktiserer en høy grad av elevmedvirkning. Alle mennesker i skolen betraktes som ressurser – for hverandre og for skolen. I sin oppfølging av skolene lærer skoleeierne om skolen og bruker kunnskapen til å tilpasse oppfølgingen av skolene.

Betydningen av samarbeid på tvers av nivåene og at skoleledere får faglig støtte fra nivået over skolen er også påpekt i forskning. Brauckmann, Pashiardis & Årlestig (2023) påpeker at mange av de problemene utdanningssektoren nå møter er globale, men at de må løses lokalt. Det handler om ny teknologi, verdidebatter og store sosiale forandringer – store og komplekse spørsmål som må håndteres av ledere i små og store kommuner. Samarbeid mellom skoler og tettere samarbeid mellom skolene og nivået over skolen er mer nødvendig nå enn før. I en studie fra USA undersøkte Levin mfl. (2012) hvordan nivået over skolen kan støtte skolens kvalitetsutvikling. De fant at måten skoledistriktene er organisert på, har mye å si for hvilke resultater elevene oppnår. Forskingen viser at det må være samsvar mellom det man vil oppnå, og skoledistriktets strukturer, politikk og organisasjonskultur. Forskerne konkluderte med at det gir svært positive utslag når nivået over skolen støtter lærere og ledere som ønsker å tenke nytt og prøve ut ting, særlig elevaktive læringsformer. En kombinasjon av «top-down»-støtte og «bottom-up»-nytenking så ut til å fungere bra, samt kapasitetsbygging på alle nivåer.

Elevinvolvering bør stå sentralt i skolens arbeid med kvalitetsutvikling. Basert på analyser av tilgjengelig materiale, påpekte Cuban (1983) at skolens undervisning hadde vært lærersentrert i mer enn hundre år. Med lærersentrert mente han at læreren snakker mye mer enn elevene i timene, lærerne formulerer oppgaver som elevene skal arbeide med og at elevene stort sett bare svarer på faktaspørsmål læreren formulerer. Tradisjonelt har det altså vært liten tradisjon i skolen for elevmedvirkning i undervisningen. Overordnet del av læreplanen beskriver imidlertid en aktivt undersøkende elev som skal utvikle kritisk og vitenskapelig tenkning for å kunne granske og kritisere etablerte ideer. Elevene skal få en forståelse av *kritisk* og vitenskapelig tenkning slik at de kan bruke fornuften undersøkende og systematisk i møte med konkrete praktiske utfordringer, fenomener, yringer og kunnskapsformer. I en studie av klasseromsinteraksjon i grunnskolen argumenterer Decristan, Jansen & Fauth (2023) for at læreres klasseundervisning kan utvikles til en diskursiv, kunnskapsproduserende aktivitet (Gardner, 2019) hvor lærer og elever sammen skaper ny kunnskap og utvikler nye innsikter. I forskningen finnes to perspektiver på forholdet mellom elevaktivitet og læring. På den ene siden kan elevmedvirkning gi en indikasjon på hvor engasjert elevene er i undervisningen (Schnitzler et al., 2021) og på den andre siden viser også studier at aktive, medvirkende elever påvirker lærernes undervisning (Tao et al, 2022). Hvilke

dialogiske strategier lærere velger har betydning for kvaliteten på undervisningen, og elevenes læringsutbytte øker når lærere raskt gir støttende, formative tilbakemeldinger (Wisniewski, 2020).

Ekspertgruppe for skolebidrag (Lillejord m. fl., 2021) fant at skoler med stabilt høyt skolebidrag eller progresjon i skolebidraget praktiserte en høy grad av elevmedvirkning i skolens undervisnings- og læringsaktiviteter. I motsetning til dette koblet skoler med lavt skolebidrag elevmedvirkning til elevråd og mulighet for å påvirke avgjørelser om utstyr i gymsalen eller tilbud i kantinen. Det ser altså ut at aktiv elevmedvirkning i undervisningen kan påvirke skolens resultater i positiv retning. Det er også bred enighet i forskningen om at elevers medvirkning i spørsmål som angår deres undervisning har stor betydning for deres læringsutbytte.

For å understøtte en systematisk tilnærming til kvalitetsutvikling og behovene til de ulike målgruppene i skolen vil vi med grunnlag i vår kartlegging rette tre overordnede anbefalinger til kvalitetsutvalget.

- 1) Sikre vertikal involvering mellom alle nivåer og interessenter: skoleeiere (både politisk og administrativ ledelse), skoleledere, lærere, elever og foresatte, samt horisontal involvering innenfor hvert nivå og hver interessentgruppe.
- 2) Sikre god kompetanse og god støtte for alle målgrupper i implementerings- og prosessledelse.
- 3) Tilby informasjon som er relevant for hver enkelt målgruppe i egen praksis

Sikre horisontal og vertikal involvering

For å sikre horisontalt og vertikal involvering vil vi anbefale at Kvalitetsutviklingsutvalget vurderer hvordan nettverk og delingskultur kan (videre-)utvikles for de ulike målgruppene i skolesektoren. Blant annet kan det vurderes tiltak for hvordan politisk ledelse i kommuner med liten grad av politikerinvolvering kan involveres mer i diskusjonen om kvalitet. Videre kan det vurderes endring av verktøy og datakilder slik at de kan understøtte en jevnlig dialog om ulike målgruppers behov og ønsker og hvordan skolen kan tilpasse og utvikle opplæringen. I tillegg kan det vurderes om det skal videreutvikles verktøy og støtte til hvordan lærere kan drive god elevinvolvering.

Sikre god kompetanse og støtte for alle målgrupper i implementerings- og prosessledelse

For å sikre god kompetanse og støtte for alle målgrupper i implementerings- og prosessledelse vil vi anbefale å utforme nye roller for fasilitering av kvalitetsutvikling i lys av NOU: 2022:13 *Med videre betydning* hvor en ny karrierevei innen fag- og skoleutvikling trekkes frem som en av fire foreslåtte karriereveier. Formålet med forslaget er å styrke støttestrukturene for skoleutvikling. Sett i sammenheng med vertikal involvering, indikerer våre funn at en fasilitatorrolle vil kunne ha stor betydning for utvikling av profesjonsfellesskap blant lærere og i utvikling og vedlikehold av kvalitetsutviklingsprosesser. Videre kan det vurderes hvordan Tilskuddsordningen i skolen kan styrkes slik at skolene i enda større grad oppfatter ordningen og UH som en støtte i utviklingen av kvalitet i skolen. For å understøtte kvalitetsprosesser vil prosjektgruppen til slutt anbefale at Ståstedsanalysen eller lignende prosessverktøy videreutvikles.

Tilby informasjon som er relevant for hver enkelt målgruppe i egen praksis

For å tilby relevant informasjon vil vi anbefale at kvalitetsutviklingsutvalget vurderer hvordan hvert enkelt element i kvalitetsutviklingssystemet kan gjøres mer relevant og tilpasset for de ulike målgruppene. Nytteverdien av en prøve eller en undersøkelse avhenger av at resultatene kan

benyttes på en meningsfull måte på det relevante nivået. I tråd med funn fra vår undersøkelse innebærer dette blant annet at lærere tilbys verktøy hvor data kan brukes i oppfølging av egne klasser, grupper og enkeltelever. Videre bør utvalget i forlengelsen av forrige punkt vurdere om det skal gjøres en vurdering av eventuelle personvernutfordringer og behovet skolen har for relevant informasjon fra Elevundersøkelsen for å kunne følge opp klasser, grupper og enkeltelever.

Videre vil vi anbefale at det tilbys analyseverktøy hvor data om læringsutvikling og læringsmiljø kan finnes samlet, hvor data fleksibelt kan brytes ned på mindre grupper, kombineres, sammenlignes og følges over tid. Det kan også vurderes om det for alle verktøy hva som er hensiktsmessig gjennomførings- og publiseringshyppighet for å kunne understøtte en kontinuerlig utviklingsprosess på de ulike utviklingsområdene. Våre funn tilsier at flere av verktøyene publiserer data så sjelden at dataene ikke får noen formativ vurderingsfunksjon i utviklingen til elevene eller skolene.

I tillegg vil vi foreslå at test- og undersøkelseslengde for alle verktøy vurderes og at Kvalitetsutviklingsutvalget vurderer muligheten for å gjøre verktøyene mer adaptive for å korte ned testsituasjonen for elevene. Et siste punkt er at kvalitetsutvalget kan vurdere hvordan verktøy og datakilder for kvalitetsutvikling kan kombineres sammen med andre læremidler for å skape en helhetlig og systematisk tilnærming.

12. Referanseliste

Allerup, P., Kovac, V., Kvåle, G., Langfeldt, G., & Skov, P. (2009) Evaluering av det Nasjonale kvalitetsvurderingssystemet for grunnsopplæringen.

<https://kff.no/service/327/download/id/5208/name/Evalueringsrapport+Nasjonalt+Kvalitetsvurderingssystem.pdf>

Børte, K., Nesje, K., & Lillejord, S. (2023). Barriers to student active learning in higher education. *Teaching in Higher Education*, 28(3), 597-615.

Cuban, L. (1983). How did teachers teach, 1890–1980. *Theory into practice*, 22(3), 159-165.

Decristan, J., Jansen, N. C., & Fauth, B. (2023). Student participation in whole-class discourse: individual conditions and consequences for student learning in primary and secondary school. *Learning and Instruction*, 86, 101748.

Ekspertgruppe for skolebidrag. (2020). Kunnskapsgrunnlaget

<https://files.nettsteder.regjeringen.no/wpuploads01/blogs.dir/415/files/2020/09/Kunnskapsgrunnlag-Ekspertgruppe-for-skolebidrag.pdf>

Ekspertgruppe for skolebidrag. (2021). En skole for vår tid.

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/en-skole-for-var-tid/id2847088/>

Emstad, A.B. (2014). *Skolevurdering, verktøy for ledelse, læring og utvikling i skolen*. Bergen: Fagbokforlaget

Fevolden, T. & Lillejord, S. (2005). Kvalitetsarbeid i skolen. Oslo: Universitetsforlaget.

Gardner, R. (2019). Classroom interaction research: The state of the art. *Research on language and social interaction*, 52(3), 212-226.

Grey, S. C. (2020). *PISA, the Media and the Governance of Education Policy in England and Sweden* (Doctoral dissertation, University College London).

Gustavsson, B. (2013). The idea of democratic building: Its transformation in space and time. In Eds. A-M. Laginder, H. Nordwall and J. Crowther: *Popular education, power, and democracy*, 35-49.

Hanushek, E., (1971). Teacher characteristics and gains in student achievement: estimation using micro data. *Am. Econ. Rev.* 61 (2), 280–288.

Hanushek, E., 1979. Conceptual and empirical issues in the estimation of educational production functions. *J. Hum. Resour.* 14 (3), 351–388.

Hanushek, E., 2002. Teacher quality. In: Izumi, L., Evers, W. (Eds.), *Teacher Quality*. Hoover Institution Teacher Quality | Eric A. Hanushek (stanford.edu), Palo Alto, CA, pp. 1–12.

Hanushek, E., Woessmann, L., 2015. *The Knowledge Capital of Nations: Education and the Economies of Growth*. MIT Press, Cambridge, MA.

Høydahl, E. (2020). «Sentralitetsindeksen». Statistisk sentralbyrå. 2020/4.

Kvalitetsutviklingsutvalget.no (2022). *Mandat for utvalg for kvalitetsutvikling i skolen*.
<https://kvalitetsutviklingsutvalget.no/mandat/>

Kunnskapsdepartementet (2021). *Strategi for kvalitetsutvikling i skolen i lys av fagfornyelsen*.
<https://www.regjeringen.no/contentassets/9ab92039b47a489cbbcb9c7736a9d24e/no/pdfs/strategi-om-kvalitetsutvikling.pdf>

Liebowitz, D. D., & Porter, L. (2019). The effect of principal behaviors on student, teacher, and school outcomes: A systematic review and meta-analysis of the empirical literature. *Review of Educational Research*, 89(5), 785-827.

Lillejord, S. (2022). En skole for vår tid – ledelse og organisering for læring, i: *Ledelse i fremtidens skole*, red: Marit Aas og Jan Merok Paulsen, s. 45-71.

Lillejord, S., Bolstad, A. K., Fjeld, S-E., Lund, T., Myhr, L. A., Ohm, H. (2021). En skole for vår tid. *Sluttrapport fra ekspertgruppe for skolebidrag*. [Sluttrapport – Ekspertgruppe for skolebidrag \(regjeringen.no\)](https://www.regjeringen.no)

Lillejord, S. (2022). En skole for vår tid – ledelse og organisering for læring, i: *Ledelse i fremtidens skole*, red: Marit Aas og Jan Merok Paulsen, s. 45-71.

Lillejord, S., Bolstad, A. K., Fjeld, S-E., Isaksen, L. S., Myhr, L. A., Ohm, H (2020). *Kunnskapsgrunnlaget*.
<https://files.nettsteder.regjeringen.no/wpuploads01/blogs.dir/415/files/2020/09/Kunnskapsgrunnlag-Ekspertgruppe-for-skolebidrag.pdf>

Lingard, B. (2016). Rationales for and reception of the OECD's PISA. *Educação & Sociedade*, 37, 609-627.

Mausethagen, S., Prøitz, T. S., & Skedsmo, G. (2021). Redefining public values: Data use and value dilemmas in education. *Education inquiry*, 12(1), 1-16.

Meld. St. 20 (2012–2013). *På rett vei*. Kunnskapsdepartementet.

Meld. St. 37 (1990-1991). *Om organisering og styring av utdanningssektoren*. Kirke-, utdanning- og forskningsdepartementet.

Meld. St. 30 (2003-2004). *Kultur for læring*. Utdannings- og forskningsdepartementet.

National Commission on Excellence in Education. (1983) *A Nation at Risk: The Imperative for Educational Reform*. http://edreform.com/wp-content/uploads/2013/02/A_Nation_At_Risk_1983.pdf

NOU 2002: 10. (2002). *Førsteklasses fra første klasse*, Kunnskapsdepartementet.
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2002-10/id145378/>

NOU 2003: 16. (2003). *I første rekke – Forsterket kvalitet i en grunnopplæring for alle*, Kunnskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2003-16/id147077/>

NOU 2023: 1. (2023). Kvalitetsvurdering og kvalitetsutvikling i skolen – Et kunnskapsgrunnlag, Kunnskapsdepartementet <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2023-1/id2961070/>

OECD. (1989). Vurdering av Norsk utdanningspolitikk Norsk rapport til OECD. Ekspertvurdering fra OECD. Kirke- og undervisningsdepartementet, Kultur- og vitenskapsdepartementet. *Aschehoug*

Regjeringen.no (2021). Hurdalsplattformen. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/hurdalsplattformen/id2877252/>

Roald, Knut (2010). Kvalitetsvurdering som organisasjonslæring mellom skole og skoleeigar. https://bora.uib.no/bora-xmlui/bitstream/handle/1956/3849/Dr.thesis_Knut%20Roald.pdf

Schnitzler, K., Holzberger, D., & Seidel, T. (2021). All better than being disengaged: Student engagement patterns and their relations to academic self-concept and achievement. *European Journal of Psychology of Education, 36*, 627-652.

Sjøberg (2022). Nasjonale prøver. Store norske leksikon, https://snl.no/nasjonale_pr%C3%B8ver

Skyvulstad (2022). -Ikke et godt system for å vurdere kvalitet. <https://www.utdanningsforbundet.no/nyheter/2022/system-for-a-vurdere-kvalitet/>

Tao, Y., Meng, Y., Gao, Z., & Yang, X. (2022). Perceived teacher support, student engagement, and academic achievement: a meta-analysis. *Educational Psychology, 42*(4), 401-420.

The Research Advisors (2006). *Sample Size Table*. Hentet fra: <https://www.research-advisors.com/tools/SampleSize.htm>

Thorsen, Dag Einar. Nyliberalisme. Snl.no <https://snl.no/nyliberalisme>

Utdanningsdirektoratet (2023). *Erfaringer og vurderinger med eksamen 2022 og prioriteringer for 2023*. Hentet fra: <https://www.udir.no/eksamen-og-prover/eksamen/erfaringer-med-eksamen/erfaringer-vurderinger-eksamen-2022-prioriteringer-2023/>

Valle, R. (2006). Tydelighet og føyelighet. En diskursiv analyse av norsk skoleledelse i utdanningspolitiske dokumenter. *Nordisk pedagogik, 26* (243- 247). ISSN 0901-8050.

Wisniewski, B., Zierer, K., & Hattie, J. (2020). The power of feedback revisited: A meta-analysis of educational feedback research. *Frontiers in Psychology, 10*, 3087.

13. Vedlegg

13.1 Vedlegg 1: Frafallsanalyse

13.1.1 Frafallsanalyse skoleeier

Frafall skoleeiere	Antall i populasjon	Antall i nettoutvalget	Andel av populasjon	Andel av utvalg	Differanse prosentpoeng
Eier					
Kommune	356	167	49 %	80 %	31
Fylkeskommune	10	8	1 %	4 %	2
Privat	357	34	49 %	16 %	-33
Totalt	723	209			
Fylke					
Oslo	28	3	4 %	1 %	-2
Viken	118	43	16 %	21 %	4
Nordland	67	18	9 %	9 %	-1
Rogaland	58	13	8 %	6 %	-2
Trøndelag	62	15	9 %	7 %	-1
Innlandet	49	12	7 %	6 %	-1
Vestland	86	28	12 %	13 %	2
Agder	53	16	7 %	8 %	0
Vestfold og Telemark	74	20	10 %	10 %	-1
Møre og Romsdal	67	23	9 %	11 %	2
Troms og Finnmark	61	18	8 %	9 %	0
Totalt	723	209			
Sentralitet (kun for kommuner)					
1	6	6	2 %	4 %	2
2	19	13	5 %	8 %	2
3	51	27	14 %	16 %	2
4	71	36	20 %	22 %	2
5	96	38	27 %	23 %	-4
6	113	47	32 %	28 %	-4
Totalt	356	167			

13.1.2 Frafallsanalyse skoleleder

Frafall skoleledere	Antall i populasjon	Antall i nettoutvalget	Andel av populasjon	Andel av utvalg	Differanse prosentpoeng
Nivå					
Grunnskole	2689	605	87 %	81 %	-6
Videregående skole	416	143	13 %	19 %	6
Drift					
Kommunal	2432	564	78 %	75 %	-3
Privat	95	15	3 %	2 %	-1
Friskole	268	49	9 %	7 %	-2
Interkommunal	3	1	0 %	0 %	0
Fylkeskommunal	301	116	10 %	16 %	6
Statlig	5	3	0 %	0 %	0
Ingen verdi	1	0	0 %	0 %	0
Totalt	3105	748	100 %	100 %	0
Fylke					
Oslo	207	79	7 %	11 %	4
Viken	607	118	20 %	16 %	-4
Nordland	197	43	6 %	6 %	-1
Rogaland	281	60	9 %	8 %	-1
Trøndelag	280	69	9 %	9 %	0
Innlandet	242	51	8 %	7 %	-1
Vestland	439	133	14 %	18 %	4
Agder	198	53	6 %	7 %	1
Vestfold og Telemark	237	39	8 %	5 %	-2
Møre og Romsdal	204	46	7 %	6 %	0
Troms og Finnmark	211	57	7 %	8 %	1
Svalbard	2	0	0 %	0 %	0
Totalt	3105	748	100 %	100 %	0
Skolestørrelse					
<i>Grunnskolen</i>					
Liten: Under 100 elever	727	178	27 %	29 %	2
Mellomstor: 100-299 elever	1063	222	40 %	37 %	-3
Stor: 300 elever eller mer	898	205	33 %	34 %	0
Totalt	2688	605			
<i>Videregående skole</i>					
Liten: Under 50 lærere	85	14	20 %	10 %	-11
Mellomstor: 50-99 lærere	117	40	28 %	28 %	0
Stor: 100 eller mer	214	89	51 %	62 %	11
Totalt	416	143			

13.1.3 Frafallsanalyse lærere

Frafall lærere	Antall i populasjon	Antall i nettoutvalget	Andel av populasjon	Andel av utvalg	Differanse prosentpoeng
Nivå					
Barneskole	33756	192	29 %	26 %	-3
Kombinert barne- og ungdomsskole	19601	125	17 %	17 %	0
Ungdomsskole	16430	100	14 %	14 %	0
VGS	46704	315	40 %	43 %	3
Totalt	116491	732			
Drift					
Friskole (Fri.sk.lov §2-1)	4600	32	4 %	4 %	0
Fylkeskommunal	37493	262	32 %	36 %	4
Interkommunal	70		0 %	0 %	0
Kommunal	69548	413	60 %	56 %	-3
Privat (Oppl.lov §2-12)	4540	21	4 %	3 %	-1
Statlig	240	4	0 %	1 %	0
Totalt	116491	732			
Fylke					
Oslo	12653	60	11 %	8 %	-3
Viken	25337	155	22 %	21 %	-1
Nordland	6227	34	5 %	5 %	-1
Rogaland	11272	38	10 %	5 %	-4
Trøndelag	9951	75	9 %	10 %	2
Innlandet	8080	46	7 %	6 %	-1
Vestland	13760	149	12 %	20 %	9
Agder	7341	27	6 %	4 %	-3
Vestfold og Telemark	9030	58	8 %	8 %	0
Møre og Romsdal	6217	44	5 %	6 %	1
Troms og Finnmark	6589	46	6 %	6 %	1
(blank)	34		0 %	0 %	0
Totalt	116491	732			
Skolestørrelse					
<i>Grunnskolen</i>					
Liten: Under 100 elever	7350	69	11 %	17 %	6
Mellomstor: 100-299 elever	24792	181	36 %	43 %	8
Stor: 300 elever eller mer	37425	167	54 %	40 %	-14
(blank)	220				
Totalt	69787	417			
<i>Videregående skole</i>					
Liten: Under 50 lærere	2893	25	6 %	8 %	2
Mellomstor: 50-99 lærere	9037	62	19 %	20 %	0
Stor: 100 eller mer	34774	228	74 %	72 %	-2
Totalt	46704	315			
Sentralitet (kun grunnskoler)					
1	11281	41	16 %	10 %	-6
2	16540	117	24 %	28 %	4
3	17665	81	25 %	19 %	-6
4	12402	85	18 %	20 %	3
5	7655	55	11 %	13 %	2
6	4210	38	6 %	9 %	3
(blank)	34				
Grand Total	69787	417			

13.2 Vedlegg 2: Spørreskjemaer

Tekst som er fremhevet med gul bakgrunn er betinget av bakgrunnsinformasjon vi har om respondenten eller av svar respondenten har avgitt tidligere i undersøkelsen. Tekst fremhevet med gult kan også være forklarende ved lesing av skjemaet når skjemaet er hentet ut som tekst fra programvaren SurveyXact hvor undersøkelsen ble gjennomført, og inneholde informasjon om slike betingelser som er lagt inn.

13.2.1 Spørreskjema skoleeier

Takk for at du deltar i denne undersøkelsen om kvalitetsvurdering og kvalitetsutvikling i skolen!

Vi vil svært gjerne få høre om dine erfaringer og opplevelser av kvalitetsvurderingssystemet slik det fremstår i dag. Dine innspill og erfaringer er verdifulle og viktige, og vi setter stor pris på at du deltar!

Definisjoner og begreper i undersøkelsen

I denne undersøkelsen benytter vi begrepene kvalitetsutvikling og kvalitetsvurderingssystemet. Med **kvalitetsutvikling** mener vi arbeidet med å bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte. Med **kvalitetsvurderingssystemet** mener vi måten skolene og skoleeier måler kvalitet på. Kvalitetsvurderingssystemet består av de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene dere benytter for å måle elevenes skolemiljø og læringsutbytte. Akkurat hvilke prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy systemet består av, er ulikt fra skole til skole, og fra skoleeier til skoleeier. Du får mulighet til å svare på hvilke prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy dere som skoleeier benytter i spørreundersøkelsen.

Praktisk gjennomføring

Undersøkelsen tar cirka **15 minutter** å gjennomføre. Du beveger deg frem og tilbake i spørreskjema ved å trykke på "Neste" og "Forrige" nederst på siden. Svarene dine lagres fortløpende. Det innebærer at du kan gå ut av besvarelsen din uten å fullføre, for senere å komme inn igjen der du slapp. Når du er ferdig med undersøkelsen, har du imidlertid ikke mulighet til å redigere i svaret ditt.

Trykk på "Neste" for å starte din besvarelse.

For å se spørsmålene før du svarer, kan du skrive ut spørreskjema ved å trykke på printer-ikonet:

Hvilken stilling har du i **kommunen/fylkeskommunen/dine skoler?**

Dagens kvalitetsvurderingssystem består av et mangfold av prøver, undersøkelser, verktøy og datakilder. Vi ønsker å kartlegge bruken av de ulike prøvene, undersøkelsene, verktøyene og datakildene.

Hvilke av følgende prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy har dere som skoleeier benyttet for å vurdere og utvikle kvaliteten på opplæringen i løpet av de siste 12 månedene?

Kryss av for alle dere har benyttet de siste 12 månedene.

FILTRERT ETTER NIVÅ (GRUNNSKOLE/VGS)

- (1) Obligatoriske kartleggingsprøver i lesing 3. trinn
- (2) Obligatoriske kartleggingsprøver i regning 3. trinn
- (3) Frivillige kartleggingsprøver i regning 1. trinn
- (4) Nasjonale prøver i lesing
- (5) Nasjonale prøver i regning
- (6) Nasjonale prøver i engelsk
- (7) Elevundersøkelsen på obligatoriske trinn (7. og 10. trinn, Vg1)
- (8) Elevundersøkelsen på frivillige trinn (5., 6., 8. og 9. trinn, Vg2 og Vg3)
- (9) Ferdighetsprøven i svømming
- (10) Standpunkt karakterer
- (11) Eksamens karakterer
- (12) Tilsynsrapporter
- (13) Kartleggingsverktøy i grunnleggende norsk for språklige minoriteter
- (14) Foreldreundersøkelsen i skolen (Udir)
- (15) Lærerundersøkelsen (Udir)
- (16) Skolebidragsindikatorer
- (17) Ståstedsanalysen
- (18) RefLex
- (19) Mal for tilstandsrapport
- (20) Undervisningsevaluering
- (21) Prosessverktøyet Ekstern skolevurdering
- (23) Grunnskolens informasjonssystem (GSI)
- (24) Analysebrettet
- (25) Grunnskolepoeng
- (26) Gjennomføringsstatistikk
- (27) Frafallstatistikk
- (28) Prøver/undersøkelser som er utviklet lokalt på skolene
- (29) Prøver/undersøkelser utviklet lokalt av kommunen/fylkeskommunen
- (30) Andre, vennligst spesifiser: _____

Formålet med dagens prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy, er at de skal støtte skoler og skoleeiere i arbeidet med å bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte. Vi ønsker å kartlegge i hvilken grad prøver, undersøkelser, verktøy og datakilder oppleves nyttige for skoleeiere i dette arbeidet.

I hvilken grad opplever dere som skoleeier at følgende prøver, undersøkelser, verktøy og datakilder er nyttige for å vurdere og utvikle kvaliteten på opplæringen i

kommunen/fylkeskommunen/dine skoler?

FILTRERT ETTER HVA DE OPPGIR Å HA BRUKT I FORRIGE SPØRSMÅL

	I svært stor grad	I stor grad	I noen grad	I liten grad	I svært liten grad	Vet ikke
Obligatoriske kartleggingsprøver i lesing 3. trinn	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Obligatoriske kartleggingsprøver i regning 3. trinn	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Frivillige kartleggingsprøver i regning 1. trinn	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Nasjonale prøver i lesing	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Nasjonale prøver i regning	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Nasjonale prøver i engelsk	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Elevundersøkelsen på obligatoriske trinn (7. og 10. trinn, Vg1)	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Elevundersøkelsen på frivillige trinn (5., 6., 8. og 9. trinn, Vg2 og Vg3)	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Ferdighetsprøven i svømming	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐

Standpunktkarakterer	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Eksamenskarakterer	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Tilsynsrapporter	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Kartleggingsverktøy i grunnleggende norsk for språklige minoriteter	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Foreldreundersøkelsen i skolen (Udir)	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Lærerundersøkelsen (Udir)	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Skolebidragsindikatorer	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Ståstedsanalysen	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
RefLex	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Mal for tilstandsrapport	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Undervisningsevaluering	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Prosessverktøyet Ekstern skolevurdering	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
GSI	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Analysebrettet	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○

Grunnskolepoeng	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Gjennomføringsstatistikk	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Frafallstatistikk	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Prøver/undersøkelser som er utviklet lokalt på skolene	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Prøver/undersøkelser utviklet lokalt av kommunen/fylkeskommunen	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Andre (flettefelt)	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○

FILTRERT: Du svarte at det er prøver, undersøkelser, datakilder og/eller verktøy som i liten grad oppleves nyttig for dere som skoleeier. Hva er det med disse prøvene, undersøkelsene, datakildene og/eller verktøyene som gjør at de oppleves mindre nyttige?

Du må gjerne eksemplifisere ved å nevne erfaringer med enkeltprøver, undersøkelser, datakilder eller verktøy.

FILTRERT: Du svarte at det er prøver, undersøkelser, datakilder og/eller verktøy som i stor grad oppleves nyttig for dere som skoleeier. Hva er det med disse prøvene, undersøkelsene, datakildene og/eller verktøyene som gjør at de oppleves nyttige?

Du må gjerne eksemplifisere ved å nevne erfaringer med enkeltprøver, undersøkelser, datakilder eller verktøy.

Dersom det er noe mer du vil legge til om de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og/eller verktøyene dere benytter i arbeidet med å utvikle kvaliteten på opplæringen, kan du skrive det inn i feltet under:

Nå vil vi gjerne kartlegge hvorvidt du opplever å ha tilgang på tilstrekkelig informasjon om forhold som er viktige for å vurdere og utvikle kvaliteten på opplæringen i din kommune/din fylkeskommune/dine skoler.

Overordnet sett, i hvilken grad får dere som skoleeier tilstrekkelig informasjon om:

	I svært stor grad	I stor grad	I noen grad	I liten grad	I svært liten grad	Vet ikke
Elevenes skole- og læringsmiljø (inkl. trivsel, motivasjon, sosiale relasjoner, støtte fra lærer osv.)	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Elevenes opplevelse av vurderingspraksisen	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Elevenes opplevelse av muligheten til å påvirke skolehverdagen (elevmedvirkning)	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Foresattes opplevelse av elevens skole- og læringsmiljø	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Elevenes faglige utvikling/læringsutbytte (inkl. utvikling i grunnleggende ferdigheter, utvikling i kompetanse, behov for tilpasninger)	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Enkeltelevens bakgrunn (for eksempel sosio-økonomisk bakgrunn)	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Hvordan de ulike skolene jobber med å følge opp resultater fra prøver, undersøkelser og	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐

datakilder i arbeidet
med å utvikle
kvaliteten i skolen

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander:

	Helt enig	Enig	Verken eller	Uenig	Helt uenig	Vet ikke
Det er tydelig for oss (som skoleeier) hvordan vi kan bruke den informasjonen vi samler inn	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐
Det er tydelig for oss hvordan den informasjonen vi samler inn, passer inn i nasjonale mål og prioriteringer	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐
Det er enkelt å se resultatene fra de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene i sammenheng	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐
Informasjonen vi får fra de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene, gir oss et helhetlig inntrykk av elevenes faglige og sosiale utbytte av skolehverdagen	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐
Det er enkelt å lage konkrete tiltak for kommunen/fylkeskommunen/dine skoler basert på informasjonen fra de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐
Vi har tid til å tolke, analysere og følge	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐

opp informasjonen fra prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy på en god måte

Ressursene (5) (4) (3) (2) (1) (98)
 (kostnader og personal) vi som skoleeier bruker på å administrere de ulike prøvene og undersøkelsene i kommunen/fylkeskommunen/dine skoler, er ressurser vel bruk

Vi som skoleeier har (5) (4) (3) (2) (1) (99)
 tilstrekkelig ressurser til å iverksette de rette tiltakene

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander:

Helt enig Enig Verken eller Uenig Helt uenig Vet ikke

Vi som skoleeier har, (5) (4) (3) (2) (1) (99)
 alt i alt, tilgang til den informasjonen vi trenger (gjennom de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene) for å jobbe godt med å støtte opp under arbeidet med å utvikle elevenes skole- og læringsmiljø

Vi som skoleeier har, (5) (4) (3) (2) (1) (99)
 alt i alt, tilgang til den informasjonen vi trenger (gjennom de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene) for å jobbe godt med å støtte opp under arbeidet med å bedre

elevenes
læringsudbytte

FILTRERT: Du svarte at du er enig i at det er enkelt å lage konkrete tiltak for **kommunen/fylkeskommunen/dine skoler** basert på informasjonen fra de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene. På hvilken måte?

FILTRERT: Du svarte at du er uenig i at det er enkelt å lage konkrete tiltak for **kommunen/fylkeskommunen/dine skoler** basert på informasjonen fra de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene. Hva skyldes dette?

FILTRERT: Du svarte at du er uenig i at det er enkelt å se resultatene fra de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene i sammenheng. Hva skyldes dette?

FILTRERT: Du svarte at du er uenig i at ressursene (kostnader og personal) dere som skoleeier bruker på å administrere de ulike prøvene og undersøkelsene i **kommunen/fylkeskommunen/dine skoler**, er ressurser vel bruk. Hva skyldes dette?

FILTRERT: Du svarte at dere i liten grad har tilgang til den informasjonen dere trenger (gjennom de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene) for å jobbe godt med å støtte opp under arbeidet med å utvikle elevenes skole- og læringsmiljø og/eller bedre elevenes læringsutbytte. Hva har dere behov for som dere ikke har tilgang til i dag?

For å følge opp resultatene på en god måte, er det nødvendig med kompetanse og/eller veiledning i å analysere og tolke resultater og å formulere gode oppfølgingspunkter og tiltak. Vi ønsker å kartlegge i hvilken grad skoleeiere har tilgang på tilstrekkelig kompetanse, støtte og veiledning innenfor disse områdene.

I hvilken grad har dere som skoleeier god kompetanse i følgende:

	I svært stor grad	I stor grad	I noen grad	I liten grad	I svært liten grad	Vet ikke
Å tolke resultater fra prøvene, undersøkelsene og datakildene dere benytter i arbeidet med å vurdere og utvikle kvaliteten på opplæringen i kommunen/fylkeskommunen/dine skoler	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Å tilrettelegge for gode prosesser rundt resultatene i profesjonsfellesskapet på skolene	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Å omsette resultater til konkrete tiltak for videreutvikling av kvaliteten på opplæringen i kommunen/fylkeskommunen/dine skoler	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Å tilrettelegge for gode møteplasser for erfaringsdeling om kvalitetsutvikling mellom skoleledere på tvers av skoler i kommunen/fylkeskommunen/dine skoler	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐

I hvilken grad får dere som skoleeier støtte og veiledning fra følgende aktører i arbeidet med å utvikle kvaliteten på opplæringen i **kommunen/fylkeskommunen/dine skoler?**

Skoleledere	(1) ☐ I svært stor grad (2) ☐ I stor grad (3) ☐ I noen grad (4) ☐ I liten grad (5) ☐ I svært liten grad (99) ☐ Vet ikke
Avdelingsledere på skolene	(1) ☐ I svært stor grad (2) ☐ I stor grad (3) ☐ I noen grad (4) ☐ I liten grad (5) ☐ I svært liten grad (98) ☐ Vet ikke
Andre ansatte i skolen	(1) ☐ I svært stor grad (2) ☐ I stor grad (3) ☐ I noen grad (4) ☐ I liten grad (5) ☐ I svært liten grad (98) ☐ Vet ikke
Andre skoleeiere	(1) ☐ I svært stor grad (2) ☐ I stor grad (3) ☐ I noen grad (4) ☐ I liten grad (5) ☐ I svært liten grad (98) ☐ Vet ikke
Universitets- og høgskolesektoren	(1) ☐ I svært stor grad (2) ☐ I stor grad (3) ☐ I noen grad (4) ☐ I liten grad (5) ☐ I svært liten grad (98) ☐ Vet ikke
Nasjonale myndigheter	(1) ☐ I svært stor grad (2) ☐ I stor grad (3) ☐ I noen grad (4) ☐ I liten grad (5) ☐ I svært liten grad (98) ☐ Vet ikke

Vi har den kompetansen vi trenger i egen administrasjon

- (1) I svært stor grad
 (2) I stor grad
 (3) I noen grad
 (4) I liten grad
 (5) I svært liten grad
 (98) Vet ikke

Andre, vennligst spesifiser:

- (1) I svært stor grad
 (2) I stor grad
 (3) I noen grad
 (4) I liten grad
 (5) I svært liten grad
 (98) Vet ikke

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand:

	Helt enig	Enig	Verken eller	Uenig	Helt uenig	Vet ikke
Det finnes gode møteplasser for erfaringsdeling for skoleeiere på tvers av kommuner/fylkeskommuner/skoleeiere	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐

Med møteplasser mener vi eksempelvis nettverk, fysiske og digitale møteplasser mm.

I hvilken grad har dere som skoleeier tilgang på tilstrekkelig støtte og veiledning til følgende:

	I svært stor grad	I stor grad	I noen grad	I liten grad	I svært liten grad	Vet ikke
Å tolke resultater fra prøvene, undersøkelsene og datakildene dere benytter i arbeidet med å vurdere og utvikle kvaliteten på opplæringen i kommunen/fylkeskommunen/dine skoler	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Å tilrettelegge for gode prosesser rundt resultatene i	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐

profesjonsfellesskapet
på skolene

Å omsette resultater til konkrete tiltak for videreutvikling av kvaliteten på opplæringen i **kommunen/fylkeskommunen/dine skoler** (5) ○ (4) ○ (3) ○ (2) ○ (1) ○ (99) ○

Å tilrettelegge for gode møteplasser for erfaringsdeling om kvalitetsutvikling mellom skoleledere på tvers av skoler i **kommunen/fylkeskommunen/dine skoler** (5) ○ (4) ○ (3) ○ (2) ○ (1) ○ (99) ○

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander:

	Helt enig	Enig	Verken eller	Uenig	Helt uenig	Vet ikke
Vi som skoleeier har, alt i alt, tilgang til den kompetansen vi trenger for å nyttiggjøre oss av informasjonen fra prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy på en god måte	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐
Vi som skoleeier har, alt i alt, tilgang til den støtten og veiledningen vi trenger for å nyttiggjøre oss av informasjon fra prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy på en god måte	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐

FILTRERT: Du svarte at dere i liten grad har tilgang til den kompetansen dere trenger for å nyttiggjøre dere av informasjonen fra prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy på en god måte. Hva slags kompetanse har dere behov for?

FILTRERT: Du svarte at dere i liten grad har tilgang til den støtten og veiledningen dere trenger for å nyttiggjøre dere av informasjonen fra prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy på en god måte. Hva har dere behov for som dere ikke får i dag?

Er det annen informasjon, kompetanse, støtte eller veiledning dere har bruk for enn det dere har tilgang til i dag, kan du skrive det inn i feltet under:

Dersom det er noe mer du vil legge til om informasjonen, kompetansen, støtten eller veiledningen dere benytter i arbeidet med å utvikle kvaliteten på opplæringen i kommunen/fylkeskommunen/dine skoler, kan du skrive det inn i feltet under:

Nå nærmer vi oss slutten av undersøkelsen.

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand:

Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag, bidrar til at vi som skoleeier blir en bedre skoleeier for skolene og elevene i kommunen/fylkeskommunen/dine skoler

- (5) Helt enig
- (4) Enig
- (3) Verken eller
- (2) Uenig
- (1) Helt uenig
- (99) Vet ikke

Dersom du har andre behov i arbeidet med å utvikle kvaliteten på opplæringen i kommunen/fylkeskommunen/dine skoler enn det som er dekket inn av denne undersøkelsen, kan du skrive det inn i feltet under:

Neste steg i denne kartleggingen er å gå i dybden på noen få skoler. Dette innebærer å gjennomføre intervju med både skoleeiere, skoleledere og lærere for å identifisere behov for informasjon og støtte for å utvikle kvaliteten på opplæringen.

Per utvalgte skole vil konsulenter fra Rambøll intervju tre lærere i tillegg til skoleleder og skoleeier for den utvalgte skolen. I tillegg til skoleeier vil vi for hver skole også intervju leder for utdanningskomiteen eller tilsvarende i kommunen og fylkeskommunen.

Med hensyn til gjennomføringen av intervjuene vil vi være fleksible i denne sammenheng. Intervjuene kan enten gjennomføres enkeltvis eller i grupper, fysisk eller digitalt. Det kommer vi frem til sammen.

Intervjuene vil fortrinnsvis gjennomføres i mars og april.

Er dette noe du kan tenke deg å melde dere på?

- (1) Ja, vennligst oppgi telefonnummer eller e-postadresse der vi kan komme i kontakt med deg: _____
- (2) Nei takk

Takk for din besvarelse!

Dine svar er nå lagret, og du kan gå ut av undersøkelsen ved å trykke på "Avslutt" eller lukke vinduet.

Ha en fin dag videre!

For å skrive ut din besvarelse, vennligst trykk på printer-ikonet under:

13.2.2 Spørreskjema skoleleder

Takk for at du deltar i denne undersøkelsen om kvalitetsvurdering og kvalitetsutvikling i skolen!

Vi vil svært gjerne få høre om dine erfaringer og opplevelser av kvalitetsvurderingssystemet slik det fremstår i dag. Dine innspill og erfaringer er verdifulle og viktige, og vi setter stor pris på at du deltar!

Definisjoner og begreper i undersøkelsen

I denne undersøkelsen benytter vi begrepene kvalitetsutvikling og kvalitetsvurderingssystemet.

Med **kvalitetsutvikling** mener vi arbeidet med å bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte.

Med **kvalitetsvurderingssystemet** mener vi måten skolen måler kvalitet på. Kvalitetsvurderingssystemet består av de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene dere benytter for å måle elevenes trivsel og læringsutbytte. Akkurat hvilke prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy systemet består av, er ulikt fra skole til skole. Du får mulighet til å svare på hvilke prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy din skole benytter i spørreundersøkelsen.

Praktisk gjennomføring

Undersøkelsen tar cirka **15 minutter** å gjennomføre. Du beveger deg frem og tilbake i spørreskjema ved å trykke på "Neste" og "Forrige" nederst på siden. Svarene dine lagres fortløpende. Det innebærer at du kan gå ut av besvarelsen din uten å fullføre, for senere å komme inn igjen der du slapp. Når du er ferdig med undersøkelsen, har du imidlertid ikke mulighet til å redigere i svaret ditt.

Trykk på "Neste" for å starte din besvarelse.

For å se spørsmålene før du svarer, kan du skrive ut spørreskjema ved å trykke på printer-ikonet:

FILTER VGS: Hvilke(t) studieprogram har dere på din skole?

- (1) Studieforberevende studieprogram
- (2) Yrkesfaglige studieprogram (rutes til undersøkelsens siste side)
- (3) Både studieforberevende og yrkesfaglige studieprogram

Har du gjennomført rektorutdanningen?

- (1) Ja
- (2) Nei

Dagens kvalitetsvurderingssystem består av et mangfold av prøver, undersøkelser, verktøy og datakilder. Vi ønsker å kartlegge bruken av de ulike prøvene, undersøkelsene, verktøyene og datakildene.

Hvilke av følgende prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy har du benyttet for å vurdere og utvikle kvaliteten på opplæringen på din skole i løpet av de siste 12 månedene?

Kryss av for alle du har benyttet de siste 12 månedene.

FILTRERT ETTER NIVÅ

- (1) Obligatoriske kartleggingsprøver i lesing 3. trinn
- (2) Obligatoriske kartleggingsprøver i regning 3. trinn
- (3) Frivillige kartleggingsprøver i regning 1. trinn
- (4) Nasjonale prøver i lesing
- (5) Nasjonale prøver i regning
- (6) Nasjonale prøver i engelsk
- (7) Elevundersøkelsen på obligatoriske trinn (7. og 10. trinn, Vg1)
- (8) Elevundersøkelsen på frivillige trinn (5., 6., 8. og 9. trinn, Vg2 og Vg3)
- (9) Ferdighetsprøven i svømming
- (10) Standpunkt karakterer
- (11) Eksamens karakterer
- (12) Tilsynsrapporter (hvis dere har hatt tilsyn det siste året)
- (13) Kartleggingsverktøy i grunnleggende norsk for språklige minoriteter
- (14) Foreldreundersøkelsen i skolen (Udir)
- (15) Lærerundersøkelsen (Udir)
- (16) Skolebidragsindikatorer
- (17) Ståstedanalysen
- (18) RefLex
- (20) Undervisningsevaluering
- (21) Prosessverktøyet Ekstern skolevurdering
- (23) Grunnskolens informasjonssystem (GSI)
- (24) Analysebrettet
- (25) Grunnskolepoeng
- (26) Gjennomføringsstatistikk
- (27) Frafallstatistikk
- (28) Prøver/undersøkelser dere har utviklet på skolen (egenutviklede eller i profesjonsfellesskapet)
- (29) Prøver/undersøkelser utviklet lokalt av kommunen/fylkeskommunen
- (30) Andre, vennligst spesifiser: _____

Formålet med dagens prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy, er at de skal støtte skolene i arbeidet med å bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte. Vi ønsker å kartlegge i hvilken grad prøver, undersøkelser, verktøy og datakilder oppleves nyttige for skoleledere i dette arbeidet.

I hvilken grad opplever du at følgende prøver, undersøkelser, verktøy og datakilder er nyttige for å vurdere og utvikle kvaliteten på opplæringen?

FILTERERES ETTER HVA DE OPPGIR Å HA BENYTTET I FORRIGE SPØRSMÅL

	I svært stor grad	I stor grad	I noen grad	I liten grad	I svært liten grad	Vet ikke
Obligatoriske kartleggingsprøver i lesing 3. trinn	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Obligatoriske kartleggingsprøver i regning 3. trinn	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Frivillige kartleggingsprøver i regning 1. trinn	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Nasjonale prøver i lesing	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Nasjonale prøver i regning	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Nasjonale prøver i engelsk	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Elevundersøkelsen på obligatoriske trinn (7. og 10. trinn, Vg1)	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Elevundersøkelsen på frivillige trinn (5., 6., 8. og 9. trinn, Vg2 og Vg3)	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Ferdighetsprøven i svømming	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Standpunkt karakterer	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐

Eksamenskarakterer	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Tilsynsrapporter	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Kartleggingsverktøy i grunnleggende norsk for språklige minoriteter	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Foreldreundersøkelsen i skolen (Udir)	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Lærerundersøkelsen (Udir)	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Skolebidragsindikatorer	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Ståstedsanalysen	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
RefLex	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Undervisningsevaluering	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Prosessverktøyet Ekstern skolevurdering	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
GSI	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Analysebrettet	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Grunnskolepoeng	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Gjennomføringsstatistikk	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○

Frafallstatistikk	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Prøver/undersøkelser dere har utviklet på skolen (egenutviklede eller i profesjonsfellesskapet)	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Prøver/undersøkelser utviklet lokalt av kommunen/ fylkeskommunen	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Andre (flettefelt)	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○

FILTER HVIS NOE OPPLEVES UNYTTIG: Du svarte at det er prøver, undersøkelser, datakilder og/eller verktøy som i liten grad oppleves nyttig. Hva er det med disse prøvene, undersøkelsene, datakildene og/eller verktøyene som gjør at de oppleves mindre nyttige?

Du må gjerne eksemplifisere ved å nevne erfaringer med enkeltprøver, undersøkelser, datakilder eller verktøy.

FILTER HVIS NOE OPPLEVES NYTTIG: Du svarte at det er prøver, undersøkelser, datakilder og/eller verktøy som i stor grad oppleves nyttig. Hva er det med disse prøvene, undersøkelsene, datakildene og/eller verktøyene som gjør at de oppleves nyttige?

Du må gjerne eksemplifisere ved å nevne erfaringer med enkeltprøver, undersøkelser, datakilder eller verktøy.

Dersom det er noe mer du vil legge til om de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og/eller verktøyene dere benytter i arbeidet med å vurdere og utvikle kvaliteten på opplæringen, kan du skrive det inn i feltet under:

Nå vil vi gjerne kartlegge hvorvidt du opplever å ha tilgang på tilstrekkelig informasjon om forhold som er viktige for å vurdere og utvikle kvaliteten på opplæringen ved din skole.

Overordnet sett, i hvilken grad får du som skoleleder tilstrekkelig informasjon om:

	I svært stor grad	I stor grad	I noen grad	I liten grad	I svært liten grad	Vet ikke
Elevenes skole- og læringsmiljø (inkl. trivsel, motivasjon, sosiale relasjoner, støtte fra lærer osv.)	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Elevenes opplevelse av vurderingspraksisen	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Elevenes opplevelse av muligheten til å påvirke skolehverdagen (elevmedvirkning)	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Foresattes opplevelse av elevens skole- og læringsmiljø	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Elevenes faglige utvikling/læringsutbytte (inkl. utvikling i grunnleggende ferdigheter, utvikling i kompetanse, behov for tilpasninger)	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Enkeltelevens bakgrunn (for eksempel sosio-økonomisk bakgrunn)	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Hvordan lærerne på skolen din jobber med å følge opp resultater fra prøver, undersøkelser og datakilder i arbeidet	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐

med å utvikle
kvaliteten på
opplæringen

Vi er også interessert i å få vite hvorvidt informasjonen skolen mottar i forbindelse med at elevene starter på skolen oppleves god nok.

I hvilken grad får skolen tilstrekkelig informasjon om:

	I svært stor grad	I stor grad	I noen grad	I liten grad	I svært liten grad	Vet ikke
FOR BARNESKOLE: Elevenes sosiale utvikling og trivsel når elevene starter på barneskolen	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
FOR UNGDOMSSKOLE: Elevenes faglige utvikling når elevene starter på ungdomsskolen	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
FOR UNGDOMSSKOLE: Elevenes sosiale utvikling og trivsel når elevene starter på ungdomsskolen	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
FOR VGS: Elevenes faglige utvikling når elevene starter på videregående skole	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
FOR VGS: Elevenes sosiale utvikling og trivsel når elevene starter på videregående skole	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander:

	Helt enig	Enig	Verken eller	Uenig	Helt uenig	Vet ikke
Det er tydelig for meg hvordan skolen kan bruke den informasjonen vi samler inn	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Det er tydelig for meg hvordan den informasjonen vi samler inn på min skole, passer inn i skoleeiers mål og prioriteringer	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Det er enkelt å se resultatene fra de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene i sammenheng	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Informasjonen jeg får fra de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene, gir meg et helhetlig inntrykk av elevenes sosiale og faglige utbytte av skolehverdagen	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Det er enkelt å lage konkrete tiltak for min skole basert på informasjonen fra de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Jeg har tid til å tolke, analysere og følge opp informasjonen fra	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐

prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy på en god måte

Ressursene (kostnader og personal) vi bruker på å administrere de ulike prøvene og undersøkelsene på skolen min, er ressurser vel brukt

(5) (4) (3) (2) (1) (99)

Jeg har tilstrekkelig ressurser til å iverksette de rette tiltakene

(5) (4) (3) (2) (1) (99)

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander:

Helt enig Enig Verken eller Uenig Helt uenig Vet ikke

Jeg har, alt i alt, tilgang til den informasjonen jeg trenger (gjennom de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene) for å jobbe godt med å utvikle elevenes trivsel og skolemiljø

(5) (4) (3) (2) (1) (99)

Jeg har, alt i alt, tilgang til den informasjonen jeg trenger (gjennom de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene) for å jobbe godt med å bedre elevenes læringsutbytte

(5) (4) (3) (2) (1) (99)

FILTER: Du svarte at du er uenig i at det er enkelt å se resultatene fra de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene i sammenheng. Hva skyldes dette?

FILTER: Du svarte at du er enig i at det er enkelt å lage konkrete tiltak for din skole basert på informasjonen fra de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene. På hvilken måte?

FILTER: Du svarte at du er uenig i at det er enkelt å lage konkrete tiltak for din skole basert på informasjonen fra de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene. Hva skyldes dette?

FILTER: Du svarte at du er uenig i at ressursene (kostnader og personal) dere bruker på å administrere de ulike prøvene og undersøkelsene på din skole, er ressurser vel bruk. Hva skyldes dette?

FILTER: Du svarte at du i liten grad har tilgang til den informasjonen du trenger (gjennom de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene) for å bedre elevenes skolemiljø og/eller læringsutbytte. Hva har du behov for som du ikke har tilgang til i dag?

For å følge opp resultatene på en god måte, er det nødvendig med kompetanse og/eller veiledning i å analysere og tolke resultater og å formulere gode oppfølgingspunkter og tiltak. Vi ønsker å kartlegge i hvilken grad skoleledere har tilgang på tilstrekkelig kompetanse, støtte og veiledning innenfor disse områdene.

I hvilken grad har du som skoleleder god kompetanse i følgende:

	I svært stor grad	I stor grad	I noen grad	I liten grad	I svært liten grad	Vet ikke
Å tolke resultater fra prøvene, undersøkelsene og datakildene du benytter i arbeidet med å vurdere og utvikle kvaliteten på opplæringen på din skole	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Å skape gode prosesser rundt resultatene i profesjonsfellesskapet på skolen	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Å omsette resultater til konkrete tiltak for videreutvikling av kvaliteten på opplæringen på din skole	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐

I hvilken grad får du som skoleleder støtte og veiledning fra følgende aktører/ressurser i arbeidet med å utvikle kvaliteten på opplæringen på din skole:

Skoleeier	(5) ☐ I svært stor grad (4) ☐ I stor grad (3) ☐ I noen grad (2) ☐ I liten grad (1) ☐ I svært liten grad (99) ☐ Vet ikke
Universitets- og høyskolesektoren (ulike spisskompetansemiljøer, som for eksempel Lesesenteret ved Universitetet i Stavanger)	(5) ☐ I svært stor grad (4) ☐ I stor grad (3) ☐ I noen grad (2) ☐ I liten grad (1) ☐ I svært liten grad (99) ☐ Vet ikke
Lærere på skolen min	(5) ☐ I svært stor grad (4) ☐ I stor grad (3) ☐ I noen grad (2) ☐ I liten grad (1) ☐ I svært liten grad (99) ☐ Vet ikke
Andre skoleledere	(5) ☐ I svært stor grad (4) ☐ I stor grad (3) ☐ I noen grad (2) ☐ I liten grad (1) ☐ I svært liten grad (99) ☐ Vet ikke
Materialet som ligger tilgjengelig på Udirs nettsider	(5) ☐ I svært stor grad (4) ☐ I stor grad (3) ☐ I noen grad (2) ☐ I liten grad (1) ☐ I svært liten grad (99) ☐ Vet ikke
Andre myndigheter	(5) ☐ I svært stor grad (4) ☐ I stor grad (3) ☐ I noen grad (2) ☐ I liten grad (1) ☐ I svært liten grad (99) ☐ Vet ikke

Andre, vennligst spesifiser:

(5) I svært stor grad
 (4) I stor grad
 (3) I noen grad
 (2) I liten grad
 (1) I svært liten grad
 (99) Vet ikke

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand:

	Helt enig	Enig	Verken eller	Uenig	Helt uenig	Vet ikke
Det finnes gode møteplasser for erfaringsdeling om kvalitetsutvikling mellom skoleledere på tvers av skoler i kommunen/fylkeskommunen	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐

Med møteplasser mener vi eksempelvis nettverk, fysiske og digitale møteplasser mm.

I hvilken grad har du som skoleleder tilgang på tilstrekkelig støtte og veiledning til følgende:

	I svært stor grad	I stor grad	I noen grad	I liten grad	I svært liten grad	Vet ikke
Å tolke resultater fra prøvene, undersøkelsene og datakildene du bruker i arbeidet med å utvikle kvaliteten på opplæringen på din skole	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Å skape gode prosesser rundt resultatene i profesjonsfellesskapet på din skole	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Å omsette resultater til konkret endring av opplæringspraksis på din skole	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander:

	Helt enig	Enig	Verken eller	Uenig	Helt uenig	Vet ikke
Jeg har, alt i alt, tilgang til den kompetansen jeg trenger for å nyttiggjøre meg av informasjonen fra prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy på en god måte	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Jeg har, alt i alt, tilgang til den støtten og veiledningen jeg trenger for å nyttiggjøre meg av informasjon fra prøver, undersøkelser,	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐

datakilder og værktøj
på en god måde

FILTER: Du svarte at du i liten grad har tilgang til den kompetansen du trenger for å nyttiggjøre deg av informasjonen fra prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy på en god måte. Hva slags kompetanse har du behov for?

FILTER: Du svarte at du i liten grad har tilgang til den støtten og veiledningen du trenger for å nyttiggjøre deg av informasjonen fra prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy på en god måte. Hva har du behov for som du ikke får i dag?

Er det annen informasjon, kompetanse, støtte eller veiledning du har bruk for enn det du har tilgang til i dag, kan du skrive det inn i feltet under:

Dersom det er noe mer du vil legge til om informasjonen, kompetansen, støtten eller veiledningen du benytter i arbeidet med å utvikle kvaliteten på opplæringen, kan du skrive det inn i feltet under:

Elevenes medvirkning er en viktig del av arbeidet med å utvikle kvaliteten på opplæringen. Vi ønsker derfor å kartlegge hvordan elever på din skole involveres i dette arbeidet.

Hvordan involverer dere elevene i arbeidet med å vurdere og utvikle kvalitet i opplæringen?

Gi en kort beskrivelse i feltet nedenfor.

På din skole, i hvilken grad er elevene selv med på å vurdere:

	I svært stor grad	I stor grad	I noen grad	I liten grad	I svært liten grad	Vet ikke	Ikke relevant
Egen trivsel	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐	(99) ☐
Egen motivasjon	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐	(99) ☐
Klassemiljøet	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐	(99) ☐
Egen sosial utvikling	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐	(99) ☐
Vurderingspraksisen	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐	(99) ☐
Undervisningspraksisen	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐	(99) ☐
Egen opplevelse av tilpasset opplæring	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐	(99) ☐
Egen faglige utvikling	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐	(99) ☐

Nå nærmer vi oss slutten av undersøkelsen.

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand:

Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag, bidrar til at min skole blir en bedre skole for elevene

- (5) Helt enig
- (4) Enig
- (3) Verken eller
- (2) Uenig
- (1) Helt uenig
- (99) Vet ikke

Dersom du har andre behov i arbeidet med å utvikle kvaliteten på opplæringen enn det som er dekket inn av denne undersøkelsen, kan du skrive det inn i feltet under:

Neste steg i denne kartleggingen er å gå i dybden på noen få skoler. Dette innebærer å gjennomføre intervju med både skoleeiere, skoleledere og lærere for å identifisere behov for informasjon og støtte for å utvikle kvaliteten på opplæringen.

Per utvalgte skole vil konsulenter fra Rambøll intervju tre lærere i tillegg til skoleleder og skoleeier for den utvalgte skolen. I tillegg til skoleeier vil vi for hver skole også intervju leder for utdanningskomiteen eller tilsvarende i kommunen og/eller fylkeskommunen.

Med hensyn til gjennomføringen av intervjuene vil vi være fleksible. Intervjuene kan enten gjennomføres enkeltvis eller i grupper, fysisk eller digitalt. Det kommer vi frem til sammen.

Intervjuene vil fortrinnsvis gjennomføres i mars og april.

Er dette noe du kan tenke deg å melde din skole på?

- (1) Ja, vennligst oppgi telefonnummer eller e-postadresse der vi kan komme i kontakt med deg: _____
- (2) Nei takk

Takk for din besvarelse!

Dine svar er nå lagret, og du kan gå ut av undersøkelsen ved å trykke på "Avslutt" eller lukke vinduet.

Ha en fin dag videre!

For å skrive ut din besvarelse, vennligst trykk på printer-ikonet under:

13.2.3 Spørreskjema lærer

Takk for at du deltar i denne undersøkelsen om kvalitetsvurdering og kvalitetsutvikling i skolen!

Vi vil svært gjerne få høre om dine erfaringer og opplevelser av kvalitetsvurderingssystemet slik det fremstår i dag. Dine innspill og erfaringer er verdifulle og viktige, og vi setter stor pris på at du deltar!

Definisjoner og begreper i undersøkelsen

I denne undersøkelsen benytter vi begrepene kvalitetsutvikling og kvalitetsvurderingssystemet.

Med **kvalitetsutvikling** mener vi arbeidet med å bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte.

Med **kvalitetsvurderingssystemet** mener vi måten skolen måler kvalitet på.

Kvalitetsvurderingssystemet består av de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene dere benytter for å måle elevenes trivsel og læringsutbytte. Akkurat hvilke prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy systemet består av, er ulikt fra skole til skole. Du får mulighet til å svare på hvilke prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy din skole benytter i spørreundersøkelsen.

Praktisk gjennomføring

Undersøkelsen tar cirka **15 minutter** å gjennomføre. Du beveger deg frem og tilbake i spørreskjema ved å trykke på "Neste" og "Forrige" nederst på siden. Svarene dine lagres fortløpende. Det innebærer at du kan gå ut av besvarelsen din uten å fullføre, for senere å komme inn igjen der du slapp. Når du er ferdig med undersøkelsen, har du imidlertid ikke mulighet til å redigere i svaret ditt.

Trykk på "Neste" for å starte din besvarelse.

For å se spørsmålene før du svarer, kan du skrive ut spørreskjema ved å trykke på printer-ikonet:

FILTER VGS: Hvilket studieprogram underviser du på?

- (1) Studieforberevende studieprogram
- (2) Yrkesfaglige studieprogram (rutes til undersøkelsens siste side)
- (3) Både studieforberevende og yrkesfaglige studieprogram

HVIS STUDIEFORBEREDENDE PROGRAM: Hvilket studieforberevende utdanningsprogram underviser du på?

Du kan velge flere alternativer.

- (1) Idrettsfag
- (2) Kunst, design og arkitektur
- (3) Medier og kommunikasjon
- (4) Musikk, dans og drama
- (5) Studiespesialisering

Hvilke trinn underviser du på?

Du kan velge flere alternativer.

FILTRERT ETTER NIVÅ

- (1) 1. trinn
- (2) 2. trinn
- (3) 3. trinn
- (4) 4. trinn
- (5) 5. trinn
- (6) 6. trinn
- (7) 7. trinn
- (8) 8. trinn
- (9) 9. trinn
- (10) 10. trinn
- (11) Vg1
- (12) Vg2
- (13) Vg3

FILTER GRUNNSKOLE: Hvilke fag underviser du i nå?

Du kan velge flere alternativer.

- (1) KRLE
- (2) Samfunnsfag
- (3) Naturfag
- (4) Matematikk
- (5) Norsk
- (6) Engelsk
- (7) Kunst og håndverk
- (8) Musikk
- (9) Kroppsøving
- (10) Mat og helse
- (11) Fremmedspråk
- (12) Samisk
- (13) Valgfag
- (14) Andre fag

FILTER VGS: Hvilke fag underviser du i?

Du kan velge flere alternativer.

- (1) Historie
- (2) Geografi
- (3) Religion og etikk
- (4) Samfunnskunnskap
- (5) Naturfag
- (6) Matematikk
- (7) Norsk
- (8) Engelsk
- (9) Fremmedspråk
- (10) Kroppsøving
- (11) Samisk
- (12) Andre fag

Er du kontaktlærer?

- (1) Ja
- (2) Nei

Dagens kvalitetsvurderingssystem består av et mangfold av prøver, undersøkelser, verktøy og datakilder. Vi ønsker å kartlegge bruken av de ulike prøvene, undersøkelsene, verktøyene og datakildene.

Hvilke av følgende prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy har du benyttet for å vurdere og utvikle kvaliteten på opplæringen de siste 12 månedene?

Kryss av for alle du har benyttet de siste 12 månedene.

FILTRERT ETTER NIVÅ

- (1) Obligatoriske kartleggingsprøver i lesing 3. trinn
- (2) Obligatoriske kartleggingsprøver i regning 3. trinn
- (3) Frivillige kartleggingsprøver i regning 1. trinn
- (4) Nasjonale prøver i lesing
- (5) Nasjonale prøver i regning
- (6) Nasjonale prøver i engelsk
- (7) Elevundersøkelsen på obligatoriske trinn (7. og 10. trinn, Vg1)
- (8) Elevundersøkelsen på frivillige trinn (5., 6., 8. og 9. trinn, Vg2 og Vg3)
- (9) Ferdighetsprøven i svømming
- (10) Standpunktkarakterer
- (11) Eksamenskarakterer
- (12) Tilsynsrapporter
- (13) Kartleggingsverktøy i grunnleggende norsk for språklige minoriteter
- (14) Foreldreundersøkelsen i skolen (Udir)
- (15) Lærerundersøkelsen (Udir)
- (16) Skolebidragsindikatorer
- (17) Ståstedsanalysen
- (20) Undervisningsevaluering
- (21) Prosessverktøyet Ekstern skolevurdering
- (23) Grunnskolens informasjonssystem (GSI)
- (24) Analysebrettet
- (25) Grunnskolepoeng
- (26) Gjennomføringsstatistikk
- (27) Frafallstatistikk
- (28) Prøver/undersøkelser dere har utviklet på skolen (egenutviklede eller i profesjonsfellesskapet)
- (29) Prøver/undersøkelser utviklet lokalt av kommunen/fylkeskommunen
- (30) Andre, vennligst spesifiser: _____

Formålet med dagens prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy, er at de skal støtte skolene i arbeidet med å bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte. Vi ønsker å kartlegge i hvilken grad prøver, undersøkelser, verktøy og datakilder oppleves nyttige for lærere i dette arbeidet.

I hvilken grad opplever du at følgende prøver, undersøkelser, verktøy og datakilder er nyttige for å bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte?

FILTRERT ETTER HVILKE DE OPPGIR Å HA BRUKT I FORRIGE SPØRSMÅL

	I svært stor grad	I stor grad	I noen grad	I liten grad	I svært liten grad	Vet ikke
Obligatoriske kartleggingsprøver i lesing 3. trinn	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Obligatoriske kartleggingsprøver i regning 3. trinn	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Frivillige kartleggingsprøver i regning 1. trinn	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Nasjonale prøver i lesing	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Nasjonale prøver i regning	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Nasjonale prøver i engelsk	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Elevundersøkelsen på obligatoriske trinn (7. og 10. trinn, Vg1)	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Elevundersøkelsen på frivillige trinn (5., 6., 8. og 9. trinn, Vg2 og Vg3)	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Ferdighetsprøven i svømming	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Standpunkt karakterer	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐

Eksamenskarakterer	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Tilsynsrapporter	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Kartleggingsverktøy i grunnleggende norsk for språklige minoriteter	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Foreldreundersøkelsen i skolen (Udir)	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Lærerundersøkelsen (Udir)	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Skolebidragsindikatorer	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Ståstedsanalysen	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Undervisningsevaluering	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Prosessverktøyet Ekstern skolevurdering	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
GSI	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Analysebrettet	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Grunnskolepoeng	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Gjennomføringsstatistikk	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Frafallstatistikk	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○

Prøver/undersøkelser dere har utviklet på skolen (egenutviklede eller i profesjonsfellesskapet)	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Prøver/undersøkelser utviklet lokalt av kommunen/fylkeskommunen	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Andre (flettefelt)	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐

FILTRERT HVIS NOE OPPLEVES UNYTTIG: Du svarte at det er prøver, undersøkelser, datakilder og/eller verktøy som i liten grad oppleves nyttig. Hva er det med disse prøvene, undersøkelsene, datakildene og/eller verktøyene som gjør at de oppleves mindre nyttige?

Du må gjerne eksemplifisere ved å nevne erfaringer med enkeltprøver, undersøkelser, datakilder eller verktøy.

FILTRERT HVIS NOE OPPLEVES NYTTIG: Du svarte at det er prøver, undersøkelser, datakilder og/eller verktøy som i stor grad oppleves nyttig. Hva er det med disse prøvene, undersøkelsene, datakildene og/eller verktøyene som gjør at de oppleves nyttige?

Du må gjerne eksemplifisere ved å nevne erfaringer med enkeltprøver, undersøkelser, datakilder eller verktøy.

Dersom det er noe mer du vil legge til om de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og/eller verktøyene dere benytter i arbeidet med å bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte, kan du skrive det inn i feltet under:

Nå vil vi gjerne kartlegge hvorvidt du opplever å ha tilgang på tilstrekkelig informasjon om forhold som er viktige for å bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte.

Overordnet sett, i hvilken grad får du tilstrekkelig informasjon om:

	I svært stor grad	I stor grad	I noen grad	I liten grad	I svært liten grad	Vet ikke	Ikke relevant
Elevenes skole- og læringsmiljø (inkl. trivsel, motivasjon, sosiale relasjoner, støtte fra lærer osv.)	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐	(98) ☐
Elevenes opplevelse av vurderingspraksisen	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐	(98) ☐
Elevenes opplevelse av muligheten til å påvirke skolehverdagen (elevmedvirkning)	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐	(98) ☐
Foresattes opplevelse av elevens skole- og læringsmiljø	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐	(98) ☐
Elevenes faglige utvikling/læringsutbytte (inkl. utvikling i grunnleggende ferdigheter, utvikling i kompetanse, behov for tilpasninger)	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐	(98) ☐

Enkeltelevers bakgrunn (for eksempel sosio-økonomisk bakgrunn) (5) (4) (3) (2) (1) (99) (98)

Vi er også interessert i å få vite hvorvidt informasjonen skolen mottar i forbindelse med at elevene starter på skolen oppleves god nok.

I hvilken grad får skolen tilstrekkelig informasjon om:

HVIS BARNESKOLE: Elevenes sosiale utvikling og trivsel når elevene starter på barneskolen

- (5) I svært stor grad
 (4) I stor grad
 (3) I noen grad
 (2) I liten grad
 (1) I svært liten grad
 (99) Vet ikke
 (98) Ikke relevant

HVIS UNGDSOMSSKOLE: Elevenes faglige utvikling når elevene starter på ungdomsskolen

- (5) I svært stor grad
 (4) I stor grad
 (3) I noen grad
 (2) I liten grad
 (1) I svært liten grad
 (99) Vet ikke
 (98) Ikke relevant

HVIS UNGDSOMSSKOLE: Elevenes sosiale utvikling og trivsel når elevene starter på ungdomsskolen

- (5) I svært stor grad
 (4) I stor grad
 (3) I noen grad
 (2) I liten grad
 (1) I svært liten grad
 (99) Vet ikke
 (98) Ikke relevant

HVIS VGS: Elevenes faglige utvikling når elevene starter på videregående skole

- (5) I svært stor grad
 (4) I stor grad
 (3) I noen grad
 (2) I liten grad
 (1) I svært liten grad
 (99) Vet ikke
 (98) Ikke relevant

- (5) I svært stor grad

HVIS VGS: Elevenes sosiale utvikling og trivsel når elevene starter på videregående skole

- (4) I stor grad
- (3) I noen grad
- (2) I liten grad
- (1) I svært liten grad
- (99) Vet ikke
- (98) Ikke relevant

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander:

	Helt enig	Enig	Verken eller	Uenig	Helt uenig	Vet ikke	Ikke relevant
Det er tydelig for meg hvordan jeg kan bruke den informasjonen vi samler inn på min skole	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐	(99) ☐
Det er tydelig for meg hvordan den informasjonen vi samler inn på min skole, passer inn i skoleeiers mål og prioriteringer	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐	(99) ☐
Det er enkelt å se resultatene fra de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene i sammenheng	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐	(99) ☐
Informasjonen jeg får fra de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene, gir meg et helhetlig inntrykk av elevenes faglige og sosiale utbytte av skolehverdagen	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐	(99) ☐
Det er enkelt å lage konkrete tiltak for min klasse/mine klasser basert på informasjonen fra de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐	(99) ☐

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander:

	Helt enig	Enig	Verken eller	Uenig	Helt uenig	Vet ikke	Ikke relevant
Jeg har, alt i alt, tilgang til den informasjonen jeg trenger (gjennom de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene) for å jobbe godt med å utvikle elevenes trivsel og skolemiljø	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐	(99) ☐
Jeg har, alt i alt, tilgang til den informasjonen jeg trenger (gjennom de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene) for å jobbe godt med å bedre elevenes læringsutbytte	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐	(99) ☐

FILTRERT: Du svarte at du er enig i at det er enkelt å lage konkrete tiltak for din klasse/dine klasser basert på informasjonen fra de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene. På hvilken måte?

FILTRERT: Du svarte at du er uenig i at det er enkelt å lage konkrete tiltak for din klasse/dine klasser basert på informasjonen fra de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene. Hva skyldes dette?

FILTRERT: Du svarte at du er uenig i at det er enkelt å se resultatene fra de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene i sammenheng. Hva skyldes dette?

FILTRERT: Du svarte at du i liten grad har tilgang til den informasjonen du trenger (gjennom de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene) for å bedre elevenes trivsel skolemiljø og/eller læringsutbytte. Hva har du behov for som du ikke har tilgang til i dag?

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander:

	Helt enig		Enig		Verken eller		Uenig		Helt uenig		Vet ikke		Ikke relevant	
På min skole har vi en god struktur for å kunne jobbe systematisk med å bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte	(5)	☐	(4)	☐	(3)	☐	(2)	☐	(1)	☐	(98)	☐	(99)	☐
På min skole legger skoleledelsen til rette for gode prosesser for kvalitetsutvikling	(5)	☐	(4)	☐	(3)	☐	(2)	☐	(1)	☐	(98)	☐	(99)	☐
Jeg blir involvert i skolens kvalitetsutviklingsarbeid	(5)	☐	(4)	☐	(3)	☐	(2)	☐	(1)	☐	(98)	☐	(99)	☐
Jeg blir involvert i valg av hvilke prøver, datakilder og verktøy som skal brukes på skolen (utenom de obligatoriske)	(5)	☐	(4)	☐	(3)	☐	(2)	☐	(1)	☐	(98)	☐	(99)	☐
Jeg har god nok analytisk kompetanse til å nyttiggjøre meg av informasjon fra prøver, verktøy og datakilder på en god måte	(5)	☐	(4)	☐	(3)	☐	(2)	☐	(1)	☐	(98)	☐	(99)	☐
Jeg har tid til å tolke, analysere og følge opp informasjonen fra prøver, verktøy og datakilder på en god måte	(5)	☐	(4)	☐	(3)	☐	(2)	☐	(1)	☐	(98)	☐	(99)	☐

Jeg opplever å ha kollegaer som kan støtte meg i arbeidet med kvalitetsutvikling	(5)	☐	(4)	☐	(3)	☐	(2)	☐	(1)	☐	(98)	☐	(99)	☐
Det finnes gode møteplasser for erfaringsdeling for lærere på tvers av skoler og kommuner/fylkeskommuner	(5)	☐	(4)	☐	(3)	☐	(2)	☐	(1)	☐	(98)	☐	(99)	☐

I hvilken grad har du som lærer tilgang på tilstrekkelig støtte og veiledning til følgende:

	I svært stor grad	I stor grad	I noen grad	I liten grad	I svært liten grad	Vet ikke	Ikke relevant
Å tolke informasjon fra prøvene, undersøkelsene, verktøy og datakildene du bruker i arbeidet med å bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐	(99) ☐
Å involvere elevene i tolkninger av resultatene i din gruppe/klasse	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐	(99) ☐
Å bidra til gode prosesser rundt resultatene med kollegaer (profesjonsfelleskapet)	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐	(99) ☐
Å omsette resultater til konkret endring av min egen opplæringspraksis	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐	(99) ☐

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand:

	Helt enig	Enig	Verken eller	Uenig	Helt uenig	Vet ikke	Ikke relevant
Jeg har, alt i alt, tilgang til tilstrekkelig støtte og veiledning for å nyttiggjøre meg av informasjonen fra prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy på en god måte	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐	(99) ☐

FILTRERT: Du svarte at du er uenig i at du har tilgang til den støtten og veiledningen du trenger for å nyttiggjøre deg av informasjonen fra prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy på en god måte. Hva har du behov for som du ikke får i dag?

Er det annen informasjon, støtte eller veiledning du har bruk for enn det du har tilgang til i dag, kan du skrive det inn i feltet under:

Dersom det er noe mer du vil legge til om informasjonen, støtten eller veiledningen du benytter i arbeidet med å bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte, kan du skrive det inn i feltet under:

Elevenes medvirkning er en viktig del av arbeidet med å bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte. Vi ønsker derfor å kartlegge hvordan dine elever involveres i dette arbeidet.

I hvilken grad er elevene selv med på å vurdere:

	I svært stor grad	I stor grad	I noen grad	I liten grad	I svært liten grad	Vet ikke	Ikke relevant
Egen trivsel	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐	(99) ☐
Egen motivasjon	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐	(99) ☐
Klassemiljøet	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐	(99) ☐
Egen sosial utvikling	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐	(99) ☐
Vurderingspraksisen	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐	(99) ☐
Undervisningspraksisen	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐	(99) ☐
Egen opplevelse av tilpasset opplæring	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐	(99) ☐
Egen faglige utvikling	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐	(99) ☐

I løpet av de siste 12 månedene, på hvilken måte har elevene i klassen/gruppen din blitt involvert i å utvikle elevenes skole- og læringsmiljø?

Velg de svarene du synes passer.

- (1) Gjennom individuelle samtaler
- (2) I utviklingssamtalen
- (3) Gjennom klasesamtaler
- (5) Gjennom å svare på undervisningsevalueringer
- (7) Gjennom å delta i Elevundersøkelsen
- (9) Gjennom å tolke og analysere informasjonen fra Elevundersøkelsen
- (11) Gjennom å bidra til og utforme tiltak
- (13) Gjennom å gjennomføre/følge opp på tiltak
- (15) Gjennom elevrådet
- (17) Gjennom møter med skoleledelsen
- (18) Andre måter, vennligst skriv inn: _____
- (19) Elevene involveres ikke i utviklingen av klassens/gruppens læringsmiljø

I løpet av de siste 12 månedene, hvor ofte har du og elevene i klassen/gruppen din hatt en samtale om utviklingen av elevenes skole- og læringsmiljø?

- (1) Ukentlig
- (2) Månedlig
- (3) Noen ganger i halvåret
- (4) Én gang i halvåret
- (5) Årlig
- (6) Sjeldnere

Er det andre ting du vil legge til om hvordan du involverer elevene i arbeidet med å utvikle elevenes skole- og læringsmiljø, kan du skrive det inn i feltet under:

Nå nærmer vi oss slutten av undersøkelsen.

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander:

Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag...

	Helt enig	Enig	Verken eller	Uenig	Helt uenig	Vet ikke	Ikke relevant
...hjelper meg å bli en bedre underviser og lærer	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(98) ☐	(99) ☐

...bidrar til at min skole blir en bedre skole for elevene (5) (4) (3) (2) (1) (98) (99)

Dersom du har andre behov i arbeidet med å bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte, enn det som er dekket inn av denne undersøkelsen, kan du skrive det inn i feltet under:

Takk for din besvarelse!

Dine svar er nå lagret, og du kan gå ut av undersøkelsen ved å trykke på "Avslutt" eller lukke vinduet.

Ha en fin dag videre!

For å skrive ut din besvarelse, vennligst trykk på printer-ikonet under:

13.3 Vedlegg 3: Intervjuguider

13.3.1 Intervjuguide politisk skoleeier

Aktør	Politikere
Konsulent	
Dato	
Notat til intervjuer	
<p>Introduksjon:</p> <p>Kvalitetsutviklingsutvalget har engasjert Rambøll Management Consulting til å undersøke hvilke behov lærere, skoleledere og skoleeiere har i forbindelse med kvalitetsutvikling i skolen. I undersøkelsen skal Rambøll kartlegge hvordan skolene benytter dagens kvalitetsvurderingssystem, og hvilke behov for støtte og informasjon skolene har i arbeidet med kvalitetsutvikling. Med kvalitetsutvikling mener vi arbeidet med å bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte. Med kvalitetsvurderingssystemet mener vi måten skolen måler kvalitet på.</p> <p>I forbindelse med kartleggingen har Rambøll sendt ut en spørreundersøkelse til alle skoleeiere, skoleledere og et utvalg lærere. Vi gjennomfører nå intervju med både skoleeiere, skoleledere og lærere ved 8 utvalgte skoler for å gå i dybden på behov for informasjon og støtte for å utvikle kvaliteten på opplæringen, samt utforske forklaringer for verktøybruk, arbeidsmåter, praksiser, holdninger, barrierer og muligheter.</p> <p>Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake så lenge studien pågår. Rambøll behandler dine personopplysninger konfidensielt og all data behandles fortrolig. Vi vil i den ferdige rapporten bruke informasjon, innspill og eventuelle sitater fra intervjuet. Vi vil analysere funnene både innad og på tvers av de ulike skolene vi velger ut. Skolene vil bli presentert med noen kjennetegn knyttet til skolenivå, skolestørrelse, o.l., men vi vil ikke nevne navn på hverken personene eller skolene. Du kan derimot kjenne igjen og gjenkjennes av personer fra egen case. Persondata slettes når prosjektet er avsluttet.</p> <p>Har du noen spørsmål før vi starter?</p>	
Innledning	
Kan du kort fortelle om din funksjon? - <i>Hvor lenge har du hatt denne funksjonen?</i>	
Om kvalitetsvurderingssystemet	
Hva tenker du kjennetegner kvalitet i skolen?	
Hva slags kjennskap har du til kvalitetsvurderingssystemet? - <i>Er det noen deler av kvalitetsvurderingssystemet du er særlig opptatt av? Er det noe du synes mangler i systemet?</i>	

<ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvordan følger du/dere opp kvalitetsmeldingen (ev. årlig vurdering/rapportering fra skoleadministrasjonen i kommunen/fylkeskommunen om tilstanden i skolen)?</i> 	
Informasjonsbehov	
<p>Hvilke behov for informasjon og støtte har du for å kunne bidra til å vurdere og utvikle kvaliteten i skolen i din kommune/fylkeskommune?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hva er med å påvirke ditt behov for informasjon? Kan du gi eksempler på dette?</i> - <i>Har du behov som ikke er dekket inn i dag? Har du behov for noe annet enn det du får i dag? Eksempler?</i> 	
<p>Bruker du noen verktøy for å vurdere kvaliteten på opplæringen?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvorfor/hvorfor ikke?</i> - <i>Hvilke?</i> - <i>Er det noen verktøy du opplever som særlig nyttige? Eksemplifiser.</i> 	
<p>Hvilken type informasjon og resultater etterspør du fra administrasjonen/skolene?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvorfor etterspør du nettopp denne informasjonen?</i> - <i>Har informasjonsbehovet endret seg over tid? Hvis ja, hva kan det skyldes?</i> 	
<p>Opplever du at informasjonen og resultatene du får er til nytte for deg?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvorfor/hvorfor ikke?</i> - <i>Hva slags informasjon oppleves særlig nyttig? Eksemplifiser.</i> 	
<p>Bruker du informasjonen og resultatene til å ta initiativ om tiltak for skolene eller politiske avgjørelser?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvorfor/Hvorfor ikke?</i> - <i>Kan du gi et eksempel på dette?</i> 	
Avslutning	
<p>Opplever du at det kvalitetsvurderingssystem vi har i dag støtter kommunens/fylkeskommunes arbeid med å utvikle kvalitet i skolen?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvorfor/Hvorfor ikke?</i> - <i>Gjerne eksemplifiser</i> 	

Er det noe du har lyst til å fortelle rundt dette temaet som vi ikke har fått snakket om?	
---	--

13.3.2 Intervjuguide administrativ skoleeier

Aktør	Skoleeier
Konsulent	
Dato	
Notat til intervjuer	
Introduksjon:	
<p>Kvalitetsutviklingsutvalget har engasjert Rambøll Management Consulting til å undersøke hvilke behov lærere, skoleledere og skoleeiere har i forbindelse med kvalitetsutvikling i skolen. I undersøkelsen skal Rambøll kartlegge hvordan skolene benytter dagens kvalitetsvurderingssystem, og hvilke behov for støtte og informasjon skolene har i arbeidet med kvalitetsutvikling. Med kvalitetsutvikling mener vi arbeidet med å bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte. Med kvalitetsvurderingssystemet mener vi måten skolen måler kvalitet på.</p> <p>I forbindelse med kartleggingen har Rambøll sendt ut en spørreundersøkelse til alle skoleeiere, skoleledere og et utvalg lærere. Vi gjennomfører nå intervju med både skoleeiere, skoleledere og lærere ved 8 utvalgte skoler for å gå i dybden på behov for informasjon og støtte for å utvikle kvaliteten på opplæringen, samt utforske forklaringer for verktøybruk, arbeidsmåter, praksiser, holdninger, barrierer og muligheter.</p> <p>Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake så lenge studien pågår. Rambøll behandler dine personopplysninger konfidensielt og all data behandles fortrolig. Vi vil i den ferdige rapporten bruke informasjon, innspill og eventuelle sitater fra intervjuet. Vi vil analysere funnene både innad og på tvers av de ulike skolene vi velger ut. Skolene vil bli presentert med noen kjennetegn knyttet til skolenivå, skolestørrelse, o.l., men vi vil ikke nevne navn på hverken personene eller skolene. Du kan derimot kjenne igjen og gjenkjennes av personer fra egen case. Persondata slettes når prosjektet er avsluttet.</p>	
Har du noen spørsmål før vi starter?	
Innledning	
Kan du kort fortelle litt om deg selv? - <i>Hvor lenge har du jobbet som skoleeier?</i>	
Kan du kort fortelle om skolene i din kommune/fylkeskommune?	
Kvalitetsutviklingsarbeidet i kommunen/fylkeskommunen	

<p>Når jeg sier «kvalitetsvurderingssystemet». Hva tenker du på da?</p>	
<p>Hva gjør dere som skoleeier når dere jobber med kvalitetsutvikling?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hva slags type prosesser har dere?</i> - <i>Hvem har ansvaret for å drive prosessene?</i> - <i>Hvem tar beslutninger om hvilke prøver, undersøkelser, datakilder skolene i kommunen/fylkeskommunen tar i bruk?</i> - <i>Hva etterspør politikerne av informasjon?</i> - <i>Hva gjør dere for å omsette resultater og informasjon til konkrete tiltak?</i> - <i>Eksempel tilpasset opplæring, undervisningsvurdering og justering av undervisningen, underveisvurdering</i> <p><i>Til intervjuer: Fokus på eksempler, hvorfor man gjør det man gjør, hvordan det fungerer, og på hvilken måte man involverer elevene. Grav i eksempler med konkrete. Følge opp: Hva gjorde dere da? Fungerte det bra?</i></p>	
<p>Hva er deres tanker om elevmedvirkning i sammenheng med kvalitetsutvikling?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Bistår dere skolene med dette? På hvilken måte? Gi eksempler</i> 	
<p>Har dere fått opplæring i å tolke og følge opp resultater fra ulike prøver, undersøkelser, datakilder, verktøy?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvordan?</i> - <i>Opplever du å få den støtten og oppfølgingen du trenger? Hvilke former for støtte og oppfølging har du behov for?</i> - <i>Kan du gi eksempler på når dere som skoleeier får til å tolke og følge opp resultater og informasjon?</i> 	

- Kan du gi eksempler på når dere ikke får til å tolke og følge opp resultater og informasjon?	
Hva er styrker dere som skoleeier har i kvalitetsutviklingsarbeid? Hva synes dere at dere får til? - Gi eksempler	
Hva er utfordringene? Hva er det dere ikke får til så godt? - Innenfor hvilke områder er kompetansebehovene størst? - Gi eksempler	
Vurdering av eksisterende kilder	
I hvilke situasjoner opplever du at eksisterende kilder er nyttige? - Hvorfor?	
I hvilke situasjoner opplever du at eksisterende kilder ikke er nyttige? - Hvorfor ikke?	
Er det eksisterende prøver, eksamen- og standpunkt karakterer, brukerundersøkelser, verktøy og datakilder som du opplever er overflødige slik de er i dag? - Hvilke? Hvorfor?	
Bruk av andre kilder	
Bruker dere egne kilder og verktøy i kvalitetsutviklingsarbeidet? Til hva? - Hvilken informasjon gir disse kildene som ikke nasjonale kilder gir? Eks. data på individnivå, annet innhold, visualisering, analyse- og refleksjonsstøtte	
Behov	
Hvilke behov for informasjon og støtte har du for å kunne vurdere og utvikle kvaliteten i skolene i kommunen/fylkeskommunen?	
Hvordan støtter eksisterende prøver, eksamen- og standpunkt karakterer, brukerundersøkelser, verktøy og datakilder behovene du har for informasjon? - Hvilke behov har du som ikke blir dekket? Hvorfor?	
Barrierer og muligheter	

<p>Er det noe som hindrer deg/dere som skoleeier i å ta i bruk kilder og verktøy for å drive kvalitetsutvikling?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hva er med å påvirke dette?</i> - <i>Eks: tid, ressurser, prioriteringer, opplæring/kultur</i> <p>Til intervjuer: gå i dybden og grave i forklaringene</p>	
<p>Hvilke muligheter ser du/dere i kvalitetsutviklingsarbeidet i kommunen/fylkeskommunen?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Er det noe du opplever fungerer særlig godt med måten dere driver kvalitetsutviklingsarbeidet i kommunen/fylkeskommunen?</i> - <i>Er det muligheter du ser som dere enda ikke har benyttet dere av?</i> 	
Avslutning	
Hva vil gjøre det lettere for deg/dere som skoleeier å bruke kvalitetsutviklingssystemet fremover?	
Er det noe du har lyst til å fortelle rundt dette temaet som vi ikke har fått snakket om?	

13.3.3 Intervjuguide skoleleder

Aktør	Skoleleder
Konsulent	
Dato	
Notat til intervjuer	
<p>Introduksjon:</p> <p>Kvalitetsutviklingsutvalget har engasjert Rambøll Management Consulting til å undersøke hvilke behov lærere, skoleledere og skoleeiere har i forbindelse med kvalitetsutvikling i skolen. I undersøkelsen skal Rambøll kartlegge hvordan skolene benytter dagens kvalitetsvurderingssystem, og hvilke behov for støtte og informasjon skolene har i arbeidet med kvalitetsutvikling. Med kvalitetsutvikling mener vi arbeidet med å bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte. Med kvalitetsvurderingssystemet mener vi måten skolen måler kvalitet på.</p> <p>I forbindelse med kartleggingen har Rambøll sendt ut en spørreundersøkelse til alle skoleeiere, skoleledere og et utvalg lærere. Vi gjennomfører nå intervju med både skoleeiere, skoleledere og lærere ved 8 utvalgte skoler for å gå i dybden på behov for informasjon og støtte for å utvikle kvaliteten på opplæringen, samt utforske forklaringer for verktøybruk, arbeidsmåter, praksiser, holdninger, barrierer og muligheter.</p>	

<p>Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake så lenge studien pågår. Rambøll behandler dine personopplysninger konfidensielt og all data behandles fortrolig. Vi vil i den ferdige rapporten bruke informasjon, innspill og eventuelle sitater fra intervjuet. Vi vil analysere funnene både innad og på tvers av de ulike skolene vi velger ut. Skolene vil bli presentert med noen kjennetegn knyttet til skolenivå, skolestørrelse, o.l., men vi vil ikke nevne navn på hverken personene eller skolene. Du kan derimot kjenne igjen og gjenkjennes av personer fra egen case. Persondata slettes når prosjektet er avsluttet.</p>	
<p>Har du noen spørsmål før vi starter?</p>	
<p>Innledning</p>	
<p>Kan du kort fortelle litt om deg selv?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvor lenge har du jobbet som skoleleder?</i> - <i>Hvilken utdanningsbakgrunn har du du?</i> 	
<p>Kan du kort fortelle om skolen?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Antall elever</i> - <i>Sammensetting av elever</i> - <i>Lærergruppa</i> 	
<p>Kvalitetsutviklingsarbeidet på skolen</p>	
<p>Når jeg sier «kvalitetsvurderingssystemet». Hva tenker du på da?</p>	
<p>Hva gjør dere på deres skole når dere jobber med kvalitetsutvikling?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hva slags type prosesser har dere?</i> - <i>Hvem har ansvaret for å drive prosessene?</i> - <i>Hvem tar beslutninger om hvilke prøver, undersøkelser, datakilder skolen tar i bruk?</i> - <i>Hva gjør dere for å omsette resultater og informasjon til konkrete tiltak?</i> - <i>Eksempel tilpasset opplæring, undervisningsvurdering og justering av undervisningen, underveisvurdering</i> <p><i>Til intervjuer: Fokus på eksempler, hvorfor man gjør det man gjør, hvordan det fungerer, og på hvilken måte man involverer elevene. Grav i eksempler med konkrete. Følge opp: Hva gjorde dere da? Fungerte det bra?</i></p>	

<p>Hvordan involverer dere elevene i kvalitetsutviklingsarbeidet?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kan du gi eksempler på når og hvordan elevene blir involvert?</i> - <i>Kan du gi et eksempel på når det fungerte bra å involvere elevene? Hvorfor? Hva skjedde da dere følte at elevinvolvering hadde betydning?</i> - <i>Har ting blitt (gjort) annerledes av at elevene var med? På hvilken måte?</i> - <i>Eksempel tilpasset opplæring, undervisningsvurdering og justering av undervisningen, underveisvurdering</i> <p><i>Grav i eksempler med konkrete. Følg opp: Hva gjorde dere da? Fungerte det bra?</i></p>	
<p>Har dere fått opplæring i å tolke og følge opp resultater fra ulike prøver, undersøkelser, datakilder, verktøy?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvordan?</i> - <i>Opplever du å få den støtten og oppfølgingen du trenger? Hvilke former for støtte og oppfølging har du behov for?</i> - <i>Kan du gi eksempler på når dere får til å tolke og følge opp resultater og informasjon? Justering av praksis</i> - <i>Kan du gi eksempler på når dere ikke får til å tolke og følge opp resultater og informasjon?</i> 	
<p>Hva er skolens styrker i skolens kvalitetsutviklingsarbeid? Hva synes dere at dere får til?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Gi eksempler</i> 	
<p>Hva er utfordringene? Hva er det dere ikke får til så godt?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Innenfor hvilke områder er kompetansebehovene størst?</i> - <i>Gi eksempler</i> 	

<p>Opplever du god støtte fra skoleeier i arbeidet med kvalitetsutvikling? Hvis ja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvordan støttes arbeidet? - Følger skoleeier jevnlig opp arbeidet? På hvilken måte? - Hvis nei: hva trenger du? 	
Vurdering av eksisterende kilder	
<p>I hvilke situasjoner opplever du at eksisterende kilder er nyttige?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvorfor?</i> 	
<p>I hvilke situasjoner opplever du at eksisterende kilder ikke er nyttige?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvorfor ikke?</i> 	
<p>Er det eksisterende prøver, eksamen- og standpunkt karakterer, brukerundersøkelser, verktøy og datakilder som du opplever er overflødige slik de er i dag?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvilke? Hvorfor?</i> 	
Bruk av andre kilder	
<p>Bruker dere egne kilder og verktøy i kvalitetsutviklingsarbeidet? Til hva?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvilken informasjon gir disse kildene som ikke nasjonale eller lokale kilder gir? Eks. data på individnivå, annet innhold, visualisering, analyse- og refleksjonsstøtte</i> 	
Behov	
<p>Hvilke behov for informasjon og støtte har du for å kunne vurdere og utvikle kvaliteten i skolen?</p>	
<p>Hvordan støtter eksisterende prøver, eksamen- og standpunkt karakterer, brukerundersøkelser, verktøy og datakilder behovene du har for informasjon?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvilke behov har du som ikke blir dekket? Hvorfor?</i> 	
Barrierer og muligheter	
<p>Er det noe som hindrer deg og/eller skolen i å ta i bruk kilder og verktøy for å drive kvalitetsutvikling?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hva er med å påvirke dette?</i> - <i>Eks: tid, ressurser, prioriteringer, opplæring/kultur</i> <p>Til intervjuer: gå i dybden og grave i forklaringene</p>	

Hvilke muligheter ser du/dere i kvalitetsutviklingsarbeidet på skolen? <ul style="list-style-type: none"> - <i>Er det noe du opplever fungerer særlig godt med måten dere driver kvalitetsutviklingsarbeidet på skolen?</i> - <i>Er det muligheter du ser som dere enda ikke har benyttet dere av?</i> 	
Avslutning	
Hva vil gjøre det lettere for deg og din skole å jobbe med kvalitetsutvikling fremover?	
Er det noe du har lyst til å fortelle rundt dette temaet som vi ikke har fått snakket om?	

13.3.4 Intervjuguide lærere

Aktør	Lærere
Konsulent	
Dato	
Notat til intervjuer	
<p>Introduksjon:</p> <p>Kvalitetsutviklingsutvalget har engasjert Rambøll Management Consulting til å undersøke hvilke behov lærere, skoleledere og skoleeiere har i forbindelse med kvalitetsutvikling i skolen. I undersøkelsen skal Rambøll kartlegge hvordan skolene benytter dagens kvalitetsvurderingssystem, og hvilke behov for støtte og informasjon skolene har i arbeidet med kvalitetsutvikling. Med kvalitetsutvikling mener vi arbeidet med å bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte. Med kvalitetsvurderingssystemet mener vi måten skolen måler kvalitet på.</p> <p>I forbindelse med kartleggingen har Rambøll sendt ut en spørreundersøkelse til alle skoleeiere, skoleledere og et utvalg lærere. Vi gjennomfører nå intervju med både skoleeiere, skoleledere og lærere ved 8 utvalgte skoler for å gå i dybden på behov for informasjon og støtte for å utvikle kvaliteten på opplæringen, samt utforske forklaringer for verktøybruk, arbeidsmåter, praksiser, holdninger, barrierer og muligheter.</p> <p>Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake så lenge studien pågår. Rambøll behandler dine personopplysninger konfidensielt og all data behandles fortrolig. Vi vil i den ferdige rapporten bruke informasjon, innspill og eventuelle sitater fra intervjuet. Vi vil analysere funnene både innad og på tvers av de ulike skolene vi velger ut. Skolene vil bli presentert med noen kjennetegn knyttet til skolenivå, skolestørrelse, o.l., men vi vil ikke nevne navn på hverken personene eller skolene. Du kan derimot kjenne igjen og gjenkjennes av personer fra egen case. Persondata slettes når prosjektet er avsluttet.</p>	

Har du noen spørsmål før vi starter?	
Innledning	
<p>Kan du kort fortelle litt om deg selv?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvor lenge har du jobbet som lærer?</i> - <i>Hvilken utdanningsbakgrunn har du du?</i> - <i>Hvilke fag underviser du i?</i> 	
Kvalitetsutviklingsarbeidet på skolen	
Når jeg sier «kvalitetsvurderingssystemet». Hva tenker du på da?	
<p>Hva gjør dere på deres skole når dere jobber med kvalitetsutvikling?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hva slags type prosesser har dere?</i> - <i>Hvem har ansvaret for å drive prosessene?</i> - <i>Hvem tar beslutninger om hvilke prøver, undersøkelser, datakilder skolen tar i bruk?</i> - <i>Hva gjør dere for å omsette resultater og informasjon til konkrete tiltak?</i> - <i>Eksempel tilpasset opplæring, undervisningsvurdering og justering av undervisningen, undervisningsvurdering</i> <p><i>Til intervjuer: Fokus på eksempler, hvorfor man gjør det man gjør, hvordan det fungerer, og på hvilken måte man involverer elevene. Grav i eksempler med konkrete. Følge opp: Hva gjorde dere da? Fungerte det bra?</i></p>	
<p>Hvordan involverer dere elevene i kvalitetsutviklingsarbeidet?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kan du gi eksempler på når og hvordan elevene blir involvert?</i> - <i>Kan du gi et eksempel på når det fungerte bra å involvere elevene? Hvorfor? Hva skjedde da dere følte at elevinvolvering hadde betydning?</i> - <i>Har ting blitt (gjort) annerledes av at elevene var med? På hvilken måte?</i> 	

<ul style="list-style-type: none"> - <i>Eksempel tilpasset opplæring, undervisningsvurdering og justering av undervisningen, underveisvurdering</i> <p><i>Grav i eksempler med konkrete. Følge opp: Hva gjorde dere da? Fungerte det bra?</i></p>	
<p>Har dere fått opplæring i å tolke og følge opp resultater fra ulike prøver, undersøkelser, datakilder, verktøy?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvordan?</i> - <i>Opplever du å få den støtten og oppfølgingen du trenger? Hvilke former for støtte og oppfølging har du behov for?</i> - <i>Kan du gi eksempler på når du får til å tolke og følge opp resultater og informasjon?</i> - <i>Kan du gi eksempler på når du ikke får til å tolke og følge opp resultater og informasjon?</i> 	
<p>Hva er skolens styrker i skolens kvalitetsutviklingsarbeid? Hva synes du at dere får til?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Gi eksempler</i> 	
<p>Hva er utfordringene? Hva er det dere ikke får til så godt?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Innenfor hvilke områder er kompetansebehovene størst?</i> - <i>Gi eksempler</i> 	
Vurdering av eksisterende kilder	
<p>I hvilke situasjoner opplever du at eksisterende kilder er nyttige?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvorfor?</i> 	
<p>I hvilke situasjoner opplever du at eksisterende kilder ikke er nyttige?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvorfor ikke?</i> 	
<p>Er det eksisterende prøver, eksamen- og standpunkt karakterer, brukerundersøkelser, verktøy og datakilder som du opplever er overflødige slik de er i dag?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvilke? Hvorfor?</i> 	
Bruk av andre kilder	

<p>Bruker dere egne kilder og verktøy i kvalitetsutviklingsarbeidet? Til hva?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvilken informasjon gir disse kildene som ikke nasjonale eller lokale kilder gir? Eks. data på individnivå, annet innhold, visualisering, analyse- og refleksjonsstøtte</i> 	
Behov	
<p>Hvilke behov for informasjon og støtte har du for å kunne bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte?</p>	
<p>Hvordan støtter eksisterende prøver, eksamen- og standpunktkarakterer, brukerundersøkelser, verktøy og datakilder behovene du har for informasjon?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvilke behov har du som ikke blir dekket? Hvorfor?</i> 	
Barrierer og muligheter	
<p>Er det noe som hindrer deg i å ta i bruk kilder og verktøy for å drive kvalitetsutvikling?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hva er med å påvirke dette?</i> - <i>Eks: tid, ressurser, prioriteringer, opplæring/kultur</i> <p>Til intervjuer: gå i dybden og grave i forklaringene</p>	
<p>Hvilke muligheter ser du i kvalitetsutviklingsarbeidet på skolen?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Er det noe du opplever fungerer særlig godt med måten dere driver kvalitetsutviklingsarbeidet på skolen?</i> - <i>Er det muligheter du ser som dere enda ikke har benyttet dere av?</i> 	
Avslutning	
<p>Hva vil gjøre det lettere for deg å bruke kvalitetsutviklingssystemet fremover?</p>	
<p>Er det noe du har lyst til å fortelle rundt dette temaet som vi ikke har fått snakket om?</p>	

13.4 Vedlegg 4: Regresjonsanalyser

13.4.1 Teststatistikk regresjonsanalyse lærere

13.4.1.1 Hovedmodell

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
info_bruk	727	1,00	5,00	3,3083	,72400
info_info	729	1,00	5,00	3,2455	,59658
stotte	727	1,50	5,00	3,3257	,63037
prosess	727	1,00	5,00	3,5209	,76183
elev_sosial	720	2,00	5,00	3,7273	,59470
elev_fag	720	1,00	5,00	3,2812	,67835
elev_tiltak	732	,00	1,00	,3791	,42502
elev_raad	732	,00	1,00	,7507	,35620
elev_samtale	732	,00	1,00	,8675	,27216
Valid N (listwise)	714				

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,648 ^a	,419	,410	,669

a. Predictors: (Constant), elev_samtale, Skolestørrelse, elev_raad, stotte, elev_tiltak, Nivå, elev_sosial, info_info, prosess, info_bruk, elev_fag

b. Dependent Variable: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander:

Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag... - ...hjelper meg å bli en bedre underviser og lærer

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	214,915	11	19,538	43,658	,000 ^b
	Residual	297,599	665	,448		
	Total	512,514	676			

a. Dependent Variable: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander:

Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag... - ...hjelper meg å bli en bedre underviser og lærer

b. Predictors: (Constant), elev_samtale, Skolestørrelse, elev_raad, støtte, elev_tiltak, Nivå, elev_sosial, info_info, prosess, info_bruk, elev_fag

		Coefficients ^a									
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Correlations			Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Zero-order	Partial	Part	Tolerance	VIF
1	(Constant)	,154	,239		,647	,518					
	Nivå	-,026	,024	-,037	-1,068	,286	-,148	-,041	-,032	,726	1,378
	Skolestørrelse	,036	,039	,029	,935	,350	-,083	,036	,028	,887	1,128
	info_info	-,023	,055	-,016	-,418	,676	,320	-,016	-,012	,617	1,620
	info_bruk	,611	,049	,501	12,563	,000	,621	,438	,371	,550	1,819
	støtte	,169	,058	,122	2,930	,004	,475	,113	,087	,505	1,982
	prosess	,138	,042	,120	3,248	,001	,405	,125	,096	,642	1,559
	elev_sosial	-,103	,060	-,070	-1,713	,087	,189	-,066	-,051	,524	1,909
	elev_fag	,087	,053	,068	1,653	,099	,182	,064	,049	,513	1,951
	elev_tiltak	-,074	,064	-,036	-1,140	,255	,051	-,044	-,034	,869	1,151
	elev_raad	,046	,078	,019	,592	,554	,061	,023	,017	,883	1,133
	elev_samtale	,146	,105	,044	1,391	,165	,130	,054	,041	,886	1,128

a. Dependent Variable: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander: Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag... - ...hjelper meg å bli en bedre underviser og lærer

Collinearity Diagnostics^a

Mode	Dimension	Eigenvalue	Condition Index	Variance Proportion (Constant)	Nivå	Skolestørrelse	info_info	info_bruk	stotte	pros ess	elev_sosial	elev_fag	elev_tiltak	elev_raad	elev_samtale
1	1	10,894	1,000	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00
	2	,509	4,626	,00	,01	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,87	,00	,00
	3	,198	7,412	,00	,38	,01	,00	,01	,00	,01	,00	,00	,02	,09	,02
	4	,148	8,584	,00	,07	,05	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,05	,80	,00
	5	,075	12,070	,00	,11	,43	,00	,02	,01	,02	,00	,01	,00	,02	,25
	6	,066	12,839	,00	,19	,28	,00	,01	,00	,00	,00	,00	,00	,08	,60
	7	,033	18,266	,00	,17	,00	,01	,14	,01	,06	,07	,29	,03	,00	,04
	8	,025	20,942	,00	,00	,01	,08	,23	,00	,74	,00	,00	,00	,00	,00
	9	,017	24,971	,03	,01	,02	,62	,06	,21	,03	,00	,15	,00	,00	,01
	10	,014	28,020	,17	,00	,01	,26	,25	,41	,00	,12	,00	,01	,01	,03
	11	,013	29,391	,18	,00	,10	,02	,22	,34	,14	,15	,32	,00	,00	,03
	12	,008	36,069	,62	,06	,08	,00	,05	,00	,00	,66	,22	,02	,00	,01

a. Dependent Variable: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander: Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag... - ...hjelper meg å bli en bedre underviser og lærer

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	1,21	4,71	3,22	,564	677
Residual	-2,729	2,168	,000	,664	677
Std. Predicted Value	-3,549	2,653	,000	1,000	677
Std. Residual	-4,079	3,241	,000	,992	677

a. Dependent Variable: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander: Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag... - ...hjelper meg å bli en bedre underviser og lærer

13.4.1.2 Undermodell informasjon

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,616 ^a	,379	,372	,672

a. Predictors: (Constant), Det er tydelig for meg hvordan den informasjonen vi samler inn på min skole, passer inn i skoleeiers mål og prioriteringer, Nivå, Skolestørrelse, Det er enkelt å lage konkrete tiltak for min klasse/mine klasser basert på informasjonen fra de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene, Det er enkelt å se resultatene fra de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene i sammenheng, Informasjonen jeg får fra de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene, gir meg et helhetlig inntrykk av elevenes faglige og sosiale utbytte av skolehverdagen, Det er tydelig for meg hvordan jeg kan bruke den informasjonen vi samler inn på min skole

b. Dependent Variable: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander: Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag... - ...hjelper meg å bli en bedre underviser og lærer

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients B	Standardized	t	Sig.	Correlation	Collinearity Statistics					
		Coefficient				Zero-order	Partial	Part	Tolerance	VIF	
		Std. Error	Beta								
1	(Constant)	,832	,185		4,487	,000					
	Nivå	-,030	,023	-,044	-1,297	,195	-,160	-,052	-,041	,867	1,153
	Skolestørrelse	,021	,040	,017	,513	,608	-,101	,021	,016	,904	1,106
	Det er enkelt å se resultatene fra de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene i sammenheng	,110	,038	,123	2,854	,004	,458	,115	,091	,548	1,824
	Informasjonen jeg får fra de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene, gir meg et helhetlig inntrykk av elevenes faglige og sosiale utbytte av skolehverdagen	,122	,042	,129	2,877	,004	,468	,116	,092	,508	1,967
	Det er enkelt å lage konkrete tiltak for min klasse/mine klasser basert på informasjonen fra de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene	,145	,038	,162	3,803	,000	,466	,152	,121	,561	1,784
	Det er tydelig for meg hvordan jeg kan bruke den informasjonen vi samler inn på min skole	,125	,044	,129	2,826	,005	,494	,114	,090	,485	2,062
	Det er tydelig for meg hvordan den informasjonen vi samler inn på min skole, passer inn i skoleeiers mål og prioriteringer	,229	,041	,238	5,623	,000	,497	,222	,179	,568	1,761

a. Dependent Variable: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander: Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag... - ...hjelper meg å bli en bedre underviser og lærer

13.4.1.3 Undermodell støtte

		Coefficients ^a									
Model		Unstandardized Coefficients	Standardized Coefficients	Beta	Sig.	Correlations	Collinearity Statistics	Tolerance	Partial	Part	VIF
		B	Std. Error				Zero-order		al	Part	ance
1	(Constant)	1,747	,206		8,482	,000					
	Nivå	-,053	,026	-,077	-	,043	-,147	-,079	-,071	,853	1,173
	Skolestørrelse	,007	,045	,005	,145	,884	-,085	,006	,005	,906	1,103
	På min skole legger skoleledelsen til rette for gode prosesser for kvalitetsutvikling	,263	,056	,284	4,682	,000	,418	,179	,164	,331	3,017
	Jeg blir involvert i skolens kvalitetsutviklingsarbeid	,055	,047	,058	1,152	,250	,343	,045	,040	,480	2,085
	På min skole har vi en god struktur for å kunne jobbe systematisk med å bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte	,061	,051	,062	1,202	,230	,331	,047	,042	,461	2,170
	Jeg blir involvert i valg av hvilke prøver, datakilder og verktøy som skal brukes på skolen (utenom de obligatoriske)	,074	,031	,094	2,407	,016	,250	,093	,084	,804	1,244

a. Dependent Variable: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander: Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag... - ...hjelper meg å bli en bedre underviser og lærer

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,440 ^a	,194	,186	,782

a. Predictors: (Constant), Jeg blir involvert i valg av hvilke prøver, datakilder og verktøy som skal brukes på skolen (utenom de obligatoriske), Nivå, Skolestørrelse, På min skole har vi en god struktur for å kunne jobbe systematisk med å bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte, Jeg blir involvert i skolens kvalitetsutviklingsarbeid, På min skole legger skoleledelsen til rette for gode prosesser for kvalitetsutvikling

b. Dependent Variable: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander: Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag... - ...hjelper meg å bli en bedre underviser og lærer

13.4.1.4 Undermodell elevinvolvering

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,499 ^a	,249	,238	,749

a. Predictors: (Constant), Jeg har god nok analytisk kompetanse til å nyttiggjøre meg av informasjon fra prøver, verktøy og datakilder på en god måte, Skolestørrelse, Nivå, Jeg opplever å ha kollegaer som kan støtte meg i arbeidet med kvalitetsutvikling, I hvilken grad har du som lærer tilgang på tilstrekkelig støtte og veiledning til følgende: - Å involvere elevene i tolkninger av resultatene i din gruppe/klasse, Jeg har tid til å tolke, analysere og følge opp informasjonen fra prøver, verktøy og datakilder på en god måte, I hvilken grad har du som lærer tilgang på tilstrekkelig støtte og veiledning til følgende: - Å bidra til gode prosesser rundt resultatene med kollegaer (profesjonsfellesskapet), I hvilken grad har du som lærer tilgang på tilstrekkelig støtte og veiledning til følgende: - Å tolke informasjon fra prøvene, undersøkelsene, verktøy og datakildene du bruker i arbeidet med å bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte, I hvilken grad har du som lærer tilgang på tilstrekkelig støtte og veiledning til følgende: - Å omsette resultater til konkret endring av min egen opplæringspraksis

b. Dependent Variable: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander: Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag... - ...hjelper meg å bli en bedre underviser og lærer

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients	Standardized	t	Sig.	Correlations	Collinearity Statistics						
		Coefficients				Beta	Zero-order	Partial	Partial	Tolerance	VIF	
		B										Std. Error
1	(Constant)	1,743	,226			7,721	,000					
	Nivå	-,075	,026		-,110	-,2919	,004	-,152	-,117	-,102	,858	1,165
	Skolestørrelse	-,030	,044		-,025	-,681	,496	-,090	-,027	-,024	,898	1,113
	I hvilken grad har du som lærer tilgang på tilstrekkelig støtte og veiledning til følgende: - Å omsette resultater til konkret endring av min egen opplæringspraksis	,060	,056		,058	1,065	,287	,381	,043	,037	,418	2,390
	I hvilken grad har du som lærer tilgang på tilstrekkelig støtte og veiledning til følgende: - Å tolke informasjon fra prøvene, undersøkelsene, verktøy og datakildene du bruker i arbeidet med å bedre elevenes skolemiljø og læringsutbytte	,199	,054		,195	3,726	,000	,433	,149	,130	,445	2,250
	Jeg opplever å ha kollegaer som kan støtte meg i arbeidet med kvalitetsutvikling	-,014	,046		-,013	-,314	,754	,219	-,013	-,011	,719	1,390
	I hvilken grad har du som lærer tilgang på tilstrekkelig støtte og veiledning til følgende: - Å bidra til gode prosesser rundt resultatene med kollegaer (profesjonsfellesskapet)	,124	,055		,120	2,227	,026	,386	,089	,078	,423	2,365
	I hvilken grad har du som lærer tilgang på tilstrekkelig støtte og veiledning til følgende: - Å involvere elevene i tolkninger av resultatene i din gruppe/klasse	,067	,046		,072	1,470	,142	,341	,059	,051	,505	1,982
	Jeg har tid til å tolke, analysere og følge opp informasjonen fra prøver, verktøy og datakilder på en god måte	,127	,034		,158	3,752	,000	,348	,150	,131	,691	1,448

Jeg har god nok analytisk kompetanse til å nyttiggjøre meg av informasjon fra prøver, verktøy og datakilder på en god måte	,002	,044		,001	,037	,971	,218	,001	,001	,773	1,294
--	------	------	--	------	------	------	------	------	------	------	-------

a. Dependent Variable: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander:

Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag... - ...hjelper meg å bli en bedre underviser og lærer

13.4.2 Teststatistikk regresjonsanalyse skoleledere

13.4.2.1 Hovedmodell

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
info_bruk	748	1,00	5,00	3,6159	,57842
ressurser	746	1,00	5,00	2,9794	,77865
info_fag	748	1,00	5,00	3,5406	,61701
info_sosial	748	1,00	5,00	3,3758	,62949
stotte	748	1,00	5,00	3,3219	,63546
stotte_fra	748	1,75	5,00	3,3263	,52975
elev_sosial	748	1,00	5,00	3,7677	,56603
elev_fag	747	1,00	5,00	3,3048	,58973
kompetanse	747	1,67	5,00	3,6908	,55123
Valid N (listwise)	745				

Variables Entered/Removed^a

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
-------	-------------------	-------------------	--------

1	kompetanse, Skolestørrelse, Nivå, info_fag, ressurser, elev_fag, stotte_fra, info_bruk, info_sosial, elev_sosial, stotte ^b	.	Enter
---	---	---	-------

a. Dependent Variable: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand: Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag, bidrar til at vi som skoleeier blir en bedre skoleeier for skolene og elevene

b. All requested variables entered.

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,529 ^a	,280	,267	,605

a. Predictors: (Constant), kompetanse, Skolestørrelse, Nivå, info_fag, ressurser, elev_fag, stotte_fra, info_bruk, info_sosial, elev_sosial, stotte

b. Dependent Variable: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand: Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag, bidrar til at vi som skoleeier blir en bedre skoleeier for skolene og elevene

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	88,771	11	8,070	22,039	,000 ^b
	Residual	228,121	623	,366		
	Total	316,891	634			

a. Dependent Variable: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand: Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag, bidrar til at vi som skoleeier blir en bedre skoleeier for skolene og elevene

b. Predictors: (Constant), kompetanse, Skolestørrelse, Nivå, info_fag, ressurser, elev_fag, stotte_fra, info_bruk, info_sosial, elev_sosial, stotte

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Correlations			Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Zero-order	Partial	Part	Tolerance	VIF
1	(Constant)	,794	,253		3,137	,002					
	Nivå	-,043	,027	-,058	-1,587	,113	-,097	-,063	-,054	,873	1,146
	Skolestørrelse	,088	,032	,099	2,725	,007	,067	,109	,093	,881	1,135
	info_bruk	,453	,054	,374	8,316	,000	,463	,316	,283	,571	1,753
	ressurser	,121	,036	,135	3,331	,001	,319	,132	,113	,704	1,420
	info_fag	,043	,052	,038	,838	,403	,213	,034	,028	,573	1,744
	info_sosial	-,151	,052	-,132	-2,883	,004	,158	-,115	-,098	,555	1,802
	stotte	-,003	,054	-,003	-,062	,950	,304	-,002	-,002	,486	2,058
	stotte_fra	,201	,061	,153	3,312	,001	,327	,132	,113	,541	1,847
	elev_sosial	,075	,057	,061	1,322	,187	,174	,053	,045	,546	1,833
	elev_fag	,090	,054	,077	1,686	,092	,172	,067	,057	,558	1,792
	kompetanse	-,056	,052	-,043	-1,067	,286	,193	-,043	-,036	,697	1,434

a. Dependent Variable: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand:

Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag, bidrar til at vi som skoleeier blir en bedre skoleeier for skolene og elevene

Collinearity Diagnostics^a

Model	Dimension	Eigenvalue	Condition Index	Variance Proportions												
				(Constant)	Nivå	Skolestørrelse	info_bruk	ressurser	info_fag	info_sosial	stotte	e_fr	elev_sosial	elev_fag	kompetanse	
1	1	11,460	1,000	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00
	2	,235	6,983	,00	,69	,02	,00	,01	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00
	3	,123	9,665	,00	,15	,74	,00	,02	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00
	4	,054	14,633	,00	,02	,03	,01	,54	,00	,00	,00	,00	,03	,05	,00	,00
	5	,032	18,947	,00	,00	,03	,01	,00	,14	,13	,16	,05	,00	,01	,01	,01
	6	,028	20,078	,00	,04	,04	,02	,31	,01	,04	,11	,04	,05	,19	,00	,00
	7	,016	26,740	,05	,00	,06	,03	,01	,05	,02	,06	,08	,01	,09	,53	,00
	8	,013	29,388	,00	,00	,01	,59	,07	,05	,37	,00	,02	,00	,01	,08	,00
	9	,013	30,254	,11	,01	,01	,05	,00	,28	,04	,22	,24	,03	,06	,14	,00
	10	,011	32,867	,02	,01	,01	,16	,04	,44	,37	,05	,17	,05	,22	,00	,00
	11	,009	36,489	,00	,00	,01	,01	,00	,01	,02	,27	,29	,59	,33	,16	,00
	12	,007	40,433	,82	,07	,03	,12	,00	,00	,01	,12	,11	,24	,04	,08	,00

a. Dependent Variable: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand: Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag, bidrar til at vi som skoleeier blir en bedre skoleeier for skolene og elevene

Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	2,38	4,80	3,58	,374	635
Residual	-3,170	2,182	,000	,600	635
Std. Predicted Value	-3,204	3,258	,000	1,000	635
Std. Residual	-5,238	3,606	,000	,991	635

a. Dependent Variable: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand: Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag, bidrar til at vi som skoleeier blir en bedre skoleeier for skolene og elevene

13.4.2.2 Undermodell informasjon**Model Summary^b**

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,473 ^a	,224	,215	,621

- a. Predictors: (Constant), Det er tydelig for meg hvordan den informasjonen vi samler inn på min skole, passer inn i skoleeiers mål og prioriteringer, Skolestørrelse, Nivå, Informasjonen jeg får fra de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene, gir meg et helhetlig inntrykk av elevenes faglige og sosiale utbytte av skolehverdagen, Det er enkelt å lage konkrete tiltak for min klasse/mine klasser basert på informasjonen fra de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene, Det er enkelt å se resultatene fra de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene i sammenheng, Det er tydelig for meg hvordan jeg kan bruke den informasjonen vi samler inn på min skole
- b. Dependent Variable: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand: Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag, bidrar til at vi som skoleeier blir en bedre skoleeier for skolene og elevene

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients B	Standardi zed Coefficie nts Std. Error	t	Sig.	Correlations		Collinearity Statistics			
						Zero- order	Partial	Part	Tolera nce	VIF	
1	(Constant)	1,607	,195		8,237	,000					
	Nivå	-,030	,027	-,041	-1,112	,267	-,103	-,044	-,039	,927	1,079
	Skolestørrelse	,075	,032	,085	2,360	,019	,059	,094	,083	,965	1,036
	Det er enkelt å se resultatene fra de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene i sammenheng	,131	,036	,167	3,640	,000	,377	,144	,128	,591	1,692
	Informasjonen jeg får fra de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene, gir meg et helhetlig inntrykk av elevenes faglige og sosiale utbytte av skolehverdagen	,074	,040	,083	1,854	,064	,320	,074	,065	,627	1,594
	Det er enkelt å lage konkrete tiltak for min klasse/mine klasser basert på informasjonen fra de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene	,132	,038	,157	3,429	,001	,368	,136	,121	,589	1,697
	Det er tydelig for meg hvordan jeg kan bruke den informasjonen vi samler inn på min skole	,032	,053	,028	,605	,546	,300	,024	,021	,585	1,708
	Det er tydelig for meg hvordan den informasjonen vi	,155	,041	,171	3,785	,000	,346	,150	,133	,610	1,640

samler inn på min skole, passer inn i skoleeiers mål og prioriteringer

a. Dependent Variable: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand: Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag, bidrar til at vi som skoleeier blir en bedre skoleeier for skolene og elevene

13.4.2.3 Undermodell støttespillere

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,418 ^a	,174	,163	,656

a. Predictors: (Constant), I hvilken grad får du som skoleleder støtte og veiledning fra følgende aktører/ressurser i arbeidet med å utvikle kvaliteten på opplæringen på din skole: - Skoleeier, Nivå, Skolestørrelse, I hvilken grad får du som skoleleder støtte og veiledning fra følgende aktører/ressurser i arbeidet med å utvikle kvaliteten på opplæringen på din skole: - Materialet som ligger tilgjengelig på Udirs nettsider, I hvilken grad får du som skoleleder støtte og veiledning fra følgende aktører/ressurser i arbeidet med å utvikle kvaliteten på opplæringen på din skole: - Lærere på skolen min, I hvilken grad får du som skoleleder støtte og veiledning fra følgende aktører/ressurser i arbeidet med å utvikle kvaliteten på opplæringen på din skole: - Universitet- og høgskolesektoren, I hvilken grad får du som skoleleder støtte og veiledning fra følgende aktører/ressurser i arbeidet med å utvikle kvaliteten på opplæringen på din skole: - Andre skoleledere, Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand: - Det finnes gode møteplasser for erfaringsdeling om kvalitetsutvikling mellom skoleledere på tvers av skoler i kommunen/fylkeskommunen

b. Dependent Variable: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand: Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag, bidrar til at vi som skoleeier blir en bedre skoleeier for skolene og elevene

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Correlations			Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Zero-order	Partial	Part	Tolerance	VIF
1	(Constant)	1,789	,213		8,390	,000					
	Nivå	-,029	,029	-,038	-,998	,319	-,098	-,041	-,037	,927	1,079
	Skolestørrelse	,081	,035	,089	2,318	,021	,080	,094	,086	,933	1,072
	I hvilken grad får du som skoleleder støtte og veiledning fra følgende aktører/ressurser i arbeidet med å utvikle kvaliteten på opplæringen på din skole: - Lærere på skolen min	-,003	,039	-,003	-,084	,933	,103	-,003	-,003	,838	1,193
	I hvilken grad får du som skoleleder støtte og veiledning fra følgende aktører/ressurser i arbeidet med å utvikle kvaliteten på opplæringen på din skole: - Materialet som ligger tilgjengelig på Udirs nettsider	,296	,040	,298	7,460	,000	,348	,292	,277	,862	1,160

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand: - Det finnes gode møteplasser for erfaringsdeling om kvalitetsutvikling mellom skoleledere på tvers av skoler i kommunen/fylkeskommunen	,064	,030	,093	2,149	,032	,212	,087	,080	,729	1,371
I hvilken grad får du som skoleleder støtte og veiledning fra følgende aktører/ressurser i arbeidet med å utvikle kvaliteten på opplæringen på din skole: - Universitet- og høyskolesektoren	,048	,033	,060	1,456	,146	,201	,059	,054	,803	1,245
I hvilken grad får du som skoleleder støtte og veiledning fra følgende aktører/ressurser i arbeidet med å utvikle kvaliteten på opplæringen på din skole: - Andre skoleledere	-,001	,037	-,001	-,022	,982	,150	-,001	-,001	,747	1,339

I hvilken grad får du som skoleleder støtte og veiledning fra følgende aktører/ressurser i arbeidet med å utvikle kvaliteten på opplæringen på din skole: - Skoleeier	,090	,032	,122	2,784	,006	,232	,113	,103	,717	1,394
---	------	------	------	-------	------	------	------	------	------	-------

a. Dependent Variable: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand: Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag, bidrar til at vi som skoleeier blir en bedre skoleeier for skolene og elevene

13.4.2.4 Undermodell rammevilkår

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,382 ^a	,146	,139	,644

a. Predictors: (Constant), Vi som skoleeier har tilstrekkelig ressurser til å iverksette de rette tiltakene , Nivå, Skolestørrelse, Ressursene (kostnader og personal) vi som skoleeier bruker på å administrere de ulike prøvene og undersøkelsene, er ressurser vel bruk, Vi har tid til å tolke, analysere og følge opp informasjonen fra prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy på en god måte

b. Dependent Variable: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand: Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag, bidrar til at vi som skoleeier blir en bedre skoleeier for skolene og elevene

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Correlations			Collinearity Statistics	
		B	Std. Error				Zero-order	Partial	Part	Tolerance	VIF
1	(Constant)	2,431	,149		16,351	,000					

Nivå	-,060	,028	-,083	-2,165	,031	-,112	-,086	-,080	,934	1,071
Skolestørrelse	,097	,034	,110	2,860	,004	,055	,114	,106	,924	1,082
Ressursene (kostnader og personal) vi som skoleeier bruker på å administrere de ulike prøvene og undersøkelsene, er ressurser vel bruk	,185	,035	,225	5,314	,000	,325	,208	,197	,768	1,302
Vi har tid til å tolke, analysere og følge opp informasjonen fra prøver, undersøkelser, datakilder og verktøy på en god måte	,091	,031	,135	2,917	,004	,275	,116	,108	,638	1,567
Vi som skoleeier har tilstrekkelig ressurser til å iverksette de rette tiltakene	,058	,030	,089	1,925	,055	,227	,077	,071	,640	1,564

a. Dependent Variable: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand: Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag, bidrar til at vi som skoleeier blir en bedre skoleeier for skolene og elevene

13.4.3 Teststatistikk regresjonsanalyse skoleeiere

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
info_bruk	208	1,67	5,00	3,5757	,60029
ressurser	208	1,00	5,00	2,9687	,91695
info_fag	208	1,50	5,00	3,5084	,57859
info_sosial	207	1,00	5,00	2,8792	,75196
stotte	208	1,00	5,00	3,3614	,71076
stotte_intern	208	1,00	5,00	3,5104	,70560
stotte_ekstern	207	1,00	5,00	3,1965	,69391
kompetanse	208	2,00	5,00	3,6438	,59485
Valid N (listwise)	206				

Variables Entered/Removed^a

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	kompetanse, Eier, info_sosial, stotte_intern, info_bruk, stotte_ekstern, ressurser, info_fag, stotte ^b	.	Enter

a. Dependent Variable: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand: Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag, bidrar til at vi som skoleeier blir en bedre skoleeier for skolene og elevene

b. All requested variables entered.

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,577 ^a	,333	,300	,639

a. Predictors: (Constant), kompetanse, Eier, info_sosial, stotte_intern, info_bruk, stotte_ekstern, ressurser, info_fag, stotte

b. Dependent Variable: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand:
Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag, bidrar til at vi som skoleeier blir en bedre skoleeier for skolene og elevene

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	36,870	9	4,097	10,035	,000 ^b
	Residual	73,894	181	,408		
	Total	110,764	190			

a. Dependent Variable: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand: Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag, bidrar til at vi som skoleeier blir en bedre skoleeier for skolene og elevene

b. Predictors: (Constant), kompetanse, Eier, info_sosial, støtte_intern, info_bruk, støtte_ekstern, ressurser, info_fag, støtte

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Correlations			Collinearity Statistics	
		B	Std. Error				Beta	Zero-order	Partial	Part	Tolerance
1	(Constant)	,877	,424		2,066	,040					
	Eier	,150	,088	,121	1,705	,090	,077	,126	,104	,729	1,371
	info_bruk	,685	,104	,534	6,597	,000	,560	,440	,401	,562	1,781
	ressurser	-,035	,064	-,042	-,542	,589	,276	-,040	-,033	,618	1,619
	info_fag	,087	,106	,064	,822	,412	,358	,061	,050	,601	1,663
	info_sosial	-,046	,073	-,045	-,631	,529	,169	-,047	-,038	,734	1,362
	stotte	,077	,088	,070	,872	,384	,216	,065	,053	,564	1,773
	stotte_intern	-,088	,080	-,077	-1,102	,272	,128	-,082	-,067	,762	1,312
	stotte_ekstern	,087	,086	,077	1,014	,312	,220	,075	,062	,644	1,552
	kompetanse	-,012	,099	-,010	-,125	,901	,198	-,009	-,008	,632	1,583

a. Dependent Variable: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand: Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag, bidrar til at vi som skoleeier blir en bedre skoleeier for skolene og elevene

Collinearity Diagnostics^a

Model	Dimension	Eigenvalue	Condition Index	(Constant)	Variance Proportions									
					Eier	info_bruk	ressurser	info_fag	info_sosial	stotte	stotte_intern	stotte_ekstern	kompetanse	
1	1	9,580	1,000	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00
	2	,203	6,864	,00	,61	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,01	,00
	3	,064	12,282	,01	,00	,00	,71	,00	,03	,00	,03	,00	,00	,00
	4	,048	14,141	,01	,00	,00	,01	,00	,75	,00	,02	,02	,02	,03
	5	,027	18,928	,01	,02	,11	,00	,12	,03	,35	,04	,05	,03	,03
	6	,023	20,332	,00	,23	,02	,02	,01	,00	,07	,35	,57	,02	,02
	7	,022	20,757	,02	,01	,03	,09	,06	,01	,12	,46	,24	,06	,06
	8	,013	27,049	,08	,03	,15	,03	,04	,13	,44	,08	,01	,48	,48
	9	,011	30,033	,01	,02	,63	,02	,74	,04	,01	,02	,00	,00	,00
	10	,009	32,224	,87	,07	,05	,13	,03	,01	,01	,00	,08	,36	,36

a. Dependent Variable: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand: Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag, bidrar til at vi som skoleeier blir en bedre skoleeier for skolene og elevene

Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	2,29	4,88	3,78	,441	191
Residual	-2,290	1,364	,000	,624	191
Std. Predicted Value	-3,382	2,493	,000	1,000	191
Std. Residual	-3,584	2,134	,000	,976	191

a. Dependent Variable: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand: Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag, bidrar til at vi som skoleeier blir en bedre skoleeier for skolene og elevene

13.4.3.1 Undermodell informasjon

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients	Standardized Coefficients	t	Sig.	Correlations	Collinearity Statistics

	B	Std. Error	Beta			Zero- order	Partial	Part	Tolera nce	VIF
1 (Constant)	1,038	,328		3,166	,002					
Eier	,070	,085	,054	,827	,409	,066	,062	,051	,876	1,142
Overordnet sett, i hvilken grad får dere som skoleeier tilstrekkelig informasjon om: - Hvordan de ulike skolene jobber med å følge opp resultater fra prøver, undersøkelser og datakilder i arbeidet med å utvikle kvaliteten i skolen	,072	,070	,076	1,023	,308	,327	,077	,063	,678	1,475
Det er tydelig for oss (som skoleeier) hvordan vi kan bruke den informasjonen vi samler inn	,217	,100	,199	2,175	,031	,478	,161	,134	,449	2,226
Det er tydelig for oss hvordan den informasjonen vi samler inn, passer inn i nasjonale mål og prioriteringer	,073	,088	,073	,830	,408	,419	,062	,051	,493	2,029
Det er enkelt å se resultatene fra de ulike prøvene, undersøkelsene og datakildene i sammenheng	,113	,061	,139	1,873	,063	,404	,139	,115	,682	1,465

Informasjonen vi får fra de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene, gir oss et helhetlig inntrykk av elevenes faglige og sosiale utbytte av skolehverdagen	,140	,078	,154	1,798	,074	,469	,134	,110	,517	1,936
Det er enkelt å lage konkrete tiltak for skoleeier basert på informasjonen fra de ulike prøvene, undersøkelsene, datakildene og verktøyene	,115	,072	,121	1,585	,115	,409	,118	,097	,649	1,542

a. Dependent Variable: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand: Kvalitetsvurderingssystemet, slik det foreligger i dag, bidrar til at vi som skoleeier blir en bedre skoleeier for skolene og elevene